

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy Kaplice, Školní 226

předkladatel: Základní škola Kaplice, Školní 226

adresa školy: Kaplice, Školní 226, PSČ 382 41

ředitel školy: Mgr. Pavel Petr

kapacita školy: 500 žáků

kontakt

tel. 380 347 910, 728 402 466

E-mail: skola@zsskolnikaplice.cz

www.zsskolnikaplice.cz

zřizovatel: Město Kaplice

adresa: Kaplice, Náměstí 70, PSČ 382 41

kontakt

www.mestokaplice.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2007

Aktualizace k 1. 9. 2018

podpis ředitele školy

razítko školy

Obsah

<u>Charakteristika školy</u>	3
<u>Charakteristika ŠVP</u>	4
<u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>	9
<u>Učební plány</u>	15
<u>Průřezová témata</u>	18
<u>Přehled zařazení průřezových témat</u>	25
Povinné předměty	
<u>Český jazyk 1. stupeň.</u>	29
<u>Český jazyk 2. stupeň.</u>	40
<u>Anglický jazyk 1. stupeň</u>	58
<u>Německý jazyk 1. stupeň</u>	63
<u>Anglický jazyk 2. stupeň</u>	68
<u>Německý jazyk 2. stupeň</u>	73
<u>Anglický jazyk – druhý cizí jazyk</u>	80
<u>Německý jazyk – druhý cizí jazyk</u>	86
<u>Matematika 1. stupeň</u>	92
<u>Matematika 2. stupeň</u>	101
<u>Informatika</u>	114
<u>Výchova k občanství</u>	121
<u>Dějepis</u>	130
<u>Prvouka</u>	141
<u>Přírodověda</u>	152
<u>Vlastivěda</u>	159
<u>Přírodopis</u>	168
<u>Fyzika</u>	183
<u>Zeměpis</u>	192
<u>Chemie</u>	205
<u>Hudební výchova 1. stupeň</u>	216
<u>Výtvarná výchova 1. stupeň</u>	224
<u>Hudební výchova 2. stupeň</u>	234
<u>Výtvarná výchova 2. stupeň</u>	243
<u>Pracovní činnosti 1. stupeň</u>	253
<u>Pracovní činnosti 2. stupeň</u>	266
<u>Tělesná výchova 1. stupeň</u>	280
<u>Zdravotní tělesná výchova na 1. stupni</u>	290
<u>Tělesná výchova 2. stupeň</u>	291
<u>Zdravotní tělesná výchova na 2. stupni</u>	299
Volitelné předměty	
<u>Konverzace v anglickém jazyce</u>	305
<u>Seminář z českého jazyka</u>	309
<u>Cvičení z českého jazyka</u>	314
<u>Seminář z matematiky</u>	318
<u>Cvičení z matematiky</u>	326
<u>Informatika – volitelný předmět</u>	335
Nepovinné předměty	
<u>Sportovní hry</u>	340
<u>Náboženství</u>	346
<u>Školní družina</u>	349

Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola pracuje ve školním roce 2019-2020 jako úplná škola s prvním i druhým stupněm. Poskytuje základní vzdělání cca 410 žáků v 19 třídách. Na prvním stupni je 10, na druhém stupni 9 tříd, v každém ročníku jsou zpravidla 2 paralelní třídy.

Vybavení školy

Škola je postavena jako pavilonová, jednotlivé pavilony jsou spojeny spojovacími chodbami. Komplex tvoří 3 učebnové pavilony, sportovní hala a školní kuchyně s jídelnou. Školní kuchyně je součástí školy. Celý komplex byl budován postupně. V roce 1974 jeden samostatný učebnový pavilon jako neúplná škola, v roce 1985 byly dokončeny další dva učebnové pavilony a školní kuchyně, od té doby pracuje škola jako úplná základní škola se všemi ročníky. Sportovní hala byla uvedena do provozu v roce 1996.

Ke škole patří dvůr se zahradou a sportovní areál. Venkovní prostory slouží k relaxaci žáků během velkých přestávek a volna mezi dopoledním a odpoledním vyučováním.

Pro práci jsou využívány odborné pracovny. Kromě sportovní haly pro výuku tělesné výchovy disponuje škola učebnou pro výuku přírodopisu, fyziky a chemie, výtvarné výchovy, hudební výchovy, cizích jazyků, výpočetní techniky, žákovskou knihovnou, žákovskou kuchyní a dílnou. Pro prezentaci učiva jsou využívány datové projekory ve všech odborných učebnách i kmenových učebnách.

Vybavení pomůckami a učebnicemi je závislé na omezených finančních zdrojích poskytovaných ze státního rozpočtu. Pro přípravu učebních textů a vlastních výukových materiálů jsou používány kopírovací stroje.

Součástí školy je i školní družina, která pro svá 3 oddělení využívá prostory v budově školy.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitel školy, zástupkyně ředitele, 10 učitelů pro 1. stupeň, 15 učitelů pro 2. stupeň, 3 vychovatelky a 3 asistentky pedagoga. Všichni pracovníci mají pro svou práci plnou kvalifikaci. Podíl mužů je 18 %. Většina předmětů je vyučována aprobovaně, výuka cizích jazyků je zajištěna výhradně učiteli s potřebnou kvalifikací.

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

V současné době škola připravuje spolupráci s bavorskou školou, připravuje se na naplňování úkolů v rámci projektu „Šablony II.“

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Od roku 2005 je ustanovena školská rada, při škole je zřízeno i Sdružení rodičů. Ve výboru Sdružení má každá třída svého zástupce. Škola dále spolupracuje především s ostatními školami v Kaplici, s odborem sociálních věcí Městského úřadu Kaplice, Kulturním a informačním centrem v Kaplici, Pedagogicko-psychologickou poradnou v Českém Krumlově, poradenským zařízením Spirála v Českém Krumlově a Úřadem práce v Českém Krumlově.

Zaměření školy

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy Kaplice, Školní 226 (dále jen Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání) je koncipován pro jako všeobecně vzdělávací bez jednoznačného zaměření. Nepreferuje záměrně jednu oblast před jinými. Cílem je poskytnout žákům v rámci základního vzdělávání rozvoj všech schopností. Schopností jazykových, přírodovědných i společenských, v oblasti informačních technologií i sportovních a připravit je na další studium na středních školách.

Východiska k tvorbě Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

„Ve škole nejde jen o to, aby poskytovala co nejvíce vědomostí, ale také hlavně o to, aby navykla žáka přesnosti, pozornosti, metodičnosti; učme žáky tak, aby uměli pozorovat přírodu, život a dovedli tvořivě a správně řešit úkoly a úkolky, kdy a kdekoliv se k nim dostanou.“

(T. G. Masaryk)

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání rozpracovává Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Zaměřuje se na uplatnění principů českého činnostního učení ve vzdělávacím procesu, a tím navazuje jak na Komenského tradice v naší zemi, tak na vynikající snahy českých reformních škol a jejich učitelů.

J. A. Komenský již v roce 1631 připravoval plán školské reformy v českých zemích a psal:

„Vyučovati mládež není přednáseti jim z rozličných spisů hromady slov, způsoby mluvení, průpovědi smyslů všelikých a tím je vycpati, ale otvírati jim rozum, aby z něho samého jako z pupence listí, květ, ovoce, ratolestky vyrůstaly a druhý rok opět z pupenců každé ratolestky tolikéž a tak pořád až do vzrostu dokonalého.“

Přirozená výchova Komenského odmítala učení slov, vět, pouček a nahrazovala je seznámením se s věcmi. Mnohé z jeho velkolepých myšlenek nebyly dosud realizovány.

Na Komenského myšlenky navazovali ve 30. letech 20. století ředitelé reformních škol 1. republiky, např. J. Úlehla, S. Vrána; ústřední inspektoři té doby, např. Dr. O. Kriebel, Dr. V. Beneš.

Formulovali důvody pro změny školy a upozorňovali, že žák ve škole vysedává celé hodiny, aby pasivně naslouchal slovům učitelovým. Společně uvažovali, jak dosáhnout toho, aby se děti ve škole učily samostatné práci, aby se učily spoléhat na vlastní síly a důvěřovat vlastnímu rozumu. Uvažovali a pokusili se realizovat školy, které žáky vedly k samostatnému myšlení a činnosti. Vedli učitele k tomu, aby si nutnost změny uvědomovali a volili činnostní formy a metody práce žáků přiměřené jejich rozumovým schopnostem a věkovým zvláštnostem. Varovali před přetěžováním žáků a zdůrazňovali, že se má žák naučit přemýšlet, tvořit a chápat, nikoli jen si osvojit značnou sumu poznatků.

Výchovně vzdělávací proces byl chápán jako komplexní působení na žáka, na jeho osobnost a jeho rozvoj.

Školní vzdělávací program využívá námětů z reformních plánů inovace základního vzdělávání na reformních školách v 1. polovině 20. století, využívá zkušeností a rad tehdejších pedagogů činných škol.

Školní vzdělávací program realizuje požadavky Národního programu rozvoje vzdělávání v ČR, (Bílá kniha), kde se uvádí:

„Dosud převažující snahy o výkonnost a rychlý postup v učení, založené na ustáleném modelu vyučovací hodiny, na předávání hotových poznatků, na vynucené kázni, na vzájemné soutěži a úspěchu na úkor druhých, na dominantním postavení učitele, na neustálém vedení a přílišném ochraňování žáků, musí být nahrazeny větším důrazem na činnostní učení (včetně rehabilitace hry a hravých činností), na kombinování aktivit uvnitř a vně budovy školy s důrazem na činnosti v přírodním prostředí, které žákovi umožňují získat zážitky a zkušenosti, jež nemohou být předány jinou cestou, na variabilitu vyučovacích

metod, při nichž žáci hledají, ptají se, projevují vlastní názory, chybují, tvoří, objevují a nalézají, na komunikaci a spolupráci mezi žáky i mezi žáky a učitelem, na konkrétní dílčí úkoly, odpovídající možnostem žáků, na pomoc a podporu při řešení problémů i na celkové pozitivní ladění hodnotících soudů.“

Rámcový vzdělávací program vytváří prostor pro tvořivou práci škol, možnosti změn v atmosféře školy a uplatňování inovačních záměrů škol na základě týmové práce pedagogických kolektivů ve prospěch rozvoje každého žáka školy.

Školní vzdělávací program vznikl společným úsilím učitelů, kteří se rozhodli jít českou inovační cestou, kteří chtějí víc než dosud respektovat přirozené potřeby žáků i individuální úroveň jejich zrání a učení.

Program vznikl spoluprací všech učitelů našeho pedagogického sboru, jehož snahou je vytvořit ve své škole pro žáky radostné pracovní prostředí. Vznikl pro takové učitele, kteří se snaží, aby si děti ze školy odnášely jak potřebné trvalé vědomosti a kompetence, tak pozitivní motivaci pro celoživotní vzdělávání. Vznikl pro takové učitele, kteří si uvědomují, že současná doba potřebuje lidi tvořivé, iniciativní, schopné se rychle rozhodovat a orientovat v problémech a řešit je, lidi s netradičním myšlením, kteří jsou schopni komunikace a práce v týmu, lidi, kteří jsou si vědomi své vlastní ceny. Vznikl pro takové učitele, kteří chtějí svým žákům dát potřebné základy k tomu, aby se takovými lidmi stali.

Atmosféra školní práce z pohledu Školního vzdělávacího programu

Atmosféra školní práce zdůrazňuje především pozitivní vztah mezi učitelem a žákem. Žák je aktivním subjektem výchovně vzdělávacího procesu, ve kterém vždy sledujeme dva základní cíle – výchovný a vzdělávací.

Cílem výchovným je naučit žáka eticky nejlepším způsobem jednat a dát mu prostor pro osvojení si souboru potřebných kompetencí pro takovéto jednání.

Vzdělávacím cílem je dosáhnout, aby si žák osvojil soubor základních vědomostí ve vzájemných vazbách, při zdůraznění jejich aktivního logického a správného používání v široké praxi a při řešení problémů.

Příznivé atmosféře vyučovacího procesu napomáhá schopnost učitele docílit, aby:

- činnosti při vyučování měly klidný průběh;
- žák pracoval svým tempem a postupně je podle svých maximálních možností přizpůsoboval tempu třídy;
- žáci neprožívali pocity úzkosti, strachu, křivdy aj.;
- zpětná vazba „žák – učitel“ byla využívána v každé vyučovací hodině, neboť upozorňuje na prvopočáteční problémy žáka, které je možné řešit vhodnou diferenciací průběžně a individuálně přímo ve vyučování;
- žáci dostávali dostatečný prostor na pochopení učiva a jeho procvičení.

Positivní změny v atmosféře školy vyžadují od vyučujících zamýšlet se nad svojí výchovnou prací a formulovat svou pedagogickou činnost z různých pohledů:

Přístup učitele k žákovi:

- ke každému je třeba přistupovat s úctou, s náklonností, s vírou v jeho síly a možnosti, s patřičnou pozorností
- se zásadovostí v případě, že se v chování žáka objeví odchylky od běžných norem
- Je třeba tedy dodržovat úctu a požadavky zároveň

Příznivé mikroklima ve třídě se utváří:

- příchodem učitele, tónem, jakým třídu osloví
- řečí učitele – je-li klidná, ale bez lhostejnosti
- schopností vést žáky tak, aby se nebáli zkoušení a sami své vědomosti prezentovali

- tím, že žák dostává možnost vyjádřit se k učenému a že je mu dáván prostor ukázat to, co si sám připravil

Máme-li dítě naučit dobrým způsobům jednání, musíme je průběžně vést k poznání základních etických principů.

- a) Uvědomme si, že ze zkušenosti víme, že každé dítě usiluje o pěkné citové zážitky (např. večerníčky nebo pohádky).
- b) Uvědomme si, že si dítě vybírá ty hodnoty, které jsou pozitivní, nechce představovat při hře zlou postavu, raduje se z toho, když všechno dobře dopadne.
- c) Uvědomme si obsah citového života dítěte a co je mu způsobeno, když se malé dítě setkává s hrubostí a násilím, které vítězí.
- d) Uvědomme si, že člověk ve svém mládí vstřebává náladu okolí a nese ji dále svým životem. Psychologie dokládá, že u člověka trvají ty formy citění, které u něho převažovaly v době prepubertální, pubertální i postpubertální.

Dokážeme-li dát žákům ve škole mnoho zážitků citově kladné povahy, jak si to většina z nich žádá, přispějeme k tomu, že v celkovém charakteru citění dítěte nabydou převahu tendence tvůrčí – optimismus, radost, jistota.

Ve tvořivé škole musí být ve vyučování i mimo něj prostor pro dostatek dětské radosti.

Chceme-li vést výchovu a výuku v radostných náladách vyžaduje to znalost, jak co dělat v různých obdobích vývoje žáka. Předpokládá to, zamýšlet se nad způsoby práce a vhodně je volit i se zpětnou vazbou k žákovi.

Ve tvořivé škole učitel zná materiály, se kterými pracuje, vyučování má činnostní charakter a žák se v něm může aktivně projevit činností, tvorbou, nápady, schopností spolupracovat apod.

V osobním vztahu jdeme k žákovi blíže. Dáváme mu šanci učivo pochopit i zvládnout, poskytujeme mu prostor na učení, dovedeme do výuky zapojit žáky různě nadané. Učitel se stává dirigentem, oporou, dovede dát najevo očekávání dobrých výkonů.

Obecná charakteristika Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

Vzdělávací program pro základní vzdělávání:

- navazuje na tradice české činné školy a pozitivní zkušenosti z mnoha lety prověřeného vzdělávacího programu Základní škola č.j.: 16 847/96-2
- vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v platném znění
- zdůrazňuje činnostní ráz vyučování
- používá takové činnosti, které na základě pozorování a hovoru o pozorovaném vedou žáky k objevování poznatků a vztahů, k řešení problémů
- předkládá jasné možnosti mezipředmětových vztahů
- řadí poznatky do systému, dbá na návaznost učiva a jeho propojování
- dává žákům příležitost aktivně se podílet na vlastním vzdělávání
- zdůrazňuje orientaci na osobnost žáka, přirozeně vede k diferenciaci ve vyučování
- vede žáky k samostatnému projevu, k získání nových vědomostí vlastní činností
- dává žákům možnosti využívat při práci samoučení a samokontrolu
- zdůrazňuje komunikaci a spolupráci mezi žáky
- vede k projektovému a skupinovému vyučování
- umožňuje žákům využívat při učení své zkušenosti a praktické situace ze života mimo školu
- pokládá za základní vědomosti ty, kterých se dá prakticky využívat, které jsou potřebné k dalšímu vzdělávání, dbá na jejich zvládnutí všemi žáky
- podporuje ty postupy a formy práce, které umožňují žákům maximálně využívat vlastních zkušeností, užívat zdravý rozum

- vyžaduje provádění jednoduchých demonstrací a pokusů, které umožňují žákům přijímat učivo více smysly, rozumět mu, zvládnout probíranou látku jako základ k dalšímu učení
- předpokládá přirozený rozvoj ekologického cítění žáků
- umožňuje realizaci diferencované a individualizované výuky pro všechny žáky, tj. jak pro žáky zdravotně či sociálně znevýhodněné, tak pro žáky talentované a žáky s hlubším zájmem o některou oblast
- směřuje k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

Vzdělávací program pro základní vzdělávání je založený na provázaném a uceleném systému metod, forem práce, učebnic, pomůcek, metodik, vzdělávání učitelů pro inovaci výuky. Systém vychází ze zkušeností našich i ostatních českých učitelů a je ověřený často jejich mnoholetou praxí. Při dodržování základních principů činnostního učení program zajišťuje naplnění jeho výchovně vzdělávacích cílů.

Vzdělávací program ve shodě s RVP ZV zdůrazňuje aspekty vzdělávání, které jsou určující pro život v moderní multikulturní společnosti.

Hlavními záměry Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání jsou:

- výchova kulturního člověka, kterému bude záležet na kvalitě jeho života, který se dokáže v životě uplatnit a dokáže najít své místo v sjednocující se Evropě
- výchova člověka komunikativního a tvořivého, schopného spolupráce
- výchova ekologicky myslícího, tvořivého a mravně odpovědného člověka
- výchova člověka odpovědného, chápatícího hodnotu zdraví a aktivně usilujícího o jeho upevnování a ochranu
- výchova člověka zvědavého, sebezdokonalujícího se, rozumně a citlivě reagujícího v konkrétních praktických životních situacích
- výchova člověka hledajícího, svobodně jednajícího, s touhou dále se vzdělávat a zlepšovat kvalitu svého života
- příprava na celoživotní vzdělávání

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání není zaměřen na formální úpravy vzdělávacího systému škol, ale na tzv. proměnu jejich vnitřní atmosféry. Nejedná se tedy o program zevně organizační, pořádkový, ale vnitřně metodický, psychologický. Ráz tvořivé školy závisí primárně na způsobu vyučování. Naším hlavním úkolem je utvářet samostatně myšlení žáků, jejich vůli a schopnosti. *Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání je koncipován jako model použitelný v každé vyučovací hodině po celé období povinné školní docházky. Program je určený pro základní školy, od kterých se očekává plošná a každodenní transformace založená na využití stávajících zdrojů. Jeho zavádění do praxe školy nevyžaduje žádnou zásadní změnu vnitřní organizace školy.*

Základní didaktické zásady zdůrazňované ve školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání

Za základní didaktické zásady programu lze považovat:

- probouzení zájmů žáka o vzdělávací činnost a poznávání
- podněcování aktivní účasti žáka činnostmi ve vzdělávacím procesu
- využívání zkušeností žáka a vytváření kompetencí pro užití osvojeného učiva v běžné životní praxi

1. Probouzet zájem žáka znamená vyučovat zajímavě.

Toho dosáhneme, bude-li vyučování:

- a) názorné

Největší hodnotu má přímý názor v rukou každého žáka. Přímým názorem jsou např.:

- skutečné předměty
- kreslené názory
- modely
- náčrty a diagramy
- demonstrační obrazy, mapy aj.

K názoru je třeba se vracet a stále se přesvědčovat o porozumění učivu žáky.

b) pochopitelné

Vyučování bude pochopitelné, když žák všemu učivu správně porozumí.

- Je třeba vhodně volit obsah učiva a způsob práce ve škole.
- Je třeba zůstat u prvopočátků učiva, až je řádně pochopeno. Totéž učivo se opakovaně probírá v nových situacích a s různými činnostmi.
- Je třeba: – postupovat zvolna,
– stále se přesvědčovat, jak žáci nové učivo pochopili a jak ho zvládají,
– abstraktní pojmy objasňovat názorem a příkladem.

c) odpovídající příslušnému stupni vývoje žáka.

Je třeba znát psychický vývoj dítěte a respektovat ho.

2. Činnostmi podněcovat aktivní účast žáka v procesu vzdělávání:

- a) dítě se aktivně účastní vyučování,
- b) využíváme zkušeností žáků,
- c) vyhýbáme se dlouhým výkladům,
- d) neděláme nic z toho, co mohou udělat žáci sami,
- e) dopřejeme žákům radost z úspěchu při vlastní práci,
- f) v tvořivé škole se snažíme o to, aby žáci sami poznatky objevovali.

3. Vytvářet kompetence pro praxi:

- a) při výuce využívat zkušeností žáků ze života, učit žáky, aby poznatky a dovednosti získané v jednom vyučovacím předmětu uměli využít i v jiných vyučovacích předmětech, informovat žáky, jak lze získané poznatky využít v praxi.

Didaktikou Školního vzdělávacího programu prolínají další zásady:

- Vyučování zakládáme na přirozených situacích a učební látce potřebné v životě k dalšímu vzdělávání a uplatnění se.
- Vyučování přizpůsobujeme individualitám žáků. Chceme docílit toho, aby naše škola umožňovala individuální uplatnění každému žákovi.
- Vyučování je založeno na samostatné činnostní práci žáků, učitel je žákův rádce a opora, pomáhá jim překonávat nesnáze.
- Vyučování má charakter nejen vzdělávací, ale i výchovný.
- Vycházíme ze zájmů žáků motivovaných pro dobrou školní práci, podněcovaných ke snaze se co nejlépe připravit do života.
- Snažíme se uchovat ty hodnoty, které vyrostly v našem českém prostředí, jsou ověřeny zkušenostmi mnoha vynikajících pedagogů i vědeckým bádáním.
- Chceme mít školu založenou na radostné žákovské práci. Její hybnou silou bude vzbuzování zájmu žáků o učení.

Naši školu orientujeme na všestranný rozvoj osobnosti žáka, rozvoj jeho zděděných i získaných dispozic. Přitom dbáme, aby žáci nebyli ve škole přetěžováni. Víme, že dítě je proto dítětem, aby se připravilo na život dospělého člověka. V dětské psychologii je často zdůrazňováno: „Čím déle žák zůstává dítětem, tím úplnějším se stane jeho vývoj.“

Pro zdravý psychologický vývoj žáků je třeba, aby neprožívali školní léta jen přepínáním paměti a přemírou povinností. V naší tvořivé škole dbáme na dětské zájmy, vycházíme z nich a využíváme je. Dětský zájem ukazuje, jak co na dítě působí, jak chce dítě reagovat. Kdybychom na zájmy dětí nedbali, naše výchovné snahy by nebyly úspěšné. Dbát na dětské zájmy ale neznamená vyhovovat každému nápadu. Dětské touhy je třeba usměrňovat, probouzet vztah k pozitivním hodnotám a tím dítě vychovávat a zdokonalovat. Žákům necháváme vždy prostor k tomu, aby mohli zaujímat svá stanoviska i řešit různé opravdové životní situace. Školní práci přizpůsobujeme fyziologii a psychologii dítěte. Motivace a účelnost učení jsou charakteristickými znaky tvořivé školy.

Výchovné a vzdělávací strategie k zajištění cíleného utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

strategie

- vedeme žáky k samostatnému rozhodování a zodpovědnosti za své rozhodnutí
- nabídneme žákům škálu metod k vlastnímu ověření a výběru vhodného postupu
- motivujeme žáky k zájmu o učení zařazováním her a obměnami pracovního prostředí

vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

strategie

- klademe důraz na čtení s porozuměním, umožníme žákům přístup k různým zdrojům informací
- podněcujeme tvořivost žáků zadáváním referátů, samostatných prací, projektových prací a tím je vedeme k pochopení, systematizaci, třídění a zpracování informací

operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

strategie

- vedeme žáky k využití a aplikaci dříve získaných poznatků v nových souvislostech, v různých oblastech vzdělávání

samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

strategie

- podporujeme samostatnost při řešení úkolů a aplikaci vlastních nápadů
- ujišťujeme žáky o užitečnosti poznatků, získaných pozorováním a experimentováním z hlediska jejich pozdějšího využití

poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

strategie

- vytváříme prostředí a prostor, aby žáci měli možnost posoudit vlastní pokrok
- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

strategie

- zařazujeme komunitní kruh, ve kterém dáváme prostor k vyjádření vlastního názoru
- navozujeme problémové, modelové situace a nabízíme různé způsoby jejich řešení
- vedeme žáky k řešení problémů samostatně, ve dvojici, ve skupině a k hledání různých variant řešení a jejich obhajobě

vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

strategie

- zařazujeme metodu brainstormingu, párového i skupinového, vycházíme z ústních, tištěných a mediálních zdrojů
- směřujeme žáky ke správnému vyhledávání, třídění, porovnávání a využívání získaných informací
- povzbuzujeme žáky při případných nezdarech

samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

strategie

- motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života a u složitějších úloh vyžadujeme logický postup a přehlednost řešení
- zařazujeme podle možností netradiční testové úlohy
- dáváme možnost starším žákům připravit aktivity pro žáky mladší

ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

strategie

- vedeme žáky k reflexi a k aplikování osvědčených postupů při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- navrhuje žákům zaznamenávání průběhu řešení a výsledků při zdolávání problémů
- vedeme žáky k aktivnímu podílu při všech fázích činnosti, při plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

strategie

- vedeme žáky k prezentaci zadaných samostatných prací (projektů) v prostředí vhodném k danému účelu (časopis Chameleon, Kaplický zpravodaj, prostory školní budovy)
- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce a postupů

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

strategie

- dbáme na formu žákova ústního i písemného projevu, učíme žáky dodržovat v písemném projevu stanovená pravidla
- učíme žáky k logickému sestavení svých myšlenek a názorů
- zaměřujeme se na rozvíjení slovní zásoby žáků

naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

strategie

- vedeme žáky formou prezentace referátů a samostatných prací obhájit svůj názor vhodnými argumenty
- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- učíme vést žáky dialog a naslouchat druhým

rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

strategie

- vedeme žáky ke čtení různých typů textů a klademe důraz na porozumění přečteného textu
- rozebíráme s žáky obsah textů, učíme je využít vhodných gest a jiných nonverbálních prostředků komunikace

využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

strategie

- vedeme žáky k podílení se na zpracování videozáznamů, k práci s internetem a k zařazování získaných informací do širších souvislostí
- využíváme k informovanosti a komunikaci ve škole školní časopis Chameleon

využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

strategie

- podporujeme komunikaci s jinými školami, podporujeme přátelské vztahy mezi žáky vyšších a nižších ročníků
- podporujeme metody skupinového učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

strategie

- zařazujeme žáky do různých typů skupin podle požadovaného cíle zadaného úkolu
- pomáháme skupinám vytvářet pravidla týmové práce
- usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině, pozitivně ovlivňovali kvalitu společné práce a aby dokázali ocenit a vážit si práce druhých

podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

strategie

- sledujeme a pozitivně ovlivňujeme atmosféru práce v týmu

- učíme žáky vzájemně si pomáhat, umět pomoc nabídnout i o ni požádat a rozvíjíme v nich odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi

přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

strategie

- vedeme žáky k respektování názorů druhých a čerpání poučení z nich
- učíme žáky základům kooperace a týmové práce

vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

strategie

- vhodným způsobem podporujeme sebedůvěru žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastních názorů žáka
- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

strategie

- učíme žáky přijímat názor druhého člověka, respektovat jeho osobnost a individuální rozdíly mezi lidmi
- vedeme žáky k aktivní pomoci druhým a netoleranci vůči různým formám násilného chování ve fyzické i psychické rovině

chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

strategie

- vedeme žáky k respektování společenských norem a zákonů, ve školních podmínkách vyžadujeme dodržování školního řádu
- umožníme žákům podílet se na společném utváření pravidel chování v třídním kolektivu a učíme žáky svá práva uplatňovat a povinnosti plnit

rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

strategie

- seznamujeme žáky s možnými situacemi, které vyžadují jejich správné a efektivní rozhodnutí a nabízíme způsoby řešení.
- vytváříme modelové situace, při kterých se žáci učí vhodně rozhodovat

respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

strategie

- seznamujeme žáky s naší historií a kulturním dědictvím, učíme je kritickému postoji k umění
- vedeme žáky k nutnosti ochrany historických památek a uměleckých děl a k odmítání vandalismu
- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních a sportovních aktivit

chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

- seznamujeme žáky s globálními problémy životního prostředí a následky konzumního způsobu života
- vedeme žáky k udržování čistoty svého nejbližšího okolí a k třídění odpadů

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

strategie

- seznamujeme a vyžadujeme po žácích dodržování základních pravidel bezpečnosti práce v různých pracovních podmínkách, vedeme žáky k udržování pracovního pořádku
- seznamujeme žáky s vlastnostmi materiálů a nástrojů, rozvíjíme manuální zručnost prostřednictvím práce s pomůckami
- obměňováním zadání vedeme žáky k adaptaci na nové a náročnější podmínky

přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

strategie

- podporujeme v žácích kladný vztah k práci, její efektivitě, kvalitě a smysluplnosti
- vytváříme společně s žáky zdravé pracovní prostředí, podporujeme hospodárné využívání materiálů s ohledem na ochranu životního prostředí
- vedeme žáky k využívání svých dosavadních znalostí a zkušeností v různých oblastech, k posouzení svého profesního zaměření s ohledem ke svým zájmům a schopnostem
- využíváme praktické exkurze k lepší orientaci na trhu práce
- učíme žáky prezentovat výsledky své práce, ohodnotit práci svou i druhých, po dokončení práce vystavujeme

využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

strategie

- výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci
- uváděním příkladů z praxe zdůrazňujeme význam jednotlivých profesí

orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

strategie

- při výuce světa práce seznámíme žáky s podstatou podnikání, zadáváme jim samostatné ročníkové práce s ohledem na jejich zájmy
- v rámci projektového vyučování vedeme žáky k vymyšlení nápadů, jejich formulaci, získání prvotních informací, realizaci a zhodnocení

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola velmi úzce spolupracuje s Okresní pedagogicko-psychologickou poradnou a Spirálou v Českém Krumlově.

Žáci s diagnostikovanou dyslexií jsou zařazováni do dyslektického kroužku, který na prvním stupni pracuje velmi úspěšně již několik let. Žáci zde zábavnou formou procvičují a doplňují své vědomosti a dovednosti.

Na 1. stupni paralelně s vyučovacími hodinami českého jazyka a matematiky probíhají i hodiny individuální péče pro žáky s výraznými specifickými vývojovými poruchami učení a hlavně pro integrované žáky. Hodiny jsou velmi kladně hodnoceny ze strany učitelů, žáků, ale i rodičů. Učitel se může v těchto hodinách plně věnovat jednotlivým žákům a pomáhat jim lépe zvládat učivo. Hodiny probíhají v psychické pohodě, žáci získávají větší sebevědomí a lépe se pak realizují v třídních kolektivech. V této nadstandardní péči budeme i nadále pokračovat i v příštích letech.

Aby integrace, to znamená přístupy a způsoby zapojování žáků se zvláštními vzdělávacími potřebami do běžných škol, mohla plně fungovat, musí plně spolupracovat a důvěřovat si učitel, žák a rodič. Učitel vypracuje individuální vzdělávací plán výuky žáka a v některých případech je sepsána dohoda o právech a povinnostech žáka, rodiče a učitele. Tato forma práce se nám osvědčila, rodiče mohou své problémy konzultovat nejen s učitelem, ale i s výchovným poradcem hlavně během jeho konzultačních hodin. Pokud je nutná i další speciální péče, výchovný poradce rodiče informuje o tom, kde najdou další odbornou pomoc.

Ve škole pracuje i osobní asistent pro žáka se zdravotním postižením.

Ve všech těchto oblastech s výchovným poradcem velmi dobře spolupracuje vedení školy, třídní učitelé i OPPP.

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Ve škole věnujeme péči i nadaným žákům. Motivujeme je k lepším výkonům a pomáháme jim využít všech jejich schopností. Připravujeme žáky a v maximální míře umožňujeme jejich účast na předmětových olympiádách, různých školních soutěžích a projektech.

Učební plány

Učební plán pro 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník					Časová dotace dle ŠVP	Celkem	Minimální časová dotace dle RVP	
			1	2	3	4	5				
Jazyk a jazykové komunikace	Český jazyk	Č	7 + 2	8 + 2	6 + 3	6 + 1	6 + 1	33 (+ 9)	42	33	
	Cizí jazyk	A N	–	–	3	3	3	9	9	9	
Matematika a její aplikace	Matematika	M	3 + 1	4 + 1	5	4 + 1	4 + 1	20 (+ 4)	24	20	
Informační a komunikační technologie	Informatika	Inf	–	–	–		1	1	1	1	
Člověk a jeho svět	Prvouka	Prv	2	2	3	–	–	7	7	12	
	Přírodověda	Př	–	–	–	1 + 1	1 + 1	2 (+ 2)	4		
	Vlastivěda	VI	–	–	–	2	1 + 1	3 (+ 1)	4		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hv	1	1	1	1	1	5	5	12	
	Výtvarná výchova	Vv	1	1	1	2	2	7	7		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	2	10	10	10	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	PČ	1	1	1	1	1	5	5	5	
	Disponibilní hodiny		3	3	3	3	4	(+ 16)	0	16	
Celkový týdenní počet hodin – maximum týdně			20	22	25	25	26				
Celkový počet hodin za 1. – 5. ročník								118	102 (+ 16)	118	118

Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň

3 disponibilní hodiny jsou v 1. ročníku použity na zvýšení dotace povinného předmětu Č (2) a M (1)

3 disponibilní hodiny jsou ve 2. ročníku použity na zvýšení dotace povinného předmětu Č (2) a M (1)

3 disponibilní hodiny jsou ve 3. ročníku použity na zvýšení dotace povinného předmětu Č (3)

3 disponibilní hodiny jsou ve 4. ročníku použity na zvýšení dotace povinného předmětu Č (1), M (1) a Př (1)

4 disponibilní hodiny jsou v 5. ročníku použity na zvýšení dotace povinného předmětu Č (1), M (1), Př (1) a VI (1)

Učební plán pro 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět		Ročník				Časová dotace dle ŠVP	Celkem	Minimální časová dotace dle RVP
			6.	7.	8.	9.			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	Č	4 +1	3 +1	4	4	15 (+ 2)	17	15
	První cizí jazyk	A N	3	3	3	3	12	12	12
	Druhý cizí jazyk	N A	–	2	2	2	6	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika	M	4	4	3 +1	4	15 (+ 2)	16	15
Informační technologie	Informatika	Inf	1	1	1	1	1 (+ 3)	4	1
Člověk a společnost	Dějepis	D	2	2	1 +1	2	7 (+ 1)	8	11
	Občanská výchova	Ov	1	1	1	1	4	4	
Člověk a příroda	Fyzika	F	1 +1	2	2	1 +1	6 (+ 2)	8	21
	Chemie	Ch	–	–	2	2	4	4	
	Přírodopis	Př	1(+1)	1 +1	1 +1	2	5 (+ 2)	7	
	Zeměpis	Z	1 +1	2	2	1 +1	6 (+ 2)	8	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	PČ	1	0 +1	1	1	3	4	3
Umění a kultura	Hudební výchova	Hv	1	1	1	1	4	4	10
	Výtvarná výchova	Vv	2	1	1	2	6	6	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tv	2 + 1	3	2	2	10	10	10
	Volitelné předměty		1	1	1	1	0 (+ 4)	4	0
	Disponibilní hodiny		4	5	5	4	(+ 18)		18
Součet základních hodin			29	30	31	32	122	122	122

Poznámky k učebnímu plánu (změny oproti verzi 1. 9. 2007 – 31. 8. 2018)

6. ročník

Posílena hodinová dotace předmětu F z 1 na 2 hodiny týdně (z odebrané hodiny druhý cizí jazyk)

Zaveden volitelný předmět v dotaci 1 hodina (z odebrané hodiny druhý cizí jazyk)

7. ročník

Hodina informatiky byla v 7. ročníku vyčleněna z oblasti Člověk a svět práce a ustavena jako samostatný předmět

Posílena hodinová dotace předmětu F z 1 na 2 hodiny týdně (z odebrané hodiny Ov)
Snížena hodinová dotace Vv z 2 na 1 hodinu, tato hodina přesunuta do 9. ročníku
Hodina výchova ke zdraví je v 7. ročníku ustavena jako základní hodina Tv

8. ročník

* Hodina výchova ke zdraví je v 8. ročníku spojena s hodinou PŘ

Hodina informatiky byla v 8. ročníku vyčleněna z oblasti Člověk a svět práce a ustavena jako samostatný předmět

Posílena hodinová dotace předmětu Z z 1 na 2 hodiny týdně (z odebrané hodiny Ov)

9. ročník

Hodina informatiky byla v 9. ročníku vyčleněna z oblasti Člověk a svět práce a ustavena jako samostatný předmět

Posílena hodinová dotace předmětu Vv z 1 na 2 hodiny týdně (z odebrané hodiny volitelné předměty)

Posílena hodinová dotace předmětu Z z 1 na 2 hodiny týdně (z odebrané hodiny Ov)

Tato změna učebního plánu byla učiněna po podrobné analýze stávajícího UP a je plně v souladu se zásadami a pravidly pro tvorbu ŠVP, které jsou zakotveny v RVP. Touto změnou nejsou dotčeny výstupy jednotlivých předmětů, není dotčena hodinová dotace jednotlivých ročníků a všichni žáci splní jednotlivé minimální hodinové dotace příslušných předmětů. Tato změna má naopak potenciál zvýšit kvalitu vzdělávání, neboť jsou posíleny předměty s přírodovědným zaměřením a jejich učivo bude moci být důkladněji probráno a procvičeno. Předmět Výchova k občanství bude za pomoci využití efektivních metod a forem práce odučen v plném rozsahu a výstupy budou naplněny. Obdobně tomu bude v předmětu člověk a svět práce.

Byly vyčleněny předměty Informatika a výchova ke zdraví, které byly v minulém UP začleněny (schovány), informatika ve vzdělávací oblasti člověk a svět práce a výchova ke zdraví ve vzdělávací oblasti člověk a společnost.

Volitelné předměty

Jsou zařazeny pro žáky 7. až 9. ročníku. Každý žák na konci 6. ročníku vybírá volitelné předměty v celkové dotaci 1 hodina.

Nabídka volitelných předmětů:

konverzace v angličtině	Akonv	1 hodina týdně
seminář z matematiky	Msem	1 hodina týdně
cvičení z matematiky	Mcv	1 hodina týdně
seminář z českého jazyka	Čsem	1 hodina týdně
cvičení z českého jazyka	Čcv	1 hodina týdně
informatika	Infvol	1 hodina týdně

Nepovinné předměty

Jsou nabízeny žákům nad rámec povinné části učebního plánu. Rozšiřují povinnou výuku v oblastech jejich zájmů.

Nabídka nepovinných předmětů:

sportovní hry	pro žáky 4. – 5. ročníku
rozvoj informačních technologií	pro žáky 6. – 9. ročníku
náboženství	pro žáky 1. – 9. ročníku

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova – OSV

Osobnostní rozvoj

I. Rozvoj schopností poznávání

- a) cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění;
- b) cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

II. Sebepoznání a sebepojetí

- a) já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty);
- b) co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

III. Seberegulace a sebeorganizace

- a) cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle;
- b) organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení.

IV. Psychohygiena

- a) dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému;
- b) sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích;
- c) dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.);
- d) hledání pomoci při potížích.

V. Kreativita

- a) cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality),
- b) tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

VI. Poznávání lidí

- a) vzájemné poznávání se ve skupině/třídě;
- b) rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí.

VII. Mezilidské vztahy

- a) péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc;
- b) lidská práva jako regulativ vztahů;
- c) vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

VIII. Komunikace

- a) řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků;
- b) cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání;
- c) dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování);
- d) specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“);

- e) dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů);
- f) komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.);
- g) efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace;
- h) pravda, lež a předstírání v komunikaci

IX. Kooperace a kompetice

- a) rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.);
- b) rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny);
- c) rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence.

Morální rozvoj

X. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- a) dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí
- b) problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.

XI. Hodnoty, postoje, praktická etika

- a) analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí;
- b) vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.;
- c) pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu);
- d) dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Výchova demokratického občana – VDO

I. Občanská společnost a škola

- a) škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole;
- b) způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů);
- c) formy participace žáků na životě místní komunity;
- d) spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

II. Občan, občanská společnost a stát

- a) občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku);
- b) Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana;
- c) úloha občana v demokratické společnosti;
- d) základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost);
- e) principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

III. Formy participace občanů v politickém životě

- a) volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby);
- b) obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

IV. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

- a) demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie;
- b) základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka);
- c) význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VMS

I. Evropa a svět nás zajímá

- a) rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa;
- b) místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu;
- c) naši sousedé v Evropě;
- d) život dětí v jiných zemích;
- e) lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

II. Objevujeme Evropu a svět

- a) naše vlast a Evropa;
- b) evropské krajiny;
- c) Evropa a svět;
- d) mezinárodní setkávání;
- e) státní a evropské symboly;
- f) Den Evropy;
- g) život Evropanů a styl života v evropských rodinách;
- h) životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

III. Jsme Evropané

- a) kořeny a zdroje evropské civilizace;
- b) klíčové mezníky evropské historie;
- c) evropská integrace;
- d) instituce Evropské unie a jejich fungování;
- e) čtyři svobody a jejich dopad na život jedince;
- f) co Evropu spojuje a co ji rozděluje;
- g) mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

Multikulturní výchova – MKV

I. Kulturní diference

- a) jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti;
- b) člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika;
- c) poznávání vlastního kulturního zakotvení;
- d) respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy);
- e) základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě.

II. Lidské vztahy

- a) právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci;

- b) udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost;
- c) vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti);
- d) předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace);
- e) důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích;
- f) uplatňování principu slušného chování (základní morální normy);
- g) význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti;
- h) h - tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého;
- i) lidská solidarita, osobní příspěvní k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

III. Etnický původ

- a) rovnocennost všech etnických skupin a kultur;
- b) odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost;
- c) postavení národnostních menšin;
- d) základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa;
- e) projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

IV. Multikulturalita

- a) multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti;
- b) multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování;
- c) specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost;
- d) naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem;
- e) význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

V. Princip sociálního smíru a solidarity

- a) odpovědnost a příspěvní každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám;
- b) nekonfliktní život v multikulturní společnosti;
- c) aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin;
- d) otázka lidských práv, základní dokumenty

Environmentální výchova – EMV

I. Ekosystémy

- a) les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa);
- b) pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí);
- c) vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii);
- d) moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého)
- e) tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás);
- f) lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky);
- g) kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

II. Základní podmínky života

- a) voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení);
- b) ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás);
- c) půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině);
- d) ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů);
- e) ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás);
- f) energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky);
- g) přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

III. Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- a) zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství;
- b) doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace);
- c) průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti);
- d) odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny);
- e) ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek);
- f) právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti;
- g) ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy);
- h) dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

IV. Vztah člověka k prostředí

- a) naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé);
- b) náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí);
- c) aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace);
- d) prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví);
- e) nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě i u nás)

I. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- a) přestování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě;
- b) rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných;
- c) hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů);
- d) hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením;
- e) chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel;
- f) identifikování základních orientačních prvků v textu

II. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

- a) různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce;
- b) rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem;
- c) hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality);
- d) vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje);
- e) identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá;
- f) identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

III. Stavba mediálních sdělení

- a) příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií);
- b) principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost);
- c) příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

IV. Vnímání autora mediálních sdělení

- a) identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení;
- b) výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci;
- c) prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

V. Fungování a vliv médií ve společnosti

- a) organizace a postavení médií ve společnosti;
- b) faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování;
- c) způsoby financování médií a jejich dopady;
- d) vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy;
- e) role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování;
- f) role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam);
- g) vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti);
- h) role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

VI. Tvorba mediálního sdělení

- a) uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení;
- b) tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium;
- c) technologické možnosti a jejich omezení

VII. Práce v realizačním týmu

- a) redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média;
- b) utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu;
- c) stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti;
- d) faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

**Přehled zařazení průřezových témat do předmětů a ročníků
(všechna témata jsou zařazena v předmětech)**

Osobnostní a sociální výchova – OSV

téma	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
I / a	Pč, Čs, Čj	Pč	Pč, Cj	Pč	Pč	Čj	Hv, Vv		
I / b	Prv, Pč, VI	Čj		Prv, Pč, VI		Čj	Čj	Fy, Čj	Fy, Čj
II / a	Prv, Pč, VI			Prv, Pč, VI			Čj		
II / b	Prv, Pč, VI		Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI	Čj			
III / a	Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI		Prv, Pč, VI			Ov		
III / b			Prv, Pč, VI		Prv, Pč, VI		Ov		
IV / a	Prv, Pč, VI		Vv, Hv	Prv, Pč, VI			Ov		
IV / b					Prv, Pč, VI	Vz			
IV / c	Prv, Pč, VI			Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI	Vz			
IV / d	Prv, Pč, VI			Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI		Ov		
V / a				Prv, Pč, VI	Vv, Hv	Vv			
V / b						Ov			
VI / a	Prv, Pč, VI					Ov, Čj			
VI / b	Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI			Ov			
VII / a	Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI	Čj						
VII / b				Prv, Pč, VI			Čj		
VII / c			Čj	Prv, Pč, VI		Vz		Ov	Ze
VIII / a		Čj				Hv, Vv	Čj		
VIII / b		Prv, Pč, VI, Čj			Prv, Pč, VI	Cj	Ov		
VIII / c		Čj	Prv, Pč, VI			Čj			
VIII / d								Čj	Čj, Cj
VIII / e		Čj					Cj		Čj
VIII / f		Čj					Čj	Čj, Cj	
VIII / g					Prv, Pč, VI				Čj
VIII / h									Čj
IX / a								Čj	Čj
IX / b	Pč	Pč	Pč	Pč	Pč			Fy, Ch	Fy, Ch
IX / c						Tv	Tv	Tv	Tv
X / a					Prv, Pč, VI			Ov	
X / b						Ov			
XI / a					Prv, Pč, VI				Čj
XI / b					Prv, Pč, VI		Ov		
XI / c							Ov		
XI / d					Prv, Pč, VI		Ov, Čj		

Výchova demokratického občana – VDO

téma	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
I / a	Prv, Pč, VI					Ov			
I / b						Ov			
I / c									Ov
I / d									Čj
II / a								Ov, Dě	
II / b		Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI				Ov, Dě	
II / c		Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI					Ov, Dě
II / d				Prv, Pč, VI					Ov, Dě
II / e			Prv, Pč, VI						
III / a			Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI					Ov, Ze
III / b									Ov, Ze
IV / a									Ov, Dě
IV / b					Prv, Pč, VI				Ov, Dě
IV / c				Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI				Ov, Dě

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VMS

téma	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
I / a					Vv, Hv, Prv, Pč, VI	Cj	Cj		
I / b					Prv, Pč, VI		Ze		
I / c					Prv, Pč, VI				
I / d					Prv, Pč, VI			Čj, Cj	
I / e	Pč	Pč	Pč	Čj, Pč	Čj, Vv, Hv				
II / a				Prv, Pč, VI					
II / b					Prv, Pč, VI	Ov, Dě	Ze		
II / c					Prv, Pč, VI		Ze	Dě	
II / d					Prv, Pč, VI				Cj
II / e				Prv, Pč, VI					Ov
II / f									Ov, Cj
II / g					Prv, Pč, VI		Ze		
II / h									Cj
III / a						Dě	Dě		
III / b						Dě	Dě	Dě	Dě
III / c							Ze		Ov
III / d					Prv, Pč, VI				Ov
III / e								Ov	
III / f					Prv, Pč, VI		Ze		
III / g							Ze		Ov, Ze

Multikulturní výchova – MKV

téma	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
I / a	Prv, Pč, VI						Ov		
I / b						Zv		Hv	
I / c				Prv, Pč, VI	Vv, Hv	Hv			
I / d						Ov			
I / e								Ze	
II / a	Prv, Pč, VI		Prv, Pč, VI				Ov		
II / b	Čj, Prv, Pč, VI		Prv, Pč, VI				Ov		Dě
II / c				Prv, Pč, VI	Prv, Pč, VI				Dě
II / d									Ze
II / e						Zv			
II / f							Ov		
II / g						Zv			
II / h							Ov		
II / i									Ov
III / a					Prv, Pč, VI	Ov			
III / b		Prv, Pč, VI				Ov			
III / c						Ov			Ze
III / d									Ze
III / e					Prv, Pč, VI	Ov			Dě
IV / a						Ov			
IV / b						Ov			
IV / c								Čj	Čj
IV / d			Cj		Prv, Pč, VI	Zv			
IV / e						Cj			
V / a								Ov	
V / b		Prv, Pč, VI							Ov
V / c									Ov
V / d					Prv, Pč, VI			Ov	

Environmentální výchova – EMV

téma	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
I / a			Prv, Pč, VI		Prv, Pč, VI	Př, Pč			
I / b			Prv, Pč, VI		Prv, Pč, VI	Př	Př	Ch	
I / c			Prv, Pč, VI		Prv, Pč, VI	Př		Ch	
I / d					Prv, Pč, VI		Př	Ch	
I / e					Prv, Pč, VI		Př		
I / f			Prv, Pč, VI		Prv, Pč, VI		Př		Ze
I / g							Př	Ch	
II / a			Prv, Pč, VI		Prv, Pč, VI	Př		Ch	Př
II / b			Prv, Pč, VI		Prv, Pč, VI			Ch	Př
II / c	Pč	Pč	Pč,Prv,Pč,VI	Pč	Pč,Prv,Pč,VI				Př
II / d					Prv, Pč, VI			Př	
II / e					Prv, Pč, VI		Př		
II / f									Fy, Ch
II / g					Prv, Pč, VI				Ze
III / a					Prv, Pč, VI	Př			Ch, Př
III / b					Prv, Pč, VI			Fy	
III / c					Prv, Pč, VI				Ze, Ch
III / d					Prv, Pč, VI	Př, Pč			Ch
III / e						Dě, Př	Dě, Př	Dě	Dě
III / f						Dě	Dě	Dě	Dě
III / g						Tv	Tv	Tv	Tv, Př
III / h									Př
IV / a		Čs				Ov	Př		
IV / b	Pč,Prv,Pč,VI	Pč,Prv,Pč,VI	Pč	Pč	Pč,Prv,Pč,VI		Př	Př	
IV / c					Prv, Pč, VI			Př	
IV / d						Zv		Př	
IV / e					Prv, Pč, VI		Př	Př	Ze

Mediální výchova – MDV

téma	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
I / a					Prv, Pč, VI	Inf			Vv, Čj
I / b					Čj				Čj
I / c				Čj		Inf			Čj
I / d									Čj
I / e					Čj	Čj			Čj
I / f				Čj		Inf, Čj			Čj
II / a						Čj			Čj
II / b						Inf	Čj		Čj
II / c									Čj
II / d						Čj			Čj
II / e									Čj
II / f									Čj
III / a						Čj		Čj	
III / b						Čj			
III / c						Čj			
IV / a								Čj	
IV / b					Vv, Hv				Dě
IV / c					Vv, Hv			Čj	Čj
V / a									Čj
V / b									Čj
V / c								Ov	Čj
V / d					Čj				Čj
V / e									Čj
V / f									Ov, Čj

V / g						Čj			Čj
V / h						Ov			Čj
VI / a						Čj		Čj	Čj
VI / b						Čj		Čj	Čj
VI / c						Inf, Čj			
VII / a							Čj		
VII / b							Čj		
VII / c							Čj		
VII / d							Čj		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů: český jazyk, první cizí jazyk a druhý cizí jazyk

Český jazyk pro 1. stupeň

Charakteristika předmětu

Český jazyk je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. V prvním ročníku 9 hodin týdně, ve druhém ročníku 10 hodin týdně, ve třetím ročníku 9 hodin týdně, ve čtvrtém a pátém ročníku 7 hodin týdně. Tento předmět má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základní školy. Dovednosti, které si v rámci tohoto předmětu osvojují, jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků ve všech dalších oborech.

Vzdělávací obsah oboru český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: komunikační a slohové výchovy, jazykové výchovy a literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu.

Materiální zabezpečení

Výuka probíhá ve kmenových třídách. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu je návštěva knihovny a s tím spojené exkurze, práce s knihou a texty z internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 1. až 3. ročníku

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním, umožníme žákům přístup k různým zdrojům informací
- vedeme žáky k využití a aplikaci dříve získaných poznatků v nových souvislostech, v různých oblastech vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme komunitní kruh, ve kterém dáváme prostor k vyjádření vlastního názoru
- vedeme žáky k prezentaci zadaných samostatných prací (projektů) v prostředí vhodném k danému účelu (časopis Chameleón, Kaplický zpravodaj, prostory školní budovy)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k respektování názorů druhých a čerpání poučení z nich

- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastních názorů žáka

Kompetence komunikativní

- dbáme na formu žákova ústního i písemného projevu, učíme žáky dodržovat v písemném projevu stanovená pravidla
- zaměřujeme se na rozvíjení slovní zásoby žáků
- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- učíme vést žáky dialog a naslouchat druhým
- vedeme žáky ke čtení různých typů textů a klademe důraz na porozumění přečteného textu

Kompetence občanské

- učíme žáky přijímat názor druhého člověka, respektovat jeho osobnost a individuální rozdíly mezi lidmi
- seznamujeme žáky s naší historií a kulturním dědictvím, učíme je kritickému postoji k umění
- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních a sportovních aktivit

1. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
<i>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	skládá hlásky a písmena do slabik, resp. slov tvoří, čte a píše krátké větné celky čte krátké texty s porozuměním	seznámení s tiskací a psací abecedou	
<i>porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	seznámí se s pravidly komunikace a pokouší se jimi řídit seznámí se s pravidly naslouchání zdvořile naslouchá bez přerušování cizího projevu vyčká se svým vyjádřením	pravidla naslouchání	MKV II/b OSV I/a
<i>v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i>	zdravě a správně tvoří hlasový projev pozdraví, požádá, omluví se opravuje svou chybnou nebo nedbalou výslovnost	správné dýchání, tvoření hlasu správná výslovnost (v rámci artikulačních možností) pozdrav, oslovení, omluva, prosba	
<i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i>	správně sedí drží zdravě psací náčiní	základní hygienické návyky hygiena zraku	
<i>píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný</i>	píše hláskoslovně správně na základě osvojení tvarů všech písmen abecedy spojuje písmena ve slabiky, slova zapisuje krátké věty	správné tvary písmen a číslic (v souvislosti s vlastními grafomotorickými schopnostmi)	

<i>projev</i>			
Jazyková výchova			
<i>rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	zná písmena tiskací a psací, malá a velká přečte je, vysloví a napíše tvoří smysluplné věty správně napíše slabiky, jednoduchá slova a věty dokáže přepsat tiskací písmeno do psané podoby dokáže psát diktát slov i vět	tiskací a psací podoba abecedy opis a přepis jednoduchých textů	
Literární výchova			
<i>čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</i>	dokáže naslouchat z audionahrávky získá základní čtenářské návyky recituje říkanky	poslech literárních textů zážitkové naslouchání dramatizace recitace říkanek vlastní výtvarný doprovod	
<i>vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i>	porozumí čtenému textu pozná pohádku	literární pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka	

2. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
<i>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	čte plynule a pozorně texty přiměřeného rozsahu čte se správnou intonací	plynulé čtení, pozorné čtení správná intonace plynulé čtení textů přiměřeného rozsahu i obsahu s porozuměním čtení pohádek	
<i>respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	plní jednoduché pokyny na základě naslouchání dokáže kultivovaně vést jednoduchý rozhovor	věcné naslouchání pozorné naslouchání jednoduchým pokynům přiměřené složitosti	OSV I/ b OSV VIII/b
<i>pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i>	přizpůsobí své vyjadřování konkrétní situaci volí správné vyjadřovací prostředky s ohledem na komunikační situaci vypravuje podle obrázkové osnovy	rozlišení různých komunikačních situací a přiměřené vyjadřování pozdrav, oslovení, omluva, prosba vypravování, stručný popis, vypravování podle obrázkové osnovy	OSV VIII/a OSV VIII/c OSV VIII/e OSV VIII/f
<i>píše správné tvary písmen a číslic, správně</i>	píše čitelně a úhledně jednoduchá sdělení	hygiena psaní a hygiena zraku	

<i>spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i>		úhledný a čitelný písemný projev adresa	
Jazyková výchova			
<i>rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	umí rozdělit slovo na slabiky a správně rozděljuje slova na konci řádku pozná konec a začátek věty	grafická podoba slova hláskosloví slovo slabika hláska písmeno	
<i>porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	seznamuje se se slovy opačného významu	význam slov	
<i>rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	rozlišuje podstatná jména, přídavná jména a slovesa v základním tvaru	slovní druhy	
<i>užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	v mluveném projevu tvoří gramaticky správné tvary	spisovná výslovnost správné gramatické tvary	
<i>spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojky a jinými spojovacími výrazy</i>	používá vhodně spojky a spojovací výrazy spojí jednoduché věty do souvětí	spojky a spojovací výrazy	
<i>rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	věty začíná velkým písmenem používá interpunkci na konci vět	druhy vět podle postoje mluvčího	
<i>odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních</i>	rozlišuje a umí pojmenovat samohlásky měkké, tvrdé a obojetné rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě rozlišuje vlastní jména osob a zvířat	měkké a tvrdé slabiky skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Pravidla pro psaní vět	

<i>jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>			
Literární výchova			
<i>vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i>	porozumí čtenému textu volně převypráví jeho obsah vyjádří své pocity z přečteného textu	poslech literárních textů zážitkové naslouchání a čtení dramatizace s rekvizitami	
<i>rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i>	čte potichu i nahlas rozvíjí čtenářské návyky rozliší pohádku od příběhu přednáší z paměti přiměřené literární texty	přednes vhodných literárních textů vlastní výtvarný doprovod literární pojmy: báseň, bajka, přirovnání, spisovatel, básník	

3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
<i>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	využívá osvojení čtecích dovedností k získávání informací	věcné čtení jako zdroj informací vyhledávací čtení výrazové čtení (přímá řeč)	
<i>volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i>	na základě soustředěného naslouchání dokáže samostatně pracovat střídá roli mluvčího a posluchače	soustředěné naslouchání zdvořilé naslouchání	OSV VII/a
<i>seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i>	zvládá věcný dialog vypravuje souvisle podle série obrázků	střídání rolí mluvčího a posluchače komunikační žánry: vypravování, dialog, popis, omluva, prosba, vzkaz	OSV VII/c
<i>píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i>	napíše formálně správně jednoduché písemnosti	hygiena psaní a hygiena zraku, přehledný a čitelný písemný projev, adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin	
Jazyková výchova			
<i>rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	graficky odliší samohlásky a souhlásky odliší počet hlásek od počtu písmen ve slově	souhlásky samohlásky slabikotvorné r, l	
<i>porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu</i>	hledá slova stejného a opačného významu	synonyma, antonyma, homonyma	

<i>a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i>	vyhledá slova významem souřadná, nadřazená i podřazená		
<i>rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i>	pozná všechny slovní druhy v základním tvaru	slovní druhy ohebné neohebné	
<i>spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	rozliší větu jednoduchou a souvětí utvoří souvětí podle vzorce	věta jednoduchá a souvětí	
<i>odůvodňuje a píše správně : i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě , tě , ně , ú/ů , bě , pě , vě , mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i>	z paměti vyjmenuje vyjmenovaná slova píše správně i/y po obojetných souhláskách uvnitř slov	vyjmenovaná slova předpona vy-	
Literární výchova			
<i>pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i>	čte text ve vhodném frázování a tempu formuluje vlastní názor o přečteném textu odliší pověst od bajky vyhledá z textu podstatné informace	poslech literárních textů zážitkové naslouchání a vyjádření vlastních pocitů z četby volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu přednes vhodných literárních textů literární pojmy: povídka, divadelní představení, herec, rým, verš, pověst	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 4. a 5. ročníku

Kompetence k učení

- klademe důraz na čtení s porozuměním, umožníme žákům přístup k různým zdrojům informací
- podněcujeme tvořivost žáků zadáváním referátů, samostatných prací, projektových prací a tím je vedeme k pochopení, systematizaci, třídění a zpracování informací

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme komunitní kruh, ve kterém dáváme prostor k vyjádření vlastního názoru
- směřujeme žáky ke správnému vyhledávání, třídění, porovnávání a využívání získaných informací povzbuzujeme žáky při případných nezdarech
- vedeme žáky k prezentaci zadaných samostatných prací (projektů) v prostředí vhodném k danému účelu (časopis Chameleón, Kaplický zpravodaj, prostory školní budovy)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k respektování názorů druhých a čerpání poučení z nich
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastních názorů žáka

Kompetence komunikativní

- dbáme na formu žákova ústního i písemného projevu, učíme žáky dodržovat v písemném projevu stanovená pravidla
- zaměřujeme se na rozvíjení slovní zásoby žáků
- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- učíme vést žáky dialog a naslouchat druhým
- vedeme žáky ke čtení různých typů textů a klademe důraz na porozumění přečteného textu
- rozebíráme s žáky obsah textu, učíme je využít vhodných gest a jiných nonverbálních prostředků komunikace

Kompetence občanské

- učíme žáky přijímat názor druhého člověka, respektovat jeho osobnost a individuální rozdíly mezi lidmi
- seznamujeme žáky s naší historií a kulturním dědictvím, učíme je kritickému postoji k umění
- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- v rámci projektového vyučování vedeme žáky k vymýšlení nápadů, jejich formulaci, získání prvotních informací, realizaci a zhodnocení

4. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
<i>posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	orientuje se v textu vyhledá důležité informace řídí se orientačními prvky v textu posoudí úplnost či neúplnost sdělení a otázkami zjišťuje další údaje	čtení jako zdroj informací praktické čtení	MDV I/f
<i>volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	zdvořile naslouchá reaguje vhodnými doplňujícími otázkami	aktivní naslouchání	MDV I/c
<i>rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i>	efektivně používá jednoduché komunikační žánry využívá vhodně mimojazyčné prostředky	mimojazyčné prostředky řeči (gesta, mimika)	OSV VIII/a
<i>sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti</i>	sestaví osnovu vypravuje podle osnovy s dodržением posloupnosti	hygiena psaní a hygiena zraku úhledný, čitelný a přehledný písemný projev	
Jazyková výchova			
<i>porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</i>	rozliší slova jednoznačná, mnohoznačná, opozita, synonyma, citově zbarvená	významy slov	
<i>rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i>	určí a vyznačí kořen slov vyznačí předponovou a příponovou část rozliší předložku a předponu	předpona, kořen, přípona, předložka skloňování podstatných jmen	
<i>určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i>	určí slovní druhy tvoří gramaticky správné tvary	slovní druhy časování sloves	
<i>rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</i>	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	slova spisovná nespisovná, citově zbarvená	
<i>vyhledává základní skladební dvojici</i>	vyhledá základní skladební dvojici v úplné větě	základní skladební dvojice, podmět	

<i>a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</i>		a přísudek	
<i>odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</i>	rozliší větu jednoduchou a souvětí	věta jednoduchá a souvětí spojovací výrazy	
<i>píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</i>	píše správně i/y uvnitř slov píše správně i/y v koncovkách podst. jmen	skloňování podst. jmen	
Literární výchova			
<i>vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i>	orientuje se v textu volně reprodukuje text zodpoví otázky související s textem	zážitkové čtení přiměřených textů tvořivé činnosti s literárním textem	VSM I/e
<i>volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</i>	provede charakteristiku postav charakterizuje děj díla porovná rozdíly mezi filmovým a divadelním představením vymyslí a zapíše vlastní pohádku nebo příběh	volná reprodukce vyhledávání v textu a písemný záznam	

5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
<i>čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i>	porozumí přečtenému textu přiměřené náročnosti orientuje se v textu prostřednictvím odstavce, sloky odpoví správně na otázky související s textem	vyhledávací čtení praktické čtení znalost orientačních prvků v textu (odstavec, sloka)	
<i>rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i>	prostřednictvím čtení rozliší podstatné informace zapamatuje si klíčové informace stručně zaznamená důležitou informaci otázkami zjišťuje informace chybějící	kritické čtení vyhledávací čtení	OSV I/b
<i>reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i>	reprodukuje obsah sdělení tvoří osnovu textu	klíčová slova	MDV V/d
<i>vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i>	vede správně dialog reaguje doplňujícími otázkami vhodně komunikuje s partnerem	aktivní naslouchání reagování otázkami vyjádření kontaktu s partnerem	

<i>rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	pozná reklamu ve sdělovacích prostředcích rozpozná pravdivé a zavádějící informace	tiskoviny, média	MDV I/b MDV I/e
<i>píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i>	dokáže vyplnit tiskopis písemně ztvární jednoduché slohové útvary	komunikační žánry: zpráva, oznámení, vypravování, popis hygiena psaní a hygiena zraku formální úprava textu zpráva, oznámení, inzerát, vyplňování tiskopisů	
Jazyková výchova			
<i>rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i>	rozliší příponu a koncovku	slovotvorný základ	
<i>vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</i>	pozná neúplnou základní skladební dvojici určí správně nevyjádřený podmět vyhledává části několikanásobného podmětu	podmět a přísudek, úplná a neúplná základní skladební dvojice	
<i>odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</i>	změní větu jednoduchou v souvětí	věta jednoduchá a souvětí	
<i>užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</i>	zvolí vhodný spojovací výraz podle potřeby projevu	spojení vět v souvětí spojovacími výrazy a možnosti jejich obměňování	
<i>píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</i>	píše správně i/y po obojetných souhláskách v koncovkách podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých	skloňování podstatných a přídavných jmen	
<i>zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i>	zná pojem příčestí minulé a umí ho vytvořit užívá shodu přísudku s podmětem		
Literární výchova			
<i>rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	rozliší fikci od skutečnosti rozpozná druhy prozaických literárních děl: pohádka, příběh, povídka, bajka, pověst tvoří vlastní literární text na dané téma	zážitkové čtení vlastní literární tvorba na dané téma prezentace vlastní zájmové četby, porovnání filmového zpracování s knižní	

		předlohou literární tvorba týkající se regionu	
<i>při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i>	vysvětlí a používá literární pojmy: sloka, verš, rým, kapitola, autor, ilustrátor	práce s prozaickým textem i poezií	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů: český jazyk, první cizí jazyk a druhý cizí jazyk

Český jazyk a literatura pro 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně. V šestém ročníku v dotaci 5 hodin týdně, v sedmém až devátém ročníku po čtyřech hodinách. Tento předmět má stěžejní postavení mezi všemi vyučovacími předměty. Na 2. stupni je naším hlavním cílem vést žáky k jasnému, přehlednému a srozumitelnému vyjadřování. Výuka by měla vést k rozvíjení intelektu žáků (rozvoj logického myšlení, intelektových dovedností). Žák má zvládat práci s textem a vytvářet své vlastní texty, které bude umět i správně interpretovat.

Má se naučit souvisle vyjadřovat a správně a kultivovaně používat mateřský jazyk v běžných situacích. Získá pro život významné dovednosti, spojené s mnohostrannou komunikací člověka v moderním světě. Seznámí se s bohatostí českého jazyka, jeho slovní zásoby a v praxi by měl umět používat elementární pravidla stylistiky. Osvojí si podstatné poznatky ze systému českého jazyka a ovládne základy českého pravopisu.

V literární výchově směřuje výuka k tomu, aby se žáci, přiměřeně svému věku, naučili s porozuměním číst a interpretovat literární texty a vytvářet si základní čtenářské dovednosti a návyky. Seznámí se s nejdůležitějšími literárními žánry a formami, naučí se odlišit hodnotnou literaturu od literatury konzumní a manipulační.

Uvědomí si funkci divadla, filmu, televize a ostatních médií, zvládne se orientovat v jejich mnohostranné nabídce z hlediska kvality a významu pro život. Zároveň si vytvoří smysl pro krásu jazykového výrazu a uměleckého obrazu skutečnosti, probudí se v něm city lidské solidarity a spoluúčasti.

Materiální zabezpečení

Výuka bude probíhat většinou v kmenových třídách. Pokud to podmínky dovolí, budou žáci děleni do skupin. Do práce žáků budou začleněny návštěvy knihoven, práce s internetem a hlavně práce s knihou a různými texty. Velký důraz bude kladen na rozvoj komunikačních dovedností.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. a 7. ročníku

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k efektivnímu učení
- nabídneme žákům škálu metod k ověření získaných poznatků z českého jazyka
- motivujeme žáky k zájmu o učivo zařazením různých metod práce
- klademe důraz na čtení s porozuměním

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k řešení problémů nejen samostatně, ale i ve dvojici či ve skupině
- prostřednictvím návštěv v knihovně podněcujeme u žáků pozitivní vztah k četbě
- motivujeme žáky k vytváření vlastních textů, které slouží k rozvíjení jejich fantazie
- vedeme žáky ke snaze prezentovat svá díla v tisku

Kompetence komunikativní:

- dbáme na formu žákova písemného i mluveného projevu
- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla pro písemný i mluvený projev

- vedeme žáky k přesnému, výstižnému vyjadřování a k využívání komunikačních prostředků pro kvalitní práci
- vedeme žáky ke zpracování referátů z přečtených knih
- vedeme žáky ke čtení různých typů textů a klademe důraz na porozumění přečteného textu

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky pracovat ve skupině, respektovat práci druhých, vést dialog, být tolerantní k názoru jiných
- učíme žáky vytvářet příjemnou atmosféru při práci v týmu
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentaci vlastních názorů žáka
- vedeme žáky k dramatizaci literárních ukázek

Kompetence občanská:

- seznamujeme žáky s naším literárním kulturním dědictvím

Kompetence pracovní:

- motivujeme žáky k přípravě na hodiny českého jazyka
- doplňujeme výuku návštěvami knihoven a vhodnými příležitostnými exkurzemi

6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>	souvisle, přiměřeně rychle přečte, rozčlení text podle orientačních prvků analyzuje a interpretuje fakta vyčtená z textu a zhlédnutá v médiích v určitém rozsahu	praktické, věcné čtení a naslouchání	MDV V/g
<i>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i>	vytvoří si vlastní názor na informaci, která je mu hovorem předána, a porozumí sdělení aktivně spolupracuje ve skupině, naslouchá partnerovi v dialogu či diskusi napíše subjektivně zabarvený popis a odliší ho od popisu	správná formulace otázek vstupy do rozhovoru prožitkové čtení a zážitkové naslouchání subjektivně zabarvený popis	
<i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>	seznámí se s funkcí médií a jejími účinky uvede její informativní, zábavnou, přesvědčovací funkci zamyslí se nad chováním pod vlivem médií uvede druhy a příklady médií	funkce a účinky médií	MDV I/e MDV II/a MDV II/d

<i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i>	rozezná a vhodně použije jazyk. prostředky v dialogu s učitelem a žáky v samostatných výstupech, dodrží zásady slovosledu neopakuje slova, třídí slovní zásobu, zaměří se na obsah sdělení	formální a neformální styly porovnání literárních a stylistických útvarů	
<i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i>	rozpozná a odliší slova spisovné a obecné češtiny a vhodně je použije v mluveném a písemném projevu a v jednotlivých slohových postupech a komunikačních situacích podle plánu mapy určitého města srozumitelně vysvětlí, popíše cestu z výchozího bodu do cílového bodu	rozvíjení komunikační schopnosti samostatného vystupování	
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i>	připraví si modelovou situaci na poskytnutí služby nebo informace na úřadech, poště vysvětlí pracovní postup popíše předmět, kamaráda vnímá nonverbální a paralingvální prostředky svého spolužáka a hodnotí je	komunikace verbální a neverbální	
<i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</i>	v učebnicích faktografických předmětů vyhledá základní informace rozliší podstatné a okrajové informace v odborném textu heslovitě i pomocí vět je formuluje a prakticky tuto dovednost využije při učení se ostatních předmětů	vyhledávání podstatných a nepodstatných informací v textu	
<i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i>	v návaznosti na jazykové učivo napíše gramaticky, pravopisně, stylisticky správně text vyjadřuje se souvětím, píše správně jednodušší větnou stavbu rozezná přímou a nepřímou řeč, rozezná zprávu a oznámení	užití gramatických, pravopisných a stylistických zásad přímá řeč zpráva oznámení	MDV III/a MDV III/b MDV III/c MDV I/f
<i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu</i>	sestaví osnovu vypracuje písemně samostatné vlastní texty (vypravování, popis, soukromý dopis) rozvíjí komunikační schopnost	písemné vypracování vypravování, popisu, dopisu	MDV VI/a MDV VI/b

<i>a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</i>	samostatného vystupování snaží se o zařazení svých příspěvků do školního časopisu		
Jazyková výchova			
<i>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</i>	správně reprodukuje čtení zdvojených souhlásek a zdůvodní jejich pravopis uvede příklady správného použití pauzy v textu zvládne použít důraz, tempo v textu rozlíší přízvuky hlavní a vedlejší správně vysloví česká slova a běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka jazyka spisovná a nespisovná výslovnost hlásek tempo, přízvuk, pauza, důraz	OSV I/a
<i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	rozliší tvoření slov odvozováním a skládáním vyhledá v textu vhodné příklady označí předponu, kořen a příponu porovná rozdíly mezi odvozováním a skládáním slov	odvozování skládání	
<i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</i>	vybere si a správně použije základní jazykové příručky zdůvodní jejich použití	jazykové příručky	OSV I/b
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>	roztřídí jednotlivé ohebné slovní druhy rozdělí podstatná jména a konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná a látková rozlíší podstatná jména obecná a vlastní rozdělí přídavná jména na tvrdá, měkká, přivlastňovací a jmenné tvary přídavných jmen zdůvodní pravopis použije stupňování přídavných jmen vyhledá a určí druhy zájmen, vyskloňuje je vysvětlí používání podmiňovacího způsobu přítomného a minulého u sloves	tvarosloví ohebné slovní druhy	

<i>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>	porovná větu jednoduchou se souvětím najde rozdíly mezi větou hlavní a vedlejší vhodně použije v textu různé spojovací výrazy umí vysvětlit pravopis interpunkce v jednoduchých souvětích	věta jednoduchá souvětí	
<i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</i>	určí základní větné členy označí rozvíjející větné členy vytvoří věty s podmíněm vyjádřeným podstatným jménem vytvoří věty s podmíněm vyjádřeným i jiným slovním druhem definuje podmět vyjádřený a nevyjádřený	základní větné členy rozvíjející větné členy	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	rozliší druhy podstatných a přídavných jmen vysvětlí jejich pravopis vysvětlí použití podmiňovacího způsobu sloves zdůvodní pravopis shody podmětu s přísudkem roztřídí tvary zájmen a umí je správně použít v textu		OSV I/b
<i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i>	najde rozdíly mezi ukázkami spisovného a nespisovného jazyka roztřídí útvary národního jazyka (spisovná čeština, obecná čeština, nářečí) v textu vyhledá příklady užití obecné češtiny zdůvodní její užití	úvod v českém jazyku rozvrstvení národního jazyka na spisovnou češtinu, nářečí a obecnou češtinu	
Literární výchova			
<i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i>	popíše strukturu literárního díla objasní námět a téma díla popíše charakteristické vlastnosti a rysy hlavního hrdiny rozčlení kompozici literárního díla	povídka: Neruda, Čapek, Nepil ... román: Poláček, Bass, Štorch ...	
<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i>	rozliší základní druhy divadelního umění zdramatizuje vybraný literární text shrne vlastní názory na zhlédnuté divadelní dílo	klasické drama: bratři Mrštíkové, Tyl, Čapek ... humoristická literatura: Jirotko, Steklač ...	MDV V/g
<i>tvoří vlastní literární</i>	vyjádří vlastními slovy základní rysy	pohádka:	

<i>text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i>	literárních žánrů vytvoří vlastní literární text přednese vlastní literární text	Erben, Němcová, Macourek, Čapek, Andersen, Wolker, Werich ... bajka: Ezop, Krylov, Olbracht ... poezie: lyrická (ústní lidová slovesnost) epická (Erben, Čelakovský, Wolker, Neruda ...)	
<i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i>	najde rozdílné znaky mezi poetickými, prozaickými a dramatickými díly nalezne příklady poezie, prózy a dramatu v knihách	báje, mýty, pověsti: Petiška, Lisická, Cibula, Jirásek, Cífka ... pověsti hradů a zámků	

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>	vytvoří otázky a odpovědi k přečtenému textu rozpozná podstatné informace třídí získané informace při práci s informačními zdroji dodržuje „etiku“ práce s informacemi (citace apod.) fakta vyčtená z textu rozebere v obsáhlejší rozsahu	kritické čtení a naslouchání	
<i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>	zhlédne televizní reklamu a porovná ji se zprávou rozliší její manipulační a informační složky uvede druhy reklam (komerční, politické, sociální) a motivy k jejich tvorbě	funkce reklamy a její složky a motivy	MDV II/b
<i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i>	adekvátně použije prostředky spisovné či obecné češtiny v konkrétní zadané dramatizované komunikační situaci, rozezná metaforu, metonymii, přirovnání, rčení vysvětlí přísloví, pořekadla vyhledá a užije vhodné odborné názvy v různých stylech	rozlišení jazykových prostředků v prostě sdělovacím, odborném, publicistickém a uměleckém stylu	
<i>odlišuje spisovný</i>	dodrží pravidla spisovného jazyka	zásady dorozumívání,	

<i>a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i>	formou her a prací s Pravidly českého pravopisu si rozšíří slovní zásobu ve cvičeních se zaměří na použití synonym, na úpravu textů, na užití vhodných slov v textu dodržuje slovosled v souvětích	komunikační situace a komunikační záměr	
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i>	na základě aktivního pozorování a naslouchání spolužáka v samostatném vystoupení rozvíjí a hodnotí komunikační dovednosti v různých situacích cvičí techniku a výraz řeči, pohovoří na určité téma (společenské chování...)	zásady dorozumívání a kultivovaného projevu	
<i>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</i>	připraví dialogy ve spisovné a zdvořilé formě, bez a s osobním zaujetím rozliší druhy konverzací - volný čas, cestování, vyřizování na úřadech, se kterými se setká v praxi (návaznost na OV)	typy dialogů - formální a neformální, oficiální a neoficiální	
<i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</i>	vyhledá v odborných textech, časopisech, encyklopediích, internetu základní údaje třídí je a písemně zpracuje napíše výtah, výpisky a porovná je cvičí čtení s porozuměním	výtah, výpisky, čtení s porozuměním	
<i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i>	na základě rozšířených znalostí napíše gramaticky, pravopisně, stylisticky správně text vyjadřuje se složitým souvětím a správně napíše interpunkci v jednoduchých podřadných souvětích užije obrazná pojmenování rozliší písemnou formu soukromých a úředních listin vyplní formuláře k žádostem, se kterými se setká na měst. úřadě...	vertikální a horizontální členění textu (nadpisy, členění textu na odstavce, úpravy vět) interpunkce v jednoduchých podřadných souvětích objednávka, žádost, soukromý a úřední dopis	
<i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně</i>	vypracuje písemně samostatné vlastní texty- charakteristika kamaráda, literární postavy, líčení,	písemné vypracování popisu, charakteristiky, subjektivně zbarveného	MDV VII/a MDV VII/b MDV VII/c

<i>správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</i>	životopis snaží se o zařazení svých příspěvků do školního časopisu	popisu	MDV VII/d
Jazyková výchova			
<i>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</i>	zdůvodní pravopis cizích slov uvede příklady nahrazování českými slovy vybere nejvhodnější jazykové prostředky pro určitý text zkombinuje užití českých a cizích jazykových výrazů zvládne spisovnou výslovnost českých i běžně užívaných cizích slov	slova přejatá vyhledávání cizích slov nahrazování cizích slov slovy domácími frekventovaná cizí slova	OSV I/a MDV VI/a
<i>rozděluje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	uvede názvy osob, zvířat, prostředků, dějů, vlastností a pod. uvede příklady přechylování slov označí slova přechýlená uvede příklady slov tvořených různými předponami a příponami rozlišuje zkratky a zkratková slova vytvořená slova umí využít ve větách	obohacování slovní zásoby tvoření slov odvozováním, skládáním a zkracováním zkracování slov slova zkratková zkratky	MDV VI/a OSV XI/d
<i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</i>	bezpečně zvládá vyhledávání v jednotlivých jazykových příručkách zváží využití konkrétní jazykové příručky zkombinuje použití různých jazykových příruček	jazykové příručky Pravidla českého pravopisu Slovník spisovné češtiny Stručná mluvnice česká a pod.	OSV I/b
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>	rozdělí slovní druhy na ohebné a neohebné zvládne vytvořit příslovečné spřežky a využije je ve větách nahradí příslovce s opačným významem popíše stupňování příslovcí uvede příklady stupňování příslovcí	slovní druhy a jejich funkce ve větě neohebné slovní druhy stupňování příslovcí	
<i>využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>	určí druhy vět užívá prostředky charakteristické pro jednotlivé věty definuje věcné významy slov vyhledá a vysvětlí rčení rozliší jednoznačná a mnohoznačná slova	druhy vět podle postoje mluvčího otázky doplňovací a zjišťovací sousloví rčení jednoznačná	OSV VIII/a MDV I/e MDV VI/a

	předvede využití citově zabarvených slov správně rozliší a použije citově zabarvená slova	a mnohoznačná slova odborné názvy synonyma citově zabarvená slova	
<i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</i>	vyhledává a určí základní větné členy a rozvíjející větné členy určí podmět všeobecný uvede příklady vyjádření přísudku vysvětlí přísudek slovesný a jmenný vyjmenuje druhy vedlejších vět správně využije jejich použití rozliší jednotlivé druhy vedlejších vět uvede příklady spojovacích výrazů nahradí vedlejší větu větným členem a naopak rozliší druhy přívlastků	věty jednočlenné a dvočlenné (i s nevyjádřeným podmětem) rozvíjející větné členy druhy přísudku druhy vedlejších vět různé typy přívlastků	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	zvládne interpunkci ve větě i v souvětí definuje základní pravidla psaní velkých písmen předvede v různých pravopisných cvičeních znalost základních pravopisných jevů	psaní velkých písmen tvary jenž, jež různé pravopisné jevy shoda podmětu s přísudkem	
<i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i>	převede text psaný nářečím do spisovného jazyka uvede příklady použití obecné češtiny a zdůvodní její použití	spisovný a nespisovný jazyk obecná čeština	
Literární výchova			
<i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i>	přečte vybraný text ve vhodném frázování použije při četbě textu přiměřené tempo použije při rozboru literárních textů elementární literární pojmy	dobrodružná literatura: Bradbury, Stevenson, May, Tomeček, Verne, Hohlbein ... dívčí literatura: Lanczová, Řeháčková, Rudolf, Blytonová ...	
<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i>	vybere si k samostatné četbě literární text přiměřený věku čtenáře volně reprodukuje přečtený text shrne základní myšlenky přečteného literárního díla	mezní situace v životě člověka: Kolárová, London, Marshall, Fischerová ... válka v literatuře: Bezděková, Fajtl ...	OSV I/b
<i>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i>	začlení vhodně do vlastního poetického nebo prozaického textu na libovolné téma získané poznatky z literární teorie s vhodným výtvarným ztvárněním (ilustrace) vytvoří výstižný výtvarný doprovod k vlastnímu literárnímu textu	ze života dětí: Stýblová, Foglar ... básníci s kytarou a písničkáři: Kainar, Kryl, Vysockij...	OSV VII/a

<i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i>	zobecní základní rozdíl mezi literaturou uměleckou a věcnou vyjádří vlastními slovy smysl literatury populárně naučné a literatury faktu uvede příklady publicistického žánru	kronika: Kosmas, Dalimil... cestopis: Polo... soudničky: Těsnohlídek, Jahelka... naučné publikace	
---	---	---	--

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. a 9. ročníku

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k efektivnímu učení
- nabídneme žákům škálu metod k ověření získaných poznatků z českého jazyka
- učíme žáky vyhledávat informace z různých zdrojů
- zadáváme žákům referáty, samostatné práce a na základě získaných poznatků je vedeme k jazykově a stylově správnému vyjadřování
- podporujeme samostatnost při řešení zadaných úkolů

Kompetence k řešení problémů:

- prostřednictvím návštěv v knihovně podněcujeme u žáků pozitivní vztah k četbě
- učíme žáky pracovat s informacemi
- vedeme žáky ke kritickému i sebekritickému hodnocení zpracovaných samostatných prací

Kompetence komunikativní:

- dbáme na formu žákova písemného i mluveného projevu
- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla pro písemný i mluvený projev
- vedeme žáky ke zpracování referátů z přečtených knih
- dbáme na správné používání nonverbálních a paralingválních prostředků v mluveném projevu

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky vytvářet příjemnou atmosféru při práci v týmu
- vedeme žáky k efektivní vzájemné spolupráci při řešení zadaných problémových úkolů

Kompetence občanská:

- seznamujeme žáky s naším literárním kulturním dědictvím
- vytváříme ve stylistice modelové situace, které vznikají při jednání na úřadech

Kompetence pracovní:

- motivujeme žáky k přípravě na hodiny ČJ
- vedeme žáky k rozvíjení vztahu k mateřskému jazyku a jeho využití v běžném životě

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu</i>	rozliší ve čteném nebo slyšeném textu fakta od subjektivních názorů	kritické čtení a naslouchání	OSV XI/a OSV VI/b

<i>fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>	pomocí různých informačních zdrojů si vytvoří objektivní pohled na danou problematiku		
<i>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i>	vyhledá různé slohové útvary v literárních ukázkách odliší subjektivní sdělení od objektivního definuje komunikační záměr ukázky uvede příklady subjektivně zabarveného sdělení a sdělení objektivního	souhrnné poučení o slohu	MDV III/a MDV VI/a
<i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>	rozpozná manipulativní komunikaci zaujme k ní kritický postoj zpracuje úvahu na téma média uplatní v ní vlastní zkušenosti, postoje a názory	jednoduchá úvaha	OSV IX/a MDV VI/a MDV VI/b MDV VI/c
<i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i>	dokáže vyjádřit vlastní názory a postoje zobecní získané poznatky a vhodně využije jazykové prostředky pro vyjádření svého názoru	jednoduchá úvaha	OSV IX/a MDV VI/a MDV VI/b MDV VI/c
<i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i>	vhodně zvolí jazykové prostředky odliší subjektivně zabarvené prostředky systematicky vybírá vhodné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru postupuje systematicky vyhledá vnitřní souvislosti	jednoduchý výklad	MDV VI/a MDV VI/b
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i>	odliší mluvený projev od psaného vhodně využívá znalosti z českého jazyka pohotově reaguje na otázky vybere a použije vhodné nonverbální prostředky využije pomlku, tempo, důraz ap. vhodně dovede zařadit jednotlivá důležitá fakta připraví si mluvnické cvičení na vhodné téma	jednoduchý výklad	MDV VI/a MDV VI/b
<i>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace</i>	vytvoří vlastní mluvnické cvičení na volné téma obhájí svůj názor zareaguje na připomínky učitele	mluvnická cvičení na volné téma	OSV IX/a MDV VI/a MDV VI/b MDV VI/c

<i>a pravidel dialogu</i>	nebo žáků dodrží pravidla komunikace a dialogu		
<i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</i>	vybere hlavní myšlenky z textu zformuluje stručné poznámky ve formě výtahu nebo výpisku samostatně zpracuje učební látku jiných předmětů	výtah a výpisek	OSV I/b
<i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i>	uspořádá informace s ohledem na jejich účel dodrží pravidla správného mezivětného navazování	výtah a výpisek	OSV I/b
<i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</i>	vypracuje osnovu pro subjektivně zabarvený popis vhodně využije jazykové prostředky dokáže vybrat subjektivně zbarvené prostředky využije slova citově zbarvená	líčení	OSV VIII/d
Jazyková výchova			
<i>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</i>	nahradí přejatá slova slovy domácími zdůvodní použití cizích slov zvládne výslovnost českých a cizích slov	přejímání slov z cizích jazyků vyhledávání slov cizího původu nahrazování slov cizího původu slovy domácimi výslovnost frekventovaných obecných jmen a cizích jmen vlastních	MDV VI/a
<i>rolišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady</i>	shrne způsoby obohacování slovní zásoby a uvede příklady ke slovům cizího původu přiřazuje slova domácí uvede příklady slov s jiným	obohacování slovní zásoby přejímání slov z cizích jazyků slova získávající jiný význam	

<i>tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	významem než původním vyhledá a dokáže vysvětlit přenesená pojmenování ve frazémeh		
<i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</i>	samostatně vyhledá různé jazykové problémy bezpečně zvládne práci s jazykovými příručkami	práce s jazykovými příručkami	
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>	identifikuje bezpečně všechny slovní druhy uvede příklady skloňování přejatých cizích slov a umí je použít v textu určí slovesný rod, vid uvede příklady použití přiřadí slovesa do slovesných tříd a určí jejich vzory	slovní druhy a jejich funkce ve větě skloňování jmen přejatých a cizích, jmen vlastních slovesný vid a rod slovesné třídy a vzory	
<i>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>	uvede příklady různých spojovacích výrazů vytvoří příklady vložených vedlejších vět roztřídí různé spojovací výrazy a využije je v textu	vložení věty vedlejší do vět hlavních interpunkce v souvětí správná komunikace	MDV I/f
<i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</i>	uvede druhy poměrů mezi větami hlavními uvede různé příklady a určí je vysvětlí poměry u větných členů a souřadně spojených vedlejších vět vyjmenuje typy přívlastků určí je a využije je ve větách	významový poměr mezi větami hlavními souřadně spojené věty vedlejší a větné členy typy přívlastků	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	vybere z vět pravopisné jevy, určí je a umí použít zvládne pravopis lexikální, slootovorný a morfologický aplikuje bezpečně psaní interpunkce v souvětí	pravopisné jevy věta jednoduchá souvětí spojovací výrazy	OSV I/b
<i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i>	porovná různé slovanské jazyky definuje spisovný jazyk vyjmenuje některé druhy nářečí převede text do spisovného jazyka vyjmenuje útvary českého jazyka	slovanské jazyky ukázky slovanských jazyků útvary českého jazyka jazyková kultura spisovný jazyk obecná čeština, nářečí převádění textu do spisovné češtiny	MDV IV/c
Literární výchova			
<i>uceleně reprodukuje přečtený text,</i>	vyhledá v literárních ukázkách hlavní téma a motivy literárního díla	ústní lidová slovesnost počátky písemnictví:	VMS I/e

<i>jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i>	vlastními slovy interpretuje smysl literární ukázky	Bible, Epos o Gilgamešovi, Olbracht... dvorská literatura (trubadúři) : Kosmas, Dalimil, Karel IV., Hus...	
<i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i>	vysvětlí základní znaky literárních okruhů a žánrů, porovná je a uvede příklady autorů a děl v české i světové literatuře porovná charakteristické znaky daných literárních děl	romantismus a realismus (19. st.) : Dobrovský, Jungmann, Palacký, Mácha, Erben, Němcová, Borovský, Čelakovský, Tyl, Jirásek, Neruda, Hugo, Dumas st., Verne, Twain...	MDV IV/a
<i>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</i>	vlastními slovy shrne charakteristické znaky literárních směrů a uvede jejich významné představitele v české i světové literatuře objasní vynález knihtisku pro rozšíření literatury mezi širší vrstvy lidu	renesance a humanismus (14.-16. st.): Shakespeare, Blahoslav, Hájek z Libočan...	
<i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</i>	vyhledá v různých informačních zdrojích charakteristiku základních literárních žánrů uvede příklady autorů a ukázky z jejich děl	baroko, klasicismus a osvícenství (17.-18.st.): Molière, La Fontaine, Komenský, Defoe, Swift...	VMS I/c

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>	vybere podstatná fakta a umí je seřadit podle důležitosti odliší fakta od osobních názorů a hodnocení vystihne povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy, zvláštnosti	charakteristika charakteristika literárních postav	OSV VI/b OSV XI/a
<i>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i>	vybere různé styly z učebnic, beletrie, novin, časopisů a internetu zdůvodní použití jazykových prostředků rozliší subjektivní a objektivní sdělení autora rozpozná komunikativní záměr	funkční styly styl hovorový, odborný, umělecký, administrativní, řečnický	MDV I/a MDV I/b MDV I/c MDV I/d MDV I/e MDV I/f
<i>rozpoznává</i>	vytvoří vlastní úvahu na volné téma	úvaha	OSV IX/a

<i>manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>	uplatňuje v ní vlastní zkušenosti, názory a postoje rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujme k ní kritický postoj		MDV V/a MDV V/b MDV V/c MDV V/d MDV V/e MDV V/f MDV V/g MDV V/h
<i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i>	dokáže vysvětlit svůj komunikační záměr dá do souvislostí jednotlivá fakta vhodně využije jazykové prostředky hodící se pro danou situaci obhájí svůj vlastní názor	úvaha	OSV IX/a MDV V/a MDV V/b MDV V/c MDV V/d MDV V/e MDV V/f MDV V/g MDV V/h
<i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i>	zpracuje osnovu výkladu na základě výběru vhodných jazykových prostředků zdůvodní použití spisovných jazykových prostředků a odborné terminologie	výklad	MDV - I/c MDV - VI/a MDV - VI/b
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i>	dokáže obhájit svůj názor v připraveném i improvizovaném projevu vyžije vhodně verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků	diskuse	OSV VIII/e OSV VIII/g OSV VIII/h OSV IX/a MDV II/a MDV II/b MDV II/c MDV II/d MDV II/e MDV II/f
<i>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</i>	zapojí se do diskuse ve třídě vhodně využije svých znalostí získaných z masmédií k vytvoření vlastního názoru dodrží zásady vzájemné komunikace vyžije všech svých poznatků z ostatních předmětů	diskuse	OSV VIII/e OSV VIII/g OSV VIII/h OSV IX/a MDV II/a MDV II/b MDV II/c MDV II/d MDV II/e MDV II/f
<i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní</i>	zvládá práci s textem vyhledá klíčová slova a zformuluje hlavní myšlenky textu definuje vnitřní souvislosti a dokáže	výtah a výpisek	

<i>myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</i>	je vysvětlit		
<i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i>	definuje přehledně své myšlenky vyhledá v krásné literatuře příklady fejetonu vytvoří proslov na určité téma	fejeton proslov	MV IV/c
<i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</i>	vyhledá v umělecké literatuře příklady subjektivně zbarveného popisu porovná subjektivně zbarvený popis s jinými slohovými útvary zdůvodní použití vybraných jazykových prostředků zpracuje svůj příklad fejetonu na základě svých dispozic a zájmů	líčení subjektivně zbarvený popis fejeton	OSV VIII/d
Jazyková výchova			
<i>spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</i>	správně vyslovuje hlásky a hláskové skupiny uvede příklady správného kladení přízvuku označí větnou melodii, tempo a kladení pauz v běžné komunikaci	zvuková stránka jazyka spodoba znělosti slova neslabičná přízvuk větná melodie	MDV VI/a
<i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	definuje věcné významy slov uvede příklady při práci se slovníkem nalezne odborné termíny v ostatních vyučovacích předmětech uvede příklady hry se slovy, pracuje s různými slovníky, definuje význam slova rozezná synonyma, homonyma a antonyma vyhledá přenesená pojmenování a frazémy a uvede příklady	slovní zásoba a význam slova slovo a sousloví rozvoj slovní zásoby jádro slovní zásoby odborné názvy význam slova - synonyma, homonyma, antonyma význam základu slova slova domácí a mezinárodní	
<i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími</i>	obhájí nebo vyvrátí svůj názor při práci s jazykovými příručkami vysvětlí jazykové jevy vyřeší s pomocí příruček složité jazykové jevy	práce s jazykovými příručkami	OSV I/b

<i>slovníky a příručkami</i>			
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>	rozliší jednotlivé slovní druhy vyskloňuje různá jména a využije je při slohu zařadí ke vzorům přídavná jména, zájmena a číslovky zvládne nahrazování slovesa být jinými plnohodnotnými slovesy vyhledá příslovečné spřežky a užije je při práci a textem	tvarosloví všechny slovní druhy stupňování přídavných jmen pomocné sloveso být druhy příslovcí druhy předložek a spojek mluvnické významy jmen a sloves	
<i>využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>	zvládá interpunkci při psaní volných přívlastků, vsuvek, samostatných větných členů odliší doplněk od příslovečného určení určí rozdíly ve stavbě věty a souvětí a vhodně využije znalosti při vlastní tvorbě textu	různé druhy přísudku druhy přívlastku vsuvka samostatný větný člen věta neúplná přístavek	OSV VIII/d
<i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</i>	zvládne pravopis různých typů vět pozná jednotlivé větné členy a určí je vyhledá rozdíly mezi větou dvojčlennou a jednočlennou zvládne interpunkci různých druhů přívlastků definuje pravopis přímé řeči v textu specifikuje významový poměr hlavních vět a větných členů	věty podle postoje mluvčího, mluvnický zápor věta jednoduchá a souvětí skladební dvojice shoda, řízenost, přimykání, dvojčlenné a jednočlenné věty sponová slovesa věta řídicí a závislá podřadné a souřadné souvětí, řeč přímá a nepřímá	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	vysvětlí a použije pravopis ú/ů, s/z, i/y, bě/bje, vě/vje, pě/pje, mně/mě a dělení slov definuje pravopis přídavných a podstatných jmen vysvětlí a použije pravopis stupňování přídavných jmen a příslovcí	pravopis lexikální pravopis tvaroslovný pravopis skladebný	
<i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i>	seznáme se s ukázkami slovanských jazyků aplikuje své znalosti na práci s různými ukázkami textu literatury starší a současné zobecní a vybere nejdůležitější prohršky proti spisovnému jazyku porovná jednotlivé disciplíny jazykovědy	obecné výklady o jazyce řeč, jazyk projev mluvený a psaný slovanské jazyky vývoj jazyka útvary českého jazyka jazykověda jazyková kultura	MV IV/c

Literární výchova

<i>rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</i>	rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu probíraných autorů zvládne přednes vhodných literárních textů vybraného autora	1. sv. válka v literatuře: Hašek, Šrámek, Remarque, Exupéry... meziválečná literatura: Wolker, Bezruč, Čapek, Voskovec a Werich, Bass, Poláček...	VDO IV/c
<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i>	sdělí své dojmy z individuální četby v hodinách čtenářských besed a ze zhlédnutých divadelních a filmových představení v kině, divadle, televizi ap.	polistopadová tvorba: Solženicyn, Orwell, Bradbury, Tolkien, Vysockij, Hailey, Viewegh, Nesvadba, Kohout, Škvorecký...	
<i>rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</i>	vysvětlí pojmy oficiální, exilová, samizdatová a konzumní literatura a uvede příklady autorů a děl objasní smysl literatury v boji proti jakékoli formě diktatury	literatura a divadlo po roce 1948: Nezval, Seifert, Kaplický, Tomeček, Hrabal, Páral, John, Osvobozené divadlo, Semafor, Svěrák a Smoljak...	
<i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i>	porovná různé zpracování téhož námětu v literatuře, filmu, divadle (válka, mezilidské vztahy, problémy současné mládeže) objasní smysl literatury v životě	2. sv. válka v literatuře: Hrubín, Drda, Pavel, Otčenášek, Aškenazy...	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je ve 3. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu: první cizí jazyk

Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

V rámci povinné výuky prvního cizího jazyka je žákům nabízena výuka anglického nebo německého jazyka.

Anglický jazyk nebo německý jazyk je vyučován ve třetím až devátém ročníku v tříhodinové týdenní dotaci. Žáci jsou rozděleni do skupin tak, aby v žádné jejich počet nepřekročil 24. Počet skupin vyplývá ze zájmu celkového počtu žáků o anglický jazyk a možností školy.

Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům komunikace při kontaktu s lidmi různých částí světa, ale i pro práci s počítačem a internetem. Je kladen důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým je podřízena výuka gramatické části.

Materiální podmínky

Výuka probíhá v odborné učebně a souběžně s tím i v kmenových třídách. Při výuce žáci používají učebnice a cvičebnice anglického jazyka. Učitel dále využívá audio-orální pomůcky – kazetový magnetofon, CD, kazety, plakáty, obrázky, mapy a gramatické přehledy. V případě potřeby je možno také využít televizi a DVD v jiných učebnách.

Žáci mohou v rámci předmětu anglický jazyk pracovat v projektové a počítačové učebně. Zde mohou na počítačích využívat programy anglického jazyka nebo vyhledávat informace na internetu.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 3. – 5. ročníku

Kompetence k učení

- motivujeme žáka k zájmu o cizí jazyk zařazováním jazykových her, písniček, básniček a využíváním pracoven vybavených počítačovou technikou s výukovými programy a učebnic s audiovizuální technikou
- klademe důraz na čtení s porozuměním, umožníme žákům přístup k různým zdrojům informací z internetu a z cizojazyčných časopisů

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k práci ve dvojicích a skupinách
- vedeme žáky k hodnocení výsledků své práce
- připravujeme žáky k aktivnímu zapojení do všech fází činnosti, při přípravě, realizaci i hodnocení
- vedeme žáky k prezentaci zadaných prací

Kompetence komunikativní

- dbáme na formu ústního i písemného projevu, učíme žáky dodržovat pravidla písemného projevu
- rozšiřujeme slovní zásobu žáků
- vedeme žáky k vhodné komunikaci i se spolužáky, učíme je vést dialog a naslouchat druhým
- podporujeme metody skupinové práce
- učíme žáky používat vhodná gesta neverbální komunikace

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke skupinové práci, kde střídáme role ve skupině
- sledujeme a pozitivně ovlivňujeme atmosféru práce v týmu

Kompetence občanské

- učíme žáky přijímat a tolerovat názor druhého

Kompetence pracovní

- vhodně motivujeme žáky při hodinách cizojazyčné výuky

3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby</i>	dle obrázků správně pojmenovává a vysvětluje slovíčka z tematických celků ovládá slovní zásobu opakuje a obměňuje krátké věty	barvy, čísla, rodina, moje třída, hračky, části těla a vzhled oznamovací věty	OSV I/a
<i>rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje</i>	rozumí a reaguje na pokyny učitele pozdraví, rozloučí se, představí se, poděkuje	pokyny pozdravy jednoduché rozhovory	
<i>rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova</i>	u známých slovíček rozpozná grafickou a mluvenou podobu slova jednoduchá slova správně zapíše a přečte čte krátké texty	práce v pracovním sešitě kreslené příběhy	
<i>pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění</i>	při poslechu rozumí jednoduchému rozhovoru krátkou konverzaci ve dvojici zopakuje a naučí se nazpaměť	rozhovory na různá témata	MKV IV/d
<i>používá abecední slovník učebnice</i>	zná rozdíly mezi českou a anglickou abecedou pracuje s abecedním slovníkem učebnice vyhláskuje své jméno a několik jednoduchých slov	anglická abeceda hláskování	

4. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>rozumí známým slovům</i>	rozumí daným výrazům a je schopen je správně pojmenovat a vyslovit	pořádek slov ve větě (odlišnosti čes. a angl.)	MKV IV/d

<i>a jednoduchým větám se vztahem k osvojeným tématům</i>	ovládá základní fráze, týkající se jeho osoby, rodiny (např. My name is ... I am ... years old. I live in ...) aktivně reaguje na jednoduché základní otázky	slovosledu) jednoduché oznamovací věty tvoření otázek se slovesy být, mít synonyma x antonyma barvy	
<i>rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci</i>	rozumí osvojeným výrazům a velmi jednoduchým větám umí vysvětlit obsah jednoduchých textů dokáže popsat obrázek	slovní zásoba z tematických celků přít., min, budoucí čas osobní zájmena číslovky 1 –20, 20 – 125	
<i>čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu</i>	rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slov umí správně přečíst jednotlivá slova či věty čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty (audio-orálně připravené)	četba textů z učebnice (fonetický zápis) používání slovníčku slovní zásoba z tém. celků - My family, Toys, Pets	OSV I/a
<i>vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku</i>	rozumí známým slovům, jednoduchým větám umí vyhledat danou informaci v textu reaguje na otázku vytvořením vlastní jednoduché odpovědi	tvorba otázky a záporu se slovesy být, mít, umět	VMS I /c
<i>používá dvojjazyčný slovník</i>	uvědomí si rozdíly mezi českou a anglickou abecedou učí se pracovat s dvojjazyčným slovníkem	seznámení s anglickou abecedou (spelling) četba pohádek, příběhů četba jednoduchých auten. textů	VMS II/h VMS II/h
<i>sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů</i>	napíše kratší, souvislý text na jednoduché téma (představování, rodina, popis třídy, popis předmětů ve třídě, blahopřání k Vánocům.)	tematická slovní zásoba množ. číslo podst. jmen osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena vazba There is / are osvojení předložek in / on / under	VMS II/d
<i>reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</i>	převypráví a zahraje daný příběh či pohádku zapojí se do jednoduchého rozhovoru aktivně užívá jednoduché obraty	poslech pohádek – dramatizace hry se slovní zásobou (Bingo, Pexeso...)	MSV I/c MSV I/d
<i>obměňuje krátké</i>	rozumí významu slov v kontextu	tvoření slov	VMS III/c

<p>texty se zachováním smyslu textu aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci</p>	<p>porovná smysl textů reprodukuje čtený a slyšený text seznámí se s pravidly komunikace v běžných každodenních situacích (pozdrav, představení, poděkování...) reaguje na jednoduché otázky, tvoří krátké odpovědi</p>	<p>synonyma x antonyma pochopení významu jednotlivých textů – porovnávání smyslu vytváření běžných situací: představování, pozdrav, oslovení, poděkování, omluva otázky s vyjádřením času, směru Whats the time? Where is it?</p>	
---	---	---	--

5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům</p>	<p>rozumí daným výrazům a je schopen je správně pojmenovat a vyslovit ovládá základní fráze ,týkající se jeho osoby, rodiny (např. My name is ... I am ... years old. I live in ... I like...) aktivně reaguje na běžné jednoduché otázky</p>	<p>pořádek slov ve větě (odlišnosti českého a anglického slovosledu) jednoduché oznamovací věty tvoření otázek se slovesy být, mít synonyma - antonyma barvy</p>	<p>MKV IV/d</p>
<p>rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů(časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci</p>	<p>rozumí osvojeným výrazům a velmi jednoduchým větám umí vysvětlit obsah jednoduchých textů dokáže popsat obrázek</p>	<p>slovní zásoba z tematických celků přít., min, budoucí čas osobní zájmena číslovky 1 - 20, 20 - 125 četba autentického textu - poslech s porozuměním</p>	
<p>čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu</p>	<p>rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slov umí správně přečíst jednotlivá slova či věty čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty (audio- orálně připravené)</p>	<p>četba textů z učebnice (fonetický zápis) používání slovníčku slovní zásoba z tem. celků - My family, Toys, Pets, My friends, In the classroom, ...</p>	<p>OSV I/a</p>
<p>vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku</p>	<p>rozumí známým slovům, jednoduchým větám vyhledá potřebnou informaci v textu zformuluje vlastními slovy jednoduchou odpověď na otázku, odvodí význam neznámých slov</p>	<p>tvorba otázky, záporu a krátké odpovědi v čase přít. prostém, minulém a budoucím opakování otázek se slovesy být, mít, moci</p>	<p>VMS I/c</p>

	z kontextu		
<i>používá dvojjazyčný slovník</i>	uvědomí si rozdíly mezi českou a anglickou abecedou učí se pracovat s dvojjazyčným slovníkem - hledá neznámá slovíčka v textu a za pomoci slovníku je přeloží	upevňování anglické abecedy (spelling) četba pohádek, různých příběhů - práce se slovníkem	VMS II/f
<i>sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů</i>	vlastními slovy vytvoří jednoduché písemné sdělení na téma (představování, rodina, popis třídy, blahopřání k narozeninám a k Vánocům)	tematická slovní zásoba množ. číslo podst. jmen osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena vazba There is / are svátky	VMS II/d
<i>reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</i>	převypráví a zahraje daný příběh či pohádku zapojí se do jednoduchého rozhovoru aktivně užívá jednoduché obraty	poslech pohádek - dramatizace hry se slovní zásobou (Bingo, Pexeso,...)	MSV I/c MSV I/d
<i>obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu</i>	rozumí osvojeným pojmům, jednoduchým větám porovnává smysl textů reprodukuje čtený a slyšený text	tvoření slov synonyma x antonyma pochopení významu jednotlivých textů – porovnávání smyslu	
<i>aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci</i>	rozumí a reaguje na dané podněty aktivně se zapojuje do rozhovorů na známé téma	rozhovory na běžné téma (oslovení, představování) otázky s vyjádřením času, cesty, směru	VMS III/c

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je ve 3. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu: první cizí jazyk

Německý jazyk

Charakteristika předmětu

V rámci povinné výuky prvního cizího jazyka je žákům nabízena výuka anglického nebo německého jazyka. Německý jazyk je vyučován ve třetím až devátém ročníku v tříhodinové týdenní dotaci. Žáci jsou rozděleni do skupin tak, aby v žádné jejich počet nepřekročil 24. Počet skupin vyplývá ze zájmu celkového počtu žáků o německý jazyk a možností školy.

Vzdělávací obory cizí jazyk a další cizí jazyk se realizují ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Tato oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují vnímat různá sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat prosazovat výsledky svého poznání. Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáku v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Cílem pedagogických pracovníků je posilovat u žáků zdravé sebevědomí, vést je ke kreativě a podporovat v účasti na soutěžích N.

Ve 3. etapě (8. a 9. ročník) se uplatňuje snaha využívat informací z cizojazyčných zdrojů pro obohacení výuky některých předmětů, dochází tak k výraznějšímu propojení jak s mateřským jazykem, tak s dalšími humanitními i přírodovědnými předměty. Ve stále větším rozsahu se žáci seznamují s reáliemi dané jazykové oblasti včetně příslušných sociokulturních aspektů.

S rozšiřováním rozsahu osvojovaného učiva a se zvyšováním celkové intelektuální úrovně žáků se dále obohacují zavedené metody a formy práce, více se uplatňuje logičnost a tvořivá samostatná práce žáků. Soustavná pozornost se věnuje osvojování účinných studijních dovedností a návyků, včetně uplatňování autokorekce a způsobů skupinové práce (např. zpracování různých jednoduchých projektů).

V posledním roce výuky dochází i k logickému utřídění učiva všech sedmi let.

Materiální zabezpečení

Výuka probíhá ve specializované jazykové učebně, která je vybavena videem a radiomagnetofonem. Výuka je realizována v menších skupinách s maximálním počtem do 16 žáků. Děti pracují podle řady učebnic Heute haben wir Deutsch a Wer, wie, was. Učivo je doplňováno prací s časopisem JUMA. Pravidelně probíhá výuka v počítačové učebně s podporou výukových programů.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 3. – 5. ročníku

Kompetence k učení

- probouzíme zájem o studium cizího jazyka a vytváříme pozitivní vztah k tomuto předmětu
- propojujeme témata s jazykovými jevy
- vedeme žáky samostatnému odstraňování problémů při komunikaci v němčině

Kompetence k řešení problémů

- aplikujeme a probíráme jednoduché problémy, situace v cizojazyčném prostředí
- podporujeme odvahu dětí nebát se mluvit německy s cizím člověkem
- učíme děti opisovat obsah myšlenky

Kompetence komunikativní

- předkládáme k porozumění jednoduchá sdělení v N
- soustředíme pozornost na osvojení zvukové podoby příslušného jazyka
- vedeme žáky ke snaze o porozumění i promluvě v přirozeném textu v N
- podporujeme v žácích využití dovedností osvojených v N k navázání kontaktu s cizincem z německy mluvících zemí

Kompetence sociální a personální

- ukazujeme žákům, jak v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc
- spolupracujeme v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- seznamujeme s některými typickými jevy života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti
- učíme žáky jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku

Kompetence pracovní

- pozornost věnujeme rozvoji všech řečových dovedností, čtení a písemné vyjadřování nabývá postupně na větším významu
- samostatně pracujeme s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem

3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti			
<i>vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby</i>	dle obrázků správně pojmenovává a vysvětluje slovíčka z tematických celků ovládá slovní zásobu opakuje a obměňuje krátké věty	barvy, čísla, rodina, moje třída, hračky, části těla a vzhled oznamovací věty	OSV I/a
<i>rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje</i>	rozumí a reaguje na pokyny učitele pozdraví, rozloučí se, představí se, poděkuje	pokyny pozdravy jednoduché rozhovory	
<i>rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova</i>	u známých slovíček rozpozná grafickou a mluvenou podobu slova jednoduchá slova správně zapíše a přečte čte krátké texty	kreslené příběhy	
<i>pochopí obsah a smysl</i>	při poslechu rozumí jednoduchému	rozhovory na různá	MKV IV/d

<i>jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění</i>	rozhovoru krátkou konverzací ve dvojici zopakuje a naučí se nazpaměť	témata	
<i>používá abecední slovník učebnice</i>	zná rozdíly mezi českou a německou abecedou pracuje s abecedním slovníkem učebnice	německá abeceda hláskování	

4. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Receptivní řečové dovednosti			
<i>rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům</i>	rozumí daným výrazům a je schopen je správně pojmenovat a vyslovit ovládá základní fráze, týkající se jeho osoby, rodiny aktivně reaguje na jednoduché základní otázky	pořádek slov ve větě (odlišnosti českém a německém slovosledu) jednoduché oznamovací věty tvoření otázek synonyma x antonyma barvy	MKV IV/d
<i>rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci</i>	rozumí osvojeným výrazům a velmi jednoduchým větám umí vysvětlit obsah jednoduchých textů dokáže popsat obrázek	slovní zásoba z tematických celků přítomný čas osobní zájmena číslovky	
<i>čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu</i>	rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slov umí správně přečíst jednotlivá slova či věty čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty (audio-orálně připravené)	četba textů z učebnice (fonetický zápis) používání slovníčku slovní zásoba z tem. celků rodina, zvířata, hračky, dům	OSV I/a
<i>vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku</i>	rozumí známým slovům, jednoduchým větám umí vyhledat danou informaci v textu reaguje na otázku vytvořením vlastní jednoduché odpovědi	tvorba otázky a záporu	VMS I/c
<i>používá dvojjazyčný slovník</i>	uvědomí si rozdíly mezi českou a německou abecedou učí se pracovat s dvojjazyčným slovníkem	četba pohádek, příběhů četba jednoduchých kuten. textů	VMS II/h

Produktivní řečové dovednosti			
<i>sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů</i>	napíše kratší, souvislý text na jednoduché téma (představování, rodina, popis třídy, popis předmětů ve třídě, blahopřání k Vánocům.)	tematická slovní zásoba množ. číslo podst. jmen osobní, přivlastňovací a ukazovací zájmena	VMS II/d
<i>reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</i>	převypráví a zahraje daný příběh či pohádku zapojí se do jednoduchého rozhovoru aktivně užívá jednoduché obraty	poslech pohádek dramatizace hry se slovní zásobou (Bingo, Pexeso,..)	MSV I/c MSV I/d
<i>obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu</i>	rozumí významu slov v kontextu porovná smysl textů reprodukuje čtený a slyšený text	tvoření slov synonyma x antonyma pochopení významu jednotlivých textů – porovnávání smyslu	VMS III/c
Interaktivní řečové dovednosti			
<i>aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci</i>	seznámí se s pravidly komunikace v běžných každodenních situacích (pozdrav, představení, poděkování,...) reaguje na jednoduché otázky, tvoří krátké odpovědi	vytváření běžných situací: představování, pozdrav, oslovení, poděkování, omluva otázky s vyjádřením času, směru	

5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Receptivní řečové dovednosti			
<i>rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojeným tématům</i>	rozumí daným výrazům a je schopen je správně pojmenovat a vyslovit ovládá základní fráze, týkající se jeho osoby, rodiny	jednoduché oznamovací věty tvoření otázek se slovesy být, mít synonyma x antonyma barvy	MKV IV/d
<i>rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obraz. a posl. materiály) a využívá je při své práci</i>	rozumí osvojeným výrazům a velmi jednoduchým větám umí vysvětlit obsah jednoduchých textů dokáže popsat obrázek	slovní zásoba z tematických celků osobní zájmena číslovky do tisíce četba autentického textu – poslech s porozuměním	

<i>čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu</i>	rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slov umí správně přečíst jednotlivá slova či věty čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty (audio-orálně připravené)	četba textů z učebnice používání slovníčku slovní zásoba z tem. celků - Meine Familie, Meine Freunde	OSV I/a
<i>vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku</i>	rozumí známým slovům, jednoduchým větám vyhledá potřebnou informaci v textu zformuluje vlastními slovy jednoduchou odpověď na otázku odvodí význam neznámých slov z kontextu	tvorba otázky, záporu a krátké odpovědi v čase přít. opakování otázek se slovesy být, mít, moci	VMS I/c
<i>používá dvojjazyčný slovník</i>	uvědomí si rozdíly mezi českou a anglickou abecedou učí se pracovat s dvojjazyčným slovníkem - hledá neznámá slovíčka v textu a za pomoci slovníku je přeloží	upevňování německé abecedy četba krátkých příběhů práce se slovníkem	VMS II/f
Produktivní řečové dovednosti			
<i>sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů</i>	vlastními slovy vytvoří jednoduché písemné sdělení na téma (představování, rodina, popis třídy, blahopřání k narozeninám a k Vánocům)	tematická slovní zásoba množ. číslo podst. jmen osobní, přivlastňovací zájmena svátky	VMS II/d
<i>reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</i>	převypráví a zahraje daný příběh či pohádku zapojí se do jednoduchého rozhovoru aktivně užívá jednoduché obraty	poslech pohádek - dramatizace hry se slovní zásobou (Bingo, Pexeso, ...)	MSV I/c MSV I/d
<i>obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu</i>	rozumí osvojeným pojmům, jednoduchým větám porovnává smysl textů reprodukuje čtený a slyšený text	tvoření slov synonyma x antonyma pochopení významu jednotlivých textů – porovnávání smyslu	
Interaktivní řečové dovednosti			
<i>aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci</i>	rozumí a reaguje na dané podněty aktivně se zapojuje do rozhovorů na známé téma	rozhovory na běžné téma (oslovení, představování...) otázky s vyjádřením času, cesty, směru	VMS III/c

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu: první cizí jazyk

Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

V rámci povinné výuky prvního cizího jazyka je žákům nabízena výuka anglického nebo německého jazyka.

Anglický jazyk nebo německý jazyk je vyučován ve třetím až devátém ročníku v tříhodinové týdenní dotaci. Žáci jsou rozděleni do skupin tak, aby v žádné jejich počet nepřekročil 24. Počet skupin vyplývá ze zájmu celkového počtu žáků o anglický jazyk a možností školy.

Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům komunikace při kontaktu s lidmi různých částí světa, ale i pro práci s počítačem a internetem. Je kladen důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým je podřízena výuka gramatické části.

Materiální podmínky

Výuka probíhá v odborné učebně a souběžně s tím i v kmenových třídách. Při výuce žáci používají učebnice a cvičebnice anglického jazyka. Učitel dále využívá audio-orální pomůcky – kazetový magnetofon, CD, kazety, plakáty, obrázky, mapy a gramatické přehledy. V případě potřeby je možno také využít televizi a DVD v jiných učebnách.

Žáci mohou v rámci předmětu anglický jazyk pracovat v projektové a počítačové učebně. Zde mohou na počítačích využívat programy anglického jazyka nebo vyhledávat informace na internetu.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. a 7. ročníku

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k zájmu o cizí jazyk zařazováním jazykových her a využíváme pracoven vybavených počítačovou technikou s výukovými programy a učeben s audiovizuální technikou
- klademe důraz na čtení s porozuměním. Umožníme žákům přístup k různým zdrojům informací na internetu a z cizojazyčných časopisů
- podněcujeme tvořivost žáků zadáváním samostatné práce na různá témata
- vedeme žáky k využití a aplikaci znalostí cizího jazyka v běžném životě
- žáky směřujeme k sebekritickému hodnocení svých jazykových znalostí

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme modelové situace a nabízíme různé způsoby jejich řešení, nabízíme problémové úlohy z praktického života a vyžadujeme jejich řešení

Kompetence komunikativní

- učíme žáky logickému sestavení svých myšlenek a názorů
- rozebíráme s žáky obsah textů, učíme je využívat vhodná gesta neverbální komunikace

Kompetence sociální a personální

- podporujeme sebevědomí žáků a prezentaci vlastního názoru výběrem vhodných témat

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování společenských norem jiných národů

Kompetence pracovní

- výuku doplňujeme občasnými výlety
- učíme žáky prezentovat výsledky své práce, ohodnotit práci svou i druhých

6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu</i>	čte nahlas a foneticky správně jednoduché texty	já a můj svět – rodina, záliby, pocity	VMS I a
<i>rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky</i>	ovládá potřebnou slovní zásobu rozumí obsahu textů jednotlivých lekcí v učebnici v textech dokáže vyhledat požadované výrazy, fráze dokáže v textu vyhledat odpověď na otázku	idiomy oznamovací věty otázky krátká odpověď	
<i>rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci</i>	rozumí pokynům učitele, reaguje na ně rozumí otázkám učitele, umí odpovědět při poslechu rozumí obsahu promluvy, dovysvětlí ho svými slovy	rozhovory - otázky a odpovědi	OSV VIII b
<i>odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu</i>	učí se odhadovat význam neznámých slov z kontextu textu (za pomoci obrázků)	četba textů	
<i>používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku</i>	pracuje s dvojjazyčným slovníkem v učebnici a cvičebnici	opakovací cvičení v pracovním sešitě	
<i>sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy</i>	napíše jednoduché sdělení o sobě a svých zálibách vypráví o sobě a své rodině	škola, přátelé, záliby – sledování televize, četba	
<i>písemně, gramaticky</i>	dokáže správně dle vzoru vytvořit	slovosled	

<i>správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty</i>	jednoduché věty, umí je obměnit	přítomný čas	
<i>stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace</i>	dokáže česky vysvětlit obsah daného textu, promluvy nebo rozhovoru	vánoční a velikonoční čtení	
<i>vyžádá jednoduchou informaci</i>	utvoří otázku	modální sloveso can prosba, žádost	
<i>jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích</i>	představí se, požádá o něco, vysvětlí, že se stala nehoda mluví o sobě a své rodině	já a moje rodina nehoda, první pomoc	MKV IV/e

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu</i>	nahlas a foneticky správně čte	škola a třída advent záliby jídlo	
<i>rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky</i>	rozumí obsahu textů jednotlivých lekcí v učebnici v textech dokáže vyhledat požadované výrazy, fráze v textu vyhledá odpověď na otázku	idiomy oznamovací věty otázky krátká odpověď zápor	
<i>rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci</i>	rozumí pokynům učitele, reaguje na ně, rozumí otázkám učitele, umí odpovědět, umí se zeptat spolužáka při poslechu rozumí obsahu promluvy, dokáže ho vysvětlit svými slovy	rozhovory – otázky a odpovědi volný čas a zájmová činnost	OSV VIII/e
<i>odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu</i>	odhadne význam neznámých slov z kontextu textu	četba textů nácvič správné výslovnosti	
<i>používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve</i>	pracuje s dvojjazyčným slovníkem v učebnici a cvičebnici	opakovací cvičení v pracovním sešitě	

<i>vhodném výkladovém slovníku</i>			
<i>sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy</i>	napíše a vypráví o sobě a svých zálibách, o své rodině, své třídě a škole, o svém městě	škola a třída já a moje záliby cestování, orientace ve městě	
<i>písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty</i>	správně sestaví věty a jednoduché texty, umí je obměnit	slovosled přítomný čas minulý čas budoucí čas	
<i>stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace</i>	česky vysvětlí obsah daného textu, promluvy nebo rozhovoru	četba textů z učebnice i dalších doplňujících textů, poslech a jeho následná reprodukce	
<i>vyžádá jednoduchou informaci</i>	utvoří otázku	modální sloveso can, could prosba, žádost	
<i>jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích</i>	sestaví a předvede rozhovor, který je běžnou každodenní situací	rozhovory	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. a 9. ročníku

Kompetence k učení

- motivujeme žáka k zájmu o cizí jazyk zařazováním jazykových her, písniček, básniček a využíváním pracoven vybavených počítačovou technikou s výukovými programy a učeben s audiovizuální technikou

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory,</i>	čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu přeloží obsah jednoduchých textů v učebnicích a obsah autentických materiálů a používá vizuální opory, v textech najde známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky	četba textů s tematikou GB četba textů s reáliemi anglicky mluvících zemí předložky a spojky ve větách vedlejších, pravidla pořadí přídavných jmen, stupňování příslovcí	OSV VIII/f VMS I/d

<i>v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky</i>			
<i>rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci</i>	přeloží jednoduché a zřetelně vyslovované rozhovory sestaví věty na dané téma	zdvořilé společenské fráze, dát radu, doporučit způsob řešení problému, vyjádřit zamýšlenou jistotu i obecnou budoucnost	
<i>odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu</i>	odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu	předpony, přípony	
<i>používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku</i>	používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	čtení autentického materiálu, časopisů	
<i>sestaví jednoduché ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy</i>	písemně se vyjádří na téma škola, rodina... hovoří na již probrané téma	základní vztahy – existenciální, prostorové, časové, kvalitativní a kvantitativní životopis, popis místa	

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje krátké věty a texty</i>	napíše krátký, souvislý a správně strukturovaný text na jednoduché téma	určování slovních druhů, stavba rozvitě věty, předložky, zájmena v předmětu	OSV VIII/d VMS II/d VMS II/f VMS II/h
<i>stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace</i>	dokáže zformulovat základní informace z textu se známou slovní zásobou	konverzace v daných tematických celcích	
<i>vyžádá jednoduchou informaci</i>	aktivně se zapojí do rozhovoru na známé téma	požádá o informaci, orientuje se v časech podle jízdních řádů, požádá o svolení, o službu, o pomoc	
<i>jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích</i>	používá již známé fráze v praxi dokáže se zapojit do hovoru o tématech: cestování, koníčky	jednoduché sdělení- oslovení, pozdravy, představování, omluva, poděkování, prosba, žádost o pomoc, přání	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je ve 3. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu: první cizí jazyk

Německý jazyk

Charakteristika předmětu

V rámci povinné výuky prvního cizího jazyka je žákům nabízena výuka anglického nebo německého jazyka. Německý jazyk je vyučován ve třetím až devátém ročníku v tříhodinové týdenní dotaci. Žáci jsou rozděleni do skupin tak, aby v žádné jejich počet nepřekročil 24. Počet skupin vyplývá ze zájmu celkového počtu žáků o německý jazyk a možností školy.

Vzdělávací obory cizí jazyk a další cizí jazyk se realizují ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Tato oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují vnímat různá sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat prosazovat výsledky svého poznání. Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáku v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Cílem pedagogických pracovníků je posilovat u žáků zdravé sebevědomí, vést je ke kreativě a podporovat v účasti na soutěžích N.

Ve 3. etapě (8. a 9. ročník) se uplatňuje snaha využívat informací z cizojazyčných zdrojů pro obohacení výuky některých předmětů, dochází tak k výraznějšímu propojení jak s mateřským jazykem, tak s dalšími humanitními i přírodovědnými předměty. Ve stále větším rozsahu se žáci seznamují s reáliemi dané jazykové oblasti včetně příslušných sociokulturních aspektů.

S rozšiřováním rozsahu osvojovaného učiva a se zvyšováním celkové intelektuální úrovně žáků se dále obohacují zavedené metody a formy práce, více se uplatňuje logičnost a tvořivá samostatná práce žáků. Soustavná pozornost se věnuje osvojování účinných studijních dovedností a návyků, včetně uplatňování autokorekce a způsobů skupinové práce (např. zpracování různých jednoduchých projektů).

V posledním roce výuky dochází i k logickému utřídění učiva všech sedmi let.

Materiální zabezpečení

Výuka probíhá ve specializované jazykové učebně, která je vybavena videem a radiomagnetofonem. Výuka je realizována v menších skupinách s maximálním počtem do 16 žáků. Děti pracují podle řady učebnic Heute haben wir Deutsch a Wer, wie, was. Učivo je doplňováno prací s časopisem JUMA. Pravidelně probíhá výuka v počítačové učebně s podporou výukových programů.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. – 7. ročníku

Kompetence k učení

- soustředíme se na komplexní rozvoj řečových dovedností
- propojujeme témata a jazykové jevy
- vedeme žáky samostatně odstraňovat problémy při komunikaci v němčině

Kompetence k řešení problémů

- u žáků podporujeme uvědomění si odlišnosti struktur studovaného cizího jazyka a mateřského jazyka.
- výrazněji prohlubujeme propojení jak s mateřským jazykem, tak s dalšími humanitními i přírodovědnými předměty

Kompetence komunikativní

- stále více pracujeme s autentickými materiály různého druhu (zvukovými i tištěnými)
- formulujeme společně jednoduché myšlenky německy
- vedeme žáky ke snaze o porozumění i promluvě v přirozeném textu v N

Kompetence sociální a personální

- ukazujeme žákům, jak v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc
- spolupracujeme v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- představujeme zvyky v německy mluvících zemích a porovnáváme je se zvyky našimi
- srovnáváme ekologické a environmentální otázky týkající se německy mluvících zemí a ČR

Kompetence pracovní

- soustředujeme se na rozvoj čtení s porozuměním a v písemném vyjadřování klademe ještě větší důraz než v předchozí etapě
- ve stále větším rozsahu seznamujeme žáky s reáliemi dané jazykové oblasti včetně příslušných sociokulturních aspektů

6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Receptivní řečové dovednosti			
<i>čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu</i>	čte nahlas a foneticky správně jednoduché texty	já a můj svět – rodina, záliby	VMS I/a
<i>rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky</i>	ovládá potřebnou slovní zásobu rozumí obsahu textů jednotlivých lekcí v učebnici v textech dokáže vyhledat požadované výrazy, fráze dokáže v textu vyhledat odpověď na otázku	oznamovací věty otázky práce s textem	
<i>rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované</i>	rozumí pokynům učitele, reaguje na ně	rozhovory – otázky a odpovědi	OSV/VIII b

<i>promluvě a konverzaci</i>	rozumí otázkám učitele, umí odpovědět při poslechu rozumí obsahu promluvy, dokáže ho vysvětlit svými slovy		
<i>odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu</i>	učí se odhadovat význam neznámých slov z kontextu textu (za pomoci obrázků)	četba textů z dětských časopisů	
<i>používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku</i>	pracuje s dvojjazyčným slovníkem v učebnici a cvičebnici	opakovací cvičení v pracovním sešitě	
Produktivní řečové dovednosti			
<i>sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy</i>	napíše jednoduché sdělení o sobě a svých zálibách vypráví o sobě a své rodině	škola, přátelé, záliby, sledování televize – televizní program, četba povolání	
<i>písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty</i>	dokáže správně dle vzoru vytvořit jednoduché věty, umí je obměnit	slovosled přítomný čas	
<i>stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace</i>	dokáže česky vysvětlit obsah daného textu, promluvy nebo rozhovoru	vánoční a velikonoční čtení psaní pohledu a sms práce s internetem	
<i>vyžádá jednoduchou informaci</i>	utvoří otázku	modální sloveso können prosba, žádost	
Interaktivní řečové dovednosti			
<i>jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích</i>	představí se, požádá o něco, vysvětlí, že se stala nehoda mluví o sobě a své rodině	já a moje rodina části těla, nemoc	MKV IV/e

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Receptivní řečové dovednosti			
<i>čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu</i>	nahlas a foneticky správně čte	škola a třída advent záliby mé a mých přátel jídlo, jídelní lístek	

<i>rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky</i>	rozumí obsahu textů jednotlivých lekcí v učebnici v textech dokáže vyhledat požadované výrazy, fráze v textu vyhledá odpověď na otázku	oznamovací věty otázky zápor	
<i>rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci</i>	rozumí pokynům učitele, reaguje na ně rozumí otázkám učitele, umí odpovědět, umí se zeptat spolužáka při poslechu rozumí obsahu promluvy, dokáže ho vysvětlit svými slovy	rozhovory – otázky a odpovědi volný čas a zájmová činnost	OSV VIII/e
<i>odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu</i>	odhadne význam neznámých slov z kontextu textu	četba textů nácvik správné výslovnosti	
<i>používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku</i>	pracuje s dvojjazyčným slovníkem v učebnici a cvičebnici	opakovací cvičení v pracovním sešitě	
Produktivní řečové dovednosti			
<i>sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy</i>	napiše a vypráví o sobě a svých zálibách, o své rodině, své třídě a škole, o svém městě	škola a třída já a moje záliby cestování, orientace ve městě	
<i>písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty</i>	správně sestaví věty a jednoduché texty, umí je obměnit	slovosled přítomný čas minulý čas – perfektum a préteritum (sloves sein a haben)	
<i>stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace</i>	česky vysvětlí obsah daného textu, promluvy nebo rozhovoru	četba textů z učebnice i dalších doplňujících textů, poslech a jeho následná reprodukce	
<i>vyžádá jednoduchou informaci</i>	utvoří otázku	modální sloveso können, mögen, müssen prosba, žádost	
Interaktivní řečové dovednosti			
<i>jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích</i>	sestaví a předvede rozhovor, který je běžnou každodenní situací	rozhovory	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. – 9. ročníku

Kompetence k učení

- v posledním roce výuky dochází i k logickému utřídění učiva všech sedmi let
- zdůrazňujeme žákům důležitost komunikace německy pro život a studium
- propojujeme témata a jazykové jevy
- vedeme žáky samostatně k odstraňování problémů při komunikaci v němčině

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- podporujeme odvahu dětí nebát se mluvit německy s cizím člověkem
- učíme děti opisovat obsah myšlenky

Kompetence komunikativní

- předkládáme k porozumění jednoduché sdělení v N
- společně formulujeme jednoduché myšlenky německy
- vedeme žáky ke snaze o porozumění i promluvě v přirozeném textu v N
- podporujeme v žácích využití dovedností osvojených v N k navázání kontaktu

Kompetence sociální a personální

- podporujeme získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- spolupracujeme v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- zdůrazňujeme pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů
- srovnáváme ekologické a environmentální otázky týkající se německy mluvících zemí a ČR

Kompetence pracovní

- učíme žáky samostatně získávat informace z různých zdrojů a zvládnout práci s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- využíváme NJ k získání informací z různých oblastí

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Receptivní řečové dovednosti			
<i>čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu</i>	čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	četba textů četba textů s reáliemi něm. mluvících zemí	
<i>rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu</i>	přeloží obsah jednoduchých textů v učebnicích a obsah autentických materiálů	předložky se 3. a 4. pádem, přídavná jména po členu	OSV VIII/f VMS I/d OSV VIII/d

<i>autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky</i>	používá vizuální opory, v textech najde známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	určitém a neurčitém	VMS II/d VMS II/f VMS II/h
<i>rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci</i>	přeloží jednoduché a zřetelně vyslovované rozhovory sestaví věty na dané téma	zdvořilé společenské fráze, dát radu, doporučit způsob řešení problému, vyjádřit zamýšlenou jistotu i obecnou budoucnost	
<i>odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu</i>	odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu	předpony zdvojněliny na -chen a -lein	
<i>používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku</i>	používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	četba autentického materiálu, časopisů Hallo, Juma	
Produktivní řečové dovednosti			
<i>sestaví jednoduché ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy</i>	písemně se vyjádří na téma škola, rodina... hovoří na již probrané téma	životopis, popis místa	

9.ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Produktivní řečové dovednosti			
<i>písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje krátké věty a texty</i>	napíše krátký, souvislý a správně strukturovaný text na jednoduché téma	perfektum silných sloves určování slovních druhů, stavba věty, předložky	
<i>stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace</i>	dokáže zformulovat základní informace z textu se známou slovní zásobou	konverzace v daných tematických celcích Urlaub, Ferien, Reisen	
<i>vyžádá jednoduchou informaci</i>	aktivně se zapojí do rozhovoru na známé téma	požádá o informaci, požádá o svolení, o službu, o pomoc	
Interaktivní řečové dovednosti			
<i>jednoduchým způsobem se domluví v běžných</i>	používá již známé fráze v praxi dokáže se zapojit do hovoru o tématech: cestování, koníčky	jednoduché sdělení-oslovení, pozdravy, představování, omluva,	

<i>každodenních situacích</i>		poděkování, prosba, žádost o pomoc, přání	
-----------------------------------	--	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Další cizí jazyk

Tato vzdělávací oblast je v 7. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu

Další cizí jazyk – Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

V rámci povinné výuky dalšího cizího jazyka je žákům nabízena výuka anglického jazyka.

Další cizí jazyk je vyučován v sedmém až devátém ročníku v dvouhodinové týdenní dotaci. Žáci jsou rozděleni do skupin tak, aby v žádné jejich počet nepřekročil 24. Počet skupin vyplývá ze zájmu celkového počtu žáků o anglický jazyk jako další cizí jazyk.

Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru další cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům komunikace při kontaktu s lidmi různých částí světa, ale i pro práci s počítačem a internetem. Je kladen důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým je podřízena výuka gramatické části.

Materiální zabezpečení

Výuka probíhá ve specializované jazykové učebně, která je vybavena radiomagnetofonem. Je realizována v dělených hodinách s maximálním počtem do 20 žáků. V některých hodinách navštěvujeme počítačovou učebnu, kde je programová výuka a internet.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 7. - 9. ročníku

Kompetence k učení

- zdůrazňujeme žákům důležitost komunikace v angličtině pro život a studium
- propojujeme témata a jazykové jevy
- vedeme žáky samostatně odstraňovat problémy při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- aplikujeme a probíráme jednoduché problémy, situace v cizojazyčném prostředí
- podporujeme odvahu dětí nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem
- učíme děti opisovat obsah myšlenky

Kompetence komunikativní

- předkládáme k porozumění jednoduché sdělení v angličtině
- formulujeme společně jednoduché myšlenky anglicky
- vedeme žáky ke snaze o porozumění i promluvě v přirozeném textu v aj
- podporujeme v žácích využití dovedností osvojených v aj navázání kontaktu

Kompetence sociální a personální

- ukazujeme žákům jak v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc
- spolupracujeme v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- představujeme zvyky v anglicky mluvících zemích a porovnáváme je se zvyky našimi
- srovnáváme ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a ČR

Kompetence pracovní

- samostatně pracujeme s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využíváme je k získání informací z různých oblastí

7. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby</i>	rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slov dokáže správně pojmenovat a vyslovit slovní zásobu z témat. celků	pravidla výslovnosti a pravopisu témat. celky (slovní zásoba – rodina, škola,...)	
<i>rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám</i>	reprodukuje známá slova a zcela základní fráze, týkající se jeho osoby, rodiny, bezprostředního okolí dokáže adekvátně reagovat na základní fráze	pozdravy, oslovení, představování, poděkování	
<i>rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje</i>	vyjadřuje se vlastními slovy reaguje na pokyny učitele z oblasti „dění ve třídě“ (sedni si, otevři knížku,...)	imperativ tem. celek (škola, třída)	
<i>rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledává potřebnou informaci a odpoví na otázku</i>	rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, např. na plakátech, reklamách... vyhledává konkrétní informace v jednoduchých textech, se kterými se ve vyučovacích hodinách pracuje	pořádek slov ve větě (oznam. x tázací) vyhledávání neznámých slov	
<i>používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník</i>	definuje rozdíly mezi anglickou a českou abecedou používá efektivně slovník	hláskování práce se slovníkem	
<i>sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů</i>	formuluje jednoduchá sdělení (adresa, dotazník, omluva, žádost,...) popíše jednoduchými frázemi a větami místo, kde žije, svou osobu, rodinu a lidi které zná vyplní formuláře obsahující základní osobní údaje, např. jméno, národnost a adresu	časování (přít. čas slovesa být a mít) číslovky	
<i>reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace</i>	dokáže zformulovat základní informace z textu se známou slovní zásobou zapojí se do jednoduché konverzace zopakuje pomaleji svou výpověď, nebo ji přeformuluje napíše stručný jednoduchý text na pohlednici, např. pozdrav	význam slov v kontextu zápor	

	z dovolené vytvoří jednoduchou SMS zprávu kamarádovi		
<i>napiše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití zákl. gram. struktur a vět</i>	formuluje vlastními slovy jednoduchá sdělení (dopis, blahopřání,...)	předložky přídavná jména (synonyma, antonyma)	

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby</i>	čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché audio-orálně připravené texty	pořádek slov ve větě tázací a oznamovací	
<i>rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám</i>	používá fráze a nejběžnější slovní zásobu vztahující se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají, např. informace o sobě, rodině, nakupování, rozumí monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, jejichž význam dokáže odhadnout	žádost, výzva – reaguje na dané podněty, telefonní rozhovor	
<i>rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje</i>	rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdělením rozumí jednoduchému návodu, receptu dokáže pochopit smysl krátkých, jasných pokynů, zpráv	imperativ přítomný čas prostý přítomný čas průběhový	
<i>rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku</i>	stručně sdělí obsah přiměřeně obtížného textu s porozuměním využívá informace z různých materiálů vyhledává konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých materiálech, jídelních lístcích, jízdních řádech rozumí krátkým jednoduchým dopisům	přítomný čas prostý 3. os. č. jednotného	
<i>používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník</i>	vyhledává neznámá slova z textu, která samostatně se slovníkem přeloží	práce se slovníkem, rozšiřování slovní zásoby	
<i>sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných</i>	ústně i písemně vyjádří svůj názor, zážitky, dojmy a přání vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem	povolání a činnosti, časový rozvrh dne, životopis rodina	

<i>každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů</i>	v rodině, ve škole a v běžných každodenních situacích		
<i>reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace</i>	běžně užívá jednoduché obraty vyjadřující svolení (odmítnutí, radost), politování, omluvu, prosbu, žádost, výzvu, pozvání a reakci na pozvání, blahopřání	běžná konverzace	
<i>napiše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět</i>	napiše kratší, souvislý a správně strukturovaný text na jednoduché téma. napiše krátké a jednoduché poznámky týkající se jeho základních potřeb	Sjednání schůzky	
<i>zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace</i>	aktivně se zapojuje do rozhovoru na známé téma při formulaci svých názorů užívá běžných jazykových prostředků. zvládne velmi krátkou společenskou konverzaci, i když nerozumí natolik, aby konverzaci sám dokázal udržet	získávání informací	

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby</i>	uspořádá a třídí danou slovní zásobu sám ji aplikuje v určitých situacích	četba autentického textu zápis známého textu podle diktátu	
<i>rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám</i>	po poslechu dokáže reagovat na otázky a poté je i tvořit vybaví si hlavní myšlenky vyslovené spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává ve škole, ve volném čase	omluva, žádost, přání, objednávka, jízdní řády,... (dialogy v přít. čase)	
<i>rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje</i>	vyjadřuje se vlastními slovy a reaguje na pokyny v dané oblasti	příslovce stupňování	
<i>rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledává potřebnou informaci a odpověď na otázku</i>	vysvětluje slova v kontextu vyhledává ve slovníku neznámá slova analyzuje a třídí informace rozumí textům, které obsahují slovní zásobu často užívanou	význam slov v kontextu synonyma x antonyma slovní zásoba z různých témat. okruhů	

	v každodenním životě		
<i>používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník</i>	orientuje se a hledá v dvojjazyčném slovníku při překladu vybraných článků z časopisů a doplňkových materiálů	rozšiřování slovní zásoby vyhledávání internacionalismů	
<i>sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů</i>	formuluje jednoduchá sdělení (adresa, dotazník, omluva, žádost,...) umí napsat jednoduché souvislé texty na témata, která dobře zná nebo která ho zajímají umí psát osobní dopisy, popisující zážitky a dojmy jednoduchým způsobem spojuje fráze, aby popsal své zážitky vyplňuje formulář při přihlašování v hotelu	popis rodinných příslušníků, průběh běžného dne ... časy zápis data	
<i>reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace</i>	převypráví text umí vyprávět příběh nebo přiblížit obsah textu nebo filmu odvodí význam podobných slov v kontextu	reprodukce textu zájmena minulý čas prostý	
<i>napiše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití zákl. gram. struktur a vět</i>	písemně i ústně se vyjadřuje na dané téma napiše poděkování	vyjádření zájmu a nevole - popis jednoduchého sdělení	
<i>zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace</i>	používá již známé fráze v praxi reaguje na otázky a dokáže je i tvořit poradí si s většinou situací, které mohou nastat při cestování dokáže se zapojit do hovoru o tématech, která ho zajímají nebo která jsou známá, např. koníčky, cestování	minulý čas prostý pravidelná a nepravidelná slovesa vyhledávání a získání potřebné informace	

Očekávané výstupy na konci období:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák:

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů

- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák:

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák:

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Další cizí jazyk

Tato vzdělávací oblast je v 7. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu
Další cizí jazyk – Německý jazyk

Charakteristika předmětu

V rámci povinné výuky dalšího cizího jazyka je žákům nabízena výuka německého jazyka.

Další cizí jazyk je vyučován v sedmém až devátém ročníku v dvouhodinové týdenní dotaci. Žáci jsou rozděleni do skupin tak, aby v žádné jejich počet nepřekročil 24. Počet skupin vyplývá ze zájmu celkového počtu žáků o německý jazyk jako další cizí jazyk.

Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru další cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům komunikace při kontaktu s lidmi různých částí světa, ale i pro práci s počítačem a internetem. Je kladen důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým je podřízena výuka gramatické části.

Materiální zabezpečení

Výuka probíhá ve specializované jazykové učebně, která je vybavena videem a radiomagnetofonem. Většina výuky je realizována v dělených hodinách s maximálním počtem do 16 žáků. Děti pracují podle učebnic, učivo je doplňováno prací s časopisy. Pravidelně probíhá výuka v počítačové učebně s podporou výukových programů.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 7. - 9. ročníku

Kompetence k učení

- zdůrazňujeme žákům důležitost komunikace v němčině pro život a studium
- propojujeme témata a jazykové jevy
- vedeme žáky samostatně odstraňovat problémy při komunikaci v němčině

Kompetence k řešení problémů

- aplikujeme a probíráme jednoduché problémy, situace v cizojazyčném prostředí
- podporujeme odvahu dětí nebát se mluvit německy s cizím člověkem
- učíme děti opisovat obsah myšlenky

Kompetence komunikativní

- předkládáme k porozumění jednoduché sdělení v NJ
- formulujeme společně jednoduché myšlenky německy
- vedeme žáky ke snaze o porozumění i promluvě v přirozeném textu v NJ
- podporujeme v žácích využití dovedností osvojených v NJ k navázání kontaktu

Kompetence sociální a personální

- ukazujeme žákům jak v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc
- spolupracujeme v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- představujeme zvyky v německy mluvících zemích a porovnáváme je se zvyky našimi
- srovnáváme ekologické a environmentální otázky týkající se německy mluvících zemí a ČR

Kompetence pracovní

- samostatně pracujeme s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využíváme NJ k získání informací z různých oblastí

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby</i>	rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slov dokáže správně pojmenovat a vyslovit slovní zásobu z témat. celků	pravidla výslovnosti a pravopisu témat. celky (slovní zásoba – rodina, škola,...)	OSV I/a
<i>rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám</i>	reprodukuje známá slova a zcela základní fráze, týkající se jeho osoby, rodiny, bezprostředního okolí dokáže adekvátně reagovat na základní fráze	pozdravy, oslovení, představování, poděkování	MKV IV/d
<i>rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje</i>	vyjadřuje se vlastními slovy reaguje na pokyny učitele z oblasti „dění ve třídě“ (sedni si, otevři knížku,...)	imperativ tem. celek (škola, třída)	
<i>rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledává potřebnou informaci a odpoví na otázku</i>	rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, např. na plakátech, reklamách... vyhledává konkrétní informace v jednoduchých každodenních materiálech, např. inzerátech, jídelních lístcích...	pořádek slov ve větě (oznam. x tázací) vyhledávání neznámých slov	
<i>používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník</i>	definuje rozdíly mezi německou a českou abecedou používá efektivně slovník	hláskování práce se slovníkem	
<i>sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů</i>	formuluje jednoduchá sdělení (adresa, dotazník, omluva, žádost,...) popíše jednoduchými frázemi a větami místo, kde žije, svou osobu, rodinu a lidi které zná vyplní formuláře obsahující základní osobní údaje, např. jméno, národnost a adresu	časování (přít. čas) minulý čas číslovky tem. celky formuláře	
<i>reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché</i>	dokáže zformulovat základní informace z textu se známou slovní zásobou zapojí se do jednoduché konverzace zopakuje pomaleji svou výpověď,	význam slov v kontextu zápor	

<i>konverzace</i>	nebo ji přeformuluje napíše stručný jednoduchý text na pohlednici, např. pozdrav z dovolené vytvoří jednoduchou SMS zprávu kamarádovi		
<i>napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět</i>	formuluje vlastními slovy jednoduchá sdělení (dopis, blahopřání, ...)	předložky přídavná jména (synonyma, antonyma)	

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby</i>	čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché audio-orálně připravené texty	stravování, nákupy, pořádek slov ve větě tázací a oznamovací	OSV I/a
<i>rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám</i>	používá fráze a nejběžnější slovní zásobu, vztahující se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají, např. informace o sobě, rodině, nakupování, zaměstnání rozumí monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, jejichž význam dokáže odhadnout	žádost, výzva – reaguje na dané podněty, telefonní rozhovor	MKV IV/d
<i>rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje</i>	rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdělením rozumí jednoduchému návodu, receptu dokáže pochopit smysl krátkých, jasných pokynů, zpráv	imperativ, man + 3. singulár recepty a návody	
<i>rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku</i>	stručně sdělí obsah přiměřeně obtížného textu s porozuměním využívá informace z různých materiálů vyhledává konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých materiálech, jídelních lístcích, jízdních řádech rozumí krátkým jednoduchým dopisům	perfektum	VMS I/c VMS II/d VMS II/f VMS II/g VMS II/h
<i>používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník</i>	vyhledává neznámá slova z textu, která samostatně se slovníkem přeloží	práce se slovníkem, rozšiřování slovní zásoby	VMS II/f

<i>sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů</i>	ústně i písemně vyjádří svůj názor, zážitky, dojmy a přání vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole a v běžných každodenních situacích	povolání a činnosti, časový rozvrh dne, životopis rodina, svátky tradice, zvyky, osobnosti	VMS II/d
<i>reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace</i>	běžně užívá jednoduché obraty vyjadřující svolení (odmítnutí, radost), politování, omluvu, prosbu, žádost, výzvu, pozvání a reakci na pozvání, blahopřání	běžná konverzace	MSV I/c MSV I/d
<i>napiše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět</i>	napiše kratší, souvislý a správně strukturovaný text na jednoduché téma. napiše krátké a jednoduché poznámky týkající se jeho základních potřeb	sjednání schůzky	
<i>zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace</i>	aktivně se zapojuje do rozhovoru na známé téma při formulaci svých názorů užívá běžných jazykových prostředků. zvládne velmi krátkou společenskou konverzaci, i když nerozumí natolik, aby konverzaci sám dokázal udržet	získávání informací	VMS III/c

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby</i>	uspořádá a třídí danou slovní zásobu sám ji aplikuje v určitých situacích	četba autentického textu zápis známého textu podle diktátu vedlejší věty (zákl.)	
<i>rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám</i>	po poslechu dokáže reagovat na otázky a poté je i tvořit vybaví si hlavní myšlenky vyslovené spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává ve škole, ve volném čase	omluva, žádost, přání, objednávka, jízdní řády,... (dialogy v přít. čase)	
<i>rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje</i>	vyjadřuje se vlastními slovy a reaguje na pokyny v dané oblasti	imperativ odluč. a neodluč. předpony sestavení receptu, návody	
<i>rozumí obsahu</i>	vysvětluje slova v kontextu	význam slov v kontextu	

<i>a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledává potřebnou informaci a odpoví na otázku</i>	vyhledává ve slovníku neznámá slova analyzuje a třídí informace rozumí textům, které obsahují slovní zásobu často užívanou v každodenním životě	synonyma x antonyma slovní zásoba z různých témat. okruhů	
<i>používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník</i>	orientuje se a hledá v dvojjazyčném slovníku při překladu vybraných článků z časopisů a doplňkových materiálů	rozšiřování slovní zásoby vyhledávání internacionalismů	
<i>sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů</i>	formuluje jednoduchá sdělení (adresa, dotazník, omluva, žádost, ...) umí napsat jednoduché souvislé texty na témata, která dobře zná nebo která ho zajímají umí psát osobní dopisy, popisující zážitky a dojmy jednoduchým způsobem spojuje fráze, aby popsal své zážitky a události, své sny, naděje a cíle vyplňuje formulář při přihlašování v hotelu	popis rodinných příslušníků, průběh běžného dne ... časy zápis data	
<i>reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace</i>	zvládá převyprávění textu umí vyprávět příběh nebo přiblížit obsah textu nebo filmu a vylíčit své reakce odvodí význam podobných slov v kontextu	reprodukce textu (osnova) zájmena	
<i>napíše jednoduchá sdělení a odpoví na sdělení za správného použití zákl. gram. struktur a vět</i>	písemně i ústně se vyjadřuje na dané téma umí napsat poděkování	vyjádření zájmu a nevole - popis jednoduchého sdělení	
<i>zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace</i>	používá již známé fráze v praxi reaguje na otázky a dokáže je i tvořit poradí si s většinou situací, které mohou nastat při cestování zapojí se do hovoru o tématech, která ho zajímají nebo která jsou známá, např. koníčky, cestování	préteritum, perfektum vyhledávání a získání potřebné informace	

Očekávané výstupy na konci období:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák:

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák:

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák:

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Matematika

Matematika – 1. stupeň

Charakteristika předmětu

Časová dotace předmětu je v prvním ročníku 4 hodiny týdně, ve druhém až pátém po 5 hodinách týdně.

Předmět matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

Čísla a početní operace - zde si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Závislosti, vztahy a práce s daty - zde žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa.

Geometrie v rovině a v prostoru - žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů kolem nás. Učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah, zdokonalovat grafický projev.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy - žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, což je úkolem žáků 4. až 5. ročníku.

Materiální zabezpečení

Výuka probíhá v kmenových třídách. Některá témata jsou vyučována a procvičována v počítačové učebně s použitím vhodných počítačových programů. Některé prvky geometrie probíhají v terénu.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 1. – 3. ročníku

Kompetence k učení

- nabídneme žákům škálu metod k vlastnímu ověření a výběru vhodného postupu
- vedeme žáky k využití a aplikaci dříve získaných poznatků v nových souvislostech, v různých oblastech vzdělávání
- podporujeme samostatnost při řešení úkolů
- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme problémové, modelové situace a nabízíme různé způsoby jejich řešení
- vedeme žáky k řešení problémů samostatně, ve dvojici, ve skupině a k hledání různých variant řešení a jejich obhajobě
- směřujeme žáky ke správnému vyhledávání, třídění a porovnávání
- motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života
- zařazujeme podle možností netradiční testové úlohy
- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce a postupů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky logickému sestavení svých myšlenek a názorů
- pracujeme s matematickými symboly

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme žáky do různých typů skupin podle požadovaného cíle zadaného úkolu

- vedeme žáky k respektování názorů druhých a čerpání poučení z nich
- učíme žáky základům kooperace a týmové práce

Kompetence pracovní

- rozvíjíme manuální zručnost prostřednictvím práce s pomůckami (pravítko, kružítko)
- v rámci projektového vyučování vedeme žáky k vymýšlení nápadů, jejich formulaci, získání prvotních informací, realizaci a zhodnocení

1. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Číslo a početní operace			
<i>používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i>	přiřadí přirozené číslo do 20 k předložené reálné situaci spočítá daný počet prvků do 20 v daném souboru vytvoří daný počet prvků podle zadané situace	číselná řada 0 až 20	
<i>čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i>	přečte přirozená čísla do 20 zapiše přirozené číslo do 20 porovná přirozená čísla do 20 užívá a zapiše vztah rovnosti a nerovnosti u čísel do 20	práce s číselnou řadou 0 až 20 porovnávání čísel 0 až 20	
<i>užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i>	pozná a přiřadí číslo na číselné ose podle lineárního uspořádání	číselná osa číselná řada 0 až 20	
<i>provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i>	sčítá z paměti přirozená čísla do 20 odčítá z paměti přirozená čísla do 20	sčítání z paměti do 20 odčítání z paměti do 20	
<i>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i>	vyřeší jednoduché slovní úlohy, ve kterých použije osvojené početní operace utvoří jednoduchou slovní úlohu na zadanou početní operaci	řešení jednoduchých slovních úloh tvoření jednoduchých slovních úloh	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<i>orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</i>	orientuje se v čase určí celé hodiny	jednotky času	
<i>popisuje jednoduché závislosti z praktického života</i>		hrajeme si s čísly z praktického života	

<i>doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</i>	určí číslo před daným číslem do 20 určí číslo za daným číslem do 20 vyjmenuje číselnou řadu od 0 do 20 a obráceně od 20 do 0	pracujeme s tabulkami a číselnými řadami	
Geometrie v rovině a v prostoru			
<i>rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci</i>	rozlišuje geometrické tvary čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh rozezná geometrické tvary čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh ve svém okolí	geometrické tvary: čtverec obdélník trojúhelník kruh	

2. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Číslo a početní operace			
<i>používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i>	přiřadí přirozené číslo do 100 k reálné situaci spočítá počet předmětů do 100 v daném souboru vytvoří zadaný soubor předmětů s daným počtem prvků do 100	číselná řada do 100 zápis čísla do 100 v desítkové soustavě	
<i>čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i>	přečte přirozená čísla do 100 zapiše přirozené číslo do 100 porovná a určí přirozené číslo do 100 dle rovnosti a nerovnosti zapiše vztah rovnosti a nerovnosti do 100	čísla do 100 porovnávání čísel do 100	
<i>užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i>	pozná a přiřadí přirozené číslo do 100 na číselné ose uspořádá přirozená čísla do 100 od nejmenšího k největšímu a naopak	číselná osa do 100,	
<i>provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i>	sčítá z paměti příklady do 100 odčítá z paměti příklady do 100	sčítání do 100 z paměti odčítání do 100 z paměti	
<i>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i>	řeší jednoduché slovní úlohy s početními operacemi na sčítání a odčítání do 100 utvoří jednoduchou slovní úlohu na zadaný příklad do 100	slovní úlohy	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<i>orientuje se v čase,</i>	určí přesný čas	jednotky času	

<i>provádí jednoduché převody jednotek času</i>	vyjmenuje jednotky času-sekunda, minuta, hodina provede základní převody jednotek času	převody jednotek času	
<i>popisuje jednoduché závislosti z praktického života</i>	popíše jednoduchou závislost ze svého okolí	nakupujeme v obchodě	
<i>doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</i>	doplní tabulku doplní číselnou řadu do 100 seřadí čísla do 100 podle posloupnosti	tvoříme tabulky posloupnost čísel do 100	
Geometrie v rovině a v prostoru			
<i>rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci</i>	pozná rovinné útvary čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, úsečku, bod, přímku vyhledá rovinné útvary v reálném světě kolem sebe vymodeluje dané rovinné útvary	čtverec obdélník trojúhelník kruh, kružnice úsečka, bod	
<i>porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</i>	porovná velikost rovinných útvarů odhadem a pokusem	jednotky délky	
<i>rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i>	rozezná jednoduché souměrné rovinné útvary	souměrné rovinné útvary	

3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Číslo a početní operace			
<i>používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i>	čte přirozená čísla do 1 000 počítá předměty v daném souboru do 1 000 zapiše číslo do 1 000 vytvoří soubor s daným počtem prvků do 1 000	přirozená čísla do 1 000	
<i>čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i>	čte přirozená čísla do 1 000 zapiše přirozené číslo do 1 000 porovná přirozená čísla do 1 000 užije a zapiše vztah nerovnosti v oboru přirozených čísel do 1 000 užije a zapiše vztah rovnosti mezi čísly v oboru přirozených čísel do 1 000	číselná osa do 1 000 vztah rovnosti a nerovnosti	
<i>užívá lineární</i>	užije lineární uspořádání čísel do	číselná osa	

<i>uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i>	1 000 vznačí dané číslo na číselné ose do 1 000 přiřadí dané číslo na číselnou osu		
<i>provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i>	sčítá z paměti příklady do 1 000 odčítá z paměti příklady do 1 000 ovládá násobení v oboru násobilky ovládá dělení v oboru násobilky	sčítání a odčítání z paměti do 1 000 násobení a dělení v oboru násobilky	
<i>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i>	utvoří slovní úlohu na osvojené početní aplikace vyřeší slovní úlohu na osvojené početní aplikace	slovní úlohy	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<i>orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</i>	ovládá jednotky času orientuje se v čase provádí jednoduché převody jednotek času	jednotky času	
<i>popisuje jednoduché závislosti z praktického života</i>	popíše jednoduché závislosti z praktického života	cestujeme po celé Evropě	
<i>doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</i>	doplní tabulky ovládá tvoření schémat tvoří posloupnosti čísel	tabulky schémata posloupnost čísel	
Geometrie v rovině a v prostoru			
<i>rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci</i>	rozezná základní rovinné útvary pojmenuje základní rovinné útvary vymodeluje základní rovinné útvary najde a popíše v realitě základní rovinné útvary	základní rovinné útvary	
<i>porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</i>	vyjmenuje jednotky délky převádí jednotky délky porovná velikost útvarů odhadne délku úseček změří délku úseček narýsuje přímkou, úsečku	jednotky délky velikost úseček porovnávání velikostí útvarů	
<i>rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i>	rozezná jednoduché souměrné útvary v rovině vymodeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	osa souměrnosti souměrné rovinné útvary	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 4. a 5. ročníku

Kompetence k učení

- nabídneme žákům škálu metod k vlastnímu ověření a výběru vhodného postupu
- vedeme žáky k využití a aplikaci dříve získaných poznatků v nových souvislostech, v různých oblastech vzdělávání
- podporujeme samostatnost při řešení úkolů

- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme problémové, modelové situace a nabízíme různé způsoby jejich řešení
- vedeme žáky k řešení problémů samostatně, ve dvojici, ve skupině a k hledání různých variant řešení a jejich obhajobě
- směřujeme žáky ke správnému vyhledávání, třídění a porovnávání
- motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života
- zařazujeme podle možností netradiční testové úlohy
- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce a postupů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky logickému sestavení svých myšlenek a názorů
- pracujeme s matematickými symboly

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme žáky do různých typů skupin podle požadovaného cíle zadaného úkolu
- vedeme žáky k respektování názorů druhých a čerpání poučení z nich
- učíme žáky základům kooperace a týmové práce

Kompetence pracovní

- rozvíjíme manuální zručnost prostřednictvím práce s pomůckami (pravítko, kružítko)
- v rámci projektového vyučování vedeme žáky k vymýšlení nápadů, jejich formulaci, získání prvotních informací, realizaci a zhodnocení

4. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Číslo a početní operace			
<i>využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i>	ovládá a využívá při pamětném počítání komutativní a asociativní zákon ovládá algoritmus písemného sčítání ovládá algoritmus písemného odčítání ovládá algoritmus písemného násobení	sčítání z paměti do 1 000 00 odčítání z paměti do 1 000 000 násobení z paměti do 1 000 000 dělení z paměti do 1 000 00	
<i>provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i>	sčítá písemně přirozená čísla do 1 000 000 odčítá písemně přirozená čísla do 1 000 000 násobí písemně přirozená čísla dvojciferným činitelem dělí písemně jednociferným dělitelem	písemné sčítání do 1 000 000 písemné odčítání do 1 000 000 písemné násobení písemné dělení jednociferným dělitelem	

	ovládá dělení se zbytkem		
<i>zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i>	zaokrouhlí přirozená čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony odhadne výsledky výpočtů za použití zaokrouhlování	zaokrouhlování obor přirozených čísel	
<i>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</i>	vytvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000 vyřeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000	slovní úlohy	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<i>vyhledává, sbírá a třídí data</i>	vyhledá ze zadané problematiky data sbírá vyhledaná data utřídí data	místo, ve kterém žijeme	
<i>čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</i>	čte jednoduché tabulky sestaví jednoduché tabulky sestaví diagram	tabulky diagramy	
Geometrie v rovině a v prostoru			
<i>narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</i>	načrtne základní rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici narýsuje za použití jednoduché konstrukce základní rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici	rýsování základních rovinných útvarů: čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice	
<i>sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i>	sčítá graficky úsečky odčítá graficky úsečky určí délku lomené čáry vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	jednotky délky grafický součet úseček grafický rozdíl úseček obvod mnohoúhelníku	
<i>sestrojí rovnoběžky a kolmice</i>	narýsuje rovnoběžky narýsuje rovnoběžky procházející danými body sestrojí kolmice za použití trojúhelníku s ryskou i kružítkem	vzájemná poloha přímek v rovině – rovnoběžky vzájemná poloha přímek v rovině – rovnoběžky rýsování kolmic	
<i>určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</i>	vyjmenuje jednotky obsahu užívá základní jednotky obsahu určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě	jednotky obsahu čtvercová síť	

<i>rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</i>	rozpozná jednoduché osově souměrné útvary narýsuje osu úsečky znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary	osa úsečky osově souměrné útvary	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<i>řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i>	řeší jednoduché slovní úlohy z praktického života tvoří číselné řady řeší magické čtverce	místo, ve kterém žiji v číslech čteme z diagramu	

5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Číslo a početní operace			
<i>využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i>	čte a zapíše přirozená čísla ovládá algoritmus pamětného sčítání, odčítání, násobení, dělení používá komutativní zákon při pamětném sčítání a násobení ovládá a používá asociativní zákon při sčítání a násobení	čísla do 1 000 000 a přes 1 000 000 sčítání a odčítání do 1 000 000 z paměti násobení a dělení do 1 000 000 z paměti	
<i>provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i>	sčítá písemně přirozená čísla přes 1 000 000 odčítá písemně přirozená čísla přes 1 000 000 násobí písemně víceciferným činitelem dělí písemně dvojciferným dělitelem	písemné sčítání písemné odčítání písemné násobení trojciferným činitelem písemné dělení dvojciferným dělitelem písemné násobení čtyřciferným činitelem	
<i>zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i>	vysvětlí algoritmus zaokrouhlování přirozených čísel zaokrouhlí přirozená čísla na: desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony odhadne výsledky výpočtů za použití zaokrouhlování	zaokrouhlování čísel odhad	
<i>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených</i>	řeší slovní úlohy, ve kterých používá osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel vytvoří slovní úlohu na zadanou početní operaci v celém oboru	slovní úlohy	

čísels	přirozených čísel		
Závislosti, vztahy a práce s daty			
vyhledává, sbírá a třídí data	vyhledá ze zadané problematiky data, utřídí daná data	poznáváme svět tabulky a grafy	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	přečte jednoduchou tabulku a diagram je schopen z vyhledaných čísel sestavit tabulku a diagram	čteme z diagramu počítáme a hrajeme si s kalkulaátorem	
Geometrie v rovině a v prostoru			
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	načrtne základní rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici narýsuje za použití jednoduché konstrukce čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici	rýsování základních rovinných útvarů: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, kružnice, čtyřúhelník, mnohoúhelník,	
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	za použití kružítká sečte graficky délku úseček za použití kružítká odečte délku úseček určí délku lomené čáry určí obvod mnohoúhelníku sečtením jeho stran	jednotky délky a jejich převody délka úsečky grafický součet úseček grafický rozdíl úseček obvod mnohoúhelníků	
sestrojí rovnoběžky a kolmice	narýsuje rovnoběžky za použití trojúhelníku a pravítka narýsuje rovnoběžky procházející danými body, sestrojí kolmice za použití trojúhelníku s ryskou sestrojí kolmice za použití kružítká	vzájemná poloha přímek v rovině – různoběžky vzájemná poloha přímek v rovině – rovnoběžky rýsování kolmic	
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá zákl. jednotky obsahu	pomocí čtvercové sítě určí obsah daného obrazce užije základní jednotky obsahu	jednotky obsahu obsah obdélníku, čtverce	
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	za pomoci čtvercové sítě rozpozná jednoduché osově souměrné útvary znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary určí osu souměrnosti daného útvaru překládáním papíru	pravidelné obrazce osově souměrné útvary čtvercová síť	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	řeší slovní úlohy z praktického života tvoří číselné a obrázkové řady řeší magické čtverce	slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické řady prostorová představivost	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu

Matematika

Charakteristika předmětu

Matematika na 2. stupni navazuje na matematiku 1. stupně. Třídy mají v každém ročníku 4 hodiny matematiky týdně a 1 hodinu volitelného předmětu seminář nebo cvičení z matematiky. Větší nároky z hlediska probíraného učiva a očekávaných výstupů jsou kladeny na žáky navštěvující seminář z matematiky. Žáci jsou vedeni k zvládnutí základních dovedností, početních operací a řešení jednoduchých logických úloh. Při řešení úloh je upřednostňován úsudek a logické myšlení.

Obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy Číslo a proměnná; Závislosti, vztahy a práce s daty; Geometrie v rovině a v prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Tyto okruhy nejsou oddělené, ale v tematických celcích prochází celým druhým stupněm ZŠ. Okruh Nestandardní aplikační úlohy a problémy prolíná všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání.

Matematika rozvíjí logické a abstraktní myšlení žáků, vede je k myšlenkové samostatnosti a přispívá k jejich celkovému intelektuálnímu rozvoji. V hodinách matematiky pracují žáci samostatně nebo ve skupinách, manipulují s názornými učebními pomůckami, řeší úlohy s využitím kapesního kalkulátoru tabulek a výpočetní techniky. Používají nestandardní metody a postupy při řešení matematických úloh a problémů z praxe. Žáci získávají dovednost efektivně provádět operace s čísly, učí se upravovat číselné i algebraické výrazy a řešit lineární rovnice. Pomocí práce s proměnnou vedeme žáky k logickému uvažování a snažíme se o rozvoj abstraktního a logického myšlení, numerickou inteligenci a rozvoj paměti. Významnou úlohu ve studiu matematiky hraje prohlubování pojmu proměnné, pochopení funkčních vztahů a orientace v práci s daty a základech statistiky. Nezastupitelné místo má rovinná a prostorová geometrie, která vede žáky k dovednosti přesného a estetického rýsování a rozvíjí geometrickou představivost.

Materiální zabezpečení

Výuka probíhá v kmenových učebnách. V každé učebně je k dispozici sada pro rýsování na tabuli. Učitelé mají k dispozici prezentační pomůcky pro výuku, které jsou soustředěny v kabinetě matematiky. V počítačové učebně jsou pro žáky připraveny podpůrné programy zejména pro výuku geometrie.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. a 7. ročníku

Kompetence k učení

- podporujeme samostatnost při řešení úkolů
- volíme úkoly vycházející ze skutečnosti
- aplikujeme zvládnuté početní úlohy na praktické úlohy
- vedeme žáky k odhadům výsledků

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k analýze zadání
- nabízíme různé způsoby řešení
- porovnáváme způsoby řešení a vedeme žáky k volbě toho nejvhodnějšího
- vedeme žáky k prezentaci a obhajobě vlastního návrhu

Kompetence sociální a personální

- vedeme k tolerování a akceptování odlišných názorů
- umožňujeme vyjádřit vlastní názor
- podporujeme vzájemnou spolupráci při společném řešení problémů
- užíváme metody skupinové práce

Kompetence občanské

- zařazujeme úlohy s ekologickou aktivitou
- udržujeme přátelskou a produktivní atmosféru ve třídě

Kompetence komunikativní

- pracujeme s matematickými symboly
- využíváme různé formy zápisu dat (graf, tabulka, schéma, plánek, funkce)
- Vyžadujeme přesné a výstižné vyjadřování
- vedeme žáky k formulaci vlastních úloh
- dbáme na zdokonalování projevu žáka (ústní, písemné, grafické)

Kompetence pracovní

- rozvíjíme manuální zručnost prostřednictvím práce s pomůckami (pravítko, kružítko, kalkulačka, modely)
- rozvíjíme rýsování, měření, zdůrazňujeme bezpečnost práce
- vyžadujeme přehlednost a systematickosti zápisu a vlastní práce žáků

6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Číslo a proměnná			
<i>provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</i>	používá zápis přirozeného a desetinného čísla, dokáže tato čísla přečíst, zobrazit na číselné ose, porovnává je zpaměti násobí desetinná čísla mocninami 10 používá desetinná čísla při převodu jednotek sčítá, odečítá, násobí desetinná čísla sčítá, odečítá a násobí celá čísla	přirozená a desetinná čísla	
<i>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačku</i>	zaokrouhlí přirozená čísla na daný počet platných cifer zaokrouhlí desetinná čísla na daný počet desetinných míst využívá kalkulačku a případně i tabulky pro práci s desetinnými čísly popíše pojem celé číslo, vyjmenuje příklady použití v běžném životě	desetinná a celá čísla, zaokrouhlování, platné cifry práce s kalkulačkou	
<i>modeluje a řeší situace s využitím</i>	ovládá pojmy prvočíslo, složené číslo, největší společný dělitel a nejmenší	rozklad čísel na prvočísla a jeho aplikace	

<i>dělitelnosti v oboru přirozených čísel</i>	společný násobek a dokáže je charakterizovat a určit zná z paměti pravidla dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10 a umí je aplikovat rozloží přirozené číslo na součin prvočísel vyhledá NSN a NSD dvou i více přirozených čísel řeší slovní úlohy založené na dělitelnosti, NSN a NSD		
<i>užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</i>	rozdělí celek pomocí dělení a zapíše jej formou desetinného čísla	desetinná čísla	
<i>analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</i>	řeší slovní úlohy v oboru přirozených desetinných a celých čísel	slovní úlohy	
<i>vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</i>	pracuje s textem slovní úlohy, vypisuje a používá data potřebná pro správné řešení	práce se slovní úlohou	
<i>porovnává soubory dat</i>	pracuje s číselnou osou, seřadí desetinná čísla podle velikosti vypočítá aritmetický průměr daných desetinných čísel	slovní úlohy	
<i>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku určuje velikost úhlu měřením a výpočtem</i>	umí vysvětlit pojem úhel, velikost úhlu, stupeň, minuta úhloměr pracuje s úhloměrem, změří velikost úhlu, umí ji zapsat i přečíst rozdělí a porovná úhly podle velikosti, sčítá i odečítá úhly vysvětlí pojem vedlejší a vrcholový, pravý, souhlasný a střídavý úhel násobí a dělí velikosti úhlů	úhel a jeho konstrukce úhel, osa úhlu, velikost úhlu, stupen, minuta, úhloměr rozdělení úhlu podle velikostí, vedlejší a vrcholové úhly sčítání a odčítání úhlu a jejich velikostí násobení a dělení úhlu a jejich velikostí operace s úhly	
<i>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i>	charakterizuje trojúhelník, pracuje s pojmy vrchol, strana, výška, těžnice, osa úhlu a osa strany,	osová a středová souměrnost, trojúhelník	

	kružnice vepsaná a opsaná rozezná rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník a popíše jejich shodné i odlišné vlastnosti		
<i>načrtne a sestrojí rovinné útvary</i>	načrtne trojúhelník, vyznačí a popíše vrcholy, strany, výšky a těžnice, kružnici opsanou i vepsanou narýsuje trojúhelník podle tří stran	trojúhelník	
<i>určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</i>	rozezná krychli a kvádr nakreslí obě tělesa ve volném promítání chápe a vysvětlí pojem hrana, stěna, vrchol vyjmenuje základní vlastnosti krychle a kvádrů	krychle a kvádr	
<i>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</i>	odhadne a vypočítá objem a povrch krychle a kvádrů umí převádět jednotky objemu a obsahu	krychle a kvádr	
<i>načrtne a sestrojí sítě základních těles</i>	načrtne a sestrojí síť krychle a kvádrů	krychle a kvádr	
<i>načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</i>	načrtne a sestrojí síť krychle a kvádrů	krychle a kvádr	
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	řeší úlohy z praxe vedoucí k početním výkonům s celými a desetinnými čísly. řeší slovní úlohy s využitím NSN a NSD.	slovní úlohy	
<i>řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</i>	řeší slovní úlohy s využitím objemu a povrchu kvádrů a krychle	slovní úlohy	

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>provádí početní operace v oboru celých a racionálních</i>	ovládá početní operace s desetinnými a celými čísly řeší početní úlohy v oboru	opakování 6. ročníku zlomky – krácení a rozšiřování, sčítání,	

<i>čísle; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</i>	racionálních čísel umí řešit úlohy se závorkami	odečítání, násobení a dělení, příklady se závorkami, složený zlomek	
<i>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</i>	převádí desetinná čísla a zlomky	převody zlomků na desetinná čísla a naopak	
<i>užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</i>	umí vyjádřit část celku pomocí desetinná čísla, zlomku porovnává velikosti částí celku pomocí zlomku a poměru vysvětlí pojem procento a promile a jejich vztah k celku vyjádří vlastními slovy pojmy základ, část, procentová část a celek umí vyjádřit část celku pomocí procent aplikuje procenta na každodenní situace	zlomky, zobrazení částí celku, práce se zlomky na číselné ose procenta	
<i>řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů</i>	definuje poměr jako vztah dvou celků krátí a rozšiřuje poměr zvětšuje, zmenšuje pomocí poměru rozdělí celek pomocí vícenásobného poměru pracuje s měřítkem, porovnává zvětšení jednotlivých plánů, převádí rozměry z plánu do skutečnosti a naopak	poměr poměr jako měřítko mapy	
<i>řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</i>	čte slovní úlohu na procenta s porozuměním řeší slovní úlohy na procenta	procenta - slovní úlohy	
<i>analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</i>	řeší jednoduché problémy vztahu část a celek pomocí procent, zlomků, des. čísel řeší jednoduché číselné výrazy	procenta, zlomky, rac. čísla	
<i>vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</i>	vyhledává důležité informace z textu zadání zpracuje důležité informace formou matematického zápisu	slovní úlohy – procenta, poměr	
<i>porovnává soubory dat</i>	porovnává slevy, zdražení porovnává procentové části z různých	slovní úlohy – procenta, poměr	

	základů		
<i>určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti</i>	rozezná přímou a nepřímou úměrnost doplní funkční tabulku přímé a nepřímé úměrnosti umí najít z tabulky předpis přímé a nepřímé úměrnosti načrtne graf přímé i nepřímé úměrnosti v pravouhlé soustavě souřadné	pravouhlá soustava souřadná přímá a nepřímá úměrnost trojčlenka	
<i>vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</i>	převádí na jednu či druhou stranu jednočleny v jednoduchých rovnicích vhodně řeší jednoduché rovnice dosazením (např. $s=v \cdot t$, $m=\rho \cdot v$ apod.) umí tabulkou, rovnicí a grafem vyjádřit přímou a nepřímou úměrnost dokáže přecházet mezi jednotlivými formami	základy jednoduchých rovnic pravouhlá soustava souřadná přímá a nepřímá úměrnost	
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i>	aplikuje trojčlenku na slovní úlohy s úměrností a procenty	trojčlenka	
<i>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i>	charakterizuje trojúhelník a jeho vlastnosti pomocí matematických pojmů a symbolů využívá vlastností trojúhelníků, rovnoběžníků a lichoběžníků pro jejich konstrukci	opakování 6. ročníku věty o shodnosti trojúhelníku rovnoběžník lichoběžník matematická symbolika – zápis konstrukce	
<i>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i>	charakterizuje vlastnosti trojúhelníku, rovnoběžníku, lichoběžníku včetně jejich speciálních případů (rovnoramenné, pravouhlé)	trojúhelník, lichoběžník, rovnoběžník	
<i>odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</i>	z paměti zná vzorce pro výpočet obvodu a obsahu orientuje se ve vzorcích v matematických tabulkách odhadne a vypočte obvod a obsah trojúhelníku, rovnoběžníku, lichoběžníku	rovnoběžník a lichoběžník práce s tabulkami	
<i>využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových</i>	využívá kružnice, kolmice a rovnoběžky ke konstrukcím rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku	SSS, SUS, USU konstrukce rovnoběžníku konstrukce lichoběžníku	

<i>a nepolohových konstrukčních úloh</i>			
<i>načrtne a sestrojí rovinné útvary</i>	načrtne, zapíše postup a sestrojí rovnoběžník, lichoběžník, včetně speciálních případů	rozbor, postup, konstrukce a diskuse potřebná symbolika	
<i>užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</i>	zná a dokáže vlastními slovy vysvětlit věty o shodnosti trojúhelníků	SSS, SUS a USU	
<i>načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</i>	matematicky zapíše vztah vzor – obraz v souměrnosti umí přemístit libovolný obrazec ve středové a osově souměrnosti rozpozná osově a středově souměrné útvary a najde jejich středy a osy souměrnosti	středová a osová souměrnost	
<i>určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</i>	určuje a charakterizuje kolmý hranol, jeho základny, stěny přečte z náčrtu základní rozměry hranolu, umí rozkreslit základnu i plášť popíše základní vlastnosti kolmého hranolu, rovnoběžnost a kolmost jednotlivých ploch	kolmý hranol	
<i>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</i>	vypočítá objem a obsah kolmého hranolu s trojúhelníkovou i čtyřúhelníkovou podstavou	S a V kolmého hranolu	
<i>načrtne a sestrojí síť základních těles</i>	načrtne kolmý hranol ve volném promítání		
<i>načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</i>	rozkreslí síť libovolného kolmého hranolu na základě předlohy nebo vlastního náčrtu	kolmý hranol	
<i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i>	řeší slovní i konstrukční úlohy z planimetrie a úlohy o hranolech s využitím jejich specifických vlastností		
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	nalézá a popisuje různá řešení konstrukčních úloh, diskutuje počet řešení v závislosti na zadaných hodnotách	konstrukční úlohy na trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník	

<i>řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</i>	aplikuje znalosti z planimetrie a stereometrie na úlohy z praxe, hledá podobnost a porovnává výhody a nevýhody grafického a početního řešení	úlohy na trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník – výměra, oplocení, převod do plánů apod.	
---	--	--	--

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. a 9. ročníku

Kompetence k učení

- podporujeme samostatnost při řešení úkolů
- volíme úkoly vycházející ze skutečnosti
- aplikujeme zvládnuté početní úlohy na praktické úlohy
- vedeme žáky k odhadům výsledků

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k analýze zadání
- nabízíme různé způsoby řešení
- porovnáváme způsoby řešení a vedeme žáky k volbě toho nejvhodnějšího
- vedeme žáky k prezentaci a obhajobě vlastního návrhu

Kompetence sociální a personální

- vedeme k tolerování a akceptování odlišných názorů
- umožňujeme vyjádřit vlastní názor
- podporujeme vzájemnou spolupráci při společném řešení problémů
- užíváme metody skupinové práce

Kompetence občanské

- zařazujeme úlohy s ekologickou aktivitou
- udržujeme přátelskou a produktivní atmosféru ve třídě

Kompetence komunikativní

- pracujeme s matematickými symboly
- využíváme různé formy zápisu dat (graf, tabulka, schéma, plánek, funkce)
- Vyžadujeme přesné a výstižné vyjadřování
- vedeme žáky k formulaci vlastních úloh
- dbáme na zdokonalování projevu žáka (ústní, písemné, grafické)

Kompetence pracovní

- rozvíjíme manuální zručnost prostřednictvím práce s pomůckami (pravítko, kružítko, kalkulačka, modely)
- rozvíjíme rýsování, měření, zdůrazňujeme bezpečnost práce
- vyžadujeme přehlednost a systematickosti zápisu a vlastní práce žáků

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</i>	provádí početní operace v oboru racionálních čísel vlastními slovy popíše princip mocniny a odmocniny, zná jejich souvislost s násobením z paměti počítá druhé mocniny celých čísel do 20 umí a využívá vztahy pro práci s mocninami a odmocninami řeší početní úlohy a číselné výrazy s mocninami a odmocninami	opakování 7. ročníku mocniny a odmocniny číselné výrazy	
<i>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</i>	umí odhadnout mocninu s danou přesností počítá s mocninami a odmocninami s pomocí kalkulátoru zaokrouhluje své výpočty se zadanou přesností	mocniny a odmocniny číselné výrazy práce s tabulkami a kalkulátorem	
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</i>	řeší číselné výrazy s využitím komutativity a distributivity násobení zná a aplikuje pravidla pro počítání s proměnnými řeší jednoduché výrazy s jednou i více proměnnými provádí početní operace s mnohočleny roznásobuje a vytýká před závorku rozkládá výrazy na součin činitelů z paměti zná a aplikuje vzorce usnadňující práci s výrazy	mocniny a odmocniny číselné výrazy proměnná, vzorce pro práci s mocninami mnohočleny	
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i>	matematizuje jednoduché situace pomocí výrazů a lineárních rovnic	výrazy, lineární rovnice, slovní úlohy	
<i>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i>	zná a vysvětlí princip Pythagorovy věty počítá odvěsnu i přeponu pravoúhlého trojúhelníku využívá Pythagorovu větu pro výpočet délek nutných k výpočtům obsahu a objemu charakterizuje kružnici a kruh, poloměr, tečnu, sečnu, jejich vlastnosti řeší polohové úlohy vzájemné polohy kružnice a přímky, dvou kružnic	Pythagorova věta kružnice a kruh	

<i>vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</i>	orientuje se v základních pojmech statistiky definuje a vypočítá četnost, relativní četnost, modus, medián, aritmetický průměr a rozptyl	statistika	
<i>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i>	charakterizuje kruh chápe kružnici jako množinu bodů dané vlastnosti		
<i>odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</i>	odhaduje a vypočítá obvod a obsah kruhu a jeho částí		
<i>využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</i>	charakterizuje množinu bodů daných vlastností řeší jednoduché konstrukční úlohy s pomocí množin bodů daných vlastností	kružnice a kruh	
<i>načrtne a sestrojí rovinné útvary</i>		kružnice a kruh a jejich části	
<i>určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</i>	určuje a charakterizuje vlastnosti kruhu a kružnice, jejich částí		
<i>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</i>	odhaduje a vypočítá objem a povrch válce	kružnice a kruh a jejich části	
<i>načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</i>	načrtne válec ve volném promítání do náčrtku zakreslí poloměr, průměr, výšku, pravoúhlý trojúhelník pro výpočet poloměru a výšky pomocí Pythagorovy věty	válec, Pythagorova věta	
<i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i>	řeší konstrukční úlohy s pomocí množiny bodů daných vlastností, kružnice	kružnice a kruh a jejich části, válec	
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézají různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	řeší konstrukční i početní úlohy s využitím kombinace Thaletovy věty, vět o trojúhelníku, vlastností rovnoběžníků a kružnic	kružnice a kruh a jejich části, válec	

řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	řeší početní úlohy s využitím Pythagorovy věty a metrických znalostí rovnoběžníku, trojúhelníku a kružnice	Pythagorova věta, kružnice a kruh a jejich části, válec	
--	--	---	--

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	provádí početní operace s mnohočleny umí řešit lomené výrazy	opakování osmého ročníku lomené výrazy	
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	pomocí výrazů je schopen vyjádřit část celku na základě obecnějšího zadání pomocí proměnných zná a zapisuje podmínky existence a smyslu výrazu nebo rovnice s neznámou ve jmenovateli, pod odmocninou je schopen tvořit a řešit rovnice s výrazy s jednou i více proměnnými	rovnice (opakování) lineární rovnice rovnice s neznámou ve jmenovateli	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	pomocí proměnných matematizuje jednoduché vztahy na základě práce s výrazy je schopen tyto vztahy zjednodušit		
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	orientuje se v základních nabídkách z finančních brožurek využívá získaná data k porovnávání zobecňuje konkrétní příklady pomocí proměnných obecné výsledky interpretuje a činí vlastní závěry, je schopen aplikovat obecný případ na konkrétní zadání	finanční matematika rovnice, soustavy rovnic	

<i>porovnává soubory dat</i>	zná a porovnává vlastnosti jednotlivých plošných i prostorových útvarů	jehlan, kužel, koule	
<i>vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</i>	definuje goniometrické funkce z pravouhlého trojúhelníku utvoří tabulku goniometrických funkcí pro základní úhly a aplikuje ji při výpočtech	goniometrické funkce	
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i>	matematizuje jednoduché situace pomocí proměnných, funkčních vztahů mezi nimi a zjednodušuje jejich vyjádření	rovnice, soustavy rovnic, goniometrické funkce	
<i>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i>	využívá podobnost při výpočtech zná a využívá matematickou symboliku podobnosti	podobnost	
<i>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i>	začlení podobnost do dosud známých vlastností rovinných útvarů rozezná podobné útvary umí pomocí podobnosti nakreslit obraz (vzor) a vzor (obraz) a určit koeficient podobnosti	podobnost	
<i>odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</i>	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů i na základě podobnosti	kužel, koule, jehlan	
<i>využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</i>	řeší konstrukční úlohy na základě podobnosti	podobnost	
<i>určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</i>	určuje a charakterizuje jehlan, kužel a kouli, analyzuje jejich vlastnosti	jehlan, kužel a koule	
<i>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</i>	odhaduje a vypočítá objem a povrch koule, jehlanu a kužele	jehlan, kužel a koule	

<i>načrtne a sestrojí síť základních těles</i>	načrtne a sestrojí síť koule, jehlanu a kužele	jehlan, kužel a koule	
<i>načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</i>	načrtne a sestrojí obraz koule, jehlanu a kužele v rovině	jehlan, kužel a koule	
<i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i>	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	souhrnné opakování - geometrie	
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	řeší slovní úlohy s obecnějším zadáním pomocí proměnných a rovnic je schopen kombinovat více vtaů do soustavy rovnic nebo do složitější lineární rovnice	souhrnné opakování slovní úlohy	
<i>řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických oblastí</i>	orientuje se v základech finanční matematiky, zná její základní pojmy chápe pojem úrok, úrokové období je schopen na základě podaných informací rozhodnout o výhodnosti jednotlivých nabídek umí se zeptat na potřebné informace	finanční matematika	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

je v 5. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Informatika

Informatika

Charakteristika předmětu

Informatika je předmět, který prolíná v dnešní době veškerou výukou. Jeho obsahem je naučit se pracovat s moderními technologiemi, naučit se získávat a třídit informace, používat je ve svém vzdělávání i životě. Výuka probíhá na prvním stupni v 5. ročníku, na druhém stupni v 6. – 9. ročníku.

V tomto předmětu učíme žáky nejen pracovat s počítačem, tvořit dokumenty v různých programech či využívat didaktické programy při učení, ale zejména získávat informace z různých oblastí a materiálů, vědomě je filtrovat a porovnávat, používat v běžném životě.

Výuka předmětu probíhá v jedné počítačové učebně. Zde je 14 PC, součástí učebny je datový projektor. K dispozici je ještě digitální fotoaparát, skener a tiskárna.

Programové vybavení obsahuje: systém Windows 10, kancelářský balík Microsoft Office 2010 a grafický program Zoner Calisto. Na serveru mají učitelé i žáci k dispozici prostor pro ukládání dat.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 5. – 9. ročníku

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k osvojení obecně užívaných termínů, symbolů a znaků všech zahrnutých oborů
- Vedeme žáky k porozumění práce s informacemi – vznik, uložení, přenos, zpracování, vyhledávání

Kompetence k řešení problémů

- Vyžadujeme od žáků ověření si věrohodnosti získaných informací využitím více zdrojů
- Vedeme žáky k získávání informací, které jsou potřebné k dosažení cíle
- Vyžadujeme od žáků vyjadřování závěrů na základě ověřených výsledků a schopnost umět je obhájit
- Vedeme žáky k přesnému formulování svých požadavků

Kompetence komunikativní

- Pomáháme žákům prezentovat výsledky svých prací s využitím vhodného softwaru
- Vedeme žáky ke komunikaci prostřednictvím elektronických prostředků
- Zdůrazňujeme nebezpečí elektronické komunikace

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme schopnost žáků pracovat ve skupinách, dovednost podřídit se zájmu většiny, vhodně rozdělit práci ve skupině, chápat potřebu efektivní spolupráce
- Vedeme žáky k samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů pro dosahování pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- Podporujeme žáky ve stanovení pravidel pro práci skupiny i samostatnou práci a pro jejich dodržování

Kompetence občanské

- Vyžadujeme od žáků odpovědné chování ke svěřenému majetku
- Vyžadujeme od žáků odpovědnost při práci s PC, s dodržováním právních i etických norem

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k šetrnému a ohleduplnému zacházení s výpočetní technikou,
- Vedeme žáky ke kritickému přístupu k výsledkům, kterých dosáhli, aby se naučili stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce, dodržujeme pravidla hygieny a bezpečnosti práce

5. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</i>	využívá možnosti komunikace pomocí chatu umí pracovat s elektronickou poštou zná rizika související s ochranou dat uvědomuje si rizika komunikace s neznámým ví, jak reagovat na podezřelou komunikaci kriticky přistupuje k obsahu došlé pošty zná rizika softwarové ochrany počítače	Internet, chat, netmeeting - komunikace a ochrana dat, osobnosti. E-mail, poštovní servery, zprávy, přílohy, nakládání s nevyžádanou poštou, antivirová ochrana.	
<i>pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru</i>	umí napsat, mazat a kopírovat text upraví si formát písem, nadpisů používá základní normu pro vzhled odstavcového textu vloží do textu obrázek očíslovuje stránky, nastaví formát papíru načte, uloží, zkopíruje obrázek na disk, z internetu upraví obrázek - velikost, jas, oříznutí	základy úpravy textu v MS Word a Wordpad, jednoduché úpravy obrázků v Iwiew.	
<i>při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích</i>	umí pracovat s vyhledávacím portálem určuje klíčová slova hledá najednou ve více zdrojích dokáže vytáhnout z textu důležité informace porovnává věrohodnost (s ohledem na věk a náročnost textu)	Internet Explorer	
<i>respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady</i>	zná a respektuje pravidla bezpečnosti práce s elektrickým zařízením dokáže spolužákům vysvětlit nebezpečí nesprávné manipulace zná jednotlivé periferní zařízení a dokáže zkontrolovat jejich správné propojení umí formulovat vzniklý problém, pomocí nápovědy zkontrolovat	zásady BOZP při práci s elektrickým zařízením a specifikace pro výpočetní techniku klávesnice, case, myš, monitor, scanner, tiskárna, digitální fotoaparát, jednotlivé typy připojení, názorné ukázky,	

	základní chyby a požádat kvalifikovaně (úměrně věku) o pomoc odborníky zná jednotlivé součásti hardwaru počítače a ví, k čemu slouží	samostatná zkouška vnitřní struktura počítače, popis a vzhled jednotlivých součástí	
<i>využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie, chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</i>	umí pracovat se soubory, ukládat, kopírovat, zálohovat data vytváří a optimalizuje strukturu složek efektivně třídí soubory vyhledává soubory na základě daných parametrů	operační systém Windows 2000, základní principy práce, nastavení, struktura oken Práce s klávesnicí, myší (Wordpad, Paintbrush) Struktura složek, vytváření, kopírování, přesouvání, mazání, druhy souborů, vyhledávání, otevření, kopírování, mazání, záloha	
<i>ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</i>	bez problémů se orientuje na internetu pomocí odkazů a vyhledávání umí nalézt požadované informace na několika portálech konfrontuje obsah a porovnává s tištěnými zdroji hodnotí důvěryhodnost zdroje informací utvoří si vlastní úsudek o problému a zkouší ho obhájit v diskusi	Internet, vyhledávání klíčová slova, rejstříky, orientace v textu (elektronickém i tištěném) výťah důležitých informací, jejich třídění a ukládání	
<i>ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</i>	pracuje s textovým editorem na uživatelské úrovni umí pracovat s grafickým editorem na uživatelské úrovni pracuje s tabulkovým editorem na uživatelské úrovni	MS Word 2000 MS Excel 2000) IrfanWiev, Photopaint Alternativní programy (Open Office, T602,)	
<i>uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</i>	pracuje s textem a jeho formátem v MS Word nastavuje a vhodně využívá písmo, odstavec, oddíl, stránku, dokument vkládá obrázky, umí je upravovat a vhodně zařazovat do textu zná některé speciální objekty a ví, kde je najít (textové pole, editor rovnic) řeší problémy se vkládáním nestandardních objektů (pomocí nápovědy) zná rizika softwarové ochrany počítače a princip autorských práv	MS Word	
<i>pracuje</i>	zná princip autorských práv	Internet Explorer, Nero	

<i>s informacemi v souladu se zákonem o duševním vlastnictví</i>	rozlišuje vlastní tvorbu a kopírované zdroje ví, jak uvádět použité zdroje informací orientuje se v problematice nelegálního kopírování	Burning Room	
<i>používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji</i>	zná největší a renomované portály s informacemi z různých oblastí precizně vytahuje informace z rozsáhlého textu hledá souvislosti a vazby rozšiřuje parametry vyhledávání podle souvislostí a vztahů	Internet Explorer	
<i>zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</i>	umí upravit text pro tisk přenáší a zpracovává text mezi různými programy zná základní funkce prezentačních programů je seznámen s principem internetu, síťové komunikace dokáže svůj výtvar prezentovat a diskutovat o obsahu a formě provedení umí si vybrat vhodný program pro daný úkol	základy úpravy textu v MS Powerpoint, celkové shrnutí probíraných programů jejich výhody a nevýhody, aplikace. samostatné práce žáků	
Vyhledávání informací a komunikace			
<i>ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</i>	při komunikaci i získávání informací dodržuje pravidla etiky, řídí se autorskými právy a chrání data v souladu s platnými zákony	počítačové sítě počítačová kriminalita ochrana dat	
<i>ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</i>	vyhledá potřebné informace s užitím www a orientuje se na internetu pomocí odkazů a vyhledávání využívá služby základních portálů: elektronická pošta, chat, SMS uspořádá si úklid v oblíbených položkách vysvětlí pojmy: uživatelské účty, heslo, počítačová kriminalita, licence, spam	počítačové sítě důvěryhodnost zdroje počítačová kriminalita ochrana dat	
<i>ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</i>	rozlišuje grafiku bitmapovou a vektorovou, jejich vznik, vlastnosti a možnosti zpracování využívá základní editace objektů využívá různé funkce – tvarování objektů, rozbití objektů na křivky, tvarování textového rámce, spojení	vektorová grafika – Zoner Callisto	

	objektů, výplně, stín, hladiny		
<i>zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</i>	zpracuje a prezentuje informace v grafické formě s využitím bitmapových i vektorových grafických editorů prezentuje svou osobu, třídu, školu, město v programu pro tvorbu prezentací využívá různé funkce v prezentaci – šablona, vložení grafických objektů, efekty, vlastní pozadí, hypertextové odkazy, barevné schéma	Malování Zoner Callisto Multimediální prezentace – Power Point	
Zpracování a využití informací			
<i>ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</i>	zpracovává informace získané z různých zdrojů v textovém editoru, upravuje vlastnosti textu, stránky, dokumentu zařazuje vhodně do textu další objekty – obrázky, tabulky, grafy apod. vkládá speciální symboly používá tabulátory, jejich posouvání a zarovnání využívá funkce styl rozděluje grafiku bitmapovou a vektorovou, jejich vznik, vlastnosti a možnosti zpracování zobrazí si náhledy a vlastnosti obrázků v prohlížeči ovládá práci s tabulkovým kalkulátorem, využívá pokročilých funkcí, strukturované dokumenty, tabulky, grafy a matematické vzorce	Textový editor – MS Word 2000 Malování IrfanWiev, Photopaint Tabulkový procesor – MS Excel	
<i>uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</i>	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem		
<i>pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</i>	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví		
<i>používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji</i>	třídí informace a posuzuje jejich věrohodnost hledá požadované informace na několika portálech a hodnotí důvěryhodnost zdroje informací konfrontuje obsah získaných		

	informací a porovnává s tištěnými zdroji		
<i>zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</i>	vytvoří různé typy dokumentů – formuláře, životopis, přihlášky, dopisy, diplomy, školní noviny	Textový editor – MS Word 2000 Malování Tabulkový procesor – MS Excel	
Využití digitálních technologií			
<i>ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky</i>	využívá dostupnou výpočetní techniku, software a hardware ovládá základní funkce digitální techniky využívá podobnosti ovládání programů pro OS a některé klávesové zkratky diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky propojuje vzájemně digitální zařízení, instaluje a odinstaluje potřebný software ovládá operační systém a systematicky pracuje s aplikacemi získává z internetu freeware a shareware software dodržuje základní bezpečnostní, hygienická pravidla a předpisy při práci s digitální technikou	digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, stříh; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC) mobilní služby – operátoři, tarify další školní technika a služby v oblasti ICT - scanner, tiskárny, kopírka	
<i>propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení</i>	využívá při práci sítě (lokální i Internet), objasní způsob přenosu informace v celosvětové síti		
<i>ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením</i>	provádí údržbu disku důsledně dodržuje postupy pro ochranu dat před viry i zneužitím		

<p><i>zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</i></p>	<p>ovládá programy pro tvorbu www stránek v jazyce XHTML zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě na webových stránkách použije pro prezentaci na www fotografie, video nebo zvukovou nahrávku publikuje formou webových stránek s odpovídající úrovní obsahu a zpracování, rozlišuje prostředky v této oblasti a užívá je podle vhodnosti k jednotlivým účelům</p>	<p>Základy jazyka XHTML</p>	
---	--	-----------------------------	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

*Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu
Výchova k občanství a Dějepis*

Výchova k občanství

Charakteristika předmětu

Předmět výchova k občanství zahrnuje učivo oblastí výchova k občanství a výchova ke zdraví. Vyučován je v dotaci 2 hodiny týdně v šestém ročníku, 1 v sedmém a po 2 v osmém a devátém ročníku.

Vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života v demokratické společnosti. Seznamuje je se společenskými jevy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována.

Důležitou součástí vzdělávání v této dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobiích a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Předmět se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobností druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontaktu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činnostmi důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Součástí předmětu je obor výchova ke zdraví. Tento obor přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Vzhledem k zdůrazňované formativní funkci vyučovacího předmětu převažují v didaktické práci učitele aktivizující metody a formy, které posilují zdravé sebevědomí, zvyšují odolnost vůči stresům, přispívají k utváření vlastních názorů a k volbě správného rozhodování.

Výuka bude probíhat většinou v kmenových třídách. Pokud to pracovní náplň umožní, budou žáci pracovat ve dvojicích, nebo ve skupinách. Do výuky budou podle možností zařazeny práce s internetem, s knihami, audiovizuálními programy a besedy.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. a 7. ročníku

Kompetence občanské

- učíme žáky přijímat názor druhého člověka, respektovat jeho osobnost a individuální rozdíly mezi lidmi

- vedeme žáky k aktivní pomoci druhým a netoleranci vůči různým formám násilného chování ve fyzické i psychické rovině
- vedeme žáky k respektování společenských norem a zákonů
- učíme žáky uplatňovat svá práva a plnit své povinnosti
- seznamujeme žáky s možnými situacemi, které vyžadují jejich správné a efektivní rozhodnutí a nabízíme možnosti řešení
- vedeme žáky k udržování čistoty svého nejbližšího okolí a k třídění odpadů

Kompetence sociální a personální

- usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce a aby dokázali ocenit práci druhých a vážit si jí
- sledujeme a pozitivně ovlivňujeme atmosféru práce v týmu
- vedeme žáky k respektování názorů druhých a čerpání poučení z nich

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- učíme žáky využít vhodných gest a jiných nonverbálních prostředků komunikace

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme komunitní kruh, ve kterém dáváme prostor k vyjádření vlastního názoru
- povzbuzujeme žáky při případných nezdarech
- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce a postupů

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému rozhodování a k zodpovědnosti za své rozhodnutí
- podporujeme samostatnost při řešení úkolů a aplikaci vlastních nápadů
- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu

Kompetence pracovní

- seznamujeme a vyžadujeme po žácích dodržování základních pravidel bezpečnosti práce v různých pracovních podmínkách, vedeme žáky k udržování pracovního pořádku
- vedeme žáky k využívání svých dosavadních znalostí a zkušeností v různých oblastech, k posouzení svého profesního zaměření s ohledem ke svým zájmům a schopnostem

6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Člověk ve společnosti			
<i>objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání</i>	vyjmenuje všechny státní symboly objasní účel jejich používání popíše chování lidí při používání státních symbolů	státní symboly: historie jejich vzniku	
<i>rozlišuje projev vlastenectví od projevů nacionalismu</i>	vyjádří vlastními slovy pojem vlast objasní pojem vlastenectví v historickém kontextu	vlast: mateřský jazyk národní a regionální dějiny osobnosti regionu	VMS II/a

<i>zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje</i>	uvede příklady vandalského chování lidí ve svém nejbližším okolí zdůvodní nepřijatelnost vandalismu popíše způsob boje proti vandalismu	zásady lidského soužití: svoboda morálka vzájemná závislost	OSV XI/b OSV XI/c OSV XI/d MKV II/f MKV II/h
<i>zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají</i>	vyjmenuje kulturní instituce ve svém regionu vysvětlí význam obnovování lidových tradic	kulturní život: tradice památky a jejich ochrana	MDV V/h MKV IV/a MKV IV/b
<i>kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</i>	kriticky zhodnotí vliv masmédií na veřejné mínění a chování lidí zobecní rozdíly mezi veřejnoprávním a bulvárním tiskem popíše vlastní zkušenost s reklamou	média: jazyková úroveň masová kultura dostupnost	
<i>zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení</i>	zdůvodní nutnost rovného postavení všech lidí ve společnosti vybaví si na základě zkušeností sociální rozdíly mezi lidmi uvede seznam všech možností pomoci lidem v nouzi	ochrana člověka za mimořádných situací: vlastní ochrana improvizovaná ochrana	OSV VIII/b
<i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</i>	shrne základní společenská pravidla a normy chování popíše vhodný způsob řešení neshod a konfliktů dá do vzájemné souvislosti pojmy právo a povinnost	chování lidí: v rodině ve společnosti	MKV I/d MKV III/a MKV III/b OSV V/b OSV VI/a OSV VI/b OSV X/b VDO I/a VDO I/b
<i>objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</i>	rozliší pojmy národ a národnostní menšina vysvětlí pojem etnikum ukáže na mapě státy sousedící s ČR zobecní zvýšenou migraci lidí popíše zvláštnosti jiných kultur	lidská setkání: nutnost tolerance respektování druhých	
<i>rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí</i>	vybere na základě denních událostí negativní projevy v chování lidí uvede příklad negativního projevu v chování lidí ve svém okolí zdůvodní svůj aktivní postoj k řešení	mezilidské vztahy: netolerance rasismus xenofobie extremismus	

<i>a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</i>	daných negativních projevů		
<i>posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci</i>	objasní výhody vzájemné spolupráce lidí uvede konkrétní příklady lidské solidarity za mimořádných událostí shrne význam práce pro život svůj a společnosti	ochrana člověka za mimořádných situací: telefonní čísla signály základní pojmy	EMV IV/a

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Člověk jako jedinec			
<i>objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</i>	utřídí kladné a záporné lidské vlastnosti označí své osobní vlastnosti vybaví si své dovednosti a schopnosti jako vrozené předpoklady a osobní potenciál objasní svou představu kvalitního života	podobnost a odlišnost lidí: různé projevy chování lidí lidský charakter rozdíly lidí v myšlení, v prožívání situací a v jednání	MKV I/a
<i>posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</i>	sestaví hodnotový žebříček stanoví si systém osobních hodnot projeví schopnost sebehodnocení postaví se záporně ke stereotypu posuzování druhých lidí	vnitřní svět člověka: poznání a posuzování sebe poznání a posuzování druhých lidí	OSV IV/a OSV IV/d
<i>rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</i>	porozumí pojmu morálka a svědomí dokáže aplikovat všelidské mravní hodnoty na lidský život chápe nutnost mezilidské komunikace pro život jedince	vztahy mezi lidmi: osobní a neosobní vztahy konflikty v mezilidských vztazích	MKV II/a MKV II/b
<i>popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet</i>	stanoví si své osobní životní cíle a plány předvede svou životní perspektivu chápe význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	osobní rozvoj: adaptace na životní změny, sebe-změna	OSV III/a OSV III/b

osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru			
--	--	--	--

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. a 9. ročníku

Kompetence občanské

- vedeme žáky k aktivní pomoci druhým a netoleranci vůči různým formám násilného chování ve fyzické i psychické rovině
- vytváříme modelové situace, při kterých se žáci učí vhodně rozhodovat
- seznamujeme žáky s globálními problémy životního prostředí a následky konzumního způsobu života

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky vzájemně si pomáhat, umět pomoc nabídnout i o ni požádat a rozvíjíme v nich odmítavý postoj ke všemu, co narušuje vhodné vztahy mezi lidmi
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastních názorů žáka

Kompetence komunikativní

- učíme žáky využít vhodných gest a jiných nonverbálních prostředků komunikace
- učíme žáky vést dialog a naslouchat druhým

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce a postupů
- navozujeme problémové modelové situace a nabízíme vhodné způsoby jejich řešení
- motivujeme žáky problémovými úkoly z praktického života a u složitějších úloh vyžadujeme logický postup a přehlednost řešení
- vedeme žáky k reflexi a k aplikování osvědčených postupů při řešení obdobných nebo nových problémových situací

Kompetence k učení

- vedeme žáky k využití a aplikaci dříve získaných poznatků v nových souvislostech
- ujišťujeme žáky o užitečnosti poznatků získaných pozorováním a experimentováním z hlediska jejich pozdějšího využití
- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a k tomu k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu

Kompetence pracovní

- obměňováním zadání vedeme žáky k adaptaci na nové a náročnější podmínky
- využíváme praktické exkurze k lepší orientaci na trhu práce

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
----------------------------	----------------	-------	---------------------

Stát a hospodářství

<i>rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady</i>	vyjmenuje různé formy vlastnictví a uvede jejich příklady odliší movitý a nemovitý majetek vysvětlí vlastními slovy pojem restituce	majetek: nabytí majetku ochrana majetku	
<i>objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání</i>	doloží příklady duševního a hmotného vlastnictví uvede příklad na ochranu duševního a hmotného vlastnictví ochranná známka	vlastnictví: hmotné duševní	
<i>dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi</i>	vysvětlí vznik peněz rozliší mince a bankovky objasní funkci peněz jako platidla a oběživa umí sestavit osobní a rodinný rozpočet v hrubých rysech	peněžnictví: vznik a význam peněz v historickém kontextu	MDV V/c
<i>vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí</i>	zjistí typy bank ve svém okolí vysvětlí pojem bezhotovostní platební styk popíše rozdíl mezi půjčkou, splátkovým prodejem a leasingem	bankovnictví: finanční transakce vedení účtu	
<i>rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</i>	rozliší výrobní a nevýrobní sféru státu vyjmenuje základní typy daní v našem státě vypočítá životní minimum své rodiny vyjmenuje dávky státní sociální podpory	daňový systém: daně jako zdroj příjmů státu státní rozpočet	
<i>rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</i>	zdůvodní dělbu práce v historickém kontextu vyjmenuje základní lidské potřeby a způsob jejich uspokojování, porozumí pojmům dotace a preference	výrobní a nevýrobní sféra: dělby práce cena zboží	
<i>na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu</i>	zobecní pojmy nabídka, poptávka a trh vysvětlí podstatu fungování trhu rozliší trh práce a trh zboží	tržní hospodářství: práce jako zboží	

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Člověk ve společnosti			
<i>objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání</i>	popíše státní symboly zdůvodní zavedení státních svátků a významných dnů uvede data státních svátků a významných dnů	státní symboly: státní svátky a významné dny v historickém kontextu	VDO IV/c
Stát a právo			
<i>rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</i>	popíše příčiny vzniku státu zobecní základní znaky státu objasní státní občanství a národnost rozliší pojem diktatura a demokracie	Stát: historické typy státu současné typy státu formy státu	
<i>rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</i>	rozliší jednotlivé složky státní moci porovná činnost poslanecké sněmovny a senátu objasní funkci prezidenta vysvětlí činnost jednotlivých ministerstev popíše činnost jednotlivých odborů obecních úřadů	státní moc: zákonodárna výkonná soudní	VDO I/c VDO III/b MDV V/f
<i>objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</i>	vybaví si autokratické režimy v minulosti vyjmenuje rámcově pozitiva demokratického režimu uvede význam demokracie pro náš každodenní život	demokracie: sociální dialog politická pluralita	VDO II/c VDO III/a VDO IV/a VDO IV/b
<i>vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</i>	vyjmenuje základní principy demokratických voleb vysvětlí vlastními slovy principy demokratických voleb objasní pojem parlamentní a komunální volby uvede příklady výsledků voleb mající vliv na každodenní život občanů	volby: principy parlament zastupitelské orgány	
<i>přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</i>	vyjmenuje základní lidská práva vyjmenuje práva dítěte vysvětlí pojem svoboda vysvětlí nutnost ochrany lidských práv a svobod označí projevy šikany a nejružnější formy diskriminace	lidská práva: základní dokumenty porušování lidských práv a svobod ochrana lidských práv a svobod	MKV V/d OSV VII/b VMS III/e
<i>objasní význam právní úpravy důležitých</i>	zdokumentuje vznik práva vysvětlí význam pracovní smlouvy	právní řád ČR: ústava	VDO II/b

<i>vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</i>	objasní způsoby vzniku a zániku manželství vysvětlí vznik a zánik vlastnického práva	zákon vyhláška publikování právních předpisů	
<i>provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</i>	vyčlení jednoduché právní úkony uvede význam právních vztahů a závazků z nich vyplývajících při koupi, opravě či osobní přepravě objasní pojem reklamace vysvětlí nutnost písemných smluv	právo v každodenním životě: styk s úřady občanskoprávní vztahy rodinné vztahy pracovněprávní vztahy	VDO II/a
<i>dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování</i>	vysvětlí význam rčení, že neznalost zákona neomlouvá aplikuje právní ustanovení vztahující se na mladistvé	právní vědomí: právní vztahy rizika porušení právních vztahů	
<i>rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</i>	rozlišuje základní druhy práva odliší občanskoprávní a trestní řízení rozčlení soustavu soudů ČR vysvětlí činnost soudců, advokátů, notářů a státních zástupců	justice: protiprávní jednání druhy trestů	MKV V/a
<i>rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</i>	analyzuje porušování pravidel silničního provozu vybaví si porušování pravidel občanského soužití ve svém okolí objasní význam boje vůči protispolečenským jevům	protispolečenské jednání: trestný čin přestupek	
Mezinárodní vztahy, globální svět			
<i>popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</i>	popíše důvody ČR do EU (ekonomické, sociální, bezpečnostní, politické a kulturní) ovlivňující každodenní život občanů objasní činnost hlavních orgánů EU (Evropská rada, Rada EU, Evropský soudní dvůr...)	EU: vznik symboly měna	VMS II/e VMS II/f
<i>uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy</i>	vyjmenuje závazky členů OSN (snaha vymýtit války, prohlubovat lidská práva, zachovávat spravedlnost a rozvíjet přátelské vztahy) objasní poslání hlavních orgánů OSN (Valné shromáždění, Rada bezpečnosti, Mezinárodní soudní dvůr...)	světová mezinárodní spolupráce: nutnost výhody	VMS III/c VMS III/d VMS III/g

	popíše smysl přidružených organizací OSN (UNESCO, UNICEF, WHO, MČK...) posoudí důvody zájmu států o členství v NATO		
<i>uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</i>	objasní pojmy globální a globalizace vyjmenuje projevy globalizace v evropském i světovém měřítku a porovná jejich klady a zápory	globalizace: klady zápory	MKV V/b MKV V/c
<i>uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</i>	sepíše globální ekologické a globální společenské problémy lidstva seřadí tyto globální problémy podle důležitosti zjistí význam slova solidarita objasní závislost lidské kultury na přírodě	globální problémy: příčiny řešení	
<i>objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu</i>	najde příklady znečištění životního prostředí ve svém okolí objasní příčiny tohoto znečištění uvede příklady možných způsobů řešení konkrétního problému vysvětlí rčení, že všechno souvisí se vším	lokální problémy: příčinná souvislost s globálními problémy příklady projevů lokálních problémů možnosti řešení	
<i>uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání</i>	uvede příklady mezinárodního terorismu na základě sledování denních zpráv objasní nejrůznější příčiny lidské nesnášenlivosti vysvětlí možnosti boje proti projevům terorismu	ochrana člověka za mimořádných situací: evakuace	MKV II/i

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů
Výchova k občanství a Dějepis

Dějepis

Charakteristika vyučovacého předmětu

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku a to v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis je zaměřeno k:

- poskytnutí informací z oboru historie a získání znalostí o zásadních historických událostech českých a světových dějin
- získání přehledu v časovém určení historických událostí
- pochopení historických událostí a jejich vzájemných souvislostí
- pochopení historie vývoje lidské společnosti, především jeho sociální stránky
- utváření hodnotového systému, schopnosti rozlišit pozitivní a negativní důsledky dějinných událostí pro rozvoj lidské společnosti
- vzbuzení zájmu žáků o dějiny lidské společnosti a vytvoření jejich vlastního vztahu a přístupu k historii
- vytváření vlastního názorového postoje k historickým událostem a na základě toho i k současným událostem a problémům dnešního světa
- naučení, upevnění a rozvíjení schopností pracovat s informacemi, získávat je, analyzovat a vytvořit si vlastní představu o konkrétní historické události
- rozvíjení zájmu o současnost, hledání a porovnávání současných a minulých společenských jevů
- směřování vyučovacích činností k podněcování zájmu o další bádání, k návštěvám muzeí a zkoumání historických památek

Materiální zabezpečení

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebnách, které jsou vybaveny audiovizuální technikou a projektové učebně. Výuka je doplňována prací s internetem, vyhledáváním informací z různých typů encyklopedii, učebnic, začleněním krátkodobých nepravidelných projektů, návštěvami muzeí a exkurzemi.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. a 7. ročníku

Kompetence k učení

- vedeme žáky k efektivnímu učení
- vedeme žáky k používání správné historické terminologie a symboliky
- motivujeme žáky k poznávání historie zařazováním doplňovaček, křížovek, testů a motivačních soutěží
- využíváme k výuce učeben, vybavených počítači, audiovizuální technikou a možnostmi vytvářet projekty
- předkládáme žákům spolehlivé informační zdroje s historickou tematikou
- podněcujeme tvořivost žáků zadáváním referátů, samostatných prací
- vedeme žáky k třídění, zpracování, systematizaci a pochopení informací

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vyhledávat v učebnicích dějepisu podstatné informace související s problémem
- vedeme žáky k samostatnému i skupinovému řešení problémů souvisejícím s historickým vývoje
- vedeme žáky k hodnocení výsledků práce a postupů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky výstižnému, souvislému, kultivovanému ústnímu i písemnému projevu
- zařazujeme do výuky diskusi a vedeme žáky k věcnému argumentování
- vedeme žáky k vypracování a přednesu referátů na zadané téma a k pochopení různých typů obrazových materiálů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke skupinové práci, respektování společně dohodnutých pravidel a střídání rolí
- vedeme žáky k efektivní spolupráci s druhými při přípravě projektů, písemných prací
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentaci vlastních názorů
- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit z oblasti dějepisu

Kompetence občanské

- učíme žáky uvědomovat si sounáležitost s národem
- učíme žáky k úctě k národním tradicím
- vedeme žáky k toleranci různých pohledů lišících se od vlastních

Kompetence pracovní

- motivujeme žáky k přípravě na hodiny dějepisu
- doplňujeme výuku vhodnými příležitostnými besedami, exkurzemi, návštěvami muzeí a výstav

6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků</i>	vysvětlí význam a potřebnost dějepisných poznatků pro život, rozliší pojmy historie, dějiny, dějepis rozliší pojmy archeologie a antropologie, seznámí se současnými archeologickými nalezišti v Čechách	význam dějepisu jako vědy historie, archeologie, antropologie (objasnění pojmů)	
<i>uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</i>	uvede příklady historických pramenů (hmotné / písemné) uvede, kde jsou tyto prameny uchovávány (znalost regionu - muzea, archívy, knihovny)	prameny hmotné (nálezy koster, zbraní, nástrojů ...) prameny písemné (seznamy panovníků, náhrobní nápisy, staré listiny, soupisy zákonů ...)	
<i>orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické</i>	orientuje se na časové ose, historických mapách a v dějepisných atlasech v období pravěku a starověku řadí důležité události	práce s časovou osou doplňování nejdůležitějších dějinných událostí	

<i>epochy v chronologickém sledu</i>	v chronologickém sledu a vysvětlí vzájemné souvislosti	orientace v historické mapě, v dějepisném atlase	
<i>charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</i>	na příkladech uvede, jak velký podíl měla práce na tělesném a duševním vývoji pravěkých lidí vysvětlí význam prisvojovacího hospodářství, objasní význam rodů a porovná úlohu ženy a muže v rodě	vývoj člověka - lovec, zemědělec, řemeslník úloha ženy a muže v rodě (přirozená dělba práce) vývoj náboženských představ primitivní umění (kresby a sošky zvířat a žen)	
<i>objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost</i>	shrne a porovná informace o jednotlivých oblastech vysvětlí význam výrobního hospodářství demonstruje na konkrétních příkladech význam a přínos kovů	Blízký východ, Čína, Střední a jižní Amerika – nejstarší oblasti vzniku zemědělství a chovu dobytka faktory ovlivňující vývoj států (poloha,)	
<i>uvede příklady archeologických kultur na našem území</i>	vysvětlí příčiny různého vývoje v oblasti Blízkého východu a ve střední Evropě zhodnotí význam bronzu a železa pro lidskou společnost uvede příklady kultur na našem území a místa jejich nalezišť	doba kamenná doba bronzová (kultura únětická, kultura popelnicových polí) doba železná	VMS II / a
<i>rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</i>	ukáže na souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních staroorientálních států vybere řadu společných znaků charakterizuje novou úlohu náboženství jako nástroj k upevnění státní moci	starověké civilizace - Mezopotámie, Indie, Čína, Egypt	
<i>uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</i>	vyhledá na mapě a v atlase místa nalezišť nejvýznamnějších starověkých památek, vnímá krásu a půvab uměleckých památek a pohovoří o nich zhodnotí význam nových vynálezů pro další vývoj historie	starověké civilizace – kulturní přínos, objevy	EMV III/e
<i>demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem</i>	vlastními slovy vyjádří význam antické kultury jako základ evropské vzdělanosti, na konkrétních příkladech demonstruje přínos antické kultury pohovoří o přínosu vybraných osobností Řecka a Říma pro dějiny vysvětlí podstatu a význam křesťanství v období úpadku římské říše, porovná ho s islámem, buddhismem a judaismem	Antické Řecko (Sparta x Atény) řecká vzdělanost a věda (Herodot, Aristoteles, ...) řecké umění (divadlo, stadiony – olympijské hry) římská vzdělanost, věda a umění náboženství (počátky křesťanství)	VMS III/a

<i>porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</i>	porovná a zhodnotí různé formy vlády (království - republika - císařství) seznámí se a objasní význam slova demokracie	Řím – formy státu podstata aténské demokracie	
---	--	---	--

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Člověk v dějinách			
<i>orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</i>	orientuje se na časové ose, historických mapách a v dějepisných atlasech v období středověku	období od stěhování národů po objevné plavby	
Křesťanství a středověká Evropa			
<i>popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států</i>	osvojí si periodizaci středověku seznámí se s uspořádáním společnosti raně feudálního státu a s formováním národních států učí se chápat úlohu křesťanství a víry	krize císařství, zánik západořímské říše křesťanství	
<i>porovná základní rysy západoevropské, byzantsko - slovanské a islámské kulturní oblasti</i>	uvědomí si obohacení Evropy kulturními podněty z Orientu	byzantská, franská, arabská říše - islám	
<i>objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech</i>	seznámí se se státoprvnou úlohou panovnických dynastií uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí a význam státního svátku Dne Cyrila a Metoděje charakterizuje dobový životní styl z hlediska sociálního uvede politické, hospodářské, sociální a kulturní změny seznámí se s vývojem českého státu a jeho významem ve střední Evropě uvede význam státního svátku Dne české státnosti	první státní útvary na našem území, český stát v době knížecí	
<i>vymezí úlohu</i>	na příkladech uvede vliv křesťanství a	boj mezi světskou	

<i>křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám</i>	víry v životě jednotlivých vrstev seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v reformaci seznámí se s historickým rozměrem pojmů tolerance a intolerance	a církevní mocí, křížové výpravy, kritika poměrů v církvi, husitství v Čechách	
<i>ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</i>	na příkladech uvede životní styl z hlediska dobového a sociálního jednotlivých vrstev společnosti v raném středověku	románská kultura a životní styl raného středověku, struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev	EMV III/e
Objevy a dobývání. Počátky nové doby			
<i>vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky</i>	objasní životního styl v období vrcholného středověku, seznámí se a uvede problémy, které vedly ke kritice církve vyjádří vlastními slovy pojmy renesance a humanismus a jejich projevy v kultuře a myšlení lidí	renesance a humanismus, reformace a její šíření v Evropě, protireformace	
<i>vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život</i>	popíše základní rysy husitského hnutí, jeho pozitivní i negativní vliv na tehdejší společnost zdůvodní význam státního svátku Dne upálení mistra Jana Husa	doba Jiřího z Poděbrad	
<i>popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</i>	uvede znaky pozdního středověku, dá do souvislosti význam objevných plaveb, důsledky pronikání evropských civilizací do nově objevených zemí a změny středisek evropského obchodu	zámořské objevy a dobývání světa	
<i>objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie</i>	posoudí postavení českých zemí za vlády Jagellonců a v Habsburské monarchii osvojí si pojem absolutní moc uvede ve vybraných státech Evropy mocenský vliv katolické církve seznámí se s důsledky náboženské nesnášenlivosti	Jagellonci, český stát v 16. století, nástup Habsburků, Rudolf II.	
<i>objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války</i>	uvede příklady evropských náboženských a politických problémů před třicetiletou válkou	třicetiletá válka	

<i>a posoudí její důsledky</i>	vyjádří vlastními slovy dopad tohoto válečného konfliktu na Evropu		
<i>rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</i>	rozpozná znaky románské a gotické kultury porovná románský a gotický sloh, ukáže znaky na kulturních památkách a jmenuje jejich významné představitele	románská a gotická kultura	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. a 9. ročníku

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k poznávání historie zařazováním doplňovaček, křížovek, testů a motivačních soutěží
- využíváme k výuce učeben, vybavených počítači, audiovizuální technikou a možnostmi vytvářet projekty
- vedeme žáky k užívání správné historické terminologie a symboliky
- učíme žáky vyhodnocovat a zařazovat získané informace o historii do širších souvislostí a vytvářet si ucelený pohled na dění u nás i ve světě
- přesvědčujeme žáky o užitečnosti historických poznatků z hlediska pochopení vývoje současnosti

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům náměty k zamyšlení nad jednáním lidí v různých historických obdobích
- vedeme žáky k prezentaci zadaných prací v prostředí vhodném k danému účelu
- vedeme žáky ke kritickému i sebekritickému hodnocení zpracovaných samostatných prací
- učíme žáky chápat historické problémy a na základě historických zkušeností přemýšlet o nesrovnalostech

Kompetence komunikativní

- učíme žáky výstižnému, souvislému, kultivovanému ústnímu i písemnému projevu
- vedeme žáky k porovnávání informací z více typů učebnic, encyklopedií, internetu a k vyvozování závěrů k historickému období
- zařazujeme do výuky diskusi a vedeme žáky k věcnému argumentování
- vedeme žáky k vypracování a přednesu referátů na zadané téma a k pochopení různých typů obrazových materiálů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke skupinové práci, respektování společně dohodnutých pravidel a střídání rolí
- vedeme žáky k efektivní spolupráci s druhými při přípravě projektů, písemných prací
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentaci vlastních názorů
- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit z oblasti dějepisu

Kompetence občanské

- nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení a toleranci různých ras a náboženství
- seznámíme žáky s tradicemi a ochranou kulturního a historického dědictví

- vedeme žáky k aktivnímu přístupu k řešení občanských problémů
- na základě získaných historických zkušeností učíme žáky hledat nenásilné cesty k řešení konfliktů, odmítat útlak, hrubé zacházení a bránit svobodu

Kompetence pracovní

- motivujeme žáky k přípravě na hodiny dějepisu
- podněcujeme u žáků zájem o další zkoumání dějin návštěvami muzeí, výstav a exkurzemi

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Člověk v dějinách			
<i>orientuje se na časové ose a historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</i>	orientuje se na časové ose, historických mapách a v dějepisných atlasech v období novověku	údaje na časové ose, práce s historickými mapami	
Objevy a dobývání. Počátky nové doby			
<i>rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</i>	rozpozná znaky baroka, klasicismu, romantismu porovná je od předchozích stylů rozpozná a uvede měnící se znaky nových kulturních směrů 2. poloviny 19. století, ukáže znaky na kulturních památkách a jmenuje jejich významné představitele	od baroka ke klasicismu a romantismu, nové umělecké směry 2. pol. 19. st. a počátku 20. st.	EMV III/e EMV III/f
Modernizace společnosti			
<i>vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společností</i>	na příkladech uvede a porovná rozdíly způsobu života jednotlivých vrstev společnosti ve středověku a novověku shrne informace o vybraných zemích v období počínajícího novověku (Anglie, Rakousko-Uhersko....) vysvětlí příčiny různého vývoje států, popíše význam reforem za Marie Terezie a Josefa II. vysvětlí pojem průmyslová revoluce, jmenuje významné vědce a shrne význam nových vynálezů pro vývoj historie	od absolutistických monarchií k moderním společnostem a novým ideálům občanství. (revoluce v Anglii, reakce ostatních zemí dle výběru), vznik USA (od otroctví k počátku nové velmoci) obživa, výroba, obchod ve městě, venkově, zámku, podzámčí věda a vynálezy v 17. a 18. st., přeměňující život lidí, průmyslová revoluce v Anglii	VDO II/a VDO II/b VMS III/b
<i>objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce</i>	vysvětlí pojem revoluce objasní, za jakým účelem k francouzské revoluci došlo,	Francouzská revoluce, Napoleon a Evropa	VMS II/c VMS III/b

<i>a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</i>	vyjmenuje vůdčí osobnosti, seznámí se a vysvětlí význam revolucí pro historický vývoj na faktech uvede přínos významné osobnosti v oblasti politiky, vojenství, kultury nejen pro Francii, ale i pro Evropu		
<i>porovnává jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</i>	objasní roli a přínos vlastenců pro historii našeho národa, jejich snahy pro obrodu českého národa, jmenuje jejich významná díla a činy vysvětlí pojmy související s národem, vlastenectvím stručně charakterizuje situaci ve vybraných evropských státech od konce 18. století do poloviny 19. století	význam národního obrození, čeští vlastenci a jejich význam, národní hnutí jiných vybraných národů	EMV III/e EMV III/f
<i>charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích</i>	uvede příčiny revolucí 1848, vysvětlí snahy Čechů, shrne a vyvodí závěry z výsledků revolucí 1848 seznámí se s potřebou formování české občanské společnosti	neklidná Evropa v 2. pol. 19. st., revoluce 1848 česká společnost jako součást Rakouska - Uherska	
<i>na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy</i>	doloží na vzniku nových politických stran a politických proudů rozdílnost politického smýšlení různých vrstev společnosti	lidé v Evropě v 19. st. život v průmyslových městech, počátky dělnického hnutí	
<i>vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa, včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií</i>	uvede příčiny rozdílného způsobu života lidí v západní Evropě a východní Evropě v souvislosti s průmyslovou revolucí porovná způsob života lidí v koloniích s vybranými evropskými státy a vysvětlí význam kolonií pro evropské státy stručně charakterizuje válku Severu proti Jihu	konflikty mezi velmocemi, kolonie jako zdroj surovin, koloniální velmoci, válka Jihu proti Severu	
Moderní doba			
<i>na příkladech demonstruje zneužití techniky ve válce a její důsledky</i>	uvede příčiny, výsledky a důsledky 1. sv. války, nebezpečí biologických a chemických zbraní pro svět na základě srovnání s předchozími	1. světová válka	VMS III/b

	válkami posoudí změny ve způsobu vedení válek a jejich nesmyslnost na základě výsledku 1. světové války objasní nutnost a vznik samostatných států		
--	--	--	--

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Člověk v dějinách			
<i>uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků</i>	vybere a zpracuje písemnou práci z období a oblasti historie, která ho zaujala podle předložené osnovy zaujme své stanovisko k některým současným problémům (vystěhování Němců ze Sudet, migrace, soužití s příslušníky jiných náboženství ve společném státě, konflikty na Východě...)	samostatné výstupy žáků	
<i>orientuje se na časové ose a historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</i>	orientuje se na časové ose, historických mapách a v dějepisných atlasech v období od konce 1. světové války po současnost	údaje na časové ose, práce s historickými mapami	
Objevy a dobývání. Počátky nové doby			
<i>rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</i>	rozpozná základní znaky uměleckých stylů 20. století porovná je od předchozích stylů a vybere ukázky uměleckých děl	umělecké styly 20. století	EMV III/e EMV III/f
Moderní doba			
<i>na příkladech demonstruje zneužití techniky ve válce a její důsledky</i>	uvede příčiny a výsledky 2. světové války ve srovnání s 1. světovou válkou posoudí důsledky pro lidstvo a nebezpečí zneužití jaderné zbraně pro svět	1939 - 1945 2. světová válka	MDV IV/b VMS III/b
<i>rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</i>	zdůvodní význam vzniku Československa a význam státního svátku 28. 10. na konkrétních příkladech vybraných států (USA, GB, Československo) shrne význam demokratických zřízení pro	nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě, vznik Československa a jeho vývoj ve 20. letech	VDO IV/b VDO II/c VDO II/d

	společnost vysvětlí pojmy související s demokracií a vysvětlí možnosti jejího ohrožení		
<i>charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět</i>	uvede příčiny nastolení totalitního systému v Rusku objasní politické souvislosti, (socialismus, vláda jedné strany) ekonomické souvislosti (postupné odstranění soukromého vlastnictví) a porovná je s demokratickými systémy vysvětlí příčiny, důsledky hospodářské krize pro společnost	1918-1939- v Evropě nadějí v demokracii, násilí a zklamání (SSSR), nebezpečí terorizmu pro svět hospodářská krize	VDO IV/a
<i>rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</i>	charakterizuje totalitní režimy dokáže je kriticky zhodnotit uvede příčiny rostoucího vlivu fašismu v Německu v návaznosti na hospodářskou krizi na činech A. Hitlera, V. Stalina... objasní úlohu jedince v manipulaci s davem	evropská dramata ve 30. letech, počátky fašistické agrese	VDO IV/a
<i>na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</i>	pohovoří o osudu Židů, Romů za 2. světové války zaujme své citové stanovisko k dané problematice vysvětlí pojmy, nacionalismus, antisemitismus a rasismus objasní význam Dne památky obětí holocaustu uvede možnosti nebezpečí vyhlazení národů	Holocaust, Židé, Romové za 2. světové války	MKV III/e MKV III/c
<i>zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</i>	charakterizuje život v Protektorátu, od roku 1945 do roku 1989 uvede důležité mezníky v historickém vývoji vnímá a posoudí důsledky čtyřicetiletého působení komunistické ideologie v českých zemích (z perspektivy politických, hospodářských, sociálních a kulturních dějin) a jejich negativní důsledek pro vývoj demokracie uvede význam Dne památky obětí kom. režimu shrne poznatky o historických revolucích v průběhu dějin charakterizuje význam Dne boje za svobodu a demokracii 17. 11. 1989	situace v našich zemích v období 2. světové války domácí a zahraniční odboj, osvobození našeho státu Československo od únorového převratu do roku 1989 80. léta, železná opona, Sametová revoluce 1989, vznik ČR	VDO IV/a VDO IV/b VDO IV/c VDO II/c VMS III/b

	shrne poznatky o soužití Čechů a Slováků a uvede nutnost vzniku ČR		
Rozdělený a integrující se svět			
<i>vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků</i>	uvede rozdíly životního stylu na Západě a Východě objasní pojem železná opona, na příkladech SSSR dokládá úlohu jedince, stran v manipulaci s davem vysvětlí úlohu revolucí v dějinách	1945-1989- ve věku počítačové revoluce, soupeření a spolupráce studená válka, sovětizace, 60-80 léta ve vybraných zemích světa, rozdíly mezi Východem a Západem	MKV III/d
<i>vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</i>	vysvětlí nutnost existence OSN, NATO, EU a zaujme postoj k jejich existenci	rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi v období studené války, jejich význam dnes	
<i>posoudí postavení rozvojových zemí,</i>	uvede příčiny rozpadu koloniálních zemí	rozpad koloniálního systému	
<i>prokáže základní orientaci v problémech současného světa</i>	vlastními slovy pohovoří o snaze vytvářet jednotnou demokratickou Evropu vybere si významnou osobnost a vysvětlí její význam pro politické dění ve světě na základě událostí v USA, GB pohovoří o nebezpečí terorismu vymezí a popíše moderní životní styl	současný životní styl výběr osobností a jejich význam pro hist. vývoj, nebezpečí terorismu pro současný svět	VMS II/a VMS II/c MDV V/f MDV V/h MKV II/b MKV II/c VMS III/f

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast je v 1. - 3. r. realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu prvouka. Časová dotace předmětu je 2 hodiny v 1. ročníku, 2 hodiny v 2. ročníku a 3 hodiny ve 3. ročníku.

Prvouka

Výchovně vzdělávací cíle:

Učit žáky pozorovat přírodní jevy a orientovat se v prostoru a čase. Na základě činností a pozorování vytvářet nové představy o jednoduchých, chápání žáků dostupných, ale podstatných věcech a jevech, které je obklopují doma, ve škole, v obci. Vést žáky k tomu, aby předměty a jevy pojmenovávali a vyjadřovali o nich své myšlenky, soudy, názory. Učit žáky, aby na základě svých vlastních zkušeností docházeli k jednoduchým pojmům a objevování souvislostí. Vytvářet u žáků pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole, domovu i k přírodě a rozvíjet pozitivní vlastnosti žáků. Dát žákům základní poučení o lidském těle a ochraně zdraví. Naučit žáky cílevědomému osvojování základních hygienických návyků a návyků kulturních.

Charakteristika výuky:

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusování, při zacházení s různými nástroji a předměty. Činnostmi vyučování prvouce podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, to je výtvarně i písemně.

V tomto období využíváme co nejvíce regionálních přírodních i společenských jevů.

Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Výuku prvouky vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky i exkurse.

V prvouce se věnujeme:

- poznávání věcí – jejich vlastností a zařazujeme je do přírodního a společenského dění
- výchově smyslového vnímání a způsobům pozorování určitých předmětů a jevů
- základům jazykového vyjadřování – využíváme českého jazyka (výslovnost, vyprávění, říkadla, básně, písně, pohádky,...)
- procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti,...
- ochraně přírody, kulturních památek a výsledků lidské práce
- technické výchově (spojení s výtvarnou výchovou a praktickými činnostmi)
- pohybové výchově (ve spojení s tělesnou výchovou a hudební výchovou)
- zdravotní výchově a znalosti lidského těla, režim dne
- mravní výchově (vytváření správných návyků a vztahů k lidem)

Charakteristika předmětu

Předmět vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami a jevy a se složitějšími ději.

Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí ve zvládnutí nových životních situací, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních a režimových návyků.

Obsah předmětu člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

S těmito tematickými okruhy se žáci seznamují v každém ročníku. Postupně se rozšiřuje prostor, který tyto okruhy zahrnuje.

1. ročník	Rodina, moje nejbližší okolí
2. ročník	Město, místo, kde žijí
3. ročník	Město, moje vlast, Česká republika
4. ročník	Moje vlast, Česká republiky
5. ročník	Evropa, svět

Materiální zabezpečení

Výuka probíhá v kmenových učebnách, v projektové učebně, na školní zahradě. K dispozici jsou školní výukové pomůcky, encyklopedie, počítačové programy, audio a video pomůcky. Žáci si získané informace ověřují na vycházkách, výletech a exkurzích.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 1. – 3. ročníku

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému rozhodování
- motivujeme žáky k zájmu o učení zařazováním her a obměnami pracovního prostředí
- podněcujeme tvořivost žáků zadáváním projektových prací
- ujišťujeme žáky o užitečnosti poznatků, získaných pozorováním

Kompetence komunikativní

- učíme žáky logickému sestavení svých myšlenek a názorů
- učíme vést žáky dialog a naslouchat druhým, vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky a učiteli
- rozebíráme s žáky obsah textů, učíme je využít vhodných gest a jiných nonverbálních prostředků komunikace
- podporujeme metody skupinového učení
- kompetence sociální a personální

- pomáháme skupinám vytvářet pravidla týmové práce
- sledujeme a pozitivně ovlivňujeme atmosféru práce v týmu
- učíme žáky vzájemně si pomáhat, umět pomoc nabídnout i o ni požádat

Kompetence pracovní

- využíváme praktické exkurze k pochopení učiva
- učíme žáky prezentovat výsledky své práce, po dokončení práce vystavujeme

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme problémové, modelové situace a nabízíme různé způsoby jejich řešení
- směřujeme žáky ke správnému vyhledávání, porovnávání a využití získaných informací
- vedeme žáky k prezentaci zadaných prací

Kompetence občanské

- učíme žáky přijímat názor druhého člověka, respektovat jeho osobnost a individuální rozdíly mezi lidmi
- vedeme žáky k aktivní pomoci druhým a netoleranci vůči různým formám násilného chování
- vedeme žáky k respektování a dodržování školního řádu
- umožníme žákům podílet se na společném utváření pravidel chování v třídním kolektivu
- seznamujeme žáky s naší historií a kulturním dědictvím
- vedeme žáky k nutnosti ochrany historických památek a uměleckých děl a odmítání vandalismu
- vedeme žáky k udržování čistoty svého nejbližšího okolí a ke třídění odpadů

1. ročník

Rodina, moje nejbližší okolí

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Místo, kde žijeme			
<i>Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i>	projde bezpečně cestu ze svého bydliště do školy a zpět, uvede možná nebezpečí ve svém nejbližším okolí popíše byt, dětský pokoj, nábytek, spotřebiče uvede příklady her, sportů, sport. Oblékání zná okolí školy i prostředí školy vybavuje si pojmy a uvádí příklady orientace v prostoru	domov okolí domova byt, dětský pokoj nábytek, hračky, spotřebiče hry doma, venku oblékání, sporty škola, okolí školy prostředí školy vpravo, vlevo, vpředu, vzadu, před, za školní potřeby	OSV III/a OSV I/a OSV I/b
Lidé kolem nás			
<i>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</i>	označí role prarodičů, rodičů, dětí, vybaví si své širší příbuzenstvo seznáme se s rolemi v rodině a domácími pracemi členů rodiny	rodina nejbližší členové rodiny zaměstnání členů rodiny já - osobnost	MKV I/a OSV II/a OSV II/b OSV IV/a OSV IV/d
<i>projevuje toleranci</i>	identifikuje osoby ve svém okolí a	soužití lidí	VDO I/a

<i>k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i>	popisuje vztahy mezi lidmi reprodukuje zásady správné komunikace v rodině, mezi spolužáky, lidmi z okolí vysvětlí potřebu umění pomoci slabším vyjmenuje pravidla slušného chování spolupodílí se na vytvoření pravidel chování ve třídě	komunikace odlišnosti lidí pomoc slabším vztahy mezi spolužáky chování lidí pravidla slušného chování pravidla chování ve třídě	MKV II/a MKV II/b OSV VII/a OSV VII/c
Lidé a čas			
<i>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě</i>	rozezná roční období, dny, celé hodiny seřadí činnosti podle denního režimu	orientace v čase roční období dny v týdnu celé hodiny režim dne	
<i>rozlišuje děje v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	rozlišuje dětství, dospělost, stáří naučí se z paměti datum narození	časový řád vývoj jedince generace, narozeniny	
<i>uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka</i>	pamatuje si své jméno, adresu, svůj vývoj, jména a povolání rodičů rozezná minulost a současnost, uvádí příklady seznáme se se zvyky a tradicemi	současnost a minulost v našem životě jak to bylo dřív zvyky Vánoce, Velikonoce	OSV II/a
<i>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	popíše roční období a v souvislosti s jejich proměnami porovnává činnost lidí a život zvířat	počasí roční období	
Rozmanitost přírody			
<i>roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků</i>	vyjmenuje některé přírodniny a roztřídí je podle nápadných určujících znaků uvádí příklady dělení zvířat na domácí, volně žijící a jejich mláďata vybavuje si zásady správné péče o domácí mazlíčky vysvětlí potřebu ohleduplného chování k přírodě naučí se a dodržuje zásady správného třídění odpadu ve třídě zdůvodní nutnost ochrany rostlin a živočichů	rostliny, plody, semena, stromy, keře - doma, v zahradě rostliny, plody, semena, stromy, keře zvířata – doma, u domu domácí mazlíčci, užitková zvířata, volně žijící zvířata v blízkém okolí ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody třídění odpadu ochrana rostlin a živočichů	EMV IV/b
Člověk a jeho zdraví			
<i>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní</i>	pojmenuje a popíše základní hygienické a zdravotně preventivní návyky naučí se z paměti základní části těla	lidské tělo základní části těla, smysly péče o zdraví, zdravá výživa	OSV I/a OSV IV/c

<i>návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle</i>	vyjmenuje smysly a jejich funkci v těle uvádí zásady zdravé výživy vybavuje si správná uplatnění stravovacího a pohybového režimu dodržuje zásady správného stolování	režimy: stravovací, pitný, pohybový stolování, otužování, oblékání	
<i>dodržuje zásady bezpečného chování, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i>	vyjmenuje možná nebezpečí při hrách a jiných činnostech	úraz nebezpečí při hrách	
<i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</i>	nacvičí obezřetné chování při setkání s neznámými jedinci, dokáže odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	osobní bezpečí odmítání nabízeného kontaktu	OSV VI/a OSV VI/b
<i>uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu</i>	předvede, jak zvládá roli chodce nacvičí si pohyb na přechodu pro chodce a na chodníku	silniční provoz cesta do školy a zpět chodec, přechod	
<i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	seznáme se s možným ohrožením (požár) a s následným postupem při úniku reaguje na vyhlášení poplachu ve školní budově	situace hromadného ohrožení – ve škole poplach evakuace žáků	

2. ročník

Město, místo, kde žiji

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Místo, kde žijeme			
<i>vyznačí v plánu místo svého bydliště, školy a cestu na určené místo</i>	vyznačí v plánu místo svého bydliště, školy a cestu na určené místo určí důležité orientační body v okolí školy	domov orientace v místě svého bydliště škola, okolí školy	
<i>pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, městě</i>	uvede příklady změn v nejbližším okolí, městě vyjmenuje části města popíše dominanty města nakreslí jednoduchý plánek místní krajiny	město části města, dominanty místní krajina poloha, začlenění, jednoduchý plánek	
Lidé kolem nás			
<i>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy, role rodinných</i>	pojmenuje blízké příbuzenské vztahy popíše role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	rodina – součást společenství příbuzenské	OSV VII/a

<i>příslušníků a vztahy mezi nimi</i>	vyjadřuje se vlastními slovy o životě rodiny, její funkci	a mezigenerační vztahy život a funkce rodiny narozeniny vítání občánků	
<i>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</i>	přiřazuje názvy k obrázkům nejběžnějších povolání vysvětluje potřebu různých povolání vybaví si rozdíl mezi fyzickou a duševní prací popíše zaměstnání rodičů uvede příklady podniků a firem ve městě	povolání - typická pro naše město fyzická a duševní práce zaměstnání rodičů podniky ve městě, řemesla	
<i>projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům</i>	umí vyjádřit toleranci k nemocným a handicapovaným lidem popíše a uplatňuje pomoc nemocným a handicapovaným lidem toleruje odlišnosti spolužáků rozpozná různé vlastnosti lidí předvádí a používá zásady vhodné komunikace	soužití lidí ve městě práva a povinnosti občanů města mezilidské vztahy, komunikace pomoc nemocným a handicapovaným vlastnosti lidí	MKV III/b MKV V/b VDO II/b
Lidé a čas			
<i>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě</i>	naučí se části hodin, minuty umí vyjmenovat měsíce v roce zná letopočet přiřadí měsíce k ročním obdobím	orientace v čase určení času, ciferník, čtvrt, půl, tři čtvrtě, hodiny, minuty časový řád kalendář, měsíce v ročním období, letopočet	
<i>rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	přiřadí události ve městě do časových souvislostí	současnost a minulost ve městě	
<i>pojmenuje historické památky, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</i>	vybaví si historické památky ve městě -interpretuje pověst o místě, kde žije zdůvodní potřebu péče o památky	místní památky péče o památky báje, mýty, pověsti z našeho města založení Kaplice, Pořešína, Louzku aj.	
<i>uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost</i>	navštíví expozici městského muzea vlastními slovy popíše, jak dříve žili obyvatelé města uvádí příklady kulturního dění ve městě	kulturní události a oslavy ve městě život obyvatel města v minulosti	
Rozmanitost přírody			
<i>pozoruje, popíše a porovná viditelné</i>	pozoruje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých	rostliny – města a okolí stavba těla rostlin	

<i>proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	ročních obdobích nakreslí a popíše stavbu těla rostlin vysvětlí vývoj plodu rostliny seznájí se s pracemi na poli a v zahradnictví rozpozná sad, park, les přiřazuje správně názvy k druhům stromů vysvětlí proměny stromů v jednotlivých ročních obdobích zařazuje správně živočichy do tříd (savci, ptáci, hmyz) definuje stavbu těla savců a ptáků uvádí příklady chování živočichů během roku vyjmenuje některé rostliny a živočichy z města a okolí	vývoj plodu práce na poli, v zahradnictví sad, park, les druhy stromů proměna stromu v ročních obdobích živočichové ve městě a okolí savci, ptáci, hmyz, ryby, plazi stavba těla savců chování během roku	
<i>roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	popíše různé životní podmínky v různých lokalitách uvádí příklady možností ochrany přírody zdůvodní potřebu třídění odpadu uvádí příklady ochrany rostlin a živočichů	životní podmínky rybník, les, louka, lom, tekoucí vody ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody třídění odpadu ochrana rostlin a živočichů	EMV IV/a EMV IV/b
<i>provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i>	popisuje látky a poznává jejich vlastnosti používá k měření základní jednotky	látky a jejich vlastnosti třídění látek základní jednotky m, kg, l, s	
Člověk a jeho zdraví			
<i>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle</i>	naučí se z paměti části lidského těla vybavuje si pohlavní rozdíly mezi jedinci vyjmenuje názvy vývojových etap života	lidské tělo části těla (podrobněji) pohlavní rozdíly mezi jedinci názvy vývojových etap života péče o zdraví, zdravá výživa, nemoc	MKV III/b
<i>dodržuje zásady bezpečného chování, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i>	uvádí možná nebezpečí při činnostech ve škole, při hrách a sportu nalézá možnosti předcházení úrazům	úraz, nebezpečí při hrách osobní bezpečí bezpečnost na sportovištích, koupališti, kluzišti	
<i>chová se obezřetně při</i>	pojmenuje jevy šikana, týrání	šikana, týrání,	OSV VI/b

<i>setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</i>	vysvětlí nebezpečí návykových látek	brutalita v médiích návykové látky a zdraví počítače, cigarety, alkohol	OSV VIII/b OSV III/a
<i>uplatňuje základní pravidla silničního provozu</i>	dokáže se bezpečně pohybovat v městském provozu pozná dopravní značky popíše jízdní kolo a správné vybavení	silniční provoz – ve městě dopravní značky jízdní kolo	
<i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	seznámí se s městským poplachovým systémem	situace hromadného ohrožení – ve městě městský poplachový systém	

3. ročník

Město, moje vlast – Česká republika

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Místo, kde žijeme			
<i>začlení své město do příslušného kraje a obslužného centra ČR</i>	zařadí město do kraje označí polohu města v krajině přiřazuje minulost a současnost města popíše významné budovy zná dopravní síť ve městě a v okolí definuje zemský povrch a jeho tvary vysvětlí možnosti hospodaření v krajině význam lesnictví označí vodstvo v okolí města uvádí příklady rozšíření rostlin a živočichů v okolí města, správně zařazuje do příslušných tříd a druhů vybere orientační body a linie v krajině použije je k vyznačení v mapce, plánu naučí se světové strany a jejich využití vybavuje si znalosti o hlavním městě, uvádí příklady institucí a památek shrne základní poznatky o naší vlasti	město, místní krajina poloha v krajině, minulost a současnost města, významné budovy, dopravní síť okolní krajina zemský povrch a jeho tvary hospodaření v krajině, lesnictví vodstvo v okolí města rozšíření rostlin a živočichů orientační body a linie světové strany regiony ČR Praha naše vlast domov, národ základy státního zřízení státní symboly prezident, vláda	VDO III/a
<i>rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými</i>	uvádí příklady vlivu krajiny na život lidí popíše působení lidí na krajinu a životní prostředí	okolní krajina vliv krajiny na život lidí působení lidí na krajinu a životní prostředí	

<i>způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</i>	předvede možnou vhodnou činností rozmanitost krajiny		
Lidé kolem nás			
<i>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</i>	shrne možnosti povolání a činnosti lidí nalézá vhodná řešení problémů v mezilidských vztazích a komunikaci vysvětluje potřebu pomoci nemocným a sociálně slabým uvádí příklady různých vlastností lidí seznamuje se s principy demokracie	soužití lidí obchod, firmy, zájmové spolky, církve mezilidské vztahy, komunikace pomoc nemocným, sociálně slabým	MKV II/a MKV II/b VDO II/b VDO II/d
<i>projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a nedostatkům</i>	vyjádří vlastními slovy práva dítěte pojmenuje protiprávní jednání zná práva a povinnosti žáků školy	chování lidí vlastnosti lidí principy demokracie právo a spravedlnost práva dítěte protiprávní jednání práva a povinnosti žáků školy	
Lidé a čas			
<i>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děje v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	používá orientaci v čase a časovou osu reprodukuje dějinné události v časovém sledu zařadí událost, děj do časové osy	orientace v čase a časový řád čas jako fyzikální veličina dějiny jako časový sled událostí letopočet, století, tisíciletí, časová osa	
<i>pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</i>	nalézá změny způsobu života a bydlení pojmenuje státní svátky a významné dny uvádí příklady památek v regionu zdůvodňuje potřebu péče o ně reprodukuje některou pověst z regionu vyjmenuje některé významné rodáky regionu shrne významné události regionu	současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života a bydlení státní svátky významné dny regionální památky péče o památky báje, mýty, pověsti minulost kraje významní rodáci, předci, domov, vlast, rodný kraj pověsti regionu	
Rozmanitost přírody			
<i>roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	definuje třídění látek, jejich změny a skupenství nalézá vlastnosti látek a porovnává je používá základní jednotky k měření veličin	látky a jejich vlastnosti třídění látek změny látek a skupenství vlastnosti, porovnávání látek měření veličin	
<i>provádí jednoduché</i>	popíše výskyt, vlastnosti a formy	voda a vzduch	EMV II/a

<p><i>pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i></p>	<p>vody vysvětlí koloběh vody, proudění vzduchu shrne význam vody a vzduchu pro život uvede příklady významu půdy pro život pojmenuje rostliny, houby, živočichy nalézá znaky života zdůvodní životní potřeby popíše způsob života, výživu, stavbu těla živočichů zobecní význam hub, rostlin a živočichů nalézá možnosti ochrany rostlin a živočichů vyjmenuje druhy likvidace odpadů pojmenuje živelné pohromy a následky zdůvodní ekologické potřeby</p>	<p>výskyt vlastnosti a formy vody koloběh vody proudění vzduchu význam pro život půda rostliny, houby, živočichové znaky života životní potřeby způsob života výživa, stavba těla význam ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody ochrana rostlin a živočichů likvidace odpadů živelné pohromy ekologické potřeby</p>	<p>EMV II/b EMV II/c EMV I/a EMV I/b EMV I/c EMV I/f</p>
Člověk a jeho zdraví			
<p><i>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle</i></p>	<p>popíše stavbu a funkci lidského těla vysvětlí základy lidské reprodukce vyjádří vlastními slovy funkci rodiny</p>	<p>lidské tělo stavba a funkce základy lidské reprodukce rodičovství funkce rodiny</p>	
<p><i>projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i></p>	<p>používá zásady správné péče o zdraví zdůvodní potřebu zdravé výživy uvádí příklady první pomoci, ošetření drobných úrazů a poranění</p>	<p>péče o zdraví, zdravá výživa první pomoc drobné úrazy a poranění</p>	
<p><i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</i></p>	<p>vysvětlí nebezpečí návykových látek předvede v různých situacích odmítnutí návykových látek</p>	<p>návykové látky a zdraví odmítání návykových látek</p>	<p>OSV II/b OSV III/b OSV VI/b OSV VIII/c</p>
<p><i>uplatňuje základní pravidla silničního provozu</i></p>	<p>používá základní pravidla silničního provozu jako chodec i cyklista</p>	<p>silniční provoz cyklista, chodec</p>	
<p><i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i></p>	<p>definuje, předvede správné chování při situacích hromadného ohrožení</p>	<p>situace hromadného ohrožení, záplavy, bouře, kalamity, vichřice, mrazy, zemětřesení</p>	

Souhrnné očekávané výstupy na konci 1. období:

Žák na konci 1. období:

- orientuje se v místě svého bydliště a školy
- orientuje se ve své obci (městě), zná význačné objekty
- dovede vyjádřit, v jaké krajině žije
- ví, co dělají jeho rodiče a lidé z nejbližšího okolí
- zná okolní krajinu svého bydliště a názvy nejbližších obcí
- orientuje se v síti obchodů v nejbližším okolí bydliště, ví, jak se má chovat v obchodě, umí porovnávat ceny výrobků
- užívá základní pravidla slušného chování vůči dospělým i dětem
- dovede vyjádřit různým způsobem charakteristické rysy jednotlivých ročních období
- určí přírodniny, které se často vyskytují v okolí školy
- pozná nejznámější rostliny a živočichy, které se vyskytují v obci a v okolí
- dovede pojmenovat a pozná některé okrasné a užitkové rostliny a volně žijící, hospodářská a domácí zvířata
- zná pravidla chování v přírodě
- ví, jaké jsou jeho možnosti v ochraně životního prostředí
- zná základní pravidla bezpečného chování
- zná základní pravidla pro bezpečné chování chodců v dopravním provozu
- zná dopravní značení, které se týká chodců
- umí pojmenovat části lidského těla
- zná a dodržuje základní hygienické návyky

Výuka prvouky v 1. období ve spojení s ostatními předměty uplatňuje v rozsahu přiměřeném chápání žáků tohoto věku prvky environmentální výchovy. Žáky učíme citlivému přístupu k přírodě, lásce k okolní krajině, k obci, její minulosti a přítomnosti.

Žákům dáváme příležitost k tomu, aby si uvědomili propojenost vztahů mezi člověkem a přírodou a možnost člověka přírodu ovlivňovat. Učíme je rozlišovat pozitivní způsoby ovlivňování přírody člověkem od způsobů negativních. Poznávají také význam a úkol jednotlivých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. Necháme je objevovat možnosti ke zlepšování okolního prostředí a péči o něj. Dáváme jim prostor pro nápady co dělat teď, aby i v budoucnosti bylo na Zemi zdravé životní prostředí. Vytváříme první předpoklady k tomu, aby žáci získávali dobrou hodnotovou orientaci v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Tato vzdělávací oblast je ve 4. a 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Přírodověda a Vlastivěda. Časová dotace předmětů je 2 hodiny Přírodovědy ve 4. i 5. ročníku a 2 hodiny Vlastivědy ve 4. a 5. ročníku.

Přírodověda

Výchovně vzdělávací cíle:

- poznávat přírodní zákonitosti při aktivních a tvůrčích činnostech, jednak samostatně, jednak při práci ve skupinách
- získávat jasné a konkrétní představy o přírodninách živých i neživých a přírodních jevech na základě pozorování, je to dobrý předpoklad pro vytváření přesných pojmů
- konkrétní představy o přírodninách a přírodních jevech doplňovat nejen četbou textů naučných, ale i uměleckých
- učit žáky zjišťovat základní vlastnosti zkoumaných přírodnin, nacházet souvislosti mezi jevy a ději v přírodě
- nechat žáky provádět pokusy, čímž jim umožníme poznat a pochopit přírodní děje, které nelze snadno pozorovat v přírodních podmínkách
- na vycházkách zaměřovat pozornost žáků na sledování určitých jevů
- zaznamenávat výsledky pozorování a pokusů, diskutovat o nich se spolužáky, vyvozovat závěry a za učitelova vedení je upřesňovat, popřípadě zobecňovat
- uvědomovat si sebe jako člověka - živou bytost, která má své fyziologické a biologické funkce a potřeby, poznávat, co je pro člověka užitečné a naopak škodlivé z hlediska hygieny, výživy aj.
- žákům předávat základní poučení o bezpečném chování v různých životních situacích i při mimořádných událostech, které ohrožují nejen zdraví jednotlivců, ale i celých skupin obyvatel
- vést žáky k tomu, aby si na základě svých zkušeností a sledování konkrétních situací postupně uvědomovali odpovědnost každého (i nedospělého) člověka, za své zdraví a bezpečnost
- upozorňovat žáky na situace, při kterých by nevhodným chováním mohli ohrozit zdraví spolužáků nebo zavinit úraz jiných lidí
- postupně si osvojovat a upevňovat zásady slušného chování mezi lidmi, učit se vzájemné toleranci, snášenlivosti a úctě k lidem, se kterými se setkávají
- sledovat střídání ročních období, vést si záznamy ze svých pozorování, umět pozorované změny v přírodě zdůvodnit
- dovést žáky k uvědomění, že Země je jednou z planet, oběžnic Slunce, které jsou součástí vesmíru

Charakteristika výuky:

Výuka přírodovědy ve 2. vzdělávacím období navazuje na učivo prvouky, v mnohém ho prohlubuje a rozšiřuje. Charakter výuky by měl být činnostní, to předpokládá provádění žákovských pokusů, hovor o pozorovaných pokusech i jiných sledovaných přírodních úkazech. Žáci mají možnost v přírodovědném vyučování využívat vědomosti z prvouky i své zkušenosti z vlastních pozorování přírody. Tím, že žákům umožníme, aby své vlastní zkušenosti a poznatky spojovali s novým učivem, snadno dosahujeme toho, že se učí se zájmem a mají dobré znalosti z přírodovědy.

Při činnostech se žáci učí spolupracovat, organizovat práci ve skupině i přijímat individuální odpovědnost za splnění určitého úkolu.

Při přírodovědném vyučování se ve velké míře uplatňují mezipředmětové vztahy s výukou českého jazyka, matematiky, výtvarné i hudební výchovy, praktických činností. Těchto možností velmi snadno využíváme při realizaci krátkodobých projektů. Navrhujeme-li v tomto období žákům vhodná témata pro

projekty, jsou žáci schopni samostatně úkoly do projektů vymýšlet a zpracovávat. Je to jedna z příležitostí, při které mají žáci možnost dobře uplatnit své individuální schopnosti a nápady. Aby mohli ve vybraných projektech využít jak svoji individualitu, tak různé poznatky z běžného života, nesmí být učitelem příliš omezováni ani usměrňováni. Jen tak se projeví i jejich fantazie. Potřebují k tomu však mít důvěru v učitele, snahu ho něčím udivit nebo překvapit. Každý pozitivní postoj učitele k výsledkům práce žáků má za následek jejich zvýšenou snahu a úsilí při plnění dalších úkolů.

Při poznávání přírody a jejich zákonitostí dochází žáci k poznání, že Země a život na ní tvoří celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje v rovnováze. Je třeba, aby si žáci uvědomili, že tuto rovnováhu může člověk svou činností snadno narušit, ale obvykle jen velmi obtížně obnovit. Učí se využívat svých poznatků, hodnotit svá pozorování a záznamy, hledat možnosti, jak i oni mohou přispět k zlepšení životního prostředí a k ochraně přírody.

Významnou roli při činnostní výuce přírodovědy mají žákovské pokusy. S přírodninami, jejich vlastnostmi, se zákonitostmi přírody se žáci neseznamují jen při vyprávění nebo čtení, ale mají možnost je zkoumat více smysly a mnohé poznatky sami objevovat. Značný význam přitom má, když si žáci vedou o svých pozorováních a pokusech jednoduché záznamy, tj. nákresy, zápisy do tabulek, krátké popisy provedení, zápisy závěru, popřípadě i grafické záznamy. Důležité je, aby pokud možno všechny pokusy byly prováděny žáky buď individuálně, nebo ve dvojicích. Záznamy si však provádí každý žák individuálně, po vzájemné konzultaci o možnostech provedení.

Provádění žákovských pokusů z přírodovědy a příprava pomůcek na tyto pokusy se uskutečňuje ve 4. ročníku a hlavně v 5. ročníku ve spojení s praktickými činnostmi. Týká se to zvláště kapitol Člověk a příroda, Člověk a lidské výtvoř. Tím se výuka stává smysluplnou, pro žáky zajímavou a blízkou životní realitě.

Poznámka:

Všechny dovednosti a poznatky, které žáci při pokusování na 1. stupni získají, uplatní v 6. ročníku nejen při výuce přírodopisu, ale i při výuce fyziky. Fyzika je v 6. ročníku vyučována tak, aby žáci měli možnost využít vědomostí a dovedností, které získali při školním činnostním vyučování i ve svém běžném životě. Proto je obsah učiva fyziky 6. ročníku sestaven tak, aby žáci použili všechny získané vědomosti z nižších ročníků a na jejich základě sami objevovali jak fyzikální veličiny, tak vlastnosti látek, silové působení těles aj.

Přírodovědu ve 4. a 5. ročníku vyučujeme ve dvou tematických okruzích:

Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví

Ve 4. ročníku se obě témata prolínají, hlavně ve spojení se zdravou výživou a ochranou životního prostředí. Pozornost je věnována rovněž vybraným základním fyzikálním veličinám.

V 5. ročníku je stěžejní téma „člověk“ zařazeno do kapitol: Člověk a neživá příroda, Člověk a vesmír, Člověk a živá příroda a samostatné kapitoly Člověk. Práci a lidskými výtvoř se zabývá kapitola s názvem Člověk a lidské výtvoř.

K přírodovědě 5. ročníku se váže celá řada článků z čítanek, také mnoho příkladů v matematice.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí ve 4. – 5. ročníku

Kompetence pracovní

- využíváme praktické exkurze k pochopení učiva
- zdůrazňujeme význam jednotlivých profesí uváděním příkladů z praxe
- v rámci projektového vyučování vedeme žáky k získání prvotních informací, realizaci a zhodnocení práce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky logickému sestavení svých myšlenek a názorů

- vedeme žáky formou prezentace samostatných prací obhájit svůj názor vhodnými argumenty
- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- učíme vést žáky dialog a naslouchat druhým
- rozebíráme s žáky obsah textů, učíme je využít vhodných gest a jiných nonverbálních prostředků komunikace
- podporujeme metody skupinového učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

- usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině, pozitivně ovlivňovali kvalitu společné práce
- sledujeme a pozitivně ovlivňujeme atmosféru práce v týmu

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému rozhodování a zodpovědnosti za své rozhodnutí
- motivujeme žáky k zájmu o učení zařazováním her a obměnami pracovního prostředí
- podněcujeme tvořivost žáků zadáváním samostatných a projektových prací
- vedeme žáky k využití a aplikaci dříve získaných poznatků v nových souvislostech, v různých oblastech vzdělávání
- ujišťujeme žáky o užitečnosti poznatků, získaných pozorováním a experimentováním z hlediska jejich pozdějšího využití

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme komunitní kruh, ve kterém dáváme prostor k vyjádření vlastního názoru
- vedeme žáky k řešení problémů samostatně, ve dvojici, ve skupině a k hledání různých variant řešení a jejich obhajobě
- zařazujeme metodu brainstormingu, párového i skupinového, vycházíme z ústních, tištěných a mediálních zdrojů
- vedeme žáky k prezentaci zadaných prací

Kompetence občanské

- učíme žáky přijímat názor druhého člověka, respektovat jeho osobnost a individuální rozdíly mezi lidmi
- vedeme žáky k aktivní pomoci druhým a netoleranci vůči různým formám násilného chování
- vedeme žáky respektování společenských norem a zákonů, ve školních podmínkách vyžadujeme dodržování školního řádu
- umožníme žákům podílet se na společném utváření pravidel chování v třídním kolektivu a učíme žáky svá práva uplatňovat a povinnosti plnit
- seznamujeme žáky s naší historií a kulturním dědictvím
- vedeme žáky k nutnosti ochrany historických památek a uměleckých děl a k odmítání vandalismu
- seznamujeme žáky s globálními problémy životního prostředí a následky konzumního způsobu života

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Rozmanitost přírody			
<i>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</i>	definuje hospodářsky významné horniny a nerosty přiřazuje je do jednotlivých regionů vysvětlí proces zvětrávání popíše vznik půdy a její význam	nerosty, horniny a půda hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam	
<i>založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i>	předvede jednoduchý pokus připraví a zdůvodní postup vysvětlí výsledky pokusu		
Člověk a svět zdraví			
<i>využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života</i>	popíše vývoj jedince shrne životní potřeby a projevy používá znalosti o lidském těle ke zdravému způsobu života	lidské tělo životní potřeby a projevy vývoj jedince	OSV II/a OSV II/b
<i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulující mimořádné události</i>	definuje krizové situace nalézá způsoby vyhnout se těmto situacím a řešení těchto stavů uvádí příklady brutality a násilí v médiích vyjmenuje služby odborné pomoci	osobní bezpečí krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání) brutalita a násilí v médiích služby odborné pomoci	OSV I/b OSV III/a OSV IV/a OSV IV/c OSV IV/d
<i>předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítnutí návykových látek</i>	pojmenuje návykové látky vysvětlí nebezpečí hracích automatů, počítačů, drog předvede jednoduché způsoby odmítnutí návykových látek	návykové látky a zdraví hrací automaty, počítače, drogy	
<i>ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</i>	vysvětlí pojem nemoc, úraz, poranění předvede a popíše poskytnutí první pomoci uvádí příklady možného předcházení úrazům	péče o zdraví nemoc, drobné úrazy a poranění první pomoc úrazová zábrana	

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Rozmanitost přírody			
<i>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</i>	definuje vybrané látky a jejich vlastnosti předvádí a používá měření veličin s využitím základních jednotek v praxi prozkoumá propojenost prvků živé a neživé přírody vysvětlí princip rovnováhy přírody nalézá souvislost mezi konáním člověka a vzhledem přírody	látky a jejich vlastnosti měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	EMV IV/b EMV IV/c
<i>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</i>	definuje pojem Země, vesmír, planeta, hvězda zařadí Zemi do sluneční soustavy a naučí se planety naší soustavy vysvětlí princip střídání dne a noci, ročních období	vesmír a Země sluneční soustava den a noc roční období	
<i>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</i>	uvádí příklady hospodářsky významných hornin a nerostů shrne význam rostlin, hub, živočichů pro člověka nalézá vztahy mezi organismy, zdůvodní je	nerosty, horniny a půda některé hospodářsky významné horniny a nerosty rostliny, houby, živočichové význam v přírodě a pro člověka	EMV I/a EMV I/b EMV I/c EMV I/d EMV I/e EMV I/f EMV II/g
<i>porovná na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy</i>	vybavuje si rozmanitost podmínek života na Zemi, uvádí příklady vysvětlí význam ovzduší, vodstva, půd, rostlin a živočichů na Zemi charakterizuje podnebí a počasí shrne význam rovnováhy v přírodě porovná vzájemné vztahy mezi organismy vyjmenuje základní společenstva a uvádí příklady používá jednoduché klíče a atlasy	životní podmínky rozmanitost podmínek života na Zemi význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi podnebí a počasí rovnováha v přírodě význam vzájemné vztahy mezi organismy základní společenstva	EMV II/a EMV II/b EMV II/c EMV II/d EMV II/e
<i>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě</i>	vyjádří vlastními slovy odpovědnost lidí za stav přírody a životního prostředí	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	EMV IV/b EMV IV/e

<i>a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</i>	vybírání možnosti ochrany a tvorby životního prostředí nalézá činnosti člověka, které vedou k ochraně rostlin a živočichů v Evropě i ve světě zdůvodní potřebu likvidace odpadu uvede příklady živelných pohrom a jejich následků vysvětlí nebezpečí ekologických katastrof	odpovědnost lidí ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů likvidace odpadů živelné pohromy ekologické katastrofy	
Člověk a jeho zdraví			
<i>využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života</i>	popíše základní funkce lidských orgánů, orgánových soustav aplikuje znalosti ve vlastním zdravém způsobu života	lidské tělo	OSV II/b OSV III/b OSV IV/b OSV IV/c
<i>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</i>	uspořádá vývoj lidského jedince od početí, narození do stáří	lidské tělo	
<i>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</i>	definuje denní, pitný a pohybový režim uvádí příklady zdravé stravy popíše osobní, intimní a duševní hygienu, vyjmenuje možné rizikové faktory stresu vysvětlí možnosti předcházení či řešení tohoto stavu popíše nebezpečí reklamních vlivů, připraví svůj denní režim s podporou zdravého způsobu života - čas pro učení, práci, zábavu, odpočinek	péče o zdraví, zdravá výživa režimy denní, pitný, pohybový zdravá strava hygienu osobní, intimní, duševní stres – rizika reklamní vlivy	OSV III/b OSV IV/b OSV IV/c OSV IV/d MDV I/a
<i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulující mimořádné události</i>	pojmenuje katastrofy ve světě definuje, předvede správné chování při situacích hromadného ohrožení	situace hromadného ohrožení katastrofy ve světě	
<i>předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových</i>	popíše možná nebezpečí podání návykových látek a ohrožení zdraví ve světě předvede modelové situace odmítnutí	návykové látky a zdraví nástrahy ve světě	OSV XI/a OSV XI/b OSV XI/d

<i>látek</i>			
<i>uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</i>	používá a zná zásady bezpečného chování v rizikovém prostředí definuje krizové situace vybírá způsoby vyhnout se jim, případně řešení těchto stavů popíše nebezpečí brutality a násilí v médiích vysvětlí význam služeb odborné pomoci	osobní bezpečí bezpečné chování v rizikovém prostředí krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání) brutalita a jiné formy násilí v médiích služby odborné pomoci	
<i>uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</i>	vyjmenuje biologické a psychické změny v dospívání zdůvodní nutnost vhodného chování vůči druhému pohlaví vysvětlí etickou stránku sexuality, bezpečnost sexuálního chování seznámí se s HIV/AIDS a možným přenosem	základy sexuální výchovy biologické a psychické změny v dospívání etická stránka sexuality HIV/AIDS (cesty přenosu)	OSV VIII/b OSV VIII/g

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Tato vzdělávací oblast je ve 4. a 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Přírodověda a Vlastivěda. Časová dotace předmětů je 2 hodiny Přírodovědy ve 4. i 5. ročníku a 2 hodiny Vlastivědy ve 4. a 5. ročníku.

Vlastivěda

Výchovně vzdělávací cíle:

- dát žákům přehled o jejich regionu - kraji
- získávat postupně základní zeměpisný přehled o České republice a Evropě
- učit žáky číst a vyhledávat základní údaje v mapě České republiky a Evropy
- osvojit si nové pojmy v souvislosti s orientací na mapě
- seznamovat žáky s významnými etapami našich národních dějin
- vyvolat u žáků zájem o minulost a o kulturní bohatství regionu i celé země
- učit žáky zařazovat hlavní události časově do staletí
- poznávat, jak se život lidí vyvíjí a mění, jakým změnám podléhají věci kolem nás
- sledovat změnu staveb a způsobu života v průběhu staletí
- osvojit si základní dějepisné pojmy související s uspořádáním společnosti
- probouzet u žáků pěkný vztah k místu bydliště
- postupně rozvíjet vědomí sounáležitostí se svou zemí, světadílem
- upevňovat základy správného chování mezi lidmi bez ohledu na barvu pleti
- učit žáky vzájemné úctě, pomoci a snášenlivosti mezi sebou
- utvářet pracovní návyky při individuálních činnostech i práci ve skupinách
- vést žáky k propojování místních historických, zeměpisných a kulturních informací
- poznávat historii místa a kraje z dostupných zdrojů (členové rodiny, muzea, památky, knihovny)
- k poznávání charakteristiky určitého regionu i událostí využívat informační techniku

Charakteristika výuky:

Vyučovací předmět vlastivěda zahrnuje ve 4. a 5. ročníku učivo zeměpisné a historické. Je účelné věnovat zeměpisnému i dějepisnému učivu v obou ročnících po 1 hodině týdně (ne však zeměpis jedno pololetí a dějepis druhé pololetí). Každý historický jev probíhá v určitém zeměpisném prostředí, proto je vhodné dávat obě tyto složky vlastivědy do vzájemné souvislosti.

Žáci v tomto věku se dívají na dějiny očima současnosti. Je třeba proto stále dbát na rozvíjení jejich jasných představ o minulosti. Aby počáteční dějepisné vyučování tento základní úkol plnilo a minulost se zobrazovala v myslích žáků živě, je vhodné historická schémata a popisované děje provázet různým znázorněním minulosti. K tomu velmi pomohou další mezipředmětové vazby spojené s vlastivědnou výukou. Jsou to např. vazby se čtením, výtvarnou výchovou, matematikou, praktickými činnostmi i hudební výchovou. Dějinné události se žákům velmi dobře přiblíží a stanou se pro ně zajímavějšími, pokud mají příležitost své představy individuálně výtvarně i literárně ztvárňovat. Používané učebnice a pracovní sešity vlastivědy (Nová škola) dávají k takové výuce dostatek námětů. Charakter výuky se tak v celém rozsahu stává činnostním.

Významným pomocníkem při výuce vlastivědy jsou čítanky pro 4. a 5. ročník, které svými uměleckými historickými články učivo obohacují. Umělecké texty žákům barvitě a obrazně popisují události dějin i jednání historických postav. Z uměleckých textů žáci přijímají neotřelé obraty v řeči, rozvíjí se jejich schopnost výstižně se vyjadřovat a vystihnout podstatné rysy událostí i charakter postav. Výuku vlastivědy výborně doplňuje čtení z historických čítanek. K přiblížení učiva pomáhají jejich ilustrace, plány, časové osy, stručné vyprávění určitých důležitých událostí z historie našeho národa. K pochopení

časových souvislostí napomohou časové přímky rozdělené na stoleté úseky. Délku století je třeba dětem objasnit např. pomocí věku rodičů a prarodičů.

Zeměpisné učivo navazuje na poznatky z prvouky. Od pozorování nejbližšího okolí bydliště a školy žáci přecházejí k zeměpisnému pozorování svého kraje a republiky až po její začlenění do Evropy. Přímé a názorné vyučování se doplňuje čtením zeměpisných článků, žáci se učí pozorovat a číst z plánů a map. Zařazovány jsou praktická cvičení jako např.: rozlišování zeměpisných značek, práce s kompasem, měřítkem mapy apod. Tyto činnosti připravují žáka na vyučování zeměpisu na 2. stupni i na využití zeměpisných poznatků v praktickém životě.

Výuku vlastivědy vhodně doplňují návštěvy muzeí, výstav, významných historických míst a památek. Také vhodné zeměpisné nebo historické filmy a videoukázky výuku vlastivědy doplní a zpestří. Podle místních podmínek je dobře využívat vztahu významných historických událostí k místu, kde žáci žijí. Představu života v minulosti žákům velmi dobře přibližují místní vlastivědná muzea.

Rodné město a rodný kraj jsou součástí vlasti. Jejich dějiny tvoří součást dějin celé země. Události, které jsou zachyceny v dějinách místa, kde žáci žijí, jsou jim blízké a srozumitelné. Proto k hlubšímu rozvíjení jasných představ o minulosti využíváme i všech místních historických archeologických památek jako jsou např.: nálezy nádob, nástrojů, mohyly, hradiště aj. a také památek stavitelských jako např.: hrady, zámky, kostely, radnice, morové sloupy, sochy aj.

Nezapomínáme ani na využívání zkušeností žáků z výletů po vlasti, žákům dáváme prostor, aby mohli o svých zážitcích vyprávět a svá vyprávění doplnit fotografiemi, videonahrávkami, ukázkami pohlednic a suvenýrů.

K vlastivědnému učivu patří vycházky. Při nich snadno objasňujeme různé nové zeměpisné pojmy např.: hory se vypínají, kopce se svažují do údolí, pohoří se táhne, přechází do nížiny, nížina se rozkládá, potoky se stékají, řeka se vlévá, řeka protéká, náhon se odděluje od řeky aj.

Hlavní pomůckou při vyučování zeměpisného učiva však zůstává mapa. Využíváme každé příležitosti k tomu, abychom žáky postupně učili s mapou pracovat a orientovat se v ní. Žáci se učí rozlišovat na mapě nížiny, vysočiny, pohoří, vodstvo. Určují světové strany, vyhledávají řeky, města, určují vzájemnou polohu měst i jejich velikost, nadmořskou výšku hor. Popisují, kudy určitá řeka protéká, která města na řece leží, kam se řeka vlévá apod.

Učivo týkající se podnebí propojujeme s výukou přírodovědy. Je přitom třeba provádět měření teploty a zapisovat výsledky. Žáci zapisují rovněž dobu slunečního svitu, druh vodních srážek, sílu větru (vánek, vítr, vichřice), charakter počasí (polojasno, jasno, oblačno, zataženo). Tím se pro ně stane učivo jasným a srozumitelným. Také další vlastivědná témata, např.: Půda a zemědělství, Nerostné bohatství, Ochrana přírody, je nutné stále propojovat s učivem přírodovědy.

Poznámka:

Činnostní výuka vlastivědy poskytuje široké možnosti uplatnění samostatné i skupinové práce žáků. Ve spojení vlastivědného učiva s četbou, výtvarnou výchovou, matematikou i pracovními činnostmi žáci vytvářejí např. ilustrované historické příběhy, leporela, modely dobových předmětů a zbraní. Ve zvolených projektech výtvarně a literárně ztvárnějí představu o probíraném historickém období.

Vhodné je též nechat žáky vyjadřovat představy pomocí náčrtů, využijí je např. při znázornění charakteristických rysů stavebních slohů nebo při zakreslování jednoduchých plánků určitého území. Jednotlivé kapitoly mohou být zakončeny zajímavým projektem, který jsou žáci schopni samostatně připravit i zpracovat ve skupinách. Tuto jejich samostatnou práci je třeba nechat určitou dobu ve třídě vystavenou. Žákům dáme rovněž prostor k tomu, aby o ní mohli mezi sebou hovořit.

Velký význam tohoto stylu učení vlastivědy mají prožitky žáků. Je třeba se snažit, za pomoci činnostní výuky, vytvořit u žáků dobré představy o minulosti a vztah k ní, ne je zahlcovat letopočty. Do hodnocení je vhodné zařazovat výsledky jejich činností.

Moje vlast, Česká republika

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Místo, kde žijeme			
<i>určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i>	popíše mapu ČR zařadí správně město na mapě a v krajině	Česká republika	VMS II/a VMS II/e
<i>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu v přírodě</i>	definuje světové strany v přírodě, na mapě předvede orientaci podle orientačních bodů a mapy aplikuje nabyté vědomosti o zásadách bezpečného pohybu v přírodě v praxi	okolní krajina světové strany	
<i>rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</i>	vysvětlí rozdíl mezi náčrtý, plány a základními typy map používá znalostí o grafice a obsahu map k vyhledávání jednoduchých údajů o naší republice	mapy obecně zeměpisné a tematické obsah, grafika, vysvětlivky	
<i>vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</i>	pojmenuje regiony ČR vybaví si surovinové zdroje ve vybrané oblasti charakterizuje jednotlivé regiony ČR pojmenuje důležitá hospodářská odvětví ČR vybaví si služby, obchod, kulturu, tradice ve vybraných oblastech ČR zařadí do regionů místa historických událostí	regiony ČR vybrané oblasti ČR surovinové zdroje výroba, služby, obchod	
<i>zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</i>	připraví a předvede projev, ilustraci z návštěvy jiného regionu ČR		MKV I/c

<i>rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i>	pojmenuje politický systém ČR vysvětlí pojem státní správa a samospráva vyjmenuje symboly státu	naše vlast politický systém ČR státní správa a samospráva	VDO III/a
Lidé kolem nás			
<i>vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, ve městě</i>	řeší problematiku vztahů v kolektivu vytvoří pravidla soužití ve třídě, rodině uvádí příklady podoby a projevu kultury popíše kulturní instituce vyjádří vlastními slovy pojmy masová kultura a subkultura	soužití lidí mezilidské vztahy a komunikace kultura podoby a projevy kultury kulturní instituce masová kultura, subkultura	MKV II/c OSV II/a OSV III/a OSV IV/a OSV V/a OSV VII/b OSV VII/c
<i>rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky</i>	zdůvodní své chování a názory při činnostech připustí svůj omyl nalézá se spolužáky společný postup a řešení problému používá znalosti o vlastnostech a chování spolužáků při řešení úkolů	chování lidí	
<i>rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</i>	vysvětlí právní ochranu občanů a jejich majetku, soukromého vlastnictví a duševních hodnot aplikuje nabyté vědomosti v běžném životě tzn. pozná porušení základních lidských práv či demokratických principů	právo a spravedlnost právní ochrana občanů a jejich majetku, soukromého vlastnictví, duševních, hodnot	VDO II/b VDO II/c VDO IV/c MKV V/d
<i>rozlišuje základní formy vlastnictví, používá peníze v běžných situacích</i>	vyjmenuje základní formy vlastnictví	vlastnictví peníze	
<i>poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí města</i>	identifikuje změny a problémy životního prostředí v okolí připraví možnosti řešení zlepšení životního prostředí		
Lidé a čas			
<i>pracuje s časovými údaji a využívá</i>	používá časové údaje přiřazuje děje a jevy do časových	současnost a minulost v našem životě	

<i>zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i>	souvislostí		
<i>využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek</i>	nalézá informace v institucích, knihovnách, galeriích, muzeích vysvětlí význam ochrany přírody zdůvodní potřebu ochrany nemovitých i movitých kulturních památek		
<i>rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i>	seznámí se s vývojem člověka v pravěku nalézá první známky osídlení v ČR a regionu vyjádří vlastními slovy pojmy křesťanství a slovanství reprodukuje příchod slovanských věrozvěstů vyjádří vlastními slovy význam Cyrila a Metoděje shrne význam sv. Václava a Karla IV. pro náš národ popíše dobu husitskou, významné události a osobnosti uspořádá časově a vysvětlí události novověku vybaví si osobnost TGM a jeho význam pro naši vlast	pravěk lovci mamutů středověk křesťanství, slovanství Cyril a Metoděj, sv. Václav Karel IV. husitství novověk 19. stol. (okolnosti oslav Svátku práce) TGM, Československo války v Evropě konec II. svět. války revoluce 1989, vznik ČR	
<i>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i>	nalézá ukázky způsobu života práce předků v minulosti na našem území zařazuje je do časových souvislostí		
<i>objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i>	zdůvodní zařazení státních svátků a významných dnů ČR v kalendáři přiřazuje jednotlivé dny a události	státní svátky a významné dny 1. leden, Velikonoce 1. květen, 8. květen 5. červenec, 6. červenec 28. září, 28. říjen 17. listopad, Vánoce	MKV I/c

Evropa, svět

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Místo, kde žijeme			
<i>rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</i>	definuje zemský povrch označí vodstvo používá mapy a globus nalézá údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí v mapách vybírání informace v encyklopediích	krajina zemský povrch, vodstvo mapy čtení v mapách čtení v encyklopediích	
<i>zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</i>	identifikuje kontinenty uvádí příklady zemí Evropy vyjmenuje země EU vysvětlí význam EU používá své zkušenosti z vlastních cest a zprostředkuje je ostatním porovná život lidí a přírodu v jiných zemích a u nás	Evropa a svět Kontinenty Evropa EU cestování	VMS II/d VMS II/g MKV III/a MKV III/d MKV IV/d
<i>rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky</i>	nalézá příčiny nesnášenlivosti mezi lidmi ve světě vybírání významné sociální problémy vyjádří vlastními slovy problémy konzumní společnosti připraví dokument o globálních problémech přírodního prostředí popíše výraz a účel „společný evropský dům“	základní globální problémy nesnášenlivost mezi lidmi významné sociální problémy problémy konzumní společnosti globální problémy přírodního prostředí soužití lidí, společný „evropský dům“	VDO IV/b VDO IV c MKV II/c EMV I/d EMV II/b EMV III/a EMV III/b EMV III/c EMV III/d
<i>rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</i>	definuje pojem základní lidská práva vysvětlí podstatu právní ochrany občanů, majetku, a soukromého vlastnictví nalézá případy porušování lidských práv ve světě	právo a spravedlnost základní lidská práva právní ochrana občanů, majetku a soukromého vlastnictví, duševních hodnot	MKV V/d OSV X/a OSV XI/a OSV XI/b
Lidé kolem nás			
<i>rozlišuje základní formy vlastnictví, používá peníze v běžných situacích</i>	pojmenuje formy vlastnictví používá peníze v běžných situacích, zná význam oběživá	vlastnictví soukromé, veřejné osobní, společné	
<i>pracuje s časovými údaji a využívá</i>	reprodukuje vznik EU označí hranice států	Evropa vznik EU	VMS I/a VMS I/b

<p><i>zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i></p>	<p>popíše vývoj a minulost Země uvádí příklady ze současného dění a stavu na Zemi aplikuje znalosti o minulosti a současnosti na nalézání možných vizí budoucnosti Země, předvede a zdůvodní je</p>	<p>hranice států Země minulost současnost budoucnost</p>	<p>VMS I/c VMS I/d VMS II/b VMS II/c VMS III/d VMS III/f</p>
<p><i>využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek</i></p>	<p>používá všechny dostupné instituce a informační zdroje k získání informací sloužících k pochopení minulosti vybírám informace v encyklopediích o Evropě</p>	<p>práce s encyklopedií evropská NEJ</p>	<p>MKV III/d VMS I/c</p>

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Tato vzdělávací oblast je v 6. až 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Přírodopis, Fyzika, Zeměpis a Chemie. Časové dotace všech předmětů jsou 2 hodiny týdně

Přírodopis

Charakteristika předmětu

Předmět přírodopis je vyučován v dotaci 2 hodin týdně ve všech ročnících.

Přírodopis umožní žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů. Žáci si uvědomí užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v životě. Žáci získají dovednosti pozorovat, ověřovat hypotézy o podstatě přírodních jevů, vyvozovat závěry. Učí se zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Poznají tak vztah mezi stavem přírody a lidskou činností, její vliv na životní prostředí a na lidské zdraví. To jim umožní uvědoměle využívat své poznatky ve prospěch ochrany životního prostředí.

Materiální zabezpečení

Výuka probíhá v odborné učebně s dataprojektorem a promítací plochou. Kabinet přírodopisu je vybaven pomůckami, sbírkami a odbornou literaturou.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. a 7. ročníku

Kompetence k učení

- volíme nové metody a formy vyučování pro lepší motivaci k učení, zařazujeme praktická cvičení, využíváme lupy, mikroskop, vedeme žáky k samostatnému pozorování přírody
- zadáváme vhodné problémové úkoly k samostatnému řešení, využíváme vazeb mezi tématy, připomínáme dřívější znalosti a dovednosti

Kompetence k řešení problémů

- směřujeme žáky k vyhledávání informací o organismech i přírodních celcích,
- vedeme žáky k shromažďování informací na základě vlastního pozorování v přírodě, využívání časopisů, internetu, televizních pořadů
- zadáváme zpracování referátů, vyžadujeme jejich prezentaci
- diskutujeme o odpovědnosti člověka za chování v přírodě

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k zařazování informací do širších souvislostí
- organizujeme besedy s odborníky, vedeme žáky k vhodné komunikaci s dospělými

Kompetence sociální a personální

- organizujeme práci ve skupinách při pozorování přírody, lab. pracích
- pozitivně hodnotíme spolupráci ve skupinách, podněcujeme zájem i žáků méně schopných zvládat teoretické učivo při pobytu v přírodě (exkurze, výlety, pobyty ve střediscích, hodiny v přírodě)
- oceňujeme postřehy žáků, šikovnost při praktických cvičeních, navozujeme diskuzi ve skupinách
- pozitivně hodnotíme odpovědné citlivé postoje k přírodě – nejen vědomosti o ní

Kompetence občanské

- učíme myslet v souvislostech, chápat ekologické vazby v prostředí, uvědomovat si ohrožování základních podmínek života, možnosti a způsoby jejich ochrany
- vedeme žáky k udržování čistoty svého okolí

Kompetence pracovní

- věnujeme pozornost dodržování bezpečnosti při pobytu v přírodě a praktických cvičeních,
- seznamujeme žáky s pravidly bezpečného jednání v návaznosti na učivo o jednotlivých organismech a člověku
- ukazujeme možnosti i problémy spojené s pracovními činnostmi v přírodě (zemědělství, lesnictví, ochrana přírody, rekreace a turistika)

6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Obecná biologie a genetika			
<i>popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel</i>	uvede základní děje v buňce	fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování řas	
<i>třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</i>	zařadí běžné druhy mechů, kapradin do systému rostlin	systém rostlin	
Biologie hub			
<i>rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</i>	porovná odlišnosti rostlin a hub popíše stavbu hub s plodnicemi	houby bez plodnic stavba a význam částí těla rostlin houby s plodnicemi – stavba, význam sběr a konzumace hub	
<i>vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích</i>	popíše způsob výživy hub, jejich význam pro tvorbu humusu	houby cizopasně a hniložijné	
<i>objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků</i>	objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníku	lišejníky – stavba, význam	
Biologie rostlin			
<i>odvodí na základě</i>	popíše mechovou rostlinku,	mechy – stavba těla,	

<i>pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</i>	rozmnožování mechu vysvětlí význam mechu pro les popíše kapradinu, její rozmnožování porovná stavbu těla kapradin, přesliček, plavuní pozná jehličnany našich lesů vysvětlí pojem vytrvalá rostlina	rozpoznání základních druhů (2-3) stavba těla vyšších rostlin rozpoznání základních druhů kapradin výtrusy rostliny nahosemenné, jejich rozmnožování rostliny krytosemenné a jejich rozmnožování cibule – oddenek – kořen	
<i>porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku</i>	uvede příklady trav a obilnin zná příklady jedno- a dvouděložných rostlin popíše cyklus jednoletých, dvouletých a vytrvalých rostlin uvede příklady bylin a dřevin mezí, strání, luk	stavba těla trav jedno- a dvouděložné rostliny jednoleté, dvouleté, vytrvalé byliny nejběžnější byliny a dřeviny travních společenstev	
<i>rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</i>	rozliší běžné byliny a dřeviny v lese	rodová a druhová jména lesní patra	
<i>odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</i>	pozná různé ekosystémy v okolí školy, bydliště samostatně zkoumá přírodu	poznávání přírody okolí	EMV III/e
Biologie živočichů			
<i>porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i>	uvede příklady lesních živočichů popíše plže, způsob výživy, rozmnožování vyjádří rozdíl mezi pavoukem a hmyzem	měkkýši – plži, ulita, obojetníci členovci – pavoukovi, hmyz, koryši, stonožky, mnohonožky	
<i>rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</i>	popíše zástupce obojživelníků vysvětlí nepřímý vývin vysvětlí význam ochrany obojživ. popíše zmiji a způsob jejího života popíše vnější znaky stavby těla ryb, jejich vývin a způsob výživy charakterizuje obojživelníky charakterizuje plazy a způsob jejich života charakterizuje vnější stavbu těla ptáků	obratlovci obojživelníci – mloci, žáby a jejich vývin zmije obecná obratlovci – ryby, kapr obecný chov ryb obojživelníci – žáby, čolci plazi – užovka obojková, zmije obecná – rozdíl vodní ptáci – znaky	

	uvede příklady ptáků, rozliší skupiny charakterizuje vnější stavu těla savců	plavaví, potápiví, brodiví, pěvci, dravci vodní savci – hryzec vodní, ondatra pižmová, vydra	
<i>odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i>	popíše způsob života obratlovců pozná rozdíl mezi stálými a stěhovavými ptáky vysvětlí teritoriální chování ptáků na příkladech popíše přizpůsobení těla živočichů vodnímu prostředí charakterizuje živočichy travních společenstev vysvětlí, proč jsou obojživelníci ohroženi znečištěným prostředím	obojživelníci plazi ptáci savci teritorium – jeho značení živočichové – prvoci, žahavci, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci členovci: korýši, pavoukovci, hmyz vývin přímý a nepřímý, proměna živočichové měkkýši: páskovka, slimáci kroužkovci: žížala obecná členovci: pavoukovci, hmyz, opylovači obratlovci: obojživelníci, plazi, ptáci, savci obojživelníci – žáby, čolci	
<i>zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i>	objasní biologickou rovnováhu v lese uvede zásady ochrany před klíšťaty ví, jak se chovat při zmijím uštknutí	ekologické potřeby lesních živočichů, jejich ochrana zásady první pomoci	
Neživá příroda			
<i>objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života</i>	objasní vlastnosti vody jako základní podmínky života ve vodním ekosystému	význam vody pro život	EMV I/c
<i>porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě</i>	popíše vznik půdy objasní nebezpečí eroze	půdotvorní činitelé, vznik půdy z matečné horniny erozní činitelé, význam mezí a rozptýlené zeleně	EMV I/b
Základy ekologie			
<i>uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</i>	uvede příklady narušení lesních ekosystémů člověkem uvede příklad rostlin ve vodě a jejím okolí, pozná jejich úlohu. pozná význam řas, nebezpečí sinic. vysvětlí pojem plankton objasní vztahy mezi vodními	producenti, konzumenti, rozkradači rostliny – producenti břehová zeleň, vodní rostliny, sinice, řasy rostlinná a živočišná část planktonu	EMV I/a

	živočichy charakterizuje společenstva luk, pastvin, polí	potravní řetězce v rybníku biologická rovnováha travní společenstva typy luk v závislosti na podmínkách prostředí obhospodařování polí	
<i>rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</i>	objasní vztahy mezi společenstvy a neživým prostředím	ekosystém lesa potravní řetězce	EMV I/a
<i>vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</i>	vysvětlí význam mezi býložravci a masožravci význam ochrany savců uvede příklady býložravců, predátorů, parazitů objasní vztahy v ekosystémech travních společenstev a oběh látek v nich	potravní řetězce, pyramida, rovnováha v přírodě producenti, konzumenti, rozkladači potravní řetězce	
<i>uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</i>	uvede příklady narušení lesních ekosystémů člověkem objasní vliv člověka na vodní prostředí uvede důsledky znečišťování vody význam ochrany vod	vhodné a nevhodné zásahy eutrofizace podmínky ovlivňující ekosystém rybníka	EMV II/a EMV III/a
Praktické poznávání přírody			
<i>aplikuje praktické metody poznávání přírody</i>	pozoruje přírodniny lupou umí pracovat s mikroskopem	pozorování květu a jeho částí	
<i>dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</i>	vědomě dodržuje daná pravidla bezpečnosti práce		

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Obecná biologie a genetika			
<i>uvede na příkladech z běžného života</i>	vysvětlí působení hub, bakterií, virů v sadech	houby bez plodnic, bakterie, viry	

<i>význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</i>	uvede způsoby ochrany rostlin	napadení ovocných stromů chemická a biologická ochrana ovoce, vliv na zdraví člověka	
Biologie hub			
<i>rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</i>	uvede příklady hub využívaných člověkem	kvasinky, štětičkovce, žampion, hlíva ústříčná	
Biologie rostlin			
<i>vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</i>	uvede základní skupiny plodin, jejich význam + příklady utřídí polní plodiny s využitím tabulky uvede příklady zeleniny u nás pěstované, roztřídí je dle vývinu a významu pro člověka	plodiny, jejich využití vztahy s prostředím užitkové rostliny choroby a škůdci, ochrana zeleniny před nimi plevelle	EMV II/e
<i>rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</i>	zná příklady ovoce pěstovaného u nás vysvětlí šlechtění rostlin	Určování a třídění – atlasy, klíče Odrůdy tržní, tradiční Získávání nových odrůd	
<i>odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</i>	uvede závislost pokojových rostlin na podmínkách prostředí jmenuje příklady pokojových rostlin, řekne, jak o ně pečovat	pokojové rostliny – pěstování, význam	
Biologie živočichů			
<i>odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i>	uvede příklady doma chovaných živočichů, třídí je do skupin pozoruje chování živočichů	nejběžnější chování živočichové, jejich potřeby domestikace, plemena zásady chování k domácím živočichům	
<i>zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i>	uvede příklady hmyzu v sadu, utřídí je do systému objasní pojem škůdce popíše život včelstva uvede příklady živočichů v zeleni sídel, určí a zařadí běžné druhy ví, jaký význam má ochrana živočichů	hmyz v sadu – škůdci a jejich predátoři třídění do systému způsob života včely – způsob života, chov včel instinkty, dorozumívání včel	

	<p>vypráví o způsobech chovu nejběžnějších hospodářských zvířat, jejich významu pro člověka zařadí tato zvířata do systému objasní pojem plemena objasní rozdíl mezi lichokopytníky a sudokopytníky vysvětlí rozdíl mezi malochovem a velkochovem objasní princip ekologického hospodářství</p>	<p>biologická regulace běžné druhy ptactva v sadu bezobratlí – pavoukovci, hmyz obratlovci – ptáci a jejich ochrana, hmyzožravci hmyz – bourec morušový, včela medonosná potravní specialisté ryby – kapr obecný ptáci – pohlavní dvojtvárnost savci – králík domácí, sudo- a lichokopytníci zdroje energie v ekosystému</p>	
Biologie člověka			
<p><i>rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</i></p>	<p>uvede příklady mikroorganismů, jejich význam uvede podmínky pro rozšíření plísni uvede příklady parazitů člověka a jejich způsob života uvede příklad členovců v bytě uvede příklad obratlovců v domě a okolí</p>	<p>viry, bakterie – infekce, epidemie ochrana před infekčním onemocněním houby (plísně) v lidském obydlí a v těle člověka bezobratlí – vnitřní parazité (ploštěnci, hlísti), vnější parazité (blechy, vši, štěnice) ochrana před parazity hlodavci – myši, krysy, potkani potravní konkurenti člověka deratizace</p>	
Základy ekologie			
<p><i>uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</i></p>	<p>objasní význam uvedených ekosystémů určí a zařadí okrasné rostliny vyjádří význam zeleně v sídlech vysvětlí, co je to rumiště uvede příklady rostlin a živočichů v nich vyjmenuje příklady léčivých a jedovatých rostlin uvede příklady cizokrajných ekosystémů, charakterizuje podmínky v nich jmenuje příklady hospodářsky významných organismů jednotlivých</p>	<p>okrasné byliny, letničky, dvouleté, trvalky okrasné dřeviny – stromy, keře, popínavé rostliny vytvoření plánu okrasné zahrady ochrana zeleně v okolí rumiště běžné byliny a dřeviny, jejich význam a využití léčivé a jedovaté rostliny význam plísni v ekosystému tropické deštné lesy,</p>	<p>EVM I/d EVM I/e EMV IV/a EMV IV/b EMV IV/e</p>

	ekosystémů objasní význam druhové rozmanitosti a rozmanitosti ekosystému na Zemi	subtropické oblasti, savany a stepi vody teplých krajin pouště a polopouště tundra a polární oblasti	
<i>uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</i>	vysvětlí odlišnosti mezi umělým a přirozeným ekosystémem, uvede příklady zdůvodní význam ochrany přírody a chráněných území uvede příklady chráněných organismů a chráněných území	umělý ekosystém monokultura rovnováha v ekosystému příklady chráněných území ČR CHKO, NP, biosférické rezervace UNESCO, Natura 2000	EMV I/b EMV I/g EMV II/e EMV III/e
Praktické poznávání přírody			
<i>aplikuje praktické metody poznávání přírody</i>	objasní význam umělých ekosystémů umí pracovat s mikroskopem využije odbornou literaturu	pozorování v zahradách (škola a okolí), vlastní zkušenosti pozorování preparátů pletiv a tkání práce s odbornou literaturou a internetem	EMV I/f
<i>dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</i>	vědomě dodržuje pravidla bezpečnosti práce	laboratorní práce exkurze	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. a 9. ročníku

Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat a třídit informace o organismech, aktivně je zařazovat do systému, postupně vyvozovat systematické skupiny
- klademe důraz na hledání souvislostí mezi různými skupinami organismů, mezi základními ději v přírodě, vedeme žáky k využívání mezipředmětových souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme zpracování referátů na základě získaných informací a zkušeností a vyžadujeme jejich prezentaci – ústní, písemnou, ukládáme samostatné zpracování závěrů z pozorování, z pokusů a exkurzí
- hodnotíme kvalitu zpracovaných referátů, oceňujeme dobrou práci, porovnáváme přístupy k vyhledávání a zpracování informací, navozujeme spolupráci, oceňujeme vytrvalost při poznávání přírody a přírodních dějů
- respektujeme obhajování vyjadřovaných názorů, nezakazujeme, ale logicky vyvracíme nesprávné názory, diskutujeme o odpovědnosti člověka za chování v přírodě, vybízíme k hodnocení důsledků pozitivních a negativních vlivů a jevů v přírodě

Kompetence komunikativní

- organizujeme diskuze v rámci třídy, ročníků

- vytváříme situace pro navazování kontaktů mezi žáky různého věku při diskuzích o přírodě, vztazích lidí k ní, aktuálních místních problémech

Kompetence sociální a personální

- organizujeme práci ve skupinách při laboratorních pracích, při hledání odpovědí na zadané otázky, dbáme na zapojení všech členů skupiny
- vedeme žáky k naslouchání a respektování názoru druhých

Kompetence občanské

- zdůrazňujeme rovnost lidí, potřebu vzájemné spolupráce, ohleduplnost k hendikepovaným, starším a nemocným lidem
- zdůvodňujeme význam ochrany jednotlivých organismů a rozmanitosti přírody, důležitost zákonů v tomto smyslu, význam ochrany zdraví a odpovědnosti za zdraví své i dalších lidí, právo na zdravé životní prostředí a povinnost odpovědného jednání v prostředí
- zdůrazňujeme odpovědnost našich kulturních tradic se vztahem k přírodě
- vysvětlujeme principy udržitelného rozvoje, zdůrazňujeme aktivitu a spolupráci lidí i propojenost hledisek lokálních, regionálních a globálních

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s pravidly bezpečného chování v návaznosti na učivo o člověku i přírodních celcích a o práci v přírodě
- diskutujeme o výsledcích práce v okolí z hledisek ochrany přírody, udržitelnosti rozvoje, ochrany zdraví lidí, kriticky z tohoto pohledu hodnotíme i ekonomické aktivity ve světě, regionu, místě bydliště
- připomínáme vlivy lidských činností na přírodu a nezbytnost omezování negativních vlivů (např. dopravy, stavebnictví, průmyslu, urbanizace, odpadové hospodářství)

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Obecná biologie a genetika			
<i>popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel</i>	vytkne rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou jmenuje části buňky, zná jejich funkci	buňka – organely, jejich funkce, dělení buňky	
<i>rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů</i>	objasní funkci specializovaných buněk vysvětlí pojmy – orgán, orgánová soustava, organismus	tkáně a pletiva stavba těl organismů	
<i>vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska</i>	objasní funkci chromozomů, popíše dělení buněčného jádra	dědičnost – dědičné informace, vlohly a jejich přenos	

<i>dědičnosti</i>			
<i>uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</i>	<p>charakterizuje viry a bakterie, uvede příklady onemocnění, zná způsob ochrany</p> <p>zná význam bakterií pro oběh látek v přírodě</p> <p>charakterizuje sinice</p>	<p>viry a bakterie – výskyt, význam, zásady prevence onemocnění</p> <p>bakterie jako rozkladači</p> <p>sinice – vliv na kvalitu vody</p>	EMV IV/d
Biologie hub			
<i>vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích</i>	<p>uvede příklady mnohobuněčných řas a hub s podhoubím</p> <p>pozná kvasinky jako jednobuněčné houby, vysvětlí jejich význam</p>	<p>mnohobuněčné řasy – výskyt</p> <p>plíseň hlavičková</p> <p>houby s plodnicemi - rozmnožování</p> <p>kvasinky – stavba, rozmnožování, využití</p>	
<i>objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků</i>			
Biologie rostlin			
<i>odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</i>	<p>uvede příklady zelených řas, popíše způsob jejich života</p>	<p>jednobuněčné řasy</p>	
<i>porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku</i>	<p>charakterizuje vyšší rostliny</p> <p>uvede příklady mechů, kapradin, přesliček, popíše jejich rozmnožování</p> <p>uvede příklady semenných rostlin</p> <p>vysvětlí význam kořenu, popíše jeho vnitřní stavbu</p> <p>popíše stavbu a význam stonku</p> <p>rozliší typy stonků</p> <p>popíše stavbu a význam listu</p> <p>rozliší základní typy listů</p> <p>porovná pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin</p> <p>popíše stavbu květů</p> <p>odliší květy a květenství</p> <p>odliší opylení a oplození</p> <p>popíše růst a vývoj rostlin, odlišnosti ve vývoji nahosemenných a krytosemenných, jedno- a dvouděložných rostlin</p>	<p>vyšší rostliny – mechy, kapradiny, přesličky a jejich pozorování</p> <p>rozmnožování výtrusy pohlavní a nepohlavní</p> <p>rozmnož. rostlin</p> <p>kořen – stavba, funkce</p> <p>kořeny jedno- a dvouděložných rostlin</p> <p>stonek – stavba, funkce</p> <p>lodyha, stvol, stéblo, oddenek</p> <p>stonek jedno- a dvouděložných rostlin</p> <p>tvrdé a měkké dřevo</p> <p>porovnávání povrchu kmenů</p> <p>listy – stavba, funkce</p> <p>typy listů, postavení na stonku</p> <p>opakování pohlavního a nepohlavního rozmnožování rostlin</p>	

		květ – stavba, typy květů, květ – květenství, plod – plodenství opylení a oplození dělení jádra pohlavních buněk život rostlin - shrnutí	
<i>vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</i>	objasní význam fotosyntézy	fotosyntéza, dýchání	
Biologie živočichů			
<i>porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i>	<p>uvede příklady prvků uvede příklady bezobratlých živočichů popíše nezmaru, ploštěnku, hlemýžďe, žížalu charakterizuje členovce, podle obrázku popíše vnitřní stavbu porovná a popíše tělní pokrvy obratlovců objasní vývin páteře, stavbu a funkci kostry objasní význam svalů, popíše typy svalstva, jejich funkci ví, jak živočichové získávají energii nezbytnou pro život vyjmenuje základní části trávicí soustavy, objasní jejich význam popíše děje v trávicí soustavě vyjmenuje základní části trávicí soustavy, objasní jejich význam popíše děje v trávicí soustavě vyjádří význam dýchací soustavy uvede rozdíly ve stavbě plic vyjádří význam tělních tekutin objasní význam oběhové soustavy, porovná soustavy jednotlivých skupin obratlovců uvede funkci vylučovací soustavy objasní funkci ledvin zdůvodní význam řízení činnosti organismů popíše působení hormonů popíše nervovou buňku, přenos vzruchu rozliší funkci mozku, míchy</p>	<p>prvoci – trepka žahavci – nezmar, stavba těla, způsob života obojetník, regenerace pláštěnci – dtto měkkýši – dtto kroužkovci – dtto členovci – řády, životní projevy jednotlivých skupin vnější kostra orgánové soustavy členovců povrch těla obratlovců kostra obratlovců, její části struna hřbetní, páteř chrupavka, kostní tkáň svalstvo – stavba, funkce připojení ke kostře pohyb obratlovců získávání energie z potravy složení potravy trávicí soustava – stavba, funkce žaludek přežvýkavců enzymy dýchací soustava – žábry, plíce stavba plic vzhledem ke způsobu života plicní sklípek tělní tekutiny – krev, míza, tkáňový mok oběhová soustava – cévy, krevní oběh</p>	

	<p>a obvodového nervstva podle obrázku popíše části mozku a jejich funkci objasní průběh reflexů uvede význam smyslových orgánů ví, že se obratlovci rozmnožují pohlavně popíše rozmnožovací orgány ryb, ptáků, savců popíše vývin ryb, obojživelníků, ptáků a savců uvede příklady péče o potomstvo</p>	<p>stavba a činnost srdce vylučovací soustava – stálé vnitřní prostředí stavba a funkce ledvin podíl dalších soustav na vylučování řídící soustava – hormony, nervová soustava, neuron, šíření nervového vzruchu mozek, mícha, obvodové nervstvo reflexy, instinkty reflex podmíněný a nepodmíněný smyslové orgány a jejich funkce rozmnožovací soustava – stavba, funkce pohlavní dvojtvárnost pohlavní buňky rozmnožovací orgány, vnitřní a vnější oplození vývin přímý a nepřímý svatba ptačího vejce vývin savců</p>	
<p><i>rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</i></p>	<p>uvede příklady bezobratlých živočichů uvede příklady různých skupin členovců uvede základní systematické skupiny obratlovců</p>	<p>žahavci ploštěnci měkkýši kroužkovci členovci zástupci skupin obratlovců, jejich postavení v ekosystému</p>	
<p><i>odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i></p>	<p>porovná životní projevy bezobratlých porovná odlišnosti koster ve vztahu k způsobu života uvede příklady různé aktivity živočichů v průběhu dne, života vztahy mezi organismy – hierarchie</p>	<p>bezobratlí – způsob života odlišnosti ve funkci kostry v jednotlivých třídách chování obratlovců – aktivita během dne, roku „učení“ obratlovců</p>	
<p><i>zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i></p>	<p>hodnotí význam bezobratlých živočichů pro přírodu i člověka</p>	<p>přemnožení hmyzu, „škůdci“, biologická regulace ochrana bezobratlých</p>	EMV II/d
Biologie člověka			
<p><i>určí polohu a objasní</i></p>	<p>popíše lidské tělo a jeho části</p>	<p>vnější stavba lidského těla</p>	

<p><i>stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</i></p>	<p>uvede význam kůže popíše její vnitřní stavbu popíše části kostry, spojení kostí popíše vnitřní stavbu kostí uvede význam a stavbu svalstva popíše dle obrázku části kosterního svalstva objasní, co tvoří vnitřní prostředí těla popíše stavbu a funkci trávicí soustavy objasní postup trávení potravy a vstřebávání živin vysvětlí funkci dýchací soustavy, popíše její stavbu popíše složení krve a její funkci popíše oběhovou soustavu, srdce a jeho činnost odliší typy cév, uvede, co ohrožuje jejich kvalitu objasní, co je to mízní soustava popíše vylučovací soustavu objasní funkci ledvin vyjádří, jaký význam má řízení lidského organismu objasní význam hormonů, uvede příklady i místa jejich tvorby objasní význam nervového řízení, popíše neuron vyjmenuje základní části nervové soustavy popíše reflexní oblouk vyloží význam míchy a mozku, rozliší jeho části – dle obrázku objasní vytváření podmíněných reflexů, význam řeči pro abstraktní myšlení</p>	<p>kůže – stavba, funkce pigment, lidské rasy pokožkové útvary kostra – hlavní části páteř, stavba obratle hrudní koš, lebka, končetiny spojení kostí – pohyblivé, nepohyblivé stavba kosti, růst do délky svalstvo – stavba, funkce kosterní svalstvo – hlavní svaly vnitřní prostředí těla, fyziologický roztok trávicí soustava – jednotlivé části a jejich funkce ústní dutina – žlázy, chrup jícen, žaludek, dvanáctník, střeva, játra – stavba, funkce děje v trávicí soustavě dýchací soustava – popis jednotlivých částí a jejich funkce dýchací pohyby, vznik hlasu krev – složení, funkce, krevní skupiny, srážení krve oběhová soustava – části, činnost srdce, cévy srdeční infarkt, mozková mrtvice poškození a ohrožení oběhové soustavy mízní soustava – uzliny, cévy, slezina, funkce vylučovací soustava – funkce ledvin, jejich vnitřní stavba řízení organismu hormony – žlázy s vnitřním vyměšováním, působení hormonů nervová soustava, neuron šíření nervového vzruchu, reflexní oblouk</p>	
---	--	---	--

		mícha, mozek vyšší nervová činnost podmíněné reflexy – vznik, význam abstraktní myšlení, řeč	
<i>orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka</i>	porovná kostru šimpanze a člověka	rozdíly na kostře šimpanze a člověka	
<i>objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří</i>	popíše mužské a ženské pohlavní orgány a jejich funkci objasní vliv hormonů a řízení rozmnožování a menstruační cyklus popíše nitroděložní vývin člověka, porod charakterizuje etapy lidského života vyloží práva a povinnosti dětí a rodičů	rozmnožovací soustava – pohlavní orgány, hormony, buňky oplození vliv hormonů – dospívání antikoncepce, pohlavní choroby vývin člověka – těhotenství, vývin plodu, placenta, porod průběh lidského života	
<i>rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</i>	uvede pravidla bezpečného chování a správného držení těla objasní význam cvičení zdůvodní význam správné výživy, pitného režimu, správného stolování objasní škodlivost kouření uvede příklady škodlivých vlivů z prostředí na člověka uvede vlivy působící onemocnění ledvin vysvětlí ochranu mozku a míchy vyloží význam spánku a pravidelného režimu pro činnost nervové soustavy hodnotí význam zdravého životního stylu matky pro zdraví dítěte vyjádří pozitivní a negativní vlivy na zdraví člověka	zásady péče o pohybový aparát péče o chrup složení potravy, nežádoucí látky, správná výživa čistota vdechovaného vzduchu, kouření vlivy vnějšího prostředí a vnitřní prostředí člověka onemocnění ledvin poškození mozku, působení drog spánek, denní režim vliv matky na plod prostředí a zdraví	
<i>aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla</i>	uvede příklady poškození kůže a zásady péče o kůži	poškození kůže – první pomoc, prevence	
Základy ekologie			
<i>uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení</i>	vyjádří, čím jsou živočichové ohroženi a jaké to má důsledky vysvětlí možnosti ochrany živočichů, uvede příklady chráněných druhů uvede příklady environmentálních	ohrožení živočichů, biodiverzita ochrana živočichů principy TUŽ	EMV II/d EMV IV/b EMV IV/c EMV IV/d EMV IV/e

<i>rovnováhy ekosystému</i>	problémů ve světě, ČR, okolí objasní princip TUŽ		
Praktické poznávání přírody			
<i>aplikuje praktické metody poznávání přírody</i>	ovládá práci s mikroskopem	pozorování pletiv a tkání	

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Obecná biologie a genetika			
<i>rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</i>	uveďte hypotézy o vzniku života	nejstarší formy života vývoj organismů	
<i>popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel</i>	popíše rostlinnou a živočišnou buňku, objasní funkce buňky	buňka – rozdíly mezi živočišnou a rostlinnou funkce buňky a organel specializace, rozmnožování buněk	
<i>vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</i>	jmenuje J. G. Mendela – zakladatele genetiky objasní povahu genu, podmíněnost dvěma alelami uveďte uspořádání genů v chromozomech	dědičnost – genetika – J. G. Mendel Mendelovy zákony chromozomy, vliv prostředí na organismus, mutace, genofond	
<i>uveďte příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů</i>	uveďte Ch. Darwina jako autora evoluční teorie, objasní její základy	evoluční teorie – Darwin přírodní výběr, proměnlivost organismů umělý a pohlavní výběr specializace adaptace k prostředí	
Biologie člověka			
<i>orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka</i>	charakterizuje předchůdce člověka a biologický a společenský vývoj člověka	vývoj člověka – biologický i společenský	
Neživá příroda			
<i>objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života</i>	charakterizuje postavení Země ve vesmíru objasní význam Slunce, rozliší části slunečního záření popíše stavbu Země, vyjmenuje sféry	sluneční soustava – vznik vesmíru, těles Slunce – význam pro život UV záření, světlo, infračervené záření stavba Země zemské sféry a vztahy mezi nimi	EMV II/b

<i>rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</i>	charakterizuje nerosty ví, jak vznikají krystaly určuje a rozlišuje vlastnosti nerostů rozlišuje horniny podle způsobu vzniku	zemská kůra – nerosty, vznik, tvar, vlastnosti typy hornin	
<i>rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</i>	uvede příklady vnějších a vnitřních geolog. dějů objasní zvětrávání hornin rozliší sedimenty dle částic ví, jak vznikla fosilní paliva objasní příčiny přeměny hornin, uvede příklady přeměny hornin, jejich vlastnosti objasní vztahy mezi vyvřelinami, sedimenty, přeměněnými horninami popíše pohyb kontinentů, příčiny a následky objasní vlivy pohybů zemské kůry na členitost povrchu vyjádří význam vody pro život rozložení vody na Zemi zdroje pitné vody	vnitřní geolog. děje – vyvřeliny, žíly, výskyt nerostných surovin v ČR vnitřní geologické děje – typy eroze, vznik sedimentů význam sedimentů organického původu přeměny hornin – vznik, složení, příklady horninový cyklus vznik a vývoj litosféry pangea, pohyby desek, horotvorná činnost, sopečná činnost, zemětřesení hydrosféra – výskyt vody na Zemi, její význam pro život koloběh vody v přírodě pitná voda – výskyt, vlastnosti minerální voda	
<i>porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě</i>	vyloží vznik půdy objasní rozkladné řetězce	pedosféra – vznik, vlastnosti vlivy podnebí a organismů humus	EMV II/c EMV II/IIIa
<i>rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků</i>	charakterizuje geologické éry	vznik Země geologické éry a periody	
<i>uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi</i>	uvede význam atmosféry pro život	atmosféra – složení, význam	
Základy ekologie			
<i>uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí</i>	objasní vztahy organismů a prostředí charakterizuje ekosystémy typické pro vegetační pásy Země	organismy a prostředí rozmanitost organismů podmínky prostředí,	

<i>a vztahy mezi nimi</i>		limitující a optimální negativní a pozitivní zpětná vazba rozmanitost ekosystémů vegetační pásy, význam teploty a vody vývoz biosféry	
<i>rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</i>	uvede příklady druhové a ekosystémové rozmanitosti v naší přírodě popíše ekosystémy v okolí bydliště vyjmenuje NP, rozliší typy chráněných území, uvede příklady z ČR, z okolí bydliště charakterizuje ochranu přírody v Evropě a soustavu Natura 2000	vývoj ekosystému v ČR rozmanitost v ekosystému v ČR ochrana přírody, zákony ochrana přírody v EU	EMV III/g EMV III/h
<i>uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</i>	uvede příklady znečištění povrchové i podzemní vody vyloží vlivy organismů a člověka na kvalitu atmosféry uvede, čím je půda ohrožována, jaké to má důsledky	zdroje znečištění vody, její ochrana skleníkový jev, ozónová vrstva, teplotní inverze devastace půdy, rekultivace	EMV II/a EMV II/b
Praktické poznávání přírody			
<i>aplikuje praktické metody poznávání přírody</i>	charakterizuje odlišnosti člověka od ostatních organismů uvede, jak se vyvíjely názory na život objasní vznik vědecké teorie	myšlení a způsob života lidí postupné rozvíjení poznání, poznávání přírodních zákonitostí vznik vědecké teorie	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Tato vzdělávací oblast je v 6. až 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Přírodopis, Fyzika, Zeměpis a Chemie. Časové dotace všech předmětů jsou 2 hodiny týdně

Fyzika

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět fyzika je určený žákům 6. – 9. ročníku. Ve všech ročnících se vyučuje v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně.

Předmět navazuje na výuku zejména matematiky, prvouky, přírodovědy a vlastivědy na prvním stupni. Obsahově se fyzika člení do několika oblastí, které pokrývají široké spektrum přírodních jevů. Vyučování fyziky žákům poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem, pomáhá poznávat a chápat okolní svět. Dává jim potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim tak lépe se orientovat v běžném životě. Hlavní důraz je kladen na praktické činnosti realizující se formou pokusů, experimentů či měření a co nejužší propojení s podmínkami v reálném životě. Fyzika se snaží podporovat samostatné a otevřené myšlení žáků, vede k vytváření a ověřování hypotéz, umožňuje jim kriticky se zamýšlet nad zadanými problémy souvisejícími s přírodními jevy a vyjadřovat k nim vlastní názory. Žáci se učí v dané problematice zkoumat příčiny přírodních procesů, hledat a poznávat vnitřní vazby, logické souvislosti a uplatňovat je v praxi, vede žáky k pochopení složitosti a komplexnosti vztahů člověka a přírodního prostředí a rozvíjení environmentálního povědomí.

Ve fyzice se snažíme o rozvoj většiny klíčových kompetencí, převládajícími jsou řešení problémů, tvořivost, učení, komunikace, spolupráce a zdraví. K jejich dosahování volíme takové formy a metody výuky, které žákům umožňují optimální zvládnutí učiva. Jedná se o aktivizující činnosti podporující samostatnost a tvořivost realizující se formou problémového vyučování, skupinové a laboratorní práce. Výchovně - vzdělávacích cílů se snažíme dosahovat i s ohledem na individuální osobnosti žáků.

Cílem předmětu je poskytnout žákům informace a podněty které by je inspirovaly k vlastním úvahám a dalšímu samostatnému studiu. Žáci by si měli osvojit nástroje, pomocí kterých mohou přírodní jevy sledovat, popisovat je, zaznamenávat a vyhodnocovat.

Z průřezových témat mají na fyziku návaznost hlavně environmentální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, osobnostní a sociální výchova. V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Materiální zabezpečení

Výuka předmětu probíhá ve velmi zastarale vybavené učebně fyziky. V zadní části učebny je samostatný prostor pro samostatné pokusy žáků. Učebna je vybavena počítačem propojeným s moderní audiovizuální technikou. K učebně přiléhá kabinet s pomůckami a prostorem pro přípravu demonstračních pokusů.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. a 7. ročníku

Kompetence k učení

- vedeme žáky k systematickému pozorování přírodních jevů, k jejich popisu, hledání souvislosti mezi jevy a jejich vysvětlení
- vedeme žáky ke správnému používání fyzikálních termínů, symbolů a značek

- vedeme žáky k samostatnému rozhodování a zodpovědnosti, jednotlivě nebo ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- ujišťujeme žáky o užitečnosti poznatků, získaných pozorováním a experimentováním z hlediska jejich pozdějšího využití

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme problémové, modelové situace, nabízíme a vyžadujeme různé způsoby jejich řešení
- směřujeme žáky k vyhledávání, třídění, porovnávání a využívání získaných informací pro pochopení a vysvětlení podstaty fyzikálních jevů, klademe důraz na aplikaci poznatků v praxi
- vedeme žáky k promýšlení a zaznamenávání postupů, řešení a závěrů pozorování a měření v praktických cvičení

Kompetence komunikativní

- dbáme na formu žákova ústního i písemného odborného projevu, učíme žáky dodržovat stanovená pravidla v písemném projevu
- vedeme žáky formou prezentace referátů a samostatných prací obhájit svůj názor vhodnými argumenty
- vedeme žáky k získávání informací z internetu, literatury a časopisů
- podporujeme metody skupinového učení a vedeme žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme žáky do různých typů skupin podle požadovaného cíle zadaného úkolu a pomáháme vytvořit pravidla týmové práce při praktických cvičení

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování pravidel pro práci s fyzikálními pomůckami, řádu učebny

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s dodržováním základních pravidel bezpečnosti práce při používání laboratorních pomůcek

6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Látky a tělesa			
<i>změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa</i>	zvolí a používá vhodná měřidla pro měření délky, hmotnosti, objemu, času změří fyzikální veličiny (délku, hmotnost, objem) převádí jednotky délky, hmotnosti, objemu, času	měření fyzikálních veličin, fyzikální jednotky délka, měření délky, převody jednotek objem, měření objemu, převody jednotek hmotnost, měření hmotnosti, převody jednotek čas, měření času, převody jednotek	
<i>uvede konkrétní</i>	rozpozná druhy látek, jejich	stavba látek	

<i>příklady jevů dokazujících neustálý pohyb částic a jejich vzájemné silové působení</i>	vlastnosti vysvětlí podstatu částicového složení látek dokáže pohyb částic na pokusech (difúze, Brownův pohyb) vysvětlí význam sil působících mezi částicemi, pracuje s pojmy – atom, molekula, prvek, sloučenina	látky pevné, kapalné a plynné síla, vzájemné působení sil, gravit. síla částicové složení látek atomy a molekuly	
<i>předpoví, jak se změni délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty</i>	vysvětlí pojem teplota, změří ji, sestrojí a čte jednoduché grafy, uvede příklady, kde se setkáváme s objemovou roztažností v praxi	měření teploty těles změna objemu těles při změnách teploty	
<i>využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů</i>	vypočítá hustotu látky a hmotnost tělesa na základě vlastního měření	hustota látky, výpočty	
<i>orientuje se v základech magnetizmu a magnetického pole</i>	vyjmenuje částice atomu, jejich vlastnosti vysvětlí podstatu zelektrizování těles, popíše silové působení el. pole popíše magnet a silové působení magnet. pole provede magnetizaci látek z výsledků pozorování kreslí mg. indukční čáry určuje pomocí buzoly světové strany	elektrické vlastnosti látek elektrické pole model atomu magnetické vlastnosti látek magnetismus - magnety magnet. pole magnetizace indukční čáry magnet. pole Země	

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Pohyb těles, síly			
<i>rozhodne, jaký druh pohybu koná těleso vzhledem k jinému tělesu</i>	rozliší a popíše druhy pohybů přímočarý a křivočarý posuvný a otáčivý rovnoměrný a nerovnoměrný	pohyb a síla pohyb tělesa klid a pohyb tělesa rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb	
<i>využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného</i>	zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu provede výpočty rychlosti, průměrné rychlosti, dráhy, rýsuje grafy závislosti dráhy na čase	rychlost, dráha, čas	

<i>pohybu těles</i>			
<i>změří velikost působící síly</i>	změří síly siloměrem	síla	
<i>určí v konkrétní situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</i>	znázorní síly, graficky znázorní a určí výslednici sil stejného směru, opačného směru, rovnováhu sil vysvětlí přímou úměrnost mezi gravitační. silou a hmotností tělesa pokusem najde těžiště, uvede příklady jeho významu v praxi změří velikost třecí síly, umí ovlivnit její velikost, vysvětlí význam tření v denní praxi	skládání sil znázornění síly, skládání sil gravitační síla těžiště tělesa třecí síla	
<i>využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích</i>	z paměti vysloví Newtonovy zákony, aplikuje je na příklady z praxe	pohybové zákony zákon setrvačnosti, zákon vzájemného působení	
<i>aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů</i>	použije při pokusech páky a kladky vypočítá momenty sil pracuje s pákou, kladkou, kladkostrojem	otáčivé účinky síly páka a její užití kladka, kladkostroj	
Mechanické vlastnosti tekutin			
<i>využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</i>	seznámí se s pojmy tlak, tlaková síla zná vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž působí, provede jednoduché výpočty rozliší pojmy tlak a tlaková síla vysvětlí podstatu Pascal. zákona uvede princip hydraulického zařízení popíše souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny řeší jednoduché příklady na výpočet tlaku, tlak. síly v kapalině	tlaková síla, tlak tlak přenášený kapalinou, hydraulická zařízení hydrostatický tlak. síla, hydrostatický tlak	
<i>předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní</i>	změří velikost hydrostatické vztlakové síly chápe podstatu Archimédova zákona vypočítá velikost hydrostatické vztlakové síly odvodí, proč se těleso se v kapalině vznáší, plove, potápí	vztlaková síla Archimédův zákon chování tělesa v kapalině atmosféra, atmosfér. tlak a jeho měření aerostat. vztlak. síla tlak plynu v uzavřené nádobě-přetlak, podtlak	

	<p>porovná souvislosti mezi mechanikou kapalin a plynů (hydrostatický tlak – aerostatický tlak, hydrostatický a aerostatický vztlak. síla,...)</p> <p>vysvětlí pojmy podtlak a přetlak, vypočítá malé přetlaky a podtlaky</p>		
Elektromagnetické a světelné děje			
<p><i>sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</i></p>	<p>zná elektrotechnické značky, nakreslí schéma el. obvodu</p> <p>sestaví podle schématu nerozvětvený a rozvětvený el. obvod</p> <p>použije pojmy el. napětí, el. proud</p>	<p>elektrotechnické značky</p> <p>sestavování nerozvětveného a rozvětveného el. obvodu</p>	
<p><i>rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností</i></p>	<p>pokusem rozdělí látky na vodiče a izolanty</p> <p>shrne, proč látky vedou nebo nevedou el. proud</p> <p>zná podstatu vedení el. proudu v kovech, kapalinách (pokoví různé předměty)</p> <p>rozumí podstatě vedení elektrického proudu v plynech (jiskrový výboj, el. oblouk, el. výboj ve zředěných plynech) a jeho využití v praxi</p>	<p>zásady správného užívání el. spotřebičů</p> <p>el. vodiče a izolanty</p> <p>el. proud v kovech, roztocích, plynech</p>	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. a 9. ročníku

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k systematickému pozorování přírodních jevů, k jejich popisu, hledání souvislosti mezi jevy a jejich vysvětlení
- Vyžadujeme od žáků správné používání fyzikálních termínů, symbolů a značek
- Vedeme žáky k samostatnému rozhodování a zodpovědnosti, jednotlivě nebo ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- Ujišťujeme žáky o užitečnosti poznatků, získaných pozorováním a experimentováním z hlediska jejich pozdějšího využití
- Vedeme žáky k využití a aplikaci dříve získaných poznatků v nových souvislostech
- Podněcujeme tvořivost žáků zadáváním referátů, samostatných prací, projektových prací a tím je vedeme k pochopení, systematizaci, třídění a zpracování informací

Kompetence k řešení problémů

- Navozujeme problémové, modelové situace, nabízíme a vyžadujeme různé způsoby jejich řešení
- Směřujeme žáky k vyhledávání, třídění, porovnávání a využívání získaných informací pro pochopení a vysvětlení podstaty fyzikálních jevů, klademe důraz na aplikaci poznatků v praxi
- Vyžadujeme po žácích promýšlení a zaznamenávání postupů, řešení a závěrů pozorování a měření v praktických cvičení

Kompetence komunikativní

- Vyžadujeme vhodnou formu žákova ústního i písemného odborného projevu, a dodržování stanovených pravidel v písemném projevu
- Vedeme žáky formou prezentace referátů a samostatných prací obhájit svůj názor vhodnými argumenty
- Vedeme žáky ke čtení různých odborných textů a klademe důraz na porozumění přečteného textu
- Vedeme žáky k získávání informací z internetu, literatury a časopisů a jejich třídění a zpracování
- Podporujeme metody skupinového učení a vedeme žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme žáky do různých typů skupin podle požadovaného cíle zadaného úkolu a vyžadujeme dodržování pravidel týmové práce při praktických cvičení

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování pravidel pro práci s fyzikálními pomůckami, řádu učebny
- Seznamujeme žáky s globálními problémy životního prostředí a následky konzumního způsobu života
- Vedeme žáky k šetření energií, seznamujeme s různými druhy energií a jejich dopadem na životní prostředí

Kompetence pracovní

- Seznamujeme žáky a vyžadujeme po nich dodržování základních pravidel bezpečnosti práce při používání laboratorních pomůcek

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Energie			
<i>určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa</i>	na příkladech vysvětlí vzájemnou přeměnu energií i vykonanou práci a s tím související změnu energie tělesa	práce a energie	
<i>využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem</i>	vypočítá mechanickou práci (obecně), při zvedání tělesa na kladce, kladkostroji zobecní smysl používání jednoduchých strojů. vypočítá výkon, účinnost. zná jednotky práce, výkonu	mechanická práce, výkon, účinnost	
<i>využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů</i>	rozliší, kdy má těleso polohovou a pohybovou energii vypočítá polohovou energii tělesa popíše činnost dvoudobého a čtyřdobého zážehového i vznětového motoru	polohová a pohybová energie a jejich vzájemná přeměna	EMV II/f

<i>a úloh</i>			
<i>určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem</i>	<p>vyjmenuje způsoby, jak zvýšit teplotu tělesa</p> <p>chápe souvislost mezi rychlostí pohybu částic a teplotou tělesa</p> <p>rozliší pojmy teplota a teplo</p> <p>rozumí podstatě tepelné výměny vedením a prouděním</p> <p>vysvětlí na příkladech, kde tyto jevy využíváme v praxi</p> <p>vypočítá teplo přijaté a odevzdané tělesem</p> <p>uvede příklady vyžívání tepelného záření v praxi</p> <p>definuje pojmy tání a tuhnutí</p> <p>vysvětlí anomálii vody</p> <p>porovná rozdíly mezi vypařováním a varem</p>	<p>vnitřní energie, teplo</p> <p>tepelná výměna</p> <p>tepelné záření</p> <p>změny skupenství látek</p> <p>tání, tuhnutí</p> <p>vypařování, var</p>	OSV IX/b

Elektromagnetické a světelné děje

využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	<p>zkoumá silové působení el. pole, na základě pokusů kreslí siločáry el. pole</p> <p>vysvětlí podmínky vedení el. proudu</p> <p>použije ampérmetr a voltmetr, měří I, U</p> <p>aplikuje Ohmův zákon – provede výpočty R, U, I v paralelních i sériových obvodech</p> <p>vypočítá el. práci a el. výkon</p> <p>zapojují reostat jako dělič napětí a regulátor proudu</p> <p>provede pokusem zahřívání vodiče průchodem el. proudu, uvede příklady využití tohoto jevu v praxi</p>	<p>elektrické vlastnosti látek</p> <p>vodič a izolant v el. poli</p> <p>siločáry elektrické pole</p> <p>elektrický proud v kovech</p> <p>měření el. proudu, napětí</p> <p>Ohmův zákon, el. odpor</p> <p>výsledný elektrický odpor v sériovém a paralelním obvodu</p> <p>zapojení reostatu</p> <p>elektrická práce a výkon</p> <p>zahřívání vodiče</p> <p>průchodem el. proudu, tepelné el. spotřebiče</p>	OSV IX/b OSV I/a OSV I/b
---	---	---	--------------------------------

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Energie			
<i>zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</i>	<p>vlastními slovy definuje pojem radioaktivita,</p> <p>rozliší různé druhy záření</p> <p>uvede příklady využití jaderného záření, vyjádří podstatu řetězové jaderné reakce</p> <p>uvede podstatu činnosti jaderného reaktoru</p> <p>uvědomí si nutnost a zároveň</p>	<p>radioaktivita</p> <p>jaderné záření</p> <p>jaderná reakce</p> <p>jaderný reaktor</p>	EMV II/f EMV IV/b EMV IV/c

	nebezpečnost jaderné energetiky		
Zvukové děje			
<i>rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</i>	charakterizuje zdroje zvuku popíše podstatu vzniku zvuku (hluk, tón) a jeho šíření látkami rozliší pojmy ultrazvuk a infrazvuk, uvede příklady jejich využití v praxi, vysvětlí vznik ozvěny, dozvuku	zvukové jevy, zdroje zvuku, šíření zvuku tón, výška tónu nucené chvění, rezonance odraz zvuku	
<i>posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</i>	chrání se před nadměrným hlukem	ochrana před hlukem	
Elektromagnetické a světelné děje			
rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	rozliší mezi střídavým a stejnosměrným proudem, zapojí el. obvody a změří el. veličiny	stejnosměrný a střídavý proud	
<i>využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní</i>	pokusy zkoumá magnet a silové působení magnet. pole provede magnetizaci látek z výsledků pozorování nakreslí mg. indukční čáry porovná rozdíly mezi trvalým magnetem a cívkou s el. proudem určí magnet. póly cívky pravidlem pravé ruky vysvětlí činnost el. zvonku, jističe, elektromagnet. relé pokusem zkoumá otáčivé účinky mg. pole na cívku s proudem vysvětlí činnost elektromotoru pokusy vyvolá jev elektromagnetické indukce, zná využití jevu v praxi definuje střídavý proud, kreslí časový průběh střídavého proudu (napětí) zapojí el. obvody a změří střídavé napětí a proud popíše činnost a využití transformátoru v praxi vypočítá transformační poměr, výstupní napětí zdůvodní nutnost bezpečného zacházení s el. zařízeními, předvede první pomoc při úrazech el. proudem	magnetické vlastnosti látek magnetismus – magnety magnet. pole magnetizace indukční čáry elektromagnetické jevy – mg. pole cívky s proudem působení mg. pole na cívku, elektromotor elektromagnetická indukce, střídavý proud transformátor, rozvodná síť el. spotřebiče - ochrana, bezpečnost	
<i>zapojí správně</i>	vysvětlí rozdíly mezi polovodičem	polovodič. součástky	

<i>polovodičovou diodu</i>	typu P a N zapojí diodu v propustném a závěrném směru zná její funkci seznámí se s polovodič. součástkami (termistor, fotorezistor, ledka, fotodioda, tranzistor) definuje jejich funkci v obvodech a využití v praxi	a jejich zapojení	
<i>využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh</i>	pokusy ověří přímočaré šíření světla, zákon odrazu světla porovná zatmění Slunce a Měsíce zobrazí tělesa v rovinném zrcadle a kulových zrcadlech	zdroje světla, šíření světla stín, polostín odraz světla, zákon odrazu světla zobrazení rovinným zrcadlem, kulovými zrcadly	OSV I/a OSV I/a OSV IX/b
<i>rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo láme ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</i>	definuje příčinu lomu světla zobrazí předmět čočkami pokusy láme světlo ke kolmici i od kolmice zobrazí tělesa spojkou a rozptylkou rozliší oko krátkozraké a dalekozraké	lom světla čočky, zobrazení spojkou, rozptylkou optické vlastnosti oka – krátkozrakost, dalekozrakost	
Vesmír			
<i>objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet</i>	vysloví teorii o vzniku vesmíru, historických pohledech na Sluneční soustavu objasní princip rotace planet		
<i>odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností</i>	vyjmenuje a charakterizuje planety vysvětlí kvalitativní rozdíl mezi planetou a hvězdou stanoví základní milníky kosmonautiky	Sluneční soustava galaxie kosmonautika	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Tato vzdělávací oblast je v 6. až 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Přírodopis, Fyzika, Zeměpis a Chemie. Časové dotace všech předmětů jsou 2 hodiny týdně

Zeměpis

Charakteristika předmětu:

Výuka zeměpisu navazuje na předmět vlastivěda na 1. stupni s časovou dotací po 2 hodinách týdně výuky ve všech ročnících.

Moderní geografie je soubor vědních disciplín, studujících krajinnou sféru a její vazbu na lidskou společnost v konkrétním prostředí a v daném čase. Úloha školního zeměpisu je nezastupitelná v objasňování složitých vazeb mezi přírodou a lidskou společností.

Ve vyučovacím předmětu zeměpis si žáci osvojují určitý systém vybraných poznatků z různých geografických oborů. Výuka zeměpisu obohacuje v návaznosti na prvouku a na vlastivědu celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, sociálních, a do hospodářských podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti (regionu), na území České republiky, v Evropě a v dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Naší snahou je soustředit výuku do jedné zeměpisné učebny, která by díky svému vybavení umožnila kvalitnější výuku. Součástí zeměpisu na naší škole jsou pozorování v rámci zeměpisných vycházek i zeměpisných exkurzí. Stálou součástí výuky geografie by měl být, tak jako u ostatních přírodovědných předmětů, soustavný nácvik správného používání pojmů, hledání příčinných souvislostí a řešení problémů souvisejících s poznáváním přírody a s praktickým životem.

Materiálové zabezpečení

Výuka probíhá v kmenových třídách a v učebně přírodopisu. Pro výuku používáme atlasy, nástěnné mapy, globusy a plány a videokazety. Veškeré pomůcky jsou uloženy v kabinetě zeměpisu. Encyklopedie jsou k dispozici v projektové místnosti.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. a 7. ročníku

Kompetence k učení

- volíme úkoly vycházející ze skutečnosti
- pomocí příkladů z praxe seznamujeme žáky s krajinnou sférou

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k analýze zadání
- vedeme žáky k prezentaci a obhajobě vlastního návrhu
- ukazujeme příklady jedinečných geografických objektů, jevů a procesů v krajině, pozorováním ukazujeme žákům pravidelnosti a souvislosti objektů a jevů v krajině

Kompetence sociální a personální

- vedeme k tolerování a akceptování odlišných názorů
- umožňujeme vyjádřit vlastní názor
- podporujeme vzájemnou spolupráci při společném řešení problémů
- užíváme metody skupinové práce

- pomocí map, encyklopedií, videa i jiných pomůcek představujeme žákům jednotlivé světadíly, významné státy, jejich obyvatelstvo, politické, hospodářské i kulturní postavení těchto lokalit

Kompetence občanské

- zařazujeme témata s ekologickou aktivitou
- udržujeme přátelskou a produktivní atmosféru ve třídě
- pomocí glóbulů vysvětlujeme základní vlastnosti zemského tělesa a postavení Země ve vesmíru, s pomocí plánů seznamujeme žáky s místním regionem
- diskutujeme s žáky o významu přírodních podmínek pro existenci lidské společnosti

Kompetence komunikativní

- využíváme různé formy zápisu dat (tabulky, plány, mapy)
- Vyžadujeme přesné a výstižné vyjadřování
- vedeme žáky k formulaci vlastních myšlenek
- dbáme na zdokonalování projevu žáka (ústní, písemné)

Kompetence pracovní

- rozvíjíme manuální zručnost prostřednictvím práce s pomůckami (mapa, atlas, glóbus)
- vyžadujeme přehlednost a systematičnost zápisu a vlastní práce žáků
- vedeme žáky k učení a práci s mapou

6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
<i>organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů, používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</i>	vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících, umí pracovat s globusem a mapou, rozumí mapovému klíči – výškopis, polohopis vymezí pojmy poledník, rovnoběžka, zeměpisná síť vymezí a vyhledá na mapách různé podnebné pásy i časová pásma a porovná je určí zeměpisnou polohu vybraných objektů prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky	obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis, vysvětlivky (mapový klíč) orientace plánu vzhledem ke světovým stranám	
<i>přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určitě pravidelnosti,</i>	porovná a rozlišuje složky přírodních sfér zhodnotí význam jednotlivých přírodních složek na Zemi	Přírodní sféry	

<p><i>zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</i></p>			
Přírodní obraz Země			
<p><i>zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy</i></p>	<p>definuje Zemi jako vesmírné těleso dokáže popsat Zemi, Slunce, Měsíc a další planety sluneční soustavy porovná je a najde rozdíl definuje pojmy planeta, hvězda, planetky, měsíce, meteorická tělesa, komety, Galaxie, cizí galaxie a vlastními slovy vyjádří rozdíly</p>	<p>Postavení Země ve vesmíru, sluneční soustava</p>	<p>EMV I/e</p>
<p><i>prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů</i></p>	<p>vyjádří vlastními slovy důsledky pohybů Země vysloví a hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi objasní podstatu polárního dne a noci, vysvětlí, kdy a proč dochází k rovnodennosti a slunovratu</p>	<p>globus, mapa, plán, různé druhy map, jejich měřítko poledníky, rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, zeměpisná síť určování časových pásem nultý poledník, datová mez</p>	
<p><i>rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</i></p>	<p>rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými přírodními složkami krajině sféry objasní stavbu zemského tělesa, dna oceánů posuzuje zemský povrch definuje reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností pracuje s pojmy počasí, podnebí, meteorologické prvky, vysvětlí celkový oběh vzduchu v atmosféře vymezí a vyhledá na mapách různé podnebné pásy a porovnává je porozumí a vyhledá na mapách oceány, moře, vodní toky, ledovce, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže popíše složení půdy, půdní</p>	<p>přírodní sféry: litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra</p>	

	<p>typy a druhy a jejich hospodářské využití</p> <p>rozumí pojmům mateční hornina, humus, eroze půdy,</p> <p>vysvětlí význam ochrany půdy</p> <p>objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce</p> <p>vymezí geografická šířková pásma na Zemi</p>		
<p><i>porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</i></p>	<p>Vlastními slovy popíše vnitřní a vnější procesy, objekty a jevy v přírodní sféře</p> <p>rozlišuje působení vnitřních a vnějších procesů</p>	<p>krajinná sféra, Země a její složky, pevninské a oceánské tvary zemského povrchu</p>	
Regiony světa			
<p><i>lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</i></p>	<p>lokalizuje, porovnává a přiměřeně hodnotí polohu a rozlohu, oceány, Afriku, Austrálii, Antarktidu</p> <p>ukáže na mapě státy Afriky a Austrálie</p> <p>vyhledá hlavní a největší města</p> <p>charakterizuje významné složky hospodářství</p> <p>určí úřední jazyk vybraných států</p> <p>na mapě ukáže pohoří a jejich nejvyšší hory, významné řeky, pouště, ...</p> <p>uvede příklady živočichů v Antarktidě,</p> <p>pohovoří o výzkumu</p> <p>seznamuje se s ekologickou problematikou moří a oceánů</p>	<p>Afrika, Indický oceán, Austrálie, Tichý oceán, Oceánie, Antarktida</p>	
<p><i>porovná a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</i></p>	<p>porovná rozlohu probraných světadílů a oceánů</p> <p>určí geografickou polohu</p> <p>popíše a srovnává členitost, typické znaky přírodních poměrů</p> <p>vyhledá na mapách polární oblasti</p> <p>vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států jednotlivých oblastí</p>	<p>Afrika, Indický oceán, Austrálie, Tichý oceán, Oceánie, Antarktida</p>	
<p><i>zvažuje, jaké změny ve</i></p>	<p>seznájí se s globálními problémy,</p>	<p>Arktida, Antarktida,</p>	

<i>vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</i>	<p>které hrozí polárním oblastem vysvětlí příčiny globálního oteplování, skleníkový efekt, znečištění ovzduší</p>	polární oblasti, výzkum	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	ovládá domluvené topografické značky, orientuje se na plánu místní krajiny	topografie	
<i>aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</i>	určí světové strany podle znaků v přírodě, vymezení orientační body, jevy ovládá práci s buzolou a plánem, pohybuje se podle mapy a azimutu odhaduje vzdáleností a výšky objektů v terénu	vycházka, práce s plánem místního regionu odhad vzdáleností	
<i>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</i>	seznámí se se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě vymezení rizikové oblasti živelných pohrom v regionu zná z paměti základní pravidla chování v krizových situacích přírodních nebezpečí a důležitá telefonní čísla	krizové situace	

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Geografické informace, zdroje dat, kategorie a topografie			
<i>používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</i>	lokalizuje na mapě významné geografické pojmy, s kterými se seznámí	práce s mapou, výpočet vzdáleností	
Regiony světa			
<i>rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</i>	provede regionalizaci v jednotlivých světadílech	Amerika, Asie, Severní ledový oceán, Atlantský oceán, Evropa fyzicko-geografická, socioekonomická sféra jednotlivých světadílů, charakteristika států, Evropa – regionalizace a státy	

<i>lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</i>	vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města vyhledá a popíše hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v probíraných světadílech	Amerika, Asie, Severní ledový oceán, Atlantský oceán, Evropa fyzicko-geografická, socioekonomická sféra jednotlivých světadílů charakteristika států Evropa – regionalizace a státy	
<i>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</i>	provede porovnání jednotlivých regionů na základě probíraných kritérií popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu	Amerika, Asie, Severní ledový oceán, Atlantský oceán, Evropa fyzicko-geografická, socioekonomická sféra jednotlivých světadílů charakteristika států Evropa – regionalizace a státy	VMS I/ b VMS I/c VMS II/a VMS II/b VMS II/c VMS III/c VMS III/g
<i>zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</i>	zvažuje souvislost hospodářských aktivit, osídlení s přírodními poměry	Amerika, Asie, Severní ledový oceán, Atlantský oceán, Evropa	
Společenské a hospodářské prostředí			
<i>posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</i>	posoudí prostorovou organizaci populace Asie, Evropy a Ameriky s pomocí glóbusu nebo mapy popíše největší koncentrace populace, důvody její koncentrace a souvislosti s hospodářskými a přírodními podmínkami uvádí příklady specifických znaků osídlení	Amerika, Asie, Severní ledový oceán, Atlantský oceán, Evropa fyzicko-geografická, socioekonomická sféra jednotlivých světadílů charakteristika států Evropa – regionalizace a státy	
<i>posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</i>	charakterizuje optimální podmínky pro vznik a správnou funkci lidského sídla vyjmenuje a posoudí na příkladech funkce lidských sídel, jejich typické znaky uvede příklady přírodních podmínek,	Amerika, Asie, Severní ledový oceán, Atlantský oceán, Evropa fyzicko-geografická, socioekonomická sféra jednotlivých světadílů charakteristika států	

	<p>které mohou ovlivnit růst a vývoj osídlení a na mapě ukáže typické příklady jejich využití (ner. suroviny, zemědělství, průmysl, cestovní ruch)</p>	<p>Evropa – regionalizace a státy</p>	
<p><i>zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</i></p>	<p>na mapě ukáže a popíše největší koncentrace hospodářství, odvětví průmyslu, zemědělství zhodnotí strukturu, složky světového hospodářství vlastními slovy popíše souvislosti a podmíněnost jednotlivých odvětví</p>	<p>Amerika, Asie, Severní ledový oceán, Atlantský oceán, Evropa fyzickogeografická, socioekonomická sféra jednotlivých světadílů charakteristika států, Evropa – regionalizace a státy</p>	
<p><i>porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</i></p>	<p>porovnává předpoklady pro vhodné využití přírodních podmínek v hospodářství uvede dopady nepřiměřeného čerpání surovin</p>	<p>Amerika, Asie, Severní ledový oceán, Atlantský oceán, Evropa fyzicko-geografická, socioekonomická sféra jednotlivých světadílů charakteristika států, Evropa – regionalizace a státy</p>	
<p><i>porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</i></p>	<p>seznámí se s funkcí mezinárodních organizací zná zkratky organizací OSN, OECD, NATO, EU, NAFTA, OPEC, UNESCO, vysvětlí, čím se zabývají uvede zapojení ČR v těchto strukturách</p>	<p>mezinárodní organizace – zapojení států probraných světadílů</p>	
<p><i>lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</i></p>	<p>Lokalizuje a porovnává z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů - vazby, souvislosti - přírodní podnebné, sídelní, jazykové, náboženské, kulturní ukáže na mapě jednotlivé světadíly – rozlohu, polohu, obyvatelstvo, hospodářství, povrch charakterizuje za pomoci mapy vyspělé a rozvojové země, politická a hospodářská seskupení, mezinárodní organizace</p>	<p>Amerika, Asie, Severní ledový oceán, Atlantský oceán, Evropa fyzicko-geografická, socioekonomická sféra jednotlivých světadílů charakteristika států Evropa – regionalizace a státy</p>	
Životní prostředí			
<p><i>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i></p>	<p>uvádí příklady znehodnocení živ. prostředí využíváním přírodních surovin vlastními slovy popíše znehodnocení krajiny a negativní vlivy na prostředí srovnává rizika nepřiměřeného využívání přírodních surovin</p>	<p>význam jednotlivých přírodních složek na Zemi</p>	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. a 9. ročníku

Kompetence k učení

- volíme úkoly vycházející ze skutečnosti
- pomocí příkladů z praxe seznamujeme žáky s krajinnou sférou

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k analýze zadání
- vedeme žáky k prezentaci a obhajobě vlastního návrhu
- seznamujeme žáky s různými druhy geografických materiálů, vysvětlujeme význam informací v nich obsažených i způsob, jak je najít, propojujeme výuku s informacemi z médií, hledáme s žáky využití takto získaných vědomostí v praxi

Kompetence sociální a personální

- vedeme k tolerování a akceptování odlišných názorů
- umožňujeme vyjádřit vlastní názor
- podporujeme vzájemnou spolupráci při společném řešení problémů
- užíváme metody skupinové práce
- pomocí map, encyklopedií, videa, exkurzí i jiných pomůcek představujeme žákům naši vlast v komplexní podobě i její jednotlivé oblasti, diskutujeme se žáky o postavení naší vlasti v Evropě i ve světě

Kompetence občanské

- zařazujeme témata s ekologickou aktivitou
- udržujeme přátelskou a produktivní atmosféru ve třídě
- pomocí glóbusů vysvětlujeme základní vlastnosti zemského tělesa a postavení Země ve vesmíru, s pomocí plánů seznamujeme žáky s místním regionem
- diskutujeme s žáky o významu přírodních podmínek pro existenci lidské společnosti
- porovnáváme naši vlast s Evropou i se světem ve všech směrech, seznamujeme žáky s možnostmi geografického srovnání, diskutujeme o rozmanitosti světa, lidských ras, národů, kultur, o jejich významu, odlišnostech i přínosu pro společnost

Kompetence komunikativní

- využíváme různé formy zápisu dat (tabulky, plány, mapy)
- Vyžadujeme přesné a výstižné vyjadřování
- vedeme žáky k formulaci vlastních myšlenek
- dbáme na zdokonalování projevu žáka (ústní, písemné)

Kompetence pracovní

- rozvíjíme manuální zručnost prostřednictvím práce s pomůckami (mapa, atlas, glóbus)
- vyžadujeme přehlednost a systematickosti zápisu a vlastní práce žáků
- vedeme žáky k učení a práci s mapou
- necháváme žáky pozorovat jedinečnost a krásu přírody i lidské činnosti, porozumět jim, snažíme se v žácích probudit trvalý zájem o Zemi, na které žijeme

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
<i>používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</i>	pracuje s pojmy poloha v zeměpisné síti, relativní geografická poloha, rozloha, členitost povrchu a s pojmy souvisejícími s popisem České republiky		
<i>přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</i>	vyhodnotí relativní geografickou polohu podle různých kritérií		
Regiony světa			
<i>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</i>	porovnává a hodnotí parametry České republiky s okolními státy, státy EU a ve světovém kontextu		MKV I/e
Životní prostředí			
<i>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i>	zhodnotí stav životního prostředí v ČR vymezí NP a CHKO a vysvětlí jejich důležitost		

Česká republika

vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	vymezí Jihočeský kraj, Kaplicko: jejich zeměpisnou polohu, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní charakteristiky porovná Jihočeský kraj s ostatními kraji České republiky uvádí specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj	Česká republika, místní region, kraje ČR absolutní geografická poloha (poloha v zeměpisné síti), rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry ČR	
<i>hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům</i>	vysvětlí strukturu územního členění ČR vysvětlí vazby místního regionu k vyšším územním celkům popíše místní region a jeho možné perspektivy	Česká republika, místní region, kraje ČR přeshraniční spolupráce se sousedními státy a spolupráce v Evropě	EMV IV/a
<i>hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu</i>	porovná rozlohu, počet obyvatel, hospodářství ČR s rozlohou sousedních států a vybraných států světa vyhledá horopisné celky ČR charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo ČR, charakterizuje hlavní hospodářské celky ČR a nejvýznamnější střediska jednotlivých odvětví hospodářství ČR uvede příklady zajímavostí jednotlivých krajů	rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry ČR rozmístění hospodářských činností ČR	
<i>lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</i>	popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map vznik a vývoj reliéfu lokalizuje na mapách a uvádí příklady: kraje ČR, subprovincie ČR, vyhledá na mapě největší a nejmenší soustředění obyvatelstva, největší a nejvýznamnější sídla, srovnává ukazatele o lidnatosti, pohybu a struktuře obyvatelstva ČR se sousedními státy, vyhledá základní demografické údaje	regiony ČR	
<i>uvádí příklady účasti</i>	popíše působení ČR ve světových	působení ČR	

<i>a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</i>	mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích	v mezinárodních institucích a organizacích	
---	--	--	--

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
<i>organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</i>	pracuje aktivně s tematickými mapami dokáže vyčíst informace ze zeměpisných grafů, diagramů vyhodnocuje statistické údaje a dělá na jejich základě vlastní závěry	práce s mapou	
<i>používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</i>	používá geografické pojmy související s popisem přírodních podmínek, krajiny, demografických parametrů, osídlení, ekologie	práce s mapou	
Regiony světa			
<i>rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</i>	vymezí kritéria hodnocení vyspělosti orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi vyhodnotí aktuální demografické ukazatele popíše rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství, vymezí kritéria hodnocení vyspělosti státu uvede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje státu	společenské a hospodářské prostředí obyvatelstvo světa jazykové rodiny, jazyky, rasy, etnické skupiny, světová náboženství světové hospodářství, kritéria vyspělosti, příklady vyspělých a rozvojových zemí světa	
<i>lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich</i>	porovnává a lokalizuje na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství uvede a vyhledá příklady států	regionální společenské, politické a hospodářské útvary	

<i>postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</i>	podle stupně rozvoje		
<i>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</i>	vyhledá hlavní surovinové a energetické zdroje, funkce světového hospodářství rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, hlediska svrchovanosti, státního zřízení a formy vlády, správního členění	Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa	
<i>zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</i>	uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení	globální problémy současného světa	
Společenské a hospodářské prostředí			
<i>posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</i>	přiměřeně posoudí a zhodnotí prostorovou organizaci světové populace	státy světa, hlavní mezinárodní politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení	MKV II/d MKV III/c MKV III/d OSV VII/b
<i>posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</i>	porovnává předpoklady a hlavní faktory pro rozmístění hospodářských aktivit pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	sídla, krajina - prostředí, typy krajín, společenské a hosp. vlivy na krajinu a živ. prostředí	
<i>zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</i>	na tematické mapě ukáže oblasti hlavních světových surovinových a energetických zdrojů lokalizuje na mapách světadílů hlavní aktuální změny a problémy v konkrétních světových regionech	orientace na mapě světa	
<i>porovnává předpoklady a hlavní faktory pro</i>	rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel	předpoklady pro rozvoj sídel	

<i>územní rozmístění hospodářských aktivit</i>	a hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech		
<i>porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</i>	porovnává státy světa a zájmové integrace států vysvětlí zkratky mezinárodních organizací (OSN, EU, OECD, UNESCO, G7, OPEC, NATO, SNS, LAS) a důvod vzniku a jejich význam	mezinárodní organizace a seskupení	VMS III/c VMS III/g EMV III/c
<i>lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</i>	vymezí kritéria hodnocení vyspělosti státu uvede a vyhledá na mapě příklady států podle stupně rozvoje	politické změny na mapě světa	
Životní prostředí			
<i>porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny</i>	odlišuje na konkrétních příkladech znaky a funkce krajiny, posuzuje působení přírodních krajinoformujících procesů zhodnotí společenské a hospodářské vlivy na životní prostředí	vztah příroda a společnost příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí	
<i>uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</i>	vyjmenuje základní složky krajiny, hlavní ekosystémy uvádí prostorové rozmístění hlavních ekosystémů	složky krajiny, ekosystémy	
<i>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i>	uvádí vliv zásahu člověka na životní prostředí, zdůvodní důležitost ekologického rozvoje a ochrany globálního živ. prostředí uvede příklady největších a nejznámějších chráněných oblastí ve světě i u nás	vztah člověka k přírodě, ochrana životního prostředí	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Tato vzdělávací oblast je v 6. až 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Přírodopis, Fyzika, Zeměpis a Chemie. Časové dotace všech předmětů jsou 2 hodiny týdně

Chemie

Charakteristika předmětu

Předmět chemie je vyučován v osmém a devátém ročníku v dvouhodinové dotaci. Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví.

Výuka je cílevědomě řízena tak, aby žáci postupně:

získávali základní poznatky z různých oborů chemie; osvojovali si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů a učili se nacházet vysvětlení chemických jevů, zdůvodňovat vyvozené závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím; poznávali zásady bezpečné práce s chemikáliemi (zejména s běžně prodávanými hořlavinami, žíravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami) a uměli poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami; byli seznamováni s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti (v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství a ve výživě člověka).

Učební předmět chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné z oblastí své činnosti, aby si uvědomovali, významné uplatnění chemie v budoucnosti, aby poznávali nezbytnost ochrany životního prostředí a vlastního zdraví.

Výuka chemie, tak jako ostatní přírodovědné předměty významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem.

Materiální zabezpečení

Výuka předmětu probíhá v plně vybavené učebně chemie. V zadní části učebny je samostatný prostor pro samostatné pokusy žáků. Učebna je vybavena počítačem propojeným s moderní audiovizuální technikou. K učebně přiléhá kabinet s pomůckami a prostorem pro přípravu demonstračních pokusů.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. a 9. ročníku

Kompetence k učení

- vedeme žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vedeme žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- vedeme žáky k samostatnému rozhodování a zodpovědnosti, jednotlivě nebo ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- ujišťujeme žáky o užitečnosti poznatků, získaných pozorováním a experimentováním z hlediska jejich pozdějšího využití
- vedeme žáky k využití a aplikaci dříve získaných poznatků v nových souvislostech

- podněcujeme tvořivost žáků zadáváním referátů, samostatných prací, projektových prací a tím je vedeme k pochopení, systematizaci, třídění a zpracování informací

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme problémové, modelové situace, nabízíme a vyžadujeme různé způsoby jejich řešení
- směřujeme žáky k vyhledávání, třídění, porovnávání a využívání získaných informací pro pochopení a vysvětlení podstaty fyzikálních jevů, klademe důraz na aplikaci poznatků v praxi
- vyžadujeme po žácích promýšlení a zaznamenávání postupů, řešení a závěrů pozorování a experimentování v praktických cvičeních
- vedeme žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme vhodnou formu žákova ústního i písemného odborného projevu a dodržování stanovených pravidel v písemném projevu
- vedeme žáky formou prezentace referátů a samostatných prací obhájit svůj názor vhodnými argumenty
- vedeme žáky ke čtení různých odborných textů a klademe důraz na porozumění přečteného textu
- vedeme žáky k získávání informací z internetu, literatury a časopisů a jejich třídění a zpracování
- v průběhu hodin i laboratorních cvičení podporujeme metody skupinového učení a vytváříme podmínky pro vzájemnou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme žáky do různých typů skupin podle požadovaného cíle zadaného úkolu a vyžadujeme dodržování pravidel týmové práce při praktických cvičeních
- věnujeme se jak mimořádně nadaným žákům, tak i slabším žákům - individuální přístup

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování pravidel pro práci s chemikáliemi, řádu učebny
- seznamujeme žáky s globálními problémy životního prostředí a následky konzumního způsobu života a vedeme je k ekologickému myšlení
- pomáháme svým výkladem k vytvoření návyků zdravého životního stylu
- vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám a návykovým látkám
- vedeme žáky k šetření energií, seznamujeme s různými druhy energií a jejich dopadem na životní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému ovládnutí laboratorní techniky při práci v chemické laboratoři
- seznamujeme žáky a vyžadujeme po nich dodržování základních pravidel bezpečnosti práce při používání laboratorních pomůcek a chemických látek

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Pozorování, pokus, bezpečnost			
<i>určí společné a rozdílné</i>	určí společné a rozdílné vlastnosti	chemie jako přírodní věda	OSV I/b

<i>vlastnosti látek</i>	běžně používaných látek: cukr, sůl, naftalen, ocet, olej, benzín (např. barva, skupenství, zápach, rozpustnost, hořlavost, změny při zahřívání) při pozorování nebo pokusem vypočítá hustotu, hmotnost a objem látek vyhledává hustotu v tabulkách rozlíší chemický a fyzikální děj rozpozná u běžně známých dějů, kde dochází k přeměnám látek	vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek přeměny látek	OSV IX/b EMV IV/b
<i>pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost;</i>	seznámí se důkladně s pracovním řadem v laboratoři a dodržuje pravidla bezpečnosti práce při práci s běžně používanými látkami seznámí se se základním vybavením školní chemické laboratoři a pojmenuje jednoduché laboratorní pomůcky zpracuje pracovní protokol daného pokusu	chemická laboratoř - pomůcky, sklo zásady bezpečné práce protokol pokusu	OSV IX/b
<i>Posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</i>	posoudí nebezpečnost látek, se kterými zatím pracovat nesmí vysvětlí pojmy R- věty, S- věty rozlišuje varovné značky a vysvětlí jejich význam	nebezpečné látky a přípravky R-věty, S věty varovné značky a jejich význam	
<i>objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek</i>	rozpozná a objasní zásady chování při havárii s únikem nebezpečných látek na konkrétních příkladech - únik chloru, metanu, oxidu uhelnatého	mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	
Směsi			
<i>rozlišuje směsi a chemické látky</i>	vysvětlí pojmy směs a složka směsi rozliší směsi a chemické látky rozliší různorodé a stejnorodé směsi	směsi - různorodé, stejnorodé roztoky;	
<i>vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení</i>	vyjádří složení roztoku za pomoci fyzikální veličiny hmotnostního zlomku vypočítá složení roztoků pomocí vzorce hmotnostního zlomku nebo trojčlenky vysvětlí pojmy koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok připraví v laboratoři roztok daného složení	hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	OSV I/b OSV IX/b
<i>vysvětlí základní faktory</i>	vysvětlí vliv teploty,	vliv teploty, plošného	

<i>ovlivňující rozpouštění pevných látek</i>	míchání a plošného obsahu na rychlost rozpouštění pevné látky	obsahu a míchání pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku	
<i>navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi</i>	vysvětlí princip usazování, filtrace, destilace, krystalizace vybere správně metody pro oddělování složek směsí prakticky provede filtraci a destilaci a pojmenuje používané laboratorní pomůcky zapisuje správně pozorování a výsledky experimentální práce uvede příklady oddělování složek v praxi	oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	OSV I/b OSV IX/b
<i>rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití</i>	rozliší různé druhy vod podle obsahu minerálních látek a uvede příklady jejich výskytu vysvětlí význam péče o čistotu vody, která je základní podmínkou pro život rostlin a živočichů popíše princip výroby pitné vody ve vodárnách rozlišuje správné používání destilované, pitné a užitkové vody	voda a vzduch voda měkká, tvrdá, minerální, slaná, destilovaná, užitková, odpadní	EMV I/c EMV II/a EMV IV/b
<i>uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění</i>	uvede a zhodnotí příklady znečišťování vody rozlišuje použití vody v domácnosti, průmyslu a zemědělství v souvislosti se šetřením a ochranou pitné vody uvede složení vzduchu popíše zdroje nečistot, vznik teplotní inverze, ozonové díry a smogu popíše konkrétní příklady znečišťování ovzduší a vody v okolí bydliště a školy navrhne preventivní opatření zamezující znečištění a způsoby likvidace znečištění	způsoby získávání a výroby pitné vody, čistota vody vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění vzduchu a vody	EMV I/c EMV II/a EMV II/b EMV II/c EMV IV/b
Částicové složení látek a chemické prvky			
<i>používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech</i>	vysvětlí dělitelnost látek, popíše složení atomu vysvětlí význam valenčních elektronů při přeměně látek vysvětlí pojem molekula, rozlišuje pojmy atom, molekula ze vzorce chemické látky určí počet atomů prvků v molekule	částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony	OSV I/b OSV IX/b

<i>rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech</i>	používá a rozlišuje pojmy chemický prvek, chemická sloučenina používá značky a názvy vybraných prvků charakterizuje obsah pojmu chemická vazba rozlišuje iontovou vazbu, kovalentní vazbu vysvětlí pojem kation, anion a zapíše jejich vznik z atomů prvků chemickou rovnicí	prvky - názvy, značky, chemické sloučeniny - chemická vazba	
<i>orientuje se v periodické soustavě chemických prvků</i>	vysvětlí pojem protonové číslo a užívá ho k určení prvků a počtů elektronů a protonů v atomech prvků uvede podstatu periodického zákona a formuluje ho orientuje se v periodické soustavě prvků (určí periodu a skupinu prvku)	skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo periodický zákon	OSV I/b OSV IX/b
<i>rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</i>	rozhodne podle umístění prvku v periodické soustavě, zda je prvek kov, nekov, polokov rozlišuje kovy, nekovy, polokovy na základě jejich vlastností (hustota, teplota tání, teplota varu, skupenství, vedení tepla a elektrického proudu) uvede způsoby jejich použití; zhodnotí výhody slitin	kovy, nekovy, polokovy vlastnosti a použití vybraných prvků, názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin	
Chemické reakce			
<i>rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</i>	rozliší reaktanty a produkty chemické reakce zapíše jednoduché chemické rovnice při zadání názvů a vzorců reaktantů a produktů uvede příklady prakticky důležitých reakcí (elektrolýza, neutralizace) rozezná základní typy chemických reakcí (slučování, rozklad)	chemické reakce - chemické rovnice zákon zachování hmotnosti klasifikace chemických reakcí - slučování, rozklad, neutralizace	EMV II /f EMV III/b, EMV IV/b
<i>přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</i>	přečte chemické rovnice aplikuje zákon zachování hmotnosti upraví jednoduché chemické rovnice	praktické důležité chemické reakce	
<i>aplikuje poznatky</i>	uvede faktory	faktory ovlivňující rychlost	EMV II/f

<p><i>o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</i></p>	<p>(druh a koncentrace reaktantů, teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza) ovlivňující průběh chemických reakcí v praxi a ověří si jejich vliv na reakce v laboratoři</p>	<p>chemických reakcí - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza</p>	<p>EMV III/b</p>
<p>Anorganické sloučeniny</p>			
<p><i>porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</i></p>	<p>určí princip názvosloví a tvoření vzorců dvouprvkových sloučenin (oxidy, halogenidy) určí oxidací čísla atomů prvků v oxidech a halogenidech zapiše z názvu vzorce oxidů a halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy popíše nejvýznačnější vlastnosti a použití oxidů (oxid siřičitý, dusnatý, dusičitý, vápenatý, uhličitý, uhelnatý, křemičitý) určí princip názvosloví a tvoření vzorců kyselin a hydroxidů? zapiše vzorce, určí názvy a popíše vlastnosti a použití kyselin (sírová, chlorovodíková, dusičná) a hydroxidů (sodný, draselný a vápenatý) správně ředí roztoky kyselin a hydroxidů popíše podstatu první pomoci při zasažení pokožky nebo očí roztokem kyseliny nebo hydroxidu provede a zapisuje neutralizace známých kyselin a hydroxidů chemickými rovnicemi rozliší kyslíkaté a bezkyslíkaté soli určí princip názvosloví a tvoření vzorců solí? popíše nejvýznačnější vlastnosti a použití solí, které jsou odvozeny od kyseliny sírové, chlorovodíkové a dusičné posoudí vliv některých oxidů (CO₂), halogenidů (NaCl), kyselin (HCl, H₂SO₄, HNO₃), hydroxidů (NaOH) a solí (průmyslová hnojiva) na životní prostředí určí názvosloví kyselin a hydroxidů? určí princip názvosloví a tvoření</p>	<p>oxidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy - vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů soli kyslíkaté a nekyslíkaté - příprava solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti halogenidy - chlorid stříbrný, chlorid draselný</p>	<p>OSV I/b OSV IX/b EMV II/a EMV II/b EMV II/c EMV III/a EMV III/b EMV III/c EMV IV/b EMV IV/c</p>

	vzorců solí?		
<i>vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet</i>	vysvětlí vznik kyselých dešťů zapiše jednoduchými rovnicemi vznik kyselých dešťů uvede jejich vliv na životní prostředí a opatření omezující jejich vznik	kyselé deště	EMV II/a EMV II/b EMV II/c EMV III/a EMV III/b EMV III/c
<i>orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</i>	rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů a uvede příklady takovýchto roztoků změří hodnotu pH roztoků s užitím univerzálního indikátorového papírku a určí, zda se jedná o kyselý nebo zásaditý roztok rozeznává neutralizaci mezi ostatními chemickými rovnicemi sleduje průběh neutralizace hydroxidu kyselinou (s použitím univerzálního indikátoru) uvede příklady využití neutralizace v praxi	kyselost a zásaditost roztoků, indikátory, stupnice pH	OSV I/b OSV IX/b

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Soli			
<i>porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</i>	uvede příklady využití solí při výrobě keramiky, stavebních povrchů (sádra, cement, malta) a hnojiv popíše vlastnosti sádry, cementu a keramiky zapiše chemické reakce při výrobě hydroxidu vápenatého a tvrdnutí vápenné malty objasní podstatu přechodné tvrdosti vody a krasových jevů uvede vliv některých solí (hnojiva, stavební pojiva) na životní prostředí	vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí	OSV I/b OSV IX/b EMV II/a EMV II/c EMV III/a EMV III/c
Průběh chemických reakcí			
<i>přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</i>	používá jednotku látkového množství – mol při čtení chemických rovnic vypočítá molární hmotnost sloučeniny z molárních hmotností chemických prvků, při výpočtech používá chemické tabulky	látkové množství, molární hmotnost výpočty hmotnosti látek z rovnic	OSV I/b OSV IX/b

	řeší jednoduché výpočtové úlohy z chemických rovnic pomocí matematického vztahu, úvahou a z poměru látkových množství (vypočítá hmotnost reaktantu nebo produktu ze známé hmotnosti jiného reaktantu nebo produktu)		
<i>rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</i>	rozezná redoxní reakce mezi ostatními určí v zápisu jednoduchých chemických rovnic oxidaci a redukci pomocí oxidačních čísel popíše výrobu železa ve vysoké peci a výrobu oceli v peci a konvertoru, zapíše jednoduché rovnice reakcí vysvětlí princip galvanického pokovování, elektrolýzy uvede faktory ovlivňující korozi kovů a způsoby ochrany vysvětlí pojmy exotermická a endotermická reakce uvede příklady z běžného života a průmyslu	chemie a elektřina - výroba elektrického proudu chemickou cestou oxidace, redukce redoxní vlastnosti kovů získávání kovů z rud výroba železa, oceli elektrolýza chemické reakce jako zdroj elektřiny koroze teplo a chemické reakce	OSV I/b, OSV IX/b EMV II/b EMV II/f EMV III/b EMV III/c EMV III/d
Zdroje energie			
<i>zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</i>	vyjmenuje příklady fosilních a vyráběných paliv, porovná jejich výhřevnost s použitím grafu vysvětlí využití uhlí jako paliva a suroviny uvede využití produktů v běžném životě a průmyslu uvede základní frakce destilace ropy a jejich využití uvede zdroje energie tepelné, elektrické, k pohonu motorových vozidel (vyčerpateľné, nevyčerpateľné) posoudí možnosti využití bionafty, bioplynu, etanolu, geotermální energie, jádra atomu jako zdrojů energie	paliva, uhlí ropa, zemní plyn vyčerpateľné a nevyčerpateľné zdroje energie netradiční zdroje energie	OSV I/b OSV IX/b VMS II/b EMV I/c EMV II/f EMV II/g EMV III/b EMV III/d EMV IV/a EMV IV/b EMV IV/c
Organické sloučeniny			
<i>rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</i>	objasní vlastnosti uhlíku v organických sloučeninách vysvětlí princip názvosloví uhlovodíků charakterizuje uhlovodíky, dokáže určit jejich modely, zapsat vzorce, uvede výskyt a použití	uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	OSV I/b OSV IX/b EMV II/b EMV III/b EMV III/c EMV III/d EMV IV/a

	chemickou rovnicí zapíše spalování metanu, etanu a propanu (butanu) vysvětlí podstatu krakování petroleje vzhledem ke zvýšené spotřebě benzínu		EMV IV/b EMV IV/c EMV IV/d
<i>rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</i>	aplikuje obecný princip názvosloví halogen-derivátů aplikuje uhlovodíkový zbytek, uvede význam uvedených halogen-derivátů charakterizuje alkoholy, zapíše vzorce a uvede vlastnosti a použití metanolu, etanolu, glycerolu rovnicí zapíše vznik etanolu z cukru a jeho hoření dokáže vysvětlit nebezpečí požívání alkoholických nápojů charakterizuje karboxylové kyseliny, zapíše vzorce kyseliny mravenčí, octové, popíše jejich vlastnosti	deriváty uhlovodíků - příklady v praxi významných halogen-derivátů, alkoholů a karboxylových kyselin	EMV II/b EMV III/b EMV III/c EMV III/d EMV IV/a EMV IV/b EMV IV/c EMV IV/d
<i>orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.</i>	rozliší reaktanty a produkty fotosyntézy popíše výrobu některých sacharidů (glukosa, sacharóza, glykogen, škrob, celulóza) vyjádří složení mýdel a uvede výhody a nevýhody používání mýdel a saponátů v domácnosti uvede význam biokatalyzátorů pro rostlinný a živočišný organismus a pro průmyslovou výrobu (výroba piva)	přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle	EMV IV/b EMV IV/d
<i>určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu</i>	určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu		
<i>uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů</i>	popíše zdroje, vlastnosti a použití některých sacharidů (glukosa, sacharóza, glykogen, škrob, celulóza) vyjmenuje příklady zdrojů bílkovin a uvede důvody a obecné zásady pro jejich začlenění do stravy popíše zdroje a vlastnosti tuků a jejich vhodný obsah ve stravě člověka, uvede příklady zdrojů vitaminů, prakticky provede důkaz tuků a karboxylových kyselin v přírodním materiálu (ovoce, zelenina)	přírodní látky - zdroje, vlastnosti	EMV IV/b EMV IV/d

Chemie a společnost

<p><i>zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</i></p>	<p>uvede příklady surovin a meziproduktů při výrobě chemických produktů vysvětlí pojem druhotná surovina uvede význam surovin z hlediska péče o životní prostředí zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</p>	<p>chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze</p>	
<p><i>aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</i></p>	<p>vysvětlí princip hašení požárů, způsob ohlašování požárů a popíše zásady pro uložení hasicích přístrojů uvede příklady volně prodávaných hořlavin a zásady bezpečné práce s těmito látkami zvolí nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek</p>	<p>hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti mimořádné události</p>	
<p><i>orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdravý člověk</i></p>	<p>uvede základní fáze a principy chemických výrob aplikuje poznatky o chemii a jejich výrobcích (průmyslová hnojiva, stavební pojiva, plasty, detergenty, pesticidy, insekticidy, léčiva, otravné bojové látky) s ohledem na své zdraví a ochranu životního prostředí vyjmenuje příklady plastů a syntetických vláken, uvede jejich vlastnosti, výhody a nevýhody při jejich používání popíše příklady volně i nezákonně prodaných drog a uvede příklady nebezpečí, kterým se vystavuje jejich konzument hodnotí složení jídla z hlediska obecně užívaných zásad zdravé výživy</p>	<p>plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace průmyslová hnojiva tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika detergenty a pesticidy, insekticidy, léčiva drogy, doping, tabák, kofein, otravné bojové látky</p>	<p>OSV I/b OSV IX/b OSV X/b VMS II/b VMS III/g EMV I/a EMV I/b EMV I/c EMV I/f EMV I/g EMV II/a EMV II/b EMV II/c EMV II/e EMV II/f EMV III/a EMV III/b EMV III/c EMV III/d EMV III/e EMV III/f EMV III/g EMV IV/a EMV IV/b EMV IV/c EMV IV/d</p>
<p><i>objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem</i></p>	<p>popíše zásady bezpečného používání svítiplynu, zemního plynu a propan-butanové směsi vzhledem ke složení těchto paliv</p>	<p>mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek</p>	

<i>nebezpečných látek</i>	vysvětlí poskytnutí pomoci při různých havarijních situacích v praxi (popáleniny, požití nebezpečných a jedovatých látek, poleptání pokožky žíravinami)		
---------------------------	---	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

Tato vzdělávací oblast se realizuje na 1. stupni ve dvou samostatných vyučovacích předmětech: hudební výchova a výtvarná výchova.; časová dotace předmětu výtvarná výchova je 1 hodina týdně v 1. – 3. ročníku a 2 hodiny týdně ve 4. – 5. ročníku.

Hudební výchova

Výchovně vzdělávací cíle:

- naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové i umělé dětské písně v hlasovém rozsahu přiměřeném žákům mladšího školního věku
- nacvičit správné dýchání a tvoření tónů
- rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii i slova
- učit rozlišovat a udržovat určitý rytmus
- rozvíjet hudebnost zařazováním poslechu lidových písní i poslechu hodnotné vážné hudby vhodné pro tento věk a vést žáky k zájmu o hudbu
- poznat a dbát o rozvoj talentovaných žáků
- probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity

Charakteristika výuky:

Časová dotace předmětu hudební výchova je 1 hodina týdně ve všech ročnících. Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejspíše probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný. Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písní odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídat činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písní má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. V tomto období jsou pro zpěv nejvhodnější lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, vhodné je využívat i písní místních nebo krajových. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (tyčinky, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než Hv. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvíle.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písní na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

Charakteristika předmětu:

Vzdělávání v oblasti hudební výchovy směřuje k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace a chápání umění a kultury v jejich

vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Materiální zabezpečení:

učebna hudební výchovy, piano, keyboard, Orffův instrumentář, zpěvníky Já písnička 1. - 3. díl, CD nosiče s ukázkami klasické i moderní hudby

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 1. – 3. ročníku

Kompetence k řešení problémů

- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce a postupů

Kompetence občanské

- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních aktivit

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k zájmu o učení zařazováním her a obměnami pracovního prostředí

Kompetence sociální a personální

- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastních názorů žáka

1. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	zazpívá jednoduchou píseň dodržuje rytmus ví, že nota je grafický znak pro tón	zvuk, tón, nota jako grafický znak pro tón píseň, říkadlo	
<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i>	s chutí rozvíjí hudební sluch a představivost vytleská jednoduchý rytmus přezpívá jednoduchou melodii	správný postoj při zpěvu správný nádech	

<i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	zahraje na Orfovy hudební nástroje doprovod k jednoduchým skladbám	hudební nástroje	
<i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	pohybem ruky (těla) naznačí směr melodie	stoupání a klesání melodie tóny hluboké a vysoké	
<i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	vytleská, vydupe změny tempa	slovní a hudební rytmus	
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>	pozná hru na hudební nástroj a zpěv	hudba vokální a instrumentální	

2. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	vokální činnost: správně dýchá při zpěvu, zřetelně vyslovuje	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu) hlasová hygiena	
<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i>	dokáže vyjádřit hrou na tělo jednoduchou rytmickou ozvěnu	hudební rytmus- realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	
<i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	reprodukuje motivy, témata jednoduchých skladbiček pomocí hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře doprovodí vánoční koledy hrou na triangl a ozvučná dřívka	akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva	
<i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	napodobí kroky polky a valčíku	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků	

		kvality tónů - délka, síla, barva, výška	
<i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	rozezná dlouhý a krátký tón, tón tichý a hlasitý, vysoký a nízký	hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>	odliší tón zahráný na různé hudební nástroje (piano, kytara, flétna)	Interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení) vytváření vlastních soudů a preferencí	

3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			
<i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i>	zaspívá intonačně čistě a rytmicky přesně jednodušší píseň v durové tónině, dynamicky odlišně	pěvecký a mluvní projev – hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu	
<i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i>	hrou na tělo vyjádří jednoduchou rytmickou ozvěnu a odpověď, na danou rytmickou otázku a zaspívá i ozvěnu a odpověď na jednoduchou melodii v jednodílné písňové formě (a - b)	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď), jednodílná písňová forma (a - b)	
<i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	zná notu celou, půlovou a čtvrtovou a podle notového záznamu dokáže pomocí Orffových nástrojů doprovodit jednoduchou píseň	záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby	
<i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i>	dokáže taktovat dvoudobý takt, zatančí jednoduchý lidový tanec (mazurka), se zájmem se účastní tanečních her se zpěvem	taktování, pohybový doprovod znějící hudby	
<i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	pozná souzvuk, akord, určí, zda se jedná o hudbu taneční pochodovou nebo o ukolébavku	hudební styly a žánry	
<i>rozpozná v proudu znějící hudby některé</i>	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje – kytara,	hudba vokální, instrumentální a vokálně	

<i>hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i>	příčná flétna, trubka, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	
--	--	---	--

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí ve 4. a 5. ročníku

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k zájmu o učení zařazováním her a obměnami pracovního prostředí

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme tvořivost žáků zadáváním referátů, samostatných prací, projektových prací a tím je vedeme k pochopení, systematizaci, třídění a zpracování informací
- podporujeme samostatnost při řešení úkolů a aplikaci vlastních nápadů

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce a postupů

Kompetence občanské

- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních aktivit
- seznamujeme žáky s naší historií a kulturním dědictvím, učíme je kritickému postoji k umění
- vedeme žáky k nutnosti ochrany historických památek a uměleckých děl a k odmítání vandalismu

Kompetence komunikativní

- rozebíráme s žáky obsah jejich tvorby, učíme je využít vhodných gest a jiných nonverbálních prostředků komunikace

Kompetence sociální a personální

- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastních názorů žáka
- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit
- učíme žáky naslouchat druhým

4. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			
<i>Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá</i>	zaspívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových tóninách, správně nasadí a tvoří tón	Pěvecký projev – nasazení, tvorba tónu	

<i>získané pěvecké dovednosti</i>			
<i>Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i>	Zná notu osminovou, zazpívá stupnici C-dur, zapíše je do notové osnovy a přečte je. Zachytí melodii písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky) Zazpívá akord, stupnici v durové tónině od I. stupně	Záznam vokální hudby – zachycení melodie písně	
<i>Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i>	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby – malá písňová forma, rondo	Hudební formy – malá písňová forma, rondo	
<i>Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</i>	dokáže upozornit na výrazné tempové a dynamické změny, rozpozná v proudu znějící hudby hudební prostředky (pp, p, mf, f, ff)	Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, pohyb melodie, zvukomalba	
<i>Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</i>	využívá tanečních kroků při pohybovém ztvárnění hudby, pohyb přizpůsobí rytmu a výrazu hudby do učiva.	Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny proudící hudby	
<i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i>	zhodnotí a porovná interpretace své i spolužáků	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací	

5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Hudební výchova			

zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	zaspívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových a mollových tóninách, správně nasadí a tvoří tón	pěvecký projev, rozšiřování hlasového rozsahu	
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	zaspívá melodii jednoduché písně podle notového zápisu	záznam vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písně	
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby – velká písňová forma - variace	hudební formy - velká písňová forma, variace	
rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	dokáže upozornit na tempové a dynamické změny, rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební výrazové prostředky (pp, p, mf, f, ff)	hudební výrazové prostředky a hudební prvky z výrazným sémantickým nábojem – zvukomalba, harmonické změny v hudebním doprovodu	
ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	využívá tanečních kroků při pohybovém ztvárnění hudby. uchová a reprodukuje pohyby prováděné při tanci či pohybových hrách	orientace v prostoru – utváření pohybové paměti	VMS I/e
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	zhodnotí a porovná interpretace své i spolužáků	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací	

<i>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či opravil</i>	komunikuje o své tvorbě s ostatními, vyjádří názor k tvorbě své i jiných	proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	MKV IV/c
---	--	---	----------

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

Tato vzdělávací oblast se realizuje na 1. stupni ve dvou samostatných vyučovacích předmětech:
hudební výchova a výtvarná výchova

Výtvarná výchova

Výchovně vzdělávací cíle:

- probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků
- rozvíjet tvořivé schopnosti žáků, pěstovat jejich estetické cítění a vkus
- vytvářet základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost žáků
- vytvářet kladný citový vztah k výtvarnému umění
- seznamovat žáky s výtvarnými nástroji, materiály a technikami
- učit žáky pozorovat a vnímat krásu přírody, hovořit o svých pocitech a dojmech, pokusit se je výtvarně vyjadřovat
- dát dítěti možnost osobitého výtvarného vyjádření určitého prožitku nebo představy neovlivněného vnuceným výtvarným vzorem
- četbou, vyprávěním příběhem, hudbou, dramatickým dílem podněcovat a rozvíjet výtvarné představy žáků, dát možnost výtvarným projevům v různých technikách
- výtvarně experimentovat, objevovat tvary věcí kolem nás, hra s linií s využitím různých plastických materiálů
- výtvarně zobrazovat tvary předmětů na základě her s nimi
- kreslením, malováním a modelováním rozvíjet tvarovou, barevnou i prostorovou představivost a jemnou motoriku
- pozorovat a porovnávat jednoduché předměty, hledat jejich jednotlivé kvality – barevnost, pojmenovávat vlastnosti, tvary, hledat a odlišovat struktury
- dbát na rovnoměrnost a vyváženost smyslových, citových a rozumových přístupů a jejich propojování s důrazem na rozvoj fantazie a svobodného subjektivního vyjadřování
- učit se prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých
- využívat zkušeností žáků, učit je respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování
- dovedností získaných při výtvarných činnostech využívat při výuce prvouky, matematiky, českého jazyka i psaní a naopak
- seznamovat žáky s ilustracemi v dětských knihách, poznávat nejznámější malíře – ilustrátory,
- mezipředmětové vztahy se čtením a literární výchovou
- podílet se na výzdobě třídy, školy; učit se prezentovat své práce
- příležitostně navštěvovat výstavy dětských výtvarných prací a výstavy výtvarných umělců v regionu

Charakteristika výuky:

Časová dotace předmětu výtvarná výchova je 1 hodina týdně v 1. – 3. ročníku a 2 hodiny týdně ve 4. – 5. ročníku. Výtvarná výchova jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti i k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Pro výtvarnou činnost v tomto období je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých.

Děti se snaží výtvarně vyjadřovat své představy výtvarnými prostředky již od útlého věku. Výtvarný projev předškolního věku je především rázu schematického. Děti svým kresbám rozumí, dospělí většinou nedovedou do jejich světa vstupovat. Není však vhodné myšlenkový svět dětí narušovat

předkreslováním a vedením k napodobování. Je naopak potřebné dát dítěti svobodu a do jeho kreseb nezasahovat.

V 1. – 3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí rádo z paměti, předloham se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží se je ztvárnit. Vhodná motivace, která předchází výtvarné tvorbě, podněcuje uvolnění dětské fantazie. Děti potom často tvoří s velkým zaujetím a prožívají velkou radost z toho, co vytvořily. Jejich práce jsou plné volnosti, naivnosti a psychologických záhad.

Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací. V tomto období je vhodné, když mezi metody a formy práce zařazuje učitel co nejvíce různé hravé činnosti a experimentování. Výtvarná výchova dává žákům možnost se individuálně svou výtvarnou činností projevit, sami mohou různými výtvarnými prostředky ztvárnit své vidění světa. Je dobře, když svůj výtvarný projev mají žáci možnost obhájit, vysvětlit spolužákům a vyslechnout jejich názory. Často právě vzájemné hovory žáků o svých výtvorech mohou měnit jejich pohled na svět nebo určitou věc. Zde má učitel příležitost jemně usměrňovat a postupně působit na vytváření výtvarného vkusu žáků.

Tato výchova prolíná celým obdobím. Jeví se jako vedení žáka:

- k svobodnému výtvarnému vyjádření
- k uvědomování si krásy tvarů, barev a barevných kombinací, struktur
- k postupné schopnosti samostatné volby výtvarné techniky (technologie), ke správnému zacházení s výtvarnými nástroji, barvami apod.
- k účasti na utváření prostředí, ve kterém žijeme, učíme se

Ve všech formách výtvarného projevu (v kresbě, malbě, grafice, modelování, prostorovém vytváření, v kombinovaných technikách ...) se projevuje dětská osobnost dítěte, jeho cítění a chápání světa kolem sebe. Téměř všechny námětové okruhy výtvarné výchovy obsahují základní vztahy k životu, prostředí a lidem, a proto souvisí blízce s výukou prvouky a vztahem žáků k životnímu prostředí. Učitelům se přímo nabízí možnost k mezipředmětovým vztahům a využití výtvarných činností žáků v různých malých projektech. Velmi vhodné je uplatňovat ve výuce náměty z žákova okolí, z dětského života z prostředí obce i školy.

Při výtvarné tvorbě plné her, fantazie, spontánnosti, experimentů s technikami i materiály by nemělo v tomto období chybět ani výtvarné zpracování k určitému konkrétnímu tématu (kresbou, malbou), které v některých pojetích pohledu na výtvarnou výchovu v tomto školním věku bývá poněkud zatlačováno do pozadí pro svou údajnou nevhodnost, obtížnost či přílišnou konkrétnost. Ale i tato oblast má v tomto období své místo a opodstatnění.

Takové výtvarné práce mohou být dvojího druhu:

- na základě vlastní představy dítěte
- podle skutečnosti

Kresba z představy má zpočátku ilustrativní charakter, vypráví o bezprostředních zážitcích a zkušenostech žáků a o jeho citovém životě. Motivací k těmto kresbám může být prožitek z her, ze čteného textu, z osobního prožitku, z vycházky apod.

Kresba podle skutečnosti vyjadřuje obvykle první dojem žáka z pozorování. Každý sleduje zpočátku něco jiného, někoho zaujme barva, jiného zaujmou detaily, někdo dovede zachytit linie pozorovaných věcí, někdo zase zachytí jejich funkci. Žák se postupně učí výtvarně uvažovat, pozorně vnímat skutečnost a výtvarně vystihnout její podobu. Proto již v tomto období můžeme začít i s kreslením věcí podle skutečnosti. Žáci samozřejmě nedokáží hned dokonale zachytit pozorovanou skutečnost. Spokojujeme se proto zejména s vystižením toho charakteru předmětu, který pozorujeme. Tyto kresby velmi vhodně využíváme nejen při výuce prvouky, ale i v hodinách matematiky, čtení a psaní. Mnohý žák se v mladším školním věku snáze vyjadřuje kresbou než slovy. Kresbou může např. snadno vyjadřovat porozumění čtené větě nebo čtenému příběhu, porozumění funkci pozorované věci (např. mlýnek, struhadlo). Tím výtvarná výchova přesahuje rámec předmětu jako takového.

K vytváření hlubšího vztahu k výtvarnému umění využíváme návštěvy výstav obrazů, loutek a maňásků, hraček, pohlednic aj., besedujeme nad knihami a jejich ilustrátory.

K vycházkám v průběhu roku je vhodné přidávat prvky výtvarné výchovy, neboť při nich s žáky můžeme pozorovat např. výstavbu obce, významné stavby obce, stavební sloh, ve kterém jsou domy postaveny, úpravu domů a jejich okolí, získáváme spoustu námětů, zajímavostí, postřehů, nasbíráme materiály pro další práci.

Na vytváření žákovského výtvarného vkusu a jeho vztahu k výtvarnému umění a výtvarným hodnotám má také vliv prostředí (rodina, škola, obec, její okolí), kde děti žijí. Nemalý vliv má i rozvoj techniky – fotografie, televize, video, počítače, které zprostředkovávají dětem spoustu podnětů, zážitků (pozitivních, ale v mnoha případech i negativních). Pak je třeba také takováto témata do hodin výtvarné výchovy zařazovat a pomoci tak dětem přemíru podnětů zpracovávat, uvědomovat si jejich hodnotu, zaujímat k nim nějaké postoje, vnímat pozitivní i negativní.

Některé činnosti mohou dětem ukázat, jak lze tuto moderní techniku vhodně využít (počítačová grafika, internet, televizní motivační či vzdělávací pořady, reklama, plakáty, kreslená animace, loutky...).

Učitel, který dovede dětskou duši naladit k výtvarnému projevu, bývá často odměněn bohatstvím dětských nápadů.

Pro výuku výtvarné výchovy je třeba mít dostatečné množství pomůcek a poučit žáky, jak se s nimi zachází. Kromě základních pomůcek pro výtvarné činnosti, které má každý žák svoje vlastní, je třeba mít soubor pomůcek ve třídě pro specifické a složitější výtvarné techniky. Výtvarná výchova nevede samoúčelně jen k osvojování výtvarných technik. Prostřednictvím výtvarných činností pomáhá k výchově citlivého člověka, který si všímá okolního světa a jeho projevů

Charakteristika předmětu:

Vzdělávání v oblasti hudební výchovy směřuje k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Materiální zabezpečení:

učebna výtvarné výchovy, pec na vypalování keramických výrobků, hrnčířský kruh, výtvarné pomůcky dle témat

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí

Kompetence k řešení problémů

- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce a postupů

Kompetence občanské

- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních aktivit

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k zájmu o učení zařazováním her a obměnami pracovního prostředí

Kompetence sociální a personální

- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastních názorů žáka

1. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Výtvarná výchova			
<i>při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměr, barevné kontrasty, proporční vztahy)</i>	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary)	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, jejich jednoduché vztahy, podobnost, kontrast, rytmus	
<i>užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</i>	prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z prvního období, dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků	uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	
<i>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky</i>	komunikuje o obsahu své tvorby a prožívá ji	ověřování komunikačních účinků – osobní postoj v komunikaci, další proměny komunikačního obsahu, záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl	

<i>pro jeho nejbližší sociální vztahy</i>			
<i>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i>	vybere vhodnou techniku pro ztvárnění svého výtvarného záměru na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly zvládá techniku malby vodovými barvami a voskovým pastelem, temperami, suchým pastelem míchá barvy	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (fotografie, televize, tiskoviny, reklama, elektronická média)	
<i>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</i>	barevně vyjádří své pocity a nálady, pojmenovává a porovnává světlostní poměry	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ, osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru	
<i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i>	zhodnotí a porovná interpretace své i spolužáků	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací	

2. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Výtvarná výchova			
<i>rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy,</i>	zvládá techniku malby vodovými barvami a voskovým pastelem, temperami rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary	

<i>objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i>	(barvy)		
<i>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i>	uplatní linie, barvy, objemy, tvary v tvorbě na základě svých vlastních zkušeností a zážitků	uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti.	
<i>vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</i>	rozfoukává barvy, zvládne kresbu měkkou tužkou, perem modeluje z plastelíny a hlíny dovede používat různé druhy štětců dle šířky a potřeby	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podmětů hmatových, sluchových, čichových	
<i>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</i>	ztvární podle svých schopností skutečnost na základě smyslového vnímání	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (fotografie, televize, tiskoviny)	
<i>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i>	na základě vlastní zkušenosti hovoří o obsahu vizuálně obrazných vyjádření	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupiny, v nichž se žák pohybuje	

3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Výtvarná výchova			
<i>rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je</i>	zvládá techniku malby vodovými barvami a voskovým pastelem, temperami, suchým pastelem rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty)		

<i>a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i>			
<i>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i>	uplatní linie, barvy, objemy, tvary, objekty v tvorbě na základě svých vlastních zkušeností a zážitků	uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	
<i>vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</i>	zvládne kresbu měkkou tužkou, perem, rudkou modeluje z plastelíny a hlíny	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podmětů hmatových, sluchových, čichových, pohybových	
<i>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</i>	ztvární podle svých schopností skutečnost na základě smyslového vnímání	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (fotografie, televize, tiskoviny, reklama)	OSV IV/a
<i>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i>	na základě vlastní zkušenosti hovoří o obsahu vizuálně obrazných vyjádření	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupiny, v nichž se žák pohybuje	

4. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Výtvarná výchova			
<i>při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává</i>	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary)	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, jejich jednoduché vztahy,	

<i>je na základě vztahů (světlostní poměr, barevné kontrasty, proporční vztahy)</i>		podobnost, kontrast, rytmus	
<i>užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</i>	prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z prvního období, dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků	uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	
<i>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</i>	komunikuje o obsahu své tvorby a prožívá ji	ověřování komunikačních účinků – osobní postoj v komunikaci, další proměny komunikačního obsahu, záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl	
<i>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i>	vybere vhodnou techniku pro ztvárnění svého výtvarného záměru na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly zvládá techniku malby vodovými barvami a voskovým pastelem, temperami, suchým pastelem míchá barvy	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (fotografie, televize, tiskoviny, reklama, elektronická média)	
<i>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně</i>	barevně vyjádří své pocity a nálady, pojmenovává a porovnává světlostní poměry	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ, osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru	

<i>prostředků a postupů současného výtvarného umění)</i>			
<i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i>	zhodnotí a porovná interpretace své i spolužáků	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací	

5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Výtvarná výchova			
<i>při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměr, barevné kontrasty, proporční vztahy)</i>	zvládá techniku malby vodovými barvami a voskovým pastelem, temperami, suchým pastelem rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary)	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, jejich jednoduché vztahy, podobnost, kontrast, rytmus, jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	
<i>užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</i>	modeluje z plastelíny a hlíny	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	
<i>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností</i>	vybere vhodnou techniku pro ztvárnění svého výtvarného záměru na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podmětů hmatových,	VMS I/a

<i>i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</i>		sluchových, čichových, pohybových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ost. smysly	
<i>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i>	dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (fotografie, televize, tiskoviny, reklama, elektronická média, umělecká výtvarná tvorba)	
<i>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvar. umění)</i>	barevně vyjádří své pocity a nálady, pojmenovává a porovnává světlostní poměry, vhodně kombinuje materiály a použité techniky	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ, osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	MKV I/c
<i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i>	zhodnotí a porovná interpretace své i spolužáků	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací	
<i>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či opravil</i>	komunikuje o své tvorbě s ostatními, vyjádří názor k tvorbě své i jiných	proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	MKV IV/c

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

Tato vzdělávací oblast se realizuje na 2. stupni ve dvou samostatných vyučovacích předmětech
Hudební výchova a Výtvarná výchova

Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Předmět hudební výchova je vyučován v 6. – 9. ročníku vždy po jedné hodině v týdnu.

Je pokračováním výuky části předmětu umění a kultura na 1. stupni a plynule navazuje na znalosti, dovednosti, individuální předpoklady a vztah jedince k hudbě, písni především.

Rozšiřuje dovednosti vokální, instrumentální a teoretické, respektující věk a individuální schopnosti žáka. Vede ho k chápání hudby jako součásti života každého z nás. Učí ho hudbě porozumět, učí ho přijímat hudbu všech žánrů a ze všech koutů světa. Vštěpuje, že hudba je prostředek porozumění mezi jednotlivci i národy. Nenásilně vede žáka k lásce k hudbě a chápání hudby jako prostředku komunikace, radosti, uspokojení, posilnění a odpočinku. Dává poznání, že hudba je výrazový prostředek, pomocí kterého může jedinec vyjádřit svůj názor, postoj, souhlas či nesouhlas, radost, smutek i štěstí, hudbou může i přiměřenou formou bojovat proti tomu, co ho trápí, co touží změnit.

Výběr písní, poslechových skladeb a ukázek je ponechán na učiteli hudební výchovy. V 8. a 9. ročníku jsou zařazovány žáky samostatně zpracované informace a ukázky k zadaným tématům ve formě referátů.

Zpravidla dvakrát ve školním roce je zařazen výchovný koncert podle aktuální nabídky.

Materiální zabezpečení

Výuka hudební výchovy probíhá v odborné učebně, speciálně akusticky upravené K vybavení pro výuku patří 3 pianina, 2 velké keyboardy s dynamikou úhozu, harmonika, housle, kytara, sestava bicích nástrojů a audio a video technika včetně domácího kina, které zajišťuje kvalitní poslech reprodukované hudby. Přímou žákům slouží k výuce v hodinách 8 miniklavičů, množství nástrojů z Orfeova instrumentáře a dostatečné množství potřebných zpěvníků a nahrávek hudby. Ke své samostatné práci žáci využívají možnosti přístupu k internetu, který jim slouží jako zdroj informací k aktuálně probíraným tématům.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. a 7. ročníku

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k zájmu o učení zařazováním pohybových her a obměnami činností
- podporujeme samostatnost při řešení úkolů a aplikaci vlastních nápadů
- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat druhým
- vedeme žáky ke čtení hudebních textů a klademe důraz na pochopení

Kompetence sociální a personální

- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastního výkonu
- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s naší historií a kulturním dědictvím, učíme je kritickému postoji k umění
- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních aktivit

6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i>	zpívá s využitím již získaných dovedností intonačních čte dosud známé noty zaspívá již osvojené písně ve správné intonaci a rytmu využívá svých hlasových možností	intonační a hlasové rozcvičky tvorba tónu, dýchání noty jednočárkované oktávy vybrané písně 4. a 5. ročníku	
<i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, ocení vokální projev druhého.</i>	zpívá s využitím svého hlasového rozsahu, melodičnosti hlasu a čistoty výslovnosti zaspívá vybranou píseň intonačně čistě a rytmicky přesně ve skupině (sboru) popíše přednosti a nedostatky vokálního projevu druhého zná slova a zaspívá státní hymnu ČR	3 písně lidové 3 písně umělé 2 lidové vánoční koledy tvorba tónu v lidském hlase dýchání při zpěvu hospodaření se zásobou vzduchu státní hymna ČR	OSV VIII/a
<i>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i>	reprodukuje slyšený rytmus a melodii jednoduchého hudebního motivu doprovodí jednoduché hudební téma na rytmický nástroj z Orffova instrumentáře	intonační cvičení s doprovodem nástroje, intonace v rozsahu h - d2 rytmické hry na části těla (tleskání, dupání, ťukání...) rytmický doprovod k osvojené písni na ozvučná dřívka a triangl	
<i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.</i>	přečte notový zápis jednoduché písně lidové rozumí použitým značkám vysvětlí a řídí se stavbou jednoduché písně	notová osnova, houslový klíč, noty h - d2 italské názvosloví - piano, forte, mezzoforte, fortissimo malá dvoj a trojdílná forma	
<i>rozpozná některé z tanců různých stylových období,</i>	vyjádří pohybem kontrasty v hudbě – dynamiku a tempo taktuje ve 2/4 taktu	dynamika skladby, písně tempo skladby, písně pojmy vesele, živě, hravě,	

<i>zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.</i>	předvede taneční kroky valčíku	svižně, zdlouha, rychle, rubato, volně, rázně, něžně taktování 2/4 taktu valčík - historie tance a jeho kroky	
<i>orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.</i>	pozná a rozliší poslechem hudební formu fanfáry, vánoční písně a pochodu odliší u tónů délku, výšku, sílu a barvu vyjmenuje a pozná 5 nástrojů strunných	fanfáry a slavnostní píseň vánoční píseň J. J. Ryby tón x zvuk, libý x nelibý vlastnosti tónů housle, viola, violoncello, basa, harfa.... smyčcový kvartet	
<i>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.</i>	pozná, zařadí a popíše základní rysy hudby gotické umí odlišit poslechem husitský chorál a píseň Mastičkář	gotika v dějinách charakteristické prvky hudby gotické Ktož sú boží bojovníci píseň Mastičkář	
<i>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.</i>	porovná hudbu gotickou s literaturou tohoto období, recituje jednoduchý verš ke znějící hudbě	jednoduchost a přímost v hudbě i literatuře recitativ, uplatnění v písni	

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i>	zpívá s využitím již získaných dovedností intonačních, čte a používá dosud známé noty zpívá jemu známé písně ve správné intonaci, výslovnosti a rytmu respektuje hudební názvosloví, naslouchá s porozuměním jemu známé hudbě	intonační rozcvičky noty h - d2 vybrané písně 5. a 6. ročníku hudební názvosloví osvojené v 6. ročníku chorál, fanfára, pochod	OSV I/a

<p><i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, ocení vokální projev druhého</i></p>	<p>zpívá s využitím svého hlasového rozsahu, melodičnosti hlasu a čistoty výslovnosti zaspívá vybranou píseň intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase ve skupině (sboru) zaspívá píseň v jednoduchém lidovém dvojzpěvu (duet)</p>	<p>3 písně lidové 3 písně umělé 2 lidové vánoční koledy zásady zpěvu ve sboru rozložení hlasů ve sboru jednoduchý lidový dvojhlas</p>	
<p><i>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i></p>	<p>reprodukuje slyšený rytmus a melodii hudebního tématu doprovodí zpívanou píseň na rytmický nástroj z Orffova instrumentáře vybere vhodný nástroj k doprovodu vytvoří jednoduchý rytmický doprovod v určeném taktu</p>	<p>intonační cvičení v rozsahu a - e2 rytmické rozcvičky - přesnost opakování slyšeného rytmu, rytmické nástroje a barva jejich zvuku, doprovod k písni ve 2/4 taktu, hra na ozvučná dřívka, triangl, bubínek a malé činely</p>	
<p><i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.</i></p>	<p>přečte notový zápis písně lidové a umělé rozlišuje druhy not z hlediska rytmu popíše a vysvětlí stavbu písně</p>	<p>noty a - e2 oktávy v pořadí malá, jedno a dvoučárkovaná délky not a jejich grafické rozlišení - celá, půlová, čtvrtová, osminová, šestnáctinová, tečka za notou, pomlky repetice, CODA</p>	
<p><i>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.</i></p>	<p>vyjádří pohybem části i celého těla jednoduchý hudební motiv taktuje ve 3/4 taktu předvede taneční kroky polky</p>	<p>pohybové vyjádření nálady skladby - radost, smutek taktování a vytleskávání rytmu 3/4 taktu polka - historie a kroky tohoto tance</p>	
<p><i>orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně</i></p>	<p>pozná a poslechem rozliší hudební formu chorálu, opery a operety, symfonické básně</p>	<p>opera, opereta, symfonická báseň předvětí a závětí</p>	

<i>výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.</i>	vyjmenuje hlavní části symfonického orchestru vyjmenuje a pozná 5 nástrojů dechových	symfonický orchestr, jeho části trubka, pozoun, tuba, flétna, fagot, klarinet...	
<i>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.</i>	pozná a popíše charakteristické rysy hudby období baroka zná epizody ze života a díla J. S. Bacha a G. F. Händela pozná a zařadí poslechem vybrané skladby těchto autorů	barokní hudba v proudu dějin vliv této hudby na prostého člověka J. S. Bach G. F. Händel 2 poslechové skladby těchto autorů	
<i>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.</i>	vyhledá a porovná hudbu baroka s architekturou tohoto období vyjádří slyšenou hudbu ve svém výtvarném projevu	společné prvky hudby a architektury kresba (malba) slyšené hudby - nálada, dynamika	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. a 9. ročníku

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k zájmu o učení zařazováním pohybových her a obměnami činností
- podněcujeme tvořivost žáků zadáváním referátů a samostatných prací a tím je vedeme k pochopení, systematizaci, třídění a zpracování informací
- podporujeme samostatnost při řešení úkolů a aplikaci vlastních nápadů
- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu

Kompetence k řešení problémů

- směřujeme žáky ke správnému vyhledávání, třídění, porovnávání a využívání získaných informací, povzbuzujeme žáky při případných nezdarech
- vedeme žáky k prezentaci zadaných samostatných prací (projektů) v prostředí vhodném k danému účelu (časopis Chameleon, učebna hudební výchovy, internetové stránky školy)
- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky formou prezentace referátů a samostatných prací obhájit svůj názor vhodnými argumenty
- učíme žáky naslouchat druhým
- vedeme žáky ke čtení hudebních textů a klademe důraz na pochopení

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k respektování názorů druhých a čerpání poučení z nich

- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování
- vlastního výkonu
- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s naší historií a kulturním dědictvím, učíme je kritickému postoji k umění
- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních aktivit

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i>	zpívá s využitím již získaných dovedností intonačních čte notový záznam s využitím osvojených znalostí zpívá jemu známé písně ve správné intonaci, výslovnosti a rytmu naslouchá s porozuměním jemu známé hudbě	intonační a hlasové rozcvičky, střídavý dech hlasová hygiena-mutace noty a - e2 vybrané písně 6. a 7. ročníku tréma a její odstranění hudba gotiky a baroka	
<i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, ocení vokální projev druhého.</i>	zpívá s využitím svého hlasového rozsahu, melodičnosti hlasu a čistoty výslovnosti zazpívá vybranou píseň intonačně čistě a rytmicky přesně ve skupině (sboru) i sólově, zazpívá jednoduchou píseň ve dvojhlase, zvládne počátky zpívání v kánonu	2 písně lidové 3 písně umělé 1 moderní vánoční píseň sólový zpěv intonačně jednoduché a rozsahově nenáročné písně odstraňování ostychu 1 píseň dvojhlasá 1 kánon	
<i>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i>	reprodukuje slyšenou melodii a rytmus vytvoří rytmický doprovod zpívané písně vybere vhodný rytmický nástroj a realizuje na něm svůj doprovod udrží svůj rytmus ve skupině nástrojů	intonační cvičení v rozsahu g - e2 intonace po půltónech transponování hudebního motivu, rytmický doprovod k právě zpívané písni charakter písně a vhodný nástroj k ní, hra v rytmickém orchestru paralelní slyšení (sebe slyším, ostatní jen periferně)	
<i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně</i>	přečte notový zápis vybrané písně orientuje se na klaviatuře keyboardu v rozsahu jednočárkované oktávy (C1-C2)	noty oktávy malé, jedno a dvoučárkované a jejich zápis do notové osnovy durové stupnice-C,G,D dur	

<i>a skladby různých stylů a žánrů.</i>		akordy k těmto stupnicím- T, D, S hra velmi jednoduchých lidových melodií na keyboard v rozsahu c1-c2 v terciových postupech	
<i>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.</i>	vyjádří pohybem části i celého těla charakter melodie stoupající, klesající, plynulé a lomené taktuje ve 4/4 taktu	pohybové hry k vyjádření charakteru melodie stoupající, klesající, lomená, plynulá taktování a vytleskání rytmu 4/4 rytmická cvičení zjednodušený zápis rytmu pomlky s tečkou, triola	
<i>orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.</i>	pozná a poslechem odliší hudební formu koncertu, muzikálu a hudebního filmu orientuje se v moderních hudebních formách – jazz, country, folk, folkrock vyjmenuje nástroje hudby moderní a populární	koncert, muzikál, hudební film jazz a country folk, folkrock kytara, keyboard, bicí.... moderní hudební skupiny	
<i>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.</i>	pozná a popíše základní rysy hudby klasicismu zná epizody ze života a díla W. A. Mozarta a L. van Beethovena pozná a odliší poslechem vybrané skladby těchto autorů	hudba klasicismu v dějinách, její zařazení Wolfgang A. Mozart Ludwig van Beethoven 2 poslechové skladby těchto autorů	
<i>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.</i>	popíše význam hudby ve filmu vyhledá, zaznamená na libovolný nosič a vysvětlí výběr hudby k danému filmu	hudba ve filmu a její ukázky, samostatně zpracovaný referát na téma „Hudba a film“	

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i>	zpívá s využitím všech svých možností a dovedností uplatní veškeré své znalosti v oblasti teorie hudby	intonační a hlasové rozcvičky noty tří sousedních oktáv C – c - c1 - c2 hudba gotiky, baroka a klasicizmu, výběr písní 6. – 8. ročníku odbourávání ostychu, trémy, hlasová hygiena	MDV I/a
<i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, ocení vokální projev druhého.</i>	zpívá s využitím svého hlasového rozsahu, melodičnosti hlasu a čistoty výslovnosti zaspívá vybranou píseň intonačně čistě a rytmicky přesně ve skupině (sboru) i sólově zvládne zaspívat píseň v kánonu ocení pěvecký projev druhého	2 písně lidové 3 písně umělé 1 moderní vánoční koleda 1 píseň pro sólový zpěv podle vlastního výběru 1 kánon přednosti a nedostatky pěveckého projevu, citlivé hodnocení druhých	
<i>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i>	vytvoří jednoduchou melodickou a rytmickou improvizaci na konkrétní motiv předvede svou improvizaci	intonační cvičení v rozsahu f-e2 hra na hudebního skladatele - sestavení jednoduché melodie a rytmu, její zápis a realizace vybraným způsobem	
<i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.</i>	orientuje se na klaviatuře keyboardu v rozsahu c-C3 zahraje jednoduchou skladbu na keyboardu z not osvojí si základy prstokladu	oktávy subkonta, kontra, velká, malá, jedno až čtyřčárkovaná hra jednoduchých melodií a písní na keyboardu v rozsahu c-c3 v sekundových postupech základy prstokladu	
<i>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ</i>	vyjádří pohybem dynamiku a tempo populární hudby vytvoří a předvede jednoduchou pohybovou vazbu na vybranou píseň	pohybové hry vyjádření dynamiky a tempa moderní hudby pohybem-pohybová	

<p><i>hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.</i></p>	<p>či skladbu zatancuje slowrock</p>	<p>improvizace kroky a držení při tancování slowrocku</p>	
<p><i>orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.</i></p>	<p>zná a poslechem odliší některé směry moderní hudby své generace (rock, hardrock, rep, metal, punk...) seznámí ostatní s hudbou sobě nejbližší a popíše charakteristické znaky této hudby</p>	<p>rock, hardrock - ukázky metal, heavymetal -ukázky rep, hip-hop – ukázky punk, punkrock – ukázky samostatně zpracované referáty na téma „Můj zpěvák (skupina)“</p>	
<p><i>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.</i></p>	<p>pozná a popíše charakter hudby romantismu zná epizody ze života a díla R. Wagnera rozpozná jemu dosud známé poslechové skladby</p>	<p>hudba romantismu v dějinách, R. Wagner, 2 poslechové skladby tohoto autora hudební poslechové hádanky - hudba gotiky, baroka, klasicismu a romantismu</p>	
<p><i>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.</i></p>	<p>popíše význam hudby v reklamě a doloží vlastním příkladem rozlišuje umění a kýč, vkus a nevkus objasní vliv hudby na psychiku, chování a konání člověka</p>	<p>hudba v reklamě okolo nás v konkrétních ukázkách, pojmy umění, kýč, vkus, nevkus psychika a chování ovlivněné hudbou - smutek, radost, relaxace, agresivita, euforie, davová psychóza</p>	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

Tato vzdělávací oblast se realizuje na 2. stupni ve dvou samostatných vyučovacích předmětech
Hudební výchova a Výtvarná výchova

Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Předmět výtvarná výchova je vyučován v 6. - 9. ročníku, přičemž v 6. a 9. ročníku jsou mu věnovány 2 hodiny týdně, v 7. a 8. ročníku 1 hodina týdně.

Je pokračováním výuky na 1. stupni a plynule navazuje a využívá a rozšiřuje znalosti, dovednosti, individuální schopnosti a předpoklady a vztah žáka k výtvarnému vyjádření a kráse především. Rozšiřuje dovednosti z kresby, malby, grafiky a prostorového vytváření. Vede ho k chápání výtvarného umění a vyjadřování jako přirozené součásti života každého z nás. Učí žáka výtvarnému umění porozumět, učí ho přijímat výtvarné umění všech typů a ze všech koutů světa. Vštěpuje, že výtvarné umění je prostředek porozumění mezi jednotlivci i národy.

Nenasílně vede žáka k lásce k výtvarnému vyjádření a jeho chápání jako prostředku komunikace, radosti, uspokojení, posílení a odpočinku. Dává poznání, že výtvarné umění je výrazový prostředek, pomocí kterého může jedinec vyjádřit svůj názor, postoj, souhlas či nesouhlas, radost, smutek i štěstí, svým výtvarným projevem může i přiměřenou formou bojovat proti tomu, co ho trápí, co touží změnit.

Materiální zabezpečení

Výuka výtvarné výchovy probíhá v odborné učebně, speciálně upravené k práci s různými technikami. K vybavení patří pracovní stoly na modelování a grafiku, stojany na malbu a kresbu. Dvě protilehlé stěny jsou upraveny hobrou, která slouží k práci vestoje či k vystavení hotových prací. K tomuto účelu jsou na chodbách jednotlivých pavilonů nainstalovány sítě.

Pro práci s keramickou hlinou a glazurami mají žáci k dispozici hrncířský kruh a vypalovací pec.

K práci s grafikou žáci využívají lis na grafiku. Žáci ke své práci využívají drobné pomůcky a materiál zajišťovaný z prostředků fondu rodičů. K práci s moderními výtvarnými technikami žáci využívají učebny výpočetní techniky, digitální fotoaparáty a videokameru.

K výběru námětů výtvarných prací je vhodná publikace autorky Věry Roeselové „Námět ve výtvarné výchově“

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. a 7. ročníku

Kompetence k učení

- podporujeme samostatnost při řešení úkolů a aplikaci vlastních nápadů
- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu
- nabídneme žákům škálu metod k vlastnímu ověření a výběru vhodného postupu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce a postupů

Kompetence komunikativní

- učíme žáky naslouchat druhým
- podporujeme metody skupinového učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastního výkonu

- pomáháme skupinám vytvářet pravidla týmové práce

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s naší historií a kulturním dědictvím, učíme je kritickému postoji k umění
- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních aktivit

Kompetence pracovní

- seznamujeme a vyžadujeme po žácích dodržování základních pravidel bezpečnosti práce v různých pracovních podmínkách, vedeme žáky k udržování pracovního pořádku

6.ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vybírání, vytváření a pojmenování co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</i>	seznámí se a využívá škálu výtvarných prostředků-linie, plocha, prostor dokáže tyto prostředky rozpoznat využívá je ve své samostatné práci	kresebné etudy a cviky kompozice z různých geometrických tvarů kresba lidské postavy statická z pohledu zepředu	OSV I/a OSV V/a
<i>užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</i>	využívá obrazná vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem používá základní klasifikaci barev, rozliší a využije světlostní a teplotní kontrast zobrazí vlastní fantazijní představy	zpracování různých hudebních motivů prostorová tvorba práce s papírem hlínou, sádrou	
<i>užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích-počítačová grafika,</i>	dokáže zachytit jevy v proměnách probíhajících v časovém sledu	časový sled různých činností běžného života barvy ve vzájemných souvislostech teorie barev barvy teplé a studené	

<i>fotografie, video, animace</i>			
<i>vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních</i>	vytváří společné kompozice v prostoru instaluje své myšlenky a představy do hmoty dokáže zvládnout objem a prostor	prostorová a plastická tvorba ve skupinové práci práce grafické tisk z papírové matriky	
<i>rozlišuje působení obrazně vizuálního vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu</i>	vnímá vizuálně obrazná vyjádření z hlediska vizuálního na základě své fantazie v rovině smyslového účinku uplatňuje je při svých tvůrčích činnostech	kresba a malba s využitím představivosti a fantazie	
<i>interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</i>	znázorňuje rozličnými výtvarnými prostředky a technikami nejstarší historii lidstva respektuje individualitu člověka samého	práce popisující nejstarší historii lidstva-malba, kresba, grafika člověk a pravěk mezopotámské mozaiky	
<i>porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</i>	orientuje se v rozdílné interpretaci vnímání skutečnosti zobrazené uměleckým dílem chápe umělecké dílo jako projev názoru na svět	dětská literatura a umělecká díla v ní besedy nad knihami	
<i>ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci</i>	svou výtvarnou prací vyjádří vztah ke konkrétní osobě vnímá lidové tradice, zvyky a svátky jako umělecký projev určité skupiny lidí ovlivněné sociálními vztahy	já a moje rodina dekorativní předměty v životě člověka výzdoba interiéru Vánoce a Velikonoce	

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů;</p> <p>uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, představ a poznatků;</p> <p>variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p>	<p>pracuje s výtvarnými prostředky – bod, linka, plocha, prostor</p> <p>samostatně vybírá ze škály vizuálně obrazných prvků ty nejvhodnější k zadanému tématu</p> <p>uplatňuje osobitý přístup k realitě</p>	<p>kresebné etudy a cviky</p> <p>využití různých vlastností kresebných materiálů</p> <p>objem, tvar, linie, šrafování</p> <p>lidská postava-její základní proporce a rozměry</p>	OSV I/a
<p>užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</p>	<p>používá základní pojmy z nauky o barvě</p> <p>orientuje se v prostorových a barevných vztazích</p>	<p>výtvarný záznam autentických smyslových prožitků, emocí a myšlenek</p> <p>teorie barev-barevné spektrum, skládání barev</p>	
<p>užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích- počítačová grafika, fotografie, video, animace</p>	<p>užívá prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, ve vývoji a vzájemných vztazích</p>	<p>zachycení časového sledu konkrétní životní situace</p> <p>výtvarné vyjádření nálady- radost, smutek, štěstí, strach</p>	
<p>vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních</p>	<p>vytváří společně i samostatně kompozice v ploše i prostoru</p> <p>instaluje své představy do plošných a objemových rozměrů</p>	<p>prostorová a plastická tvorba ve skupinách s využitím kombinace různých a netradičních materiálů</p> <p>vícebarevný tisk z papírové matriky</p>	

<i>rozliší působení obrazně vizuálního vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu</i>	vnímá vizuálně obrazná vyjádření z hlediska roviny působení na subjekt	základy a nejjednodušší zásady uměleckého písma fantazijní variace písma	
<i>interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</i>	znázorňuje různými výtvarnými prostředky a technikami člověka v souvislostech historického období středověku	člověk ve středověku vyjádřen kresbou, malbou a modelováním	
<i>porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</i>	rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového a v rovině působení na subjekt	člověk jako objekt znázorněný uměleckým dílem besedy nad obrazem	
<i>ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci</i>	vyjádří vztah k životu výtvarnými prostředky dokáže svou práci vhodně obhájit	komunikace a spolupráce skupiny lidí vyjádřena výtvarnými prostředky dekorativní předměty - význam a jejich funkce v životě člověka- sounáležitost	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. a 9. ročníku

Kompetence k učení

- podněcujeme tvořivost žáků zadáváním referátů a samostatných prací a tím je vedeme k pochopení, systematizaci, třídění a zpracování informací
- podporujeme samostatnost při řešení úkolů a aplikaci vlastních nápadů
- žáky směřujeme k sebekritickému zhodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu

Kompetence k řešení problémů

- směřujeme žáky ke správnému vyhledávání, třídění, porovnávání a využívání získaných informací, povzbuzujeme žáky při případných nezdarech

- vedeme žáky k prezentaci zadaných samostatných prací (projektů) v prostředí vhodném k danému účelu (časopis Chameleon, učebna výtvarné výchovy, internetové stránky školy, prostory chodeb k tomu určené)
- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky formou prezentace referátů a samostatných prací obhájit svůj názor vhodnými argumenty
- učíme žáky naslouchat druhým

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k respektování názorů druhých a čerpání poučení z nich
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastního výkonu
- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit
- učíme žáky základům kooperace a týmové práce

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s naší historií a kulturním dědictvím, učíme je kritickému postoji k umění
- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do kulturních aktivit

Kompetence pracovní

- v rámci projektového vyučování vedeme žáky k vymyšlení nápadů, jejich formulaci, získání prvotních informací a zhodnocení

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p><i>vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů;</i></p> <p><i>uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, představ a poznatků;</i></p> <p><i>variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</i></p>	<p>zná kompoziční principy a využívá je ve svých pracích</p> <p>vybírání a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných prvků</p> <p>uplatňuje osobitý přístup k realitě</p>	<p>práce s různými typy zobrazení - pohledy, rovnoběžné promítání</p> <p>zlatý řez</p> <p>lidská postava v různých polohách a pohledech</p>	<p>OSV I/a</p> <p>OSV VIII/a</p>
<p><i>užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností,</i></p>	<p>využívá ve svých pracích prostorové vztahy, perspektivu a vztahy a účinky barevnosti</p>	<p>kompoziční principy</p> <p>perspektiva</p> <p>vyjádření pocitů a nálad - malba podle hudby</p>	

<i>zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</i>		symbolika barev kontrast a jeho smyslové účinky	
<i>užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích- počítačová grafika, fotografie, video, animace</i>	užívá počítačovou grafiku k vyjádření svých představ zná historii vývoje fotografie chápe význam fotografie v životě člověka	užití základů počítačové grafiky fotografický záznam momentu ze života historie a osobnosti fotografování	
<i>vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních</i>	rozvíjí své estetické cítění pro prostorové formy při vytváření reliéfu	prostorová tvorba s využitím klasického materiálu - hlíny keramický kachel	
<i>rozlišuje působení obrazně vizuálního vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu</i>	vnímá vizuálně obrazná vyjádření z hlediska roviny sociálně utvářeného účinku	fantazijní variace písma písmo provedené štětcem a perem	
<i>interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</i>	znázorňuje rozličnými výtvarnými prostředky a technikami člověka a jeho život v období novověku	člověk a novověk umělecké ztvárnění techniky - kresba, malba a jejich kombinace	
<i>porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje</i>	vysvětlí a hodnotí svůj postoj k vizuálně obrazným vyjádřením	besedy nad uměleckými díly starých mistrů- Leonardo da Vinci, Goya, Michelangelo Buonarroti dotváření uměleckého díla moderními grafickými	

<i>k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</i>		technikami-koláž	
<i>ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci</i>	vyjádří vztahy dvou nebo více lidí na základě vlastního zážitku nebo prožitku	vyjádření vztahů mezi lidmi - přátelství, láska, soucit... využití svých vlastních zkušeností	

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</i>	uplatňuje osobitý přístup k realitě vytvoří výtvarnou práci na základě samostatného výběru výtvarné techniky a prvků a dosud získaných znalostí a dovedností	kresba zátiší-sestavy-aktuálně vnímaného dynamická kresba samostatně zvolené téma zpracovávané ve skupině umělecký výraz objektů v ploše	OSV I/a OSV VIII/a
<i>užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</i>	používá znalosti o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	vyjádření pocitů a nálady navozené známým textem dynamičnost hudby vyjádřená samostatně zvolenými výrazovými prostředky má stupnice oblíbených barev	
<i>užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody</i>	zná možnosti využití a zpracování digitální fotografie využije moderních výtvarných technologií k vlastnímu vyjádření fantazijních představ	digitální fotografie-život kolem nás koláž užitá k vyjádření nonsensu dotváření již vytvořeného	

<i>uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích- počítačová grafika, fotografie, video, animace</i>			
<i>vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření</i>	užije a rozvíjí své estetické cítění pro prostorové formy z hlediska jejich funkčnosti	modelování a tvarování keramické hlíny lidská postava ve třech rozměrech užité předměty vyjádřené různými materiály-dřevo, plast, kovy, hlína a jejich kombinace	
<i>rozlišuje působení obrazně vizuálního vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu</i>	vnímá vizuálně obrazná vyjádření z hlediska roviny symbolického obsahu	vytváření obrazových znaků a symbolů na základě potřeby a fantazie	
<i>interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</i>	znázorní různými výtvarnými prostředky a technikami život člověka v současnosti rozlišuje umělecké projevy současnosti a minulosti orientuje se v oblastech moderního umění	člověk a moderní současnost vyjádřená rozličnými výtvarnými styly a směry-impres, kubismus, realismus	
<i>porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</i>	chápe proměny výtvarného umění ve vztahu k historickým a sociálním jevům a proměnám	diskuse nad díly moderních směrů- pointilismus, kubismus, naivismus, impresionismus výtvarné umění ve vlivu sociálního prostředí - kýč, nekus, agrese, graffiti a etnických skupin	
<i>ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</i>	vyjádří zážitek z osobního nebo společenského života s důrazem na emocionalitu prožitku obhájí svůj výtvarný projev	vyjádření pocitů a nálady na aktuální téma-politika, globální problémy, katastrofy... slovní obhajoba své práce já a ti druzí	

<i>v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci</i>			
--	--	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Pracovní činnosti. Hodinová dotace je 1 hodina týdně

Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu

Předmět člověk a svět práce vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti. Vychází z konkrétních životních situací, kde se setkají lidskou činností a technikou. Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky. Je založen na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

V každém ročníku 1. stupně se v předmětu objevují čtyři tematické okruhy:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Materiální zabezpečení

Výuka bude probíhat v kmenových učebnách, v projektové učebně, učebně výtvarné výchovy, na školní zahradě, ve školní kuchyňce. Některé spotřební materiály si žáci obstarávají sami, případně jim je za úhradu zajistí třídní učitel. Získané informace si žáci ověřují na exkurzích a výletech.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 1. – 3. ročníku

Kompetence pracovní

- vyžadujeme po žácích dodržování základních pravidel bezpečnosti práce v různých pracovních podmínkách
- vedeme žáky k udržování pracovního pořádku
- rozvíjíme manuální zručnost prostřednictvím práce s pomůckami
- podporujeme v žácích kladný vztah k práci, její efektivitě, kvalitě a smysluplnosti
- vytváříme společně s žáky zdravé pracovní prostředí, podporujeme hospodárné využívání materiálů s ohledem na ochranu životního prostředí
- učíme žáky prezentovat výsledky své práce, po dokončení práce vystavujeme
- zdůrazňujeme význam jednotlivých profesí uváděním příkladů z praxe

Kompetence komunikativní

- podporujeme metody skupinového učení

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky vzájemně si pomáhat, umět pomoc nabídnout i o ni požádat

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému rozhodování a zodpovědnosti za své rozhodnutí
- vedeme žáky k využití a aplikaci dříve získaných poznatků v nových souvislostech
- podporujeme samostatnost při řešení úkolů a aplikaci vlastních nápadů

- ujišťujeme žáky o užitečnosti poznatků, získaných pozorováním a experimentováním z hlediska jejich pozdějšího využití

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k řešení problémů ve dvojici, ve skupině a k hledání různých variant řešení a jejich obhajobě
- povzbuzujeme žáky při případných nezdarech
- navrhuje žákům zaznamenávání průběhu řešení a výsledků při zdolávání problémů
- vedeme žáky k aktivnímu podílu při všech fázích činnosti, při plánování, přípravě, realizaci
- i hodnocení

Kompetence občanské

- vedeme žáky k udržování čistoty svého nejbližšího okolí

1. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Práce s drobným materiálem			
<i>vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i>	<p>vybaví si základní vlastnosti materiálu</p> <p>porovná vlastnosti přírodního a technického materiálu</p> <p>propichuje, ohýbá, navléká, svazuje, slepuje, lisuje, stříhá</p> <p>používá při práci s modelovací hmotou a hlinou hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, ohýbání</p> <p>označí různé druhy papírů a kartónu</p> <p>předvádí skládání, stříhání, lepení, trhání, obkreslení jednoduché šablony</p> <p>vybírá vhodné pracovní pomůcky a nástroje</p> <p>vyjmenuje jejich funkce a využití</p> <p>zdůvodní a dodržuje zásady bezpečného a správného používání pracovních pomůcek, nástrojů a zpracovaného materiálu</p> <p>vytvoří výrobky vztahující se k lidovým zvykům a tradicím</p> <p>pojmenuje řemesla</p> <p>vytvoří výrobek některou z tradičních technik</p>	<p>vlastnosti materiálu</p> <p>přírodniny, přírodní materiály (dřívka, korek, sláma, skořápky, listy, šišky, plody, makovice)</p> <p>technické materiály (drátky, bužírka, korále/, modelovací hmota a hlína, papír a karton, aj.)</p> <p>pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití</p> <p>lidové zvyky, tradice, řemesla</p>	<p>OSV I/a</p> <p>VMS I/e</p>
<i>pracuje podle slovního návodu a předlohy</i>	<p>uspořádá si vhodně pracovní místo a udržuje ho v pořádku</p> <p>předvede jednoduchou pracovní operaci podle slovního návodu</p>	<p>jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</p>	

Konstrukční činnosti			
<i>zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i>	sestaví jednoduchý model ze stavebnic rozlišuje vlastnosti plastů a dřeva (pružnost, poddajnost, barevnost, povrch) použije své poznatky v práci ve skupině při vytváření společného díla dodržuje zásady bezpečnosti při práci s materiálem vyřeší uspořádání pracovního prostoru	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) sestavování modelů	OSV IX/b
Pěstitelské práce			
<i>provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování</i>	vypěstuje rostlinu ze semen v místnosti nebo na zahradě popíše výsev, ošetřování, pomůcky vysvětlí význam pěstování rostliny pojmenuje a používá bezpečné nářadí a pomůcky k pěstování vyjádří vlastními slovy nebezpečí některých jedovatých rostlin	pěstování rostlin ze semen v místnosti nebo na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) rostliny jedovaté	EMV II/c EMV IV/b
<i>pečuje o nenáročné rostliny</i>	ošetřuje pokojové rostliny: zalévá, kypří, omývá udržuje misku a okolí rostliny v čistotě	pěstování pokojových rostlin	
Příprava pokrmů			
<i>připraví tabuli pro jednoduché stolování</i>	vyjmenuje základní vybavení kuchyně pojmenuje elektrospotřebiče, jejich význam předvede základní prostření talířů a příborů	základní vybavení kuchyně jednoduchá úprava stolu	
<i>chová se vhodně při stolování</i>	reprodukuje pravidla slušného chování u stolu používá správně příbor	pravidla správného stolování	

2. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Práce s drobným materiálem			
<i>vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i>	popíše vlastnosti keramické hlíny, změny vlastností po vypálení nalézá různé možnosti úpravy přírodnin – trhání, stříhání, lepení porovná pevnost a pružnost různých druhů papírů a fólie s materiálem předvede přesné	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	OSV I/a VMS I/e

	<p>překládání, skládání, stříhání, vystřihování, nalepování, slepování, rozřezávání, děrování, obkreslení šablony</p> <p>reprodukuje poznatky o výrobě papíru</p> <p>porovná různé druhy textilií, nití a bavlnek</p> <p>předvede navlékání nitě do jehly, dělání uzlíku, přední a obnitkovací steh, stříhání textilie</p> <p>přišije knoflík</p> <p>pojmenuje používané pomůcky a nástroje, jejich funkci</p> <p>zdůvodní a dodržuje zásady bezpečnosti práce s pomůckami a nástroji, zejména s nůžkami, nožem a jehlou</p> <p>vytvoří některé výrobky vycházející z lidových zvyků a tradic regionu</p> <p>popíše práci různých řemeslníků</p> <p>vyrobí předmět – z lid. a tradičních technik – lid. pečivo, sláma aj.</p>	<p>lidové zvyky, tradice, řemesla</p>	
<p><i>pracuje podle slovního návodu a předlohy</i></p>	<p>předvádí jednoduché pracovní operace a postupy podle slovního návodu a předlohy</p> <p>uspořádá si vhodně pracovní místo, udržuje pořádek, čistotu</p> <p>neplýtvá materiálem</p>	<p>jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</p>	<p>EMV IV/b</p>
Konstrukční činnosti			
<p><i>zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i></p>	<p>sestaví jednoduchý model podle návodu</p> <p>sestaví model podle vlastní představy</p> <p>sestaví model podle vlastní představy ve skupině</p> <p>dodržuje zásady bezpečnosti při práci s materiálem</p>	<p>stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů</p>	<p>OSV IX/b</p>
Pěstitelské práce			
<p><i>provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování</i></p>	<p>vypěstuje rostlinu ze semen v místnosti nebo na zahradě- seje, zalévá, kypří, přihnojuje, sklízí, pleje</p> <p>zaznamená jednoduše pozorování vývoje rostliny</p> <p>vysvětlí význam pěstované rostliny</p> <p>správně nazve používané nářadí a pomůcky</p> <p>dodržuje zásady bezpečného</p>	<p>pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)</p> <p>rostliny jedovaté</p>	

	používání nářadí označí některé jedovaté rostliny a vysvětlí jejich nebezpečí		
<i>pečuje o nenáročné rostliny</i>	pojmenuje pěstované pokojové rostliny definuje životní podmínky pokojových rostlin a zajistí je: zalévá, kypří, odstraňuje odumřelé části, omývá misky, otírá listy, přihnojuje vysvětlí zvláštní nároky rostlin na světlo, vláhu, teplo uvede seznam, popřípadě nakreslí rostliny, které pěstují doma	pěstování pokojových rostlin	EMV II/c
Příprava pokrmů			
<i>připraví tabuli pro jednoduché stolování</i>	nazývá správně základní vybavení kuchyně, elektrospotřebiče a kuchyňské náčiní vytvoří obrázek kuchyně předvede úpravu stolu k běžnému stolování-talíře, příbory, skleničky, ubrusky aj.	základní vybavení kuchyně jednoduchá úprava stolu	
<i>chová se vhodně při stolování</i>	vyjmenuje pravidla slušného chování u stolu a při stolování je dodržuje	pravidla správného stolování	

3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Práce s drobným materiálem			
<i>vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i>	prozkoumá možnosti využití a úpravy přírodních a technických materiálů předvádí další možnosti práce s hlinou – řezání, válení, přilepování, glazování používá při práci s papírem a kartonem-poměrování, měření, dostřihování oblouků a ostrých úhlů, stáčení, propichování, spojování předvede zatlučení hřebíku používá při práci s textilem měření, stříhání, špendlení, zadní a křížkový steh pojmenuje používané pomůcky, popíše jejich funkci a zásady správné a bezpečné práce s nimi vytvoří některé výrobky vztahující se	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití lidové zvyky, tradice, řemesla	OSV I/a VMS I/e

	k lidovým zvykům a tradicím naší vlasti seznámí se s řemeslnou výrobou a popíše některá řemesla vyrobí výrobek s použitím některé lid. techniky- pečivo, batika, kraslice aj.		
<i>pracuje podle slovního návodu a předlohy</i>	používá předlohy, označení v nich zvládá samostatně jednoduchou pracovní operaci a postup uspořádá si vhodně pracovní místo a udržuje ho v pořádku	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	
Konstrukční činnosti			
<i>zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i>	vytvoří skupinové dílo na zadané téma s využitím stavebnice a dalších materiálů-papír, karton, drátky sestaví model z prvků z kartonu porovná práci s plastovou stavebnicí a kartony	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	OSV IX/b
Pěstitelské práce			
<i>provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování</i>	vypěstuje rostlinu ze semen v místnosti nebo na zahradě popíše, zaznamená vývoj, vyvodí závěr z pozorování pojmenuje některé okrasné rostliny - léčivky, koření, zelenina aj., vysvětlí jejich význam označí jedovaté rostliny, jejich nebezpečí a určí jejich možný výskyt	pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) rostliny jedovaté	EMV IV/b
<i>pečuje o nenáročné rostliny</i>	zdůvodní nutnost přesazování pokojových rostlin označí vhodné období pro přesazování, vhodnou zeminu, četnost, volbu květináče popíše a předvede správný postup při přesazování- vyklopení rostliny, ošetření kořenů, drenáž, umístění rostliny, způsob zasypávání, výšku zeminy v květináči, péče po přesazení	pěstování pokojových rostlin	EMV II/c
Příprava pokrmů			
<i>připraví tabuli pro jednoduché stolování</i>	pojmenuje možná nebezpečí v kuchyni při používání elektrospotřebičů a kuchyňského náčiní zařadí správně kuchyňské předměty-nábytek, nádobí, strojky, spotřebiče, ostatní prostře jednoduše stůl k určité	základní vybavení kuchyně jednoduchá úprava stolu	

	příležitosti (např. narozeniny)		
<i>chová se vhodně při stolování</i>	předvede pravidla stolování	pravidla správného stolování	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 4. – 5. ročníku

Kompetence pracovní

- vyžadujeme po žácích dodržování základních pravidel bezpečnosti práce v různých pracovních podmínkách
- vedeme žáky k udržování pracovního pořádku
- rozvíjíme manuální zručnost prostřednictvím práce s pomůckami
- podporujeme v žácích kladný vztah k práci, její efektivitě, kvalitě a smysluplnosti
- vytváříme společně s žáky zdravé pracovní prostředí, podporujeme hospodárné využívání materiálů s ohledem na ochranu životního prostředí
- učíme žáky prezentovat výsledky své práce, po dokončení práce vystavujeme
- zdůrazňujeme význam jednotlivých profesí uváděním příkladů z praxe

Kompetence komunikativní

- podporujeme metody skupinového učení

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky vzájemně si pomáhat, umět pomoc nabídnout i o ni požádat

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému rozhodování a zodpovědnosti za své rozhodnutí
- vedeme žáky k využití a aplikaci dříve získaných poznatků v nových souvislostech
- podporujeme samostatnost při řešení úkolů a aplikaci vlastních nápadů
- ujišťujeme žáky o užitečnosti poznatků, získaných pozorováním a experimentováním z hlediska jejich pozdějšího využití

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k řešení problémů ve dvojici, ve skupině a k hledání různých variant řešení a jejich obhajobě
- povzbuzujeme žáky při případných nezdarech
- navrhuje žákům zaznamenávání průběhu řešení a výsledků při zdolávání problémů
- vedeme žáky k aktivnímu podílu při všech fázích činnosti, při plánování, přípravě, realizaci
- i hodnocení

Kompetence občanské

- vedeme žáky k udržování čistoty svého nejbližšího okolí

4. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Práce s drobným materiálem			
<i>vytváří přiměřenými pracovními operacemi</i>	nalézá další možnosti úpravy a využití přírodních materiálů	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací	OSV I/a

<i>a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</i>	používá správné postupy a techniky při práci s hlinou - válení, hnětení, přidávání, přilepování, ubírání aj. zkoumá možnosti úpravy a využití různých drátů a jiných technických materiálů vyrobí jednoduchý výrobek z textilu- sešívá, přišívá, vyšívá, vycpává materiálem předvede techniku Origami	hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	
<i>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</i>	vytvoří výrobky vztahující se k lidovým zvykům a tradicím, řemeslům-batikování, malování kraslic, lid. pečivo, tkaní	lidové zvyky, tradice, řemesla	VMS I/e
<i>volí vhodné pracovní pomůcky nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</i>	nazývá správně pracovní pomůcky a nástroje popíše jejich funkci a využití	pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	
<i>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i>	používá správné pracovní operace a postupy uspořádá si vhodně pracovní místo a udržuje zde pořádek vyjmenuje a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce předvede a popíše poskytnutí první pomoci při úrazu	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	
Konstrukční činnosti			
<i>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i>	zhotoví kartónové prvky -nosníky porovná pevnost kartónových proužků a nosníků v ohybu napíše závěr zjištěný porovnáním vytvoří z kartonu jednoduchý model nábytku vytvoří jednotlivě i ve skupině pohyblivý model z plastové stavebnice předvede stavbu domu z plastových či dřevěných kostek s okny, překlady	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	OSV IX/b
<i>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i>	používá předlohy, náčrtý, návody ke správnému vytvoření výrobku načrtne jednoduchý návrh výrobku	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
<i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i>	definuje zásady hygieny a bezpečnosti práce a dodržuje je uvádí příklady poskytnutí první pomoci při úrazu		
Pěstiteleské práce			
<i>provádí jednoduché</i>	popíše základní podmínky pro	základní podmínky pro	EMV II/c

<i>pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</i>	pěstování rostlin-světlo, teplo, vzduch, vláha, výživa, ošetřování, význam půdy, její zpracování, nutnost kvalitního osiva	pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	
<i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i>	vypěstuje rostliny ze semen na zahradě používá správné postupy-úprava půdy, příprava záhonu, vysetí, pletí, jednocení, kypření, zalévání vyvodí závěr, zhodnotí význam jednocení rostlin pozná pokojové rostliny, o které pečuje předvede rozmnožování rostlin dělením trsů provede pokus rychlení cibulovin vyhledá a označí rostliny ve svém okolí	pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté	EMV IV/b
<i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i>	vybere vhodné pomůcky, náradí a náčiní k pěstitelským činnostem		
<i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i>	správně používá náradí, náčiní, pomůcky vyjmenuje zásady hygieny a dodržuje je popíše poskytnutí první pomoci při možném úrazu		
Příprava pokrmů			
<i>orientuje se v základním vybavení kuchyně</i>	charakterizuje ruční strojky, uvede k čemu se používají-mlýnky, šlehače, kráječe, otvíráky prozkoumá některý ruční strojek (mlýnek na maso), rozmontuje, sestaví, pozoruje přenos pohybu ruky na části strojku pojmenuje elektrické strojky-opékače, hnětače, šlehače aj. vybaví si, co je tlakový hrnec a k čemu se používá popíše kuchyni, jak vypadala v minulosti bez elektřiny vysvětlí z jakých materiálů se dříve vyrábělo vybavení do kuchyně a z jakých se vyrábí dnes	základní vybavení kuchyně technika v kuchyni – historie a význam	
<i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i>	uvede seznam potravin potřebných k přípravě pokrmu zdůvodní nutnost správného skladování potravin	výběr, nákup a skladování potravin	EMV IV/b

	roztřídí potraviny určené k rychlé spotřebě (mléko, mléčné výrobky, pečivo, uzeniny, ovoce, zelenina aj.) a vhodné k delšímu uchování uvádí příklady, kde a jak uchováváme potraviny-skříň, chladnička, mraznička, sklep aj. zhotoví samostatně pokrm ze studené kuchyně podle připraveného receptu (jednohubky)		
<i>do</i> držuje pravidla správného stolování a společenského chování	vyjmenuje pravidla správného stolování a dodržuje je prostře slavnostní tabuli uvádí příklady vhodného společenského chování, předvede některé v modelových situacích	pravidla správného stolování společenské chování	
<i>udr</i> žuje pořádek a čistotu pracovních ploch, <i>do</i> držuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytně první pomoc i při úrazu v kuchyni	zdůvodní nutnost udržování pracovních ploch v čistotě a pořádku dodržuje základy hygieny používá bezpečně náčiní, strojky popíše poskytnutí první pomoci při úrazu v kuchyni		

5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Práce s drobným materiálem			
<i>vytv</i> áří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představitosti různé výrobky z daného materiálu	zkoumá možnosti dalšího využití přírodních materiálů vyrobí užitečný předmět z hlíny podle vlastní fantazie zkoumá vlastnosti a využití těsta vytvoří výrobek z textilu vyšije jednoduchý obrázek	vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	OSV I/a
<i>vyu</i> žívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	vytvoří výrobky vycházející z lidových zvyků a řemesel - batika, drhání, tkaní, drátování, kraslice, sláma, šustí, lid. pečivo vybaví si zaniklá či méně používaná řemesla	lidové zvyky, tradice, řemesla	VMS I/e
<i>vol</i> í vhodné pracovní pomůcky nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	pojmenuje pracovní pomůcky a nástroje používá je vhodně popíše jejich funkci a využití	pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití	

<i>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i>	vybírá správné pracovní operace a postupy uspořádá si dobře pracovní místo, udržuje pořádek a čistotu definuje zásady bezpečnosti práce s drobným materiálem, zejména při práci s nůžkami, nožem, jehlou uvádí příklady poskytování první pomoci při úrazu	jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	
Konstrukční činnosti			
<i>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i>	zkoumá stabilitu různě vysokých těles zjišťuje možnosti stabilizace- velikost, podloží, zapuštění do země, upevnění lany, předvede ve skupině postavení iglú z dřevěných kostek nebo stavbu stanu zhotoví ve skupině maketu obce vypracuje arch. návrh obce používá různé dostupné materiály-karton, dřevěné odřezky, desky aj.	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	OSV IX/b
<i>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</i>	používá návody předlohy, náčrtu při stavbě modelu nakreslí samostatně návrh modelu	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
<i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</i>	reprodukuje zásady hygieny při činnostech s různými materiály shrne zásady bezpečnosti při práci se stavebnicí, nožem, lepidly aj. popíše poskytnutí první pomoci při úrazu		
Pěstitelské práce			
<i>provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</i>	prozkoumá vliv chemických přípravků na rostliny porovná nakreslený a zapsaný průběh klíčení, srovná velikost a tvar kořenů a listů naklíčených ve vodě a jednotlivých roztocích jaru, prášku na praní a čisticího prostředku vybírá další látky, které poškozují rostliny i živočichy	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osiv	EMV IV/b EMV II/c
<i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i>	vypěstuje okrasné rostliny na zahradě pojmenuje rostliny, stromy a keře pěstované na školním	pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)	EMV IV/b

	<p>pozemku upraví řezané květiny ve váze předvede rozmnožování pokojových rostlin řízkováním zjistí názvy pokojových rostlin pěstovaných ve škole uvede příklady jedovatých rostlin, se kterými se může dostat do kontaktu, jejich nebezpečí, možné zneužití označí rostliny, které jsou používány jako drogy vysvětlí pojem alergie</p>	<p>pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie</p>	
<p><i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i></p>	<p>používá k práci vhodné pomůcky, nářadí a náčiní, pojmenuje je a udržuje v čistotě a správně ošetřuje</p>		
<p><i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i></p>	<p>definuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, zdůvodní nutnost dodržování předvede poskytnutí první pomoci při úrazu</p>		
Příprava pokrmů			
<p><i>orientuje se v základním vybavení kuchyně</i></p>	<p>ukáže pod vedením dospělé osoby zacházení s elektrickými spotřebiči nalézá příklady vývoje techniky v kuchyni vysvětlí význam zdokonalování techniky</p>	<p>základní vybavení kuchyně technika v kuchyni – historie a význam</p>	
<p><i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i></p>	<p>uvede seznam potravin nakoupí dané potraviny vybírá vhodné, čerstvé zboží, orientuje se podle barvy, vzhledu, údajů na obalech napíše seznam pomůcek připraví samostatně pomazánku podle připraveného receptu pomazánku naservíruje s pečivem, pokrm dozdobí</p>	<p>výběr, nákup a skladování potravin</p>	
<p><i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i></p>	<p>prostře stůl k nějakému tématu: Vánoce, Velikonoce, narozeniny, roční období, dětská oslava vyjmenuje zásady společenského chování u stolu</p>	<p>pravidla správného stolování společenské chování</p>	
<p><i>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje</i></p>	<p>dodržuje základy hygieny při prostírání stolu, přípravě pokrmů a uchování potravin</p>		

<p><i>základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</i></p>	<p>uspořádá si správně pracovní plochu, udržuje zde pořádek a čistotu vysvětlí, jak je možné předcházet úrazům v kuchyni- ochranné pomůcky, správná manipulace s horkými předměty, vhodné zacházení s nožem, strojky, elektrospotřebiči aj. uvádí příklady poskytnutí první pomoci při úrazu v kuchyni</p>		
---	--	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Pracovní činnosti. Hodinová dotace je 1 hodina týdně

Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu

Předmět rozvíjí především kompetence pracovní, komunikativní a sociální a personální. Manuální zručnost žáků je v současné době poněkud opomíjenou částí vzdělávání.

Předmět je vyučován v celkové dotaci 4 hodin, v každém ročníku po jedné hodině za týden. Žáci jsou rozděleni do 2 skupin v každé třídě. Žáci v 6. ročníku absolvují základní učivo příprava pokrmů a oblast svět práce. V 7. ročníku je učivo zaměřeno na práci s technickými materiály – dřevo, plasty, kovy a na oblast svět práce. V 8. ročníku je vyučována oblast vedení domácnosti a oblast svět práce. V 9. ročníku je dále rozvíjena oblast práce s technickými materiály – dřevo, kovy a oblast svět práce. Učivo je do jednotlivých ročníků zařazeno tak, aby v každém bylo téma svět práce a další téma, stanovené RVP. Žáci příslušného ročníku jsou rozděleni do 2 skupin. Skupiny žáků jsou menší především vzhledem k zajištění bezpečnosti žáků při práci.

Pojetí předmětu nepředpokládá, že každý žák bude vzděláván ve všech dílčích tématech, která RVP nabízí, ale pouze v některých, která jsou stanovena v ŠVP.

Charakteristika jednotlivých částí

Práce s technickými materiály

Výuka je zaměřena především na to, aby žáci zvládli základní praktické činnosti s ručním nářadím. V teoretické části poznání vlastností používaných materiálů a jejich správnou volbu pro zhotovení jednoduchých výrobků. Žáci jsou vedeni k tomu, aby se orientovali v jednoduché technické dokumentaci a byli schopni technickou dokumentaci k výrobku vytvořit.

Hlavním cílem předmětu je vytvořit pozitivní vztah žáků k technickým oborům a manuální řemeslné práci.

Příprava pokrmů

Žáci si osvojují učivo okruhu Příprava pokrmů v žákovské kuchyňce. Při výuce je kladen důraz na rozvoj manuální zručnosti, výchovy ke zdraví, rozvoj aktivního vztahu k ochraně životního prostředí, dodržování pravidel společenského chování, komunikaci i spolupráci.

Předmět směřuje k tomu, aby si žáci osvojili praktické pracovní dovednosti a návyky potřebné pro jejich další život. Vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit samostatně i v týmu.

Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci, k vytváření pozitivního vztahu a odpovědného postoje k vlastní práci a její kvalitě.

Žáci nižších ročníků připravují jednoduché pokrmy teplé i studené kuchyně s ohledem na bezpečnost a ochranu jejich zdraví. Starší žáci jsou vedeni ke zvládnutí složitějších technologií při přípravě pokrmů, učí se společensky se chovat při stolování a poskytnout první pomoc při úrazech v kuchyni.

Vedení domácnosti

Předmět Vedení domácnosti pomůže žákům získat soubor vědomostí, praktických dovedností a návyků nezbytných pro zajištění bezproblémového chodu domácnosti. Naučí se ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti, používat vhodné materiály, pomůcky a nástroje na drobnou domácí údržbu a základní hygienické předpisy, které je nutno při provozu a údržbě domácnosti

respektovat. Seznámí je s funkčností a ekonomikou provozu domácnosti, s udržováním jejího chodu a úklidem, údržbou oděvu a textilií, základními ručními prací a s drobnou domácí údržbou. Žáci jsou též seznámeni s problematikou ekologie v oblasti bydlení.

Pěstitelské práce a chovatelství

Pěstitelství na základní škole seznamuje žáky s jednotlivými složkami živé přírody, které jsou od nepaměti lidmi využívány jednak jako potraviny, jako technické plodiny a v neposlední řadě jako nezbytný estetický prvek životního prostředí člověka. Na tomto poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých ekosystémů včetně člověka samotného.

Obsah učiva pěstitelství je zaměřen na rozšíření poznatků a dovedností o pěstování pokojových rostlin a zeleniny a o aranžování rostlin. Součástí nového učiva je nauka o půdě a praktická cvičení s ní, ovocnářství, pěstování léčivých rostlin, základy ochrany rostlin. Významné místo v obsahu má tvorba a ochrana životního prostředí. Obsah učiva je doplněn o chovatelství drobných a domácích zvířat.

Svět práce

Žáci získají základní poznatky, které jsou potřebné k orientaci při volbě svého budoucího povolání. Informace o středních školách, předpokladech pro výkon některých povolání ve vztahu ke svým schopnostem, možnosti, kde získat další informace.

Materiální podmínky

Práce s technickými materiály

Pro výuku předmětu má škola k dispozici dobře vybavenou dílnu pro práci s kovem a pro práci s dřevem. U dílny je strojovna s potřebným vybavením pro přípravu materiálu.

Příprava pokrmů

Žákovská kuchyně disponuje 4 pracovišti, každé je vybaveno elektrickým sporákem, kuchyňskou linkou se dřezem a veškerým potřebným nádobím. Pro žáky je celkem 16 pracovních míst.

Vedení domácnosti

Pro výuku vedení domácnosti lze využít podle potřeby kmenovou učebnu, žákovskou kuchyni, učebnu výtvarné výchovy nebo prostory a vybavení školní dílny.

Pěstitelství a chovatelství

Na školní zahradě jsou pro pěstování rostlin k dispozici záhony, ovocné stromy.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. a 7. ročníku

Kompetence pracovní

- seznamujeme a vyžadujeme po žácích dodržování základních pravidel bezpečnosti práce v různých pracovních podmínkách, vedeme žáky k udržování pracovního pořádku
- seznamujeme žáky s vlastnostmi materiálů a nástrojů, rozvíjíme jejich manuální zručnost
- podporujeme v žácích kladný vztah k práci, její efektivitě, kvalitě a smysluplnosti
- vytváříme zdravé pracovní prostředí, podporujeme hospodárné využívání materiálů s ohledem na životné prostředí
- učíme žáky prezentovat výsledky své práce, ohodnotit práci svou i druhých
- v rámci projektového vyučování vedeme žáky k vymyšlení nápadů, jejich formulaci, získání prvotních informací, realizaci a zhodnocení

Kompetence občanské

- vedeme žáky k udržování čistoty svého nejbližšího okolí a třídění odpadu
- ve školních podmínkách seznamujeme žáky s řády odborných učeben a vyžadujeme jejich dodržování řádu
- vedeme žáky k aktivní pomoci druhým

Kompetence k učení

- ujišťujeme žáky o užitečnosti poznatků z hlediska jejich pozdějšího využití
- vytváříme prostředí a prostor, aby žáci měli možnost posoudit vlastní pokrok s možností prožití vlastního úspěchu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aktivnímu podílu při všech fázích činnosti, při plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

- podporujeme metody skupinového učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

- pomáháme skupinám vytvářet pravidla týmové práce, sledujeme a pozitivně ovlivňujeme atmosféru v týmu

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 8. a 9. ročníku

Kompetence pracovní

- uváděním příkladů z praxe zdůrazňujeme význam jednotlivých profesí
- v rámci vyžadujeme po žácích dodržování základních pravidel bezpečnosti práce v různých pracovních podmínkách, vedeme žáky k udržování pracovního pořádku
- seznamujeme žáky s vlastnostmi materiálů a nástrojů, rozvíjíme jejich manuální zručnost
- podporujeme v žácích kladný vztah k práci, její efektivitě, kvalitě a smysluplnosti
- vytváříme zdravé pracovní prostředí, podporujeme hospodárné využívání materiálů s ohledem na životné prostředí
- vyžadujeme po žácích prezentaci výsledů své práce, ohodnocení práce své i druhých
- projektového vyučování vedeme žáky k vymýšlení nápadů, jejich formulaci, získání prvotních informací, realizaci a zhodnocení

Kompetence občanské

- vyžadujeme od žáků udržování čistoty svého nejbližšího okolí a třídění odpadu
- ve školních podmínkách vyžadujeme dodržování řádu odborných učeben
- vedeme žáky k aktivní pomoci druhým

Kompetence k učení

- ujišťujeme žáky o užitečnosti poznatků z hlediska jejich pozdějšího využití
- vytváříme prostředí a prostor, aby žáci měli možnost posoudit vlastní pokrok s možností prožití vlastního úspěchu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aktivnímu podílu při všech fázích činnosti, při plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

- podporujeme metody skupinového učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

- pomáháme skupinám vytvářet pravidla týmové práce, sledujeme a pozitivně ovlivňujeme atmosféru v týmu

Svět práce

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</i>	rozliší základní znaky a požadavky na řemeslné profese, maturitní obory a obory vyžadující vysokoškolské vzdělání	vlastní zkušenost v rámci dílčích složek předmětu člověk a svět práce	
<i>posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</i>	porovná své možnosti a prospěch s požadavky na studium příslušného oboru	základní typy škol, možnosti dalšího studia	

9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</i>	rozliší základní znaky a požadavky na řemeslné profese, maturitní obory a obory vyžadující vysokoškolské vzdělání	vlastní zkušenost v rámci dílčích složek předmětu člověk a svět práce podmínky podnikání, etapy a typy výroby, vedení účetnictví	
<i>posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</i>	zvolí si školu podle svého zájmu a schopností	rozdělení a přehled o typech škol, možnosti dalšího studia	
<i>využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</i>	uvede, kam se může obrátit s požadavky na informace o dalším studiu	návštěva úřadu práce, informace výchovné poradkyně, internet	

<i>prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</i>	v modelové situaci žádosti o práci nabídne své schopnosti, prezentuje vzdělání	modelové situace, testy zvládnání situací	
--	--	---	--

Práce s technickými materiály

7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</i>	posoudí základní vlastnosti dřeva, plastů, kovů (hustota, pevnost, odolnost, možnosti zpracování) rozpozná základní druhy dřeva, kovů a plastů, uvede jejich použití vybere vhodný materiál a nářadí pro zpracování jednoduchého výrobku spojí dřevo lepením a hřebíky, vybere jejich vhodnou velikost	dřevo, plasty, kovy základní fyzikální, chemické a technologické vlastnosti druhy dřev, jejich stavba, zpracování řeziva, význam lesa druhy plastů (celuloid, polyetylen, polystyren, PVC ...) spojování lepením a hřebíky	EMV I/a EMV III/d
<i>organizuje a plánuje svoji pracovní činnost</i>	stanoví pracovní postup pro práci na jednoduchém výrobku	stanovení pracovního postupu	
<i>užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</i>	přečte jednoduchý technický náčrt a výkres, udělá jednoduchý náčrt podle předlohy včetně jednoduchého kótování	technický náčrt a výkres, kótování	
<i>dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</i>	v praxi uplatňuje zásady zakotvené v řádu školní dílny respektuje pravidla bezpečnosti práce s nástroji uvede zásady první pomoci	samostatná práce s ručním nářadím	
<i>provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</i>	vyrobí výrobek podle zadání, instruktáže a jednoduchého výkresu provádí: orýsování dřeva, příčný řez, broušení dřeva, spojování hřebíky, lepidlem moření, lakování řezání plastu, pilování, broušení a leštění, vrtání měření a štípání drátu, ohýbání drátu, orýsování plechu, jeho stříhání	práce na výrobcích	

	a ohýbání		
<i>řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</i>	posoudí materiály z hlediska jejich základních vlastností rozlíší plasty z hlediska změny jejich vlastností při zahřívání, uvede příklady popíše technologický postup při výrobě oceli, rozlíší litinu a druhy ocelí podle složení a potřeby použití pracuje se základními nástroji: s pilou na dřevo, kladivem, kleštěmi, rýsovací jehlou, pilníkem, ruční vrtačkou, nůžkami na plech, dlátem, kolovrátkem, kleštěmi spojí plech nýtováním povrchově upraví dřevo lakováním	základní materiály a jejich vlastnosti dřevo velkoplošné materiály, výroba, vlastnosti (překližka, laťovka, dřevotřískové desky, dřevovláknité desky) plasty zpracování teplem termoplasty, reaktoplasty kovy výroba oceli surové železo, litina, ocel nýtování plechu, způsoby nanášení nátěrových hmot	
<i>organizuje a plánuje svoji pracovní činnost</i>	sestaví pracovní postup pro vytvoření složitějšího výrobku	stanovení podrobného pracovního postupu	
<i>užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</i>	přečte z výkresu potřebné údaje, připraví si jednoduchý výkres narýsuje jednoduchý výkres v půdorysu a narysu podle předlohy	čtení jednoduchého výkresu promítání na tři průmětny nárys, půdorys, bokorys	
<i>dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</i>	v praxi uplatňuje zásady zakotvené v řádu školní dílny respektuje pravidla bezpečnosti práce s kladivem, pilou na dřevo, kleštěmi, rýsovací jehlou, pilníkem, ruční vrtačkou, nůžkami na plech, dlátem, kolovrátkem, kleštěmi	text řádu školní dílny pravidla první pomoci při poranění pravidla bezpečnosti práce s uvedenými nástroji	
<i>provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</i>	provádí: orýsování dřeva, podélný a šikmý řez dřeva, vrtání, prořezávání a dlabání dřeva, broušení dřeva, základní povrchovou úpravu mořením a lakováním, spojování dřeva řezání plasty, pilování, broušení a leštění, tvarování teplem orýsování plechu, stříhání, pilování, vrtání spojování plechu nýtováním, povrchovou úpravu oceli	práce na výrobcích povrchová úprava materiálů	

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	posoudí materiály z hlediska jejich základních vlastností pracuje se základními nástroji s kladivem, pilou na dřevo, kleštěmi, rýsovací jehlou, pilníkem, ruční vrtačkou, nůžkami na plech, dlátem, kleštěmi, páječkou uvede způsoby průmyslového zpracování plastů a možnosti likvidace plastů jako odpadu projeví základní znalost o rozdělení ocelí do tříd a jeho významu vysvětlí význam, druhy a způsob pájení kovů posoudí použití nátěrových hmot z hlediska jejich složení	základní materiály a jejich vlastnosti spojování dřeva (plátování, čep a rozpor, pero a drážka, kolíky ...) průmyslové zpracování plastů (lisování, vyfukování, vytlačování, tažení ...) problémy likvidace plastů kovy pájení kovů - tvrdé, měkké povrchová úprava, druhy nátěrových hmot	
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	sestaví pracovní postup pro vytvoření složitějšího výrobku	stanovení podrobného pracovního postupu výrobku a jeho částí	
užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	narýsuje výkres výrobku podle předlohy narýsuje jednoduchý výrobek v řezu a průřezu	čtení a rýsování výkresu použití řezu a průřezu	
dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	v praxi uplatňuje zásady zakotvené v řádu školní dílny respektuje pravidla bezpečnosti práce s nástroji	text řádu školní dílny pravidla první pomoci při poranění pravidla bezpečnosti práce s nářadím	
provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	provádí orýsování dřeva, příčný řez, broušení, spojování lepením lakování spojování dřeva čepováním orýsování plastu, řezání, pilování, broušení a leštění, vrtání orýsování plechu, stříhání, ohýbání, spojování pájením	práce na výrobcích povrchová úprava materiálů způsoby nanášení nátěrových hmot	
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních	popíše základní způsoby a pravidla strojního zpracování dřeva a kovů uvede pravidla bezpečnosti při práci na strojích	strojní zpracování dřeva (okružní a pásová pila, svrchní a spodní frézka, dlabačka, soustruh)	

<i>nástrojů a nářadí</i>	rozliší spojovací díly pro spojení součástí a stanoví jejich vhodnost pro konkrétní případy charakterizuje jednotlivé etapy výroby charakterizuje jednotlivé způsoby výroby rozliší druhy závitů a stanoví postup při výrobě závitů určí vhodný spojovací díl pro konkrétní případy popíše způsob výroby laminátu, uvede přednosti laminátových výrobků	strojní zpracování kovů (pákové nůžky, frézka, soustruh, moderní počítačem řízené stroje, automatické výrobní linky) etapy výroby (přípravná, výrobní a expediční) způsoby výroby (kusová, sériová, hromadná) spojování kovů šrouby (druhy a výroba závitů), svařováním spojování dřeva a DTD spojovacími díly (vruty, konfirmáty, kolíky) plasty - lamináty	
<i>organizuje a plánuje svoji pracovní činnost</i>	vytvoří úplný pracovní postup k zhotovovanému výrobku	samostatné stanovení úplného pracovního postupu výrobku a jeho částí	
<i>užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</i>	vytvoří úplnou technickou dokumentaci v potřebné kvalitě k danému výrobku dodržuje základní pravidla pro technické zobrazování	technické zobrazování	
<i>dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</i>	v praxi uplatňuje zásady zakotvené v řádu školní dílny respektuje pravidla bezpečnosti práce s nástroji	text řádu školní dílny pravidla první pomoci při poranění pravidla bezpečnosti práce s uvedenými nástroji	
<i>provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</i>	provádí: začištění hran DTD, spojování DTD konfirmáty vytvoří jednoduchý výrobek použitím technologie laminátu pomocí závitového očka a závitníku vyrobí vnitřní i vnější závit vytvoří podle dokumentace funkční výrobek z více druhů materiálů	práce na výrobku	

Příprava pokrmů

6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</i>	orientuje se v základním vybavení kuchyně bezpečně obsluhuje a udržuje v čistotě a pořádku základní spotřebiče v současné kuchyni	pomazánky saláty polévky	
<i>připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy</i>	zvládne jednoduché pracovní postupy při tepelné úpravě pokrmů i úpravě pokrmů za studena zorganizuje efektivně práci ve skupině	pokrmy připravované v alobalu pokrmy z listového těsta nealkoholické nápoje	
<i>dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti</i>	připraví tabuli pro jednoduché stolování naučí se vhodně chovat při stolování i při obsluze	sladká jídla pokrmy s těstovinami	
<i>dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</i>	seznámí se se zásadami zakotvenými v řádu cvičné kuchyně a uplatní je v praxi dodrží obecné zásady bezpečnosti a hygieny, udrží při práci pořádek a čistotu pracovních ploch a případně poskytne základní první pomoc	nepečené vánoční cukroví pokrmy z mletého masa bezmasé pokrmy	
<i>používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</i>	použije samostatně při práci běžné domácí základní spotřebiče provede bezpečně jejich montáž, demontáž a údržbu	moučníky a nápoje zeleninová jídla polévky a zavářky	
<i>připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy</i>	zná základní pracovní postupy při přípravě pokrmů a nápojů zvládne výběr a nákup základních skupin potravin, včetně jejich skladování	omáčky a přílohy pokrmy na jehle a přílohy vánoční cukroví	
<i>dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti</i>	zvládne stolování v restauraci nebo v soukromí připraví slavnostní tabuli se zdobnými prvky a květinami na stole	pokrmy z masa a přílohy dezerty	
<i>dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</i>	seznámí se se zásadami zakotvenými v řádu cvičné kuchyně a uplatní je v praxi dodrží zásady bezpečnosti a hygieny a poskytne první pomoc při případných úrazech v kuchyni	pokrmy z ovoce pokrmy z uzenin a saláty jako příloha	

Pěstitelské práce a chovatelství

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</i>	<p>uvede základní podmínky pro pěstování rostlin</p> <p>uvede druhy půd, jejich vlastnosti a způsoby zpracování půdy</p> <p>určí možnosti pro výživu rostlin (hnojení)</p> <p>uvede agroekologické požadavky na pěstění</p> <p>určí způsob ochrany rostlin a půdy (příklady chorob, škůdců, plevelů, ochrana)</p> <p>rozezná osivo, sadbu a výpěstky některých základních druhů zeleniny</p> <p>určí charakteristiku a rozdělení zeleniny, vysvětlí její význam pro zdraví</p> <p>vysvětlí zásady uplatňované při pěstování a rychlení zeleniny (skleník, fóliovník)</p> <p>uvede podmínky pěstování na malém prostoru, doma, na balkoně</p> <p>uvede základní podmínky pro pěstování okrasných rostlin</p> <p>uvede hlavní druhy okrasných rostlin</p> <p>vysvětlí množení vybraných zástupců okrasných dřevin a květin</p> <p>vysvětlí pojem hydroponické pěstování pokojových rostlin a bonsají a uvede způsob tohoto druhu pěstování</p> <p>rozezná použití okrasných rostlin v interiérech a exteriérech</p> <p>uvede vliv rostlin na zdraví člověka a jeho psychiku</p> <p>rozpozná některé pokojové rostliny, které mohou působit otravy a alergie</p> <p>vysvětlí pojmy zahradní architektura, předzahrádka</p> <p>uvede možnosti úpravy balkonů, oken</p>	<p>podmínky pro pěstování - půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy</p> <p>zelenina - osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování</p> <p>okrasné rostliny - základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez,</p>	
<i>pěstuje a využívá</i>	pečuje o zeleň a okrasné rostliny na	pěstování vybraných	

<i>rostliny pro výzdobu</i>	zahradě školy ošetřuje školní pokojové rostliny používá zásady uplatňované při pěstování a vazbě okrasných rostlin, při aranžování živých i suchých rostlin a přírodnin pečuje o ovocné stromy na školní zahradě	druhů zeleniny, okrasných rostlin jednoduchá vazba, úprava květin	
<i>používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</i>	používá vhodné pracovní pomůcky při pěstování vybraných rostlin správně zachází s používáním nářadím (ošetřování, ukládání)		
<i>doдрžuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty</i>	doдрžuje zásady hygieny a bezpečnosti práce s rostlinami doдрžuje zásady a bezpečnost užití malé zahradní mechanizace poskytne první pomoc při úrazu (mechanické zranění, bodnutí hmyzem)	text řádu školní zahrady pravidla první pomoci při poranění pravidla bezpečnosti práce s nářadí	
<i>volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</i>	určuje druhy ovocných rostlin, jejich pěstování a množení vybraného druhu (drobné ovoce) ovládá zásady pro výsadbu a pěstování ovoce uvede základní podmínky pro pěstování léčivých rostlin z výsevu určuje léčivé účinky některých rostlin vysvětlí negativní účinky některých rostlin na zdraví člověka – jedovatost, alergie popíše rostliny jako drogy a jejich zneužívání	ovocné rostliny - druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování léčivé rostliny, koření - pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie	
<i>pěstuje a využívá rostliny pro výzdobu</i>	pečuje o léčivé rostliny na zahradě školy		
<i>používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</i>	používá vhodné pracovní pomůcky při pěstování vybraných léčivých rostlin správně zachází s používáním nářadím (ošetřování, ukládání) a provádí jejich údržbu		
<i>prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty</i>	popíše základní zásady chovu zvířat v domácnosti (pes, kočka, morče) popíše chov akvarijských a exotických zvířat uvede podmínky pro chov, výběr zvířete,	chovatelství - chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu kontakt se známými a neznámými zvířaty	

	krmení, životní prostředí zvířete		
<i>dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty</i>	dodržuje zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany při práci s rostlinami a zvířaty dodržuje technologickou kázeň poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	text řádu školní zahrady pravidla první pomoci při poranění pravidla první pomoci při úrazech způsobených zvířaty	

Provoz a údržba domácnosti

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</i>	vysvětlí vznik a vývoj oděvu rozezná různé druhy oděvních materiálů (přírodní, chemické, směsové) rozezná symboly označující způsob péče o šatstvo vysvětlí pracovní postup při pravidelnému ošetřování oděvu a prádla (praní, žehlení) orientuje se v návodech k obsluze žehličky, pračky určí pracovní postup při sezónní ošetření oděvu určí možnosti čištění některých skvrn uvede způsob ukládání šatstva, podle návodu opraví a upraví drobné poškození oděvu podle návodu používá nové ruční ozdobné stehy a vysvětlí jejich použití používá základní prvky háčkování pro výrobu vybraného předmětu používá základní prvky pletení pro výrobu vybraného předmětu vyjmenuje části bytu a vysvětlí jejich význam vysvětlí provoz domácnosti - voda, teplo, světlo - jejich funkčnost uvede pracovní postup uklizení domácnosti orientuje se v návodech pro používání čisticích prostředků a pomůcek	údržba oděvů a textilií, ruční práce – ruční šití, vyšívání, háčkování, pletení byt a jeho uspořádání – zařizování, osvětlení, technické vybavení bytu úklid bytu – organizace, čisticí pomůcky, čisticí prostředky	

	rozezná symboly označující chemické čisticí přípravky		
<i>správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu</i>	ovládá jednoduché pracovní postupy při údržbě oděvu (praní, žehlení prádla) pojmenuje nástroje a pomůcky při ručnímu šití, háčkování a pletení a vysvětlí jejich správné použití pojmenuje čisticí pomůcky a prostředky a vysvětlí správné zacházení s nimi	ruční šití, vyšívání, háčkování, pletení	
<i>dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem</i>	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci se žehličkou a příslušnými pomůckami poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	školní řád řad učební pravidla první pomoci při poranění pravidla bezpečnosti práce s uvedenými nástroji	
<i>provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví</i>	rozliší druhy výdajů v domácnosti vysvětlí pojmy plánování a rodinný rozpočet určí obsah písemného vedení domácího účetnictví vysvětlí možnosti ukládání účtů vysvětlí význam účetních dokladů určí způsob a význam třídění domácího odpadu	ekonomika v domácnosti – plánování a rodinný rozpočet, písemné vedení účetnictví, ukládání účtu a účetních dokladů odpad a jeho recyklace	
<i>ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</i>	uvede druhy nebezpečí v domácnosti a způsob chránění před nimi používá základní druhy švů při strojovém šití podle návodu opraví a upraví drobné poškození oděvu na šicím stroji používá šicí stroj pro výrobu vybraného výrobku (zástěra, povlak na polštář), orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů (myčka, elektrický robot, mikrovlnka, elektrický sporák)	bezpečnost v domácnosti spotřebiče v domácnosti strojové šití – údržba, druhy švů opravy a úpravy prádla a oděvu, dírky	
<i>správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu</i>	ovládá pracovní postup při strojovém šití správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím včetně údržby provádí teoreticky drobnou domácí údržbu - výměna zámku, výměna vodovodního ventilu, práce se	sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana	

	sádrou, připevnění dlaždice, oprava malby, tapetování, nátěry, výměna žárovky, obsluha domácích elektrických a plynových spotřebičů		
<i>do</i> držuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci se šicím strojem a příslušnými pomůckami, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	školní řád, řad učební pravidla první pomoci při poranění pravidla bezpečnosti práce s uvedenými nástroji	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují v 1. – 5. ročníku prostřednictvím tělesné výchovy (samostatný předmět), zdraví a výchova ke zdraví (není samostatný předmět)

Tělesná výchova

Výchovně vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a dovedností žáků
- rozvíjet smysl pro účelný a krásný pohyb
- získat návyky správného držení těla, nacvičovat základní cviky k získání těchto návyků
- vést žáky k vědomému zvládnutí pohybu, zařazovat cviky na koordinaci pohybů
- zvyšovat pohybový rozsah a obratnost žáků
- upevňovat charakterové vlastnosti žáků, rozvíjet sociální vztahy
- získávat pocit nutnosti pravidelného cvičení jako součásti správného životního stylu
- vštípit dětem radostný pocit z pohybu
- vědomě ovládat pohyby, zavádět taneční prvky (lidové písničky), umět hudbu vyjádřit pohybem – pohybové ztvárnění hudby.
- pochopit důležitost organizace a spolupráce hlavně formou her (dodržování pravidel, umět se podřídit kolektivu, spolupracovat...)
- neustále seznamovat žáky s důležitostí dodržování bezpečnostních zásad (při hrách v tělo- cvičně, na hřišti, při cvičeních s náčiním nebo na nářadí...)
- umět slyšet, vnímat a reagovat na povely učitele (nejen na píšťalku, ale i na jiné podněty – slovní, gestikulační ...)
- naučit žáky umět se připravit na sportovní výkony – zvolit vhodnou obuv, vhodné oblečení (sepnout vlasy, odložit hodinky a jiné cennosti ...)
- posilovat tělesnou kondici a duševní pohodu dětí správně zvolenými aktivitami, vhodnými a přiměřenými tomuto věku
- z hlediska správné organizace a bezpečnosti je vhodné zvládnout s dětmi základy pořadových cvičení (nástupy, povely pozor, pohov...)
- využívat různá kondiční cvičení k rozvoji a zvýšení pohybových schopností žáků – to je zvyšovat obratnost, vytrvalost, rychlost, pohyblivost (za pomoci různého načiní, využití různých druhů nářadí, přeskoky, odrazy, překonávání překážek, různé druhy běhů...)
- vnímat důležitost průpravných cvičení (rozcvíček), jako prostředku pro zlepšení a odstranění nedostatků, které vznikají z jednostranného zatížení páteře či ze špatného způsobu života, nedostatku sportovních aktivit
- seznamovat žáky s důležitostí správného rozcvičení, využívat veškeré kompenzační prostředky (protahovací, uvolňovací cvičení, strečink, ...)
- učit žáky cítit, vnímat hudbu a umět ji vyjadřovat pohybem, snažit se rozvíjet rytmické cítění, začleňovat taneční prvky (lidové písničky)
- rozvíjet dovednosti žáka zvládnutím základů atletické abecedy (běhy, skoky, hody ...)
- neméně důležité je zvládnutí průpravných cvičení pro míčové hry, správné zvládnutí a ovládnutí technik házení, chytání, přihrávání
- seznamovat žáky s nácvikem jednoduchých základů miniher
- vkládat dle možností cvičení v různém prostředí, seznamovat žáky s pohybem na hřišti, ve volné přírodě, školy v přírodě v lese
- dle možnosti zařadit zimní sportování (bobování, sáňkování, lyžování, bruslení)
- vštípit základy plaveckých dovedností
- nesoustředit se jen na hodiny Tv, ale začleňovat do vyučování další pohybové aktivity – vycházky, pohybové chvílky, cviky ve třídě na správné držení těla)

Charakteristika výuky:

Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha, schopnost respektovat pokyny, umět se podřídit kolektivu ...)

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí

jejich zdravého životního stylu. Systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla žáků.

Vštěpováním pohybových návyků a vyvoláním u dětí radostného pocitu z pohybu se podílíme na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí a na posilování jejich charakterových vlastností. Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech těchto cílů a úkolů je HRA a dodržování herních pravidel.

Osvojením základů herních technik a taktických postupů, zvyšujeme u žáků nejen pohybové schopnosti, ale také podporujeme jejich prostorovou orientaci, schopnost správného a rychlého rozhodování i schopnost pohotově reagovat

Neustále opakujeme a věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti při výuce Tv, upozorňujeme na možnosti úrazů, snažíme se vštípit pocit zodpovědnosti za své chování a svoji bezpečnost, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům.

Tělesná výchova je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti. Zde musíme citlivě hodnotit každého žáka, vzhledem k jeho individuálním možnostem a předpokladům pro zvládnutí různých pohybových aktivit.

V hodinách Tv se nezaměříme jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také vštěpujeme důležité hygienické zásady s tím spojené.

Pohybové činnosti by měly prolínat a doplňovat i další oblasti výchovy, měly by se objevovat i v dalších předmětech jako např. vhodné rozcvičky, pohybové hry, taneční prvky

Správně řízená výuka tělesné výchovy vyžaduje, aby učitel:

- kladl na žáky tělovýchovné požadavky, které jsou přiměřené jejich tělesné a pohybové vyspělosti
- dbal rozdílu mezi chlapci a děvčaty
- volil program s ohledem na roční období a materiálně technické vybavení školy
- dbal bezpečnosti žáků a vedl žáky k nacvičování vhodné a správné dopomoci a záchrany při cvičení
- účelně zaměstnával co nejvíce žáků vhodnými bezpečnými úkoly ke cvičení ve družstvech

Hlavní organizační formou vyučovacího procesu je vyučovací hodina tělesné výchovy. Vyučovací hodiny tělesné výchovy se nespojují do dvouhodin, rovnoměrně se rozkládají do týdenního rozvrhu.

Zařazování kurzu plavání ve 3. a 4. ročníku v celkové dotaci 20 hodin. Výuka je realizována v plavecké škole.

Tělovýchovné chvílky

Do vyučovacích hodin ostatních předmětů je vhodné vkládat tělovýchovné chvílky. Zařazují se, když se u žáků začne projevovat únava. Jejich programem jsou koordinační, vyrovnávací i kondiční cviky, které žák zná z výuky Tv v daném ročníku.

Cvičební prostor – halu (tělocvičnu) třeba udržovat v čistotě a její vybavení kontrolovat vždy před užitím. Teplota vzduchu v hale by měla být přiměřená, neměla by být nižší než 16. st C.

Na vyučovací hodiny Tv se žáci převlékají do cvičebních úborů. Z pedagogických důvodů používá cvičební úbor i učitel.

Pro zvýšení odolnosti organismu se doporučuje, aby výuka Tv probíhala často na hřišti nebo v terénu. Chceme prospět zdraví žáků, a proto realizujeme mimoškolní tělovýchovné aktivity žáků ve spolupráci s rodiči, sportovními oddíly aj.:

- kroužky
- nepovinné předměty

Cílem této spolupráce je dosáhnout, aby většina žáků měla alespoň 4 x za týden hodinu Tv. Realizace tohoto záměru je možná proto, že spolupracujeme s tělovýchovnými oddíly (2 hod. školní Tv, 2 hod. mimoškolní Tv).

Charakteristika některých cvičení zařazovaných pravidelně do hodin Tv

Vyrovňovací cviky

Jsou to průpravná gymnastická cvičení, která jsou zaměřena na uvolnění a protažení jednotlivých svalových skupin. V tomto období posilovací cviky zařazujeme jen jednoduché a krátce. Pozornost věnujeme cvičením koordinačním, cvičení na zvětšování pohybového rozsahu kloubů, také na podporu návyku správného držení těla.

Cvičení mohou být prováděna v rytmických obměnách s možností hudebního doprovodu. Patří sem cvičení prostná, s náčiním i na náradí, na místě i za pohybu. Dbáme při tom na přiměřený čas pro zařazování těchto cvičení do vyučovacích hodin.

Kondiční cvičení

Cvičení se zaměřením na rychlost, pohyblivost, obratnost, vytrvalost, to jsou: běh, skoky, házení, cvičení rovnováhy, lezení, šplhání, překonávání překážek, gymnastická cvičení s náčiním i bez náčiní (např. s míči, se švihadly, na lavičkách, žebřinách apod.)

Rytmická cvičení a tanec

Rytmická cvičení jsou velmi vhodnou součástí vyučování v 1. – 5. r., zařazujeme je nejen do vyučovacích hodin Tv, ale též do hodin hudební výchovy i českého a anglického jazyka. Podporují značnou měrou dobrý psychický vývoj žáků. Cvičení zařazujeme jako rytmizaci jednoduchých a dětem známých pohybů podle hudebního doprovodu, v 1. a 2. ročníku cvičíme i podle říkanek a písní.

Tanec pomáhá zvládnout základní pohyby paží, nohou a trupu. Učíme žáky základní taneční kroky. Zaměřujeme se na estetický pohybový projev v přiměřeném tempu a dětem srozumitelném rytmu.

Charakteristika předmětu:

Vzdělávání v oblasti směřuje k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Materiální vybavení:

Tělocvična, náradí a náčiní, sportovní areál školy – doskočiště, tartanový okruh, fotbalové hřiště

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 1. – 3. ročníku

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému rozhodování a zodpovědnosti za své rozhodnutí
- vedeme žáky k aktivnímu podílu při všech fázích činnosti, při plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastních názorů žáka
- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit
- učíme žáky prezentovat výsledky své práce, ohodnotit práci svou i druhých

Kompetence pracovní

- učíme žáky základům kooperace a týmové práce
- seznamujeme a vyžadujeme po žácích dodržování základních pravidel bezpečnosti práce v různých pracovních podmínkách, vedeme žáky k udržování pracovního pořádku

Kompetence občanské

- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do sportovních aktivit

Kompetence komunikativní

- podporujeme komunikaci mezi školami, podporujeme přátelské vztahy mezi žáky vyšších a nižších ročníků
- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni

Kompetence k učení

- podporujeme metody skupinového učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování

Kompetence sociální a personální

- vytváříme prostředí a prostor, aby žáci měli možnost posoudit vlastní pokrok
- žáky směřujeme k sebekritickému hodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu
- usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídání rolí ve skupině, pozitivně ovlivňovali kvalitu společné práce a aby dokázali ocenit a vážit si práce druhých
- učíme žáky vzájemně si pomáhat, umět pomoc nabídnout i o ni požádat a rozvíjíme v nich odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi
- vedeme žáky k aktivní pomoci druhým a netoleranci vůči různým formám násilného chování ve fyzické i psychické rovině

1. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá</i>	raduje se z přirozeného pohybu, má odvahu a vůli po zlepšení pohybové dovednosti zná význam sportování pro zdraví	význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu.	

<i>nabízené příležitosti</i>			
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</i>	hodí kriketovým míčkem, ovládá techniku nízkého startu, skáče do dálky, účastní se atletických závodů, zvládne kotoul vpřed a jednoduchá cvičení na žebřinách, skáče přes švihadlo, podbíhá dlouhé lano, provádí cvičení na lavičkách	základy atletiky - běh, skok do dálky, hod kriketovým míčkem základy gymnastiky cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti	
<i>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</i>	dohodne se na spolupráci v družstvu - např. proudová cvičení, pohybové hry	zásady chování a jednání fair play	
<i>uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i>	uplatňuje a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv	
<i>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i>	reaguje na základní pokyny a povely učitele	komunikace v Tv – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely signály	

2. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i>	raduje se z přirozeného pohybu, má odvahu a vůli po zlepšení pohybové dovednosti	cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – jednoduché tanečky, základy estetického pohybu	
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</i>	hází kriketovým míčkem, ovládá techniku nízkého startu, skáče do dálky, účastní se atletických závodů, zvládne kotoul vpřed a jednoduchá cvičení na žebřinách, skáče přes švihadlo, podbíhá dlouhé lano, provádí cvičení na lavičkách	základy atletiky – běh, skok do dálky, hod kriketovým míčkem základy gymnastiky – cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti	
<i>spolupracuje při</i>	soutěží v družstvu,	základy sportovních her –	

<i>jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</i>	uvědomí si porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo	míčové a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení	
<i>uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i>	uplatňuje a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv	
<i>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i>	reaguje na základní pokyny a povely učitele	komunikace v Tv – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely signály	

3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i>	dbá na správné držení těla při různých činnostech	příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</i>	uběhne 60 metrů, taktizuje při běhu na delší vzdálenost (správné dýchání, pohyb při vnitřním okraji oválu), účastní se atletických závodů, šplhá na tyči, provede napojované kotouly, zvládne techniku jednoho plaveckého stylu	základy atletiky – běh, skok do dálky, hod kriketovým míčkem základy gymnastiky - cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti základní plavecká výuka - základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí	
<i>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</i>	spolupracuje při nácvičce základů míčových her, rozliší míč na basketbal a volejbal, střílí na koš, dohodne se na kooperaci a jednoduché taktice družstva a dodržuje ji	základy sportovních her – míčové a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení	
<i>uplatňuje hlavní zásady hygieny</i>	udržuje pořádek v tělocvičně dbá pokynů vyučujícího a dodržuje	bezpečnost při pohybových činnostech –	

<i>a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy</i>	bezpečnost	organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv	
<i>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i>	pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	komunikace v Tv – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely signály	

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí ve 4. a 5. ročníku

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému rozhodování a zodpovědnosti za své rozhodnutí
- vytváříme prostředí a prostor, aby žáci měli možnost posoudit vlastní pokrok
- žáky směřujeme k sebekritickému hodnocení svých schopností a tím k vhodnému výběru přiměřených činností s možností prožití vlastního úspěchu
- vedeme žáky k aktivnímu podílu při všech fázích činnosti, při plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit

Kompetence pracovní

- učíme žáky základům kooperace a týmové práce
- seznamujeme a vyžadujeme po žácích dodržování základních pravidel bezpečnosti práce
- v různých pracovních podmínkách, vedeme žáky k udržování pracovního pořádku

Kompetence občanské

- vytváříme podmínky pro zapojení žáků do sportovních aktivit

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- podporujeme komunikaci mezi školami, podporujeme přátelské vztahy mezi žáky vyšších a nižších ročníků
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při prezentování vlastních názorů žáka

Kompetence k učení

- podporujeme metody skupinového učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování
- učíme žáky vzájemně si pomáhat, umět pomoc nabídnout i o ni požádat a rozvíjíme v nich odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi
- vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce

Kompetence sociální a personální

- usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině, pozitivně ovlivňovali kvalitu společné práce a aby dokázali ocenit a vážit si práce druhých

- vedeme žáky k aktivní pomoci druhým a netoleranci vůči různým formám násilného chování ve fyzické i psychické rovině, učíme žáky prezentovat výsledky své práce, ohodnotit práci svou i druhých

4. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i>	zařazuje do pravidelného pohybového režimu kondiční cvičení	význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybů, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo s rytmickým doprovodem	
<i>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i>	zařazuje do pravidelného pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením, při cvičení správně dýchá zacvičí kompenzační a relaxační cviky	zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná kondičně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i>	uběhne 800m, skáče do dálky, hází kriketovým míčkem, cvičí na náradí, s náčiním, plave jedním plaveckým stylem, účastní se turistických výletů a pobytů v přírodě	základy atletiky – běh, skok do dálky, hod kriketovým míčkem základy gymnastiky – cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti základní plavecká výuka – základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích v terénu	
<i>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu</i>	udržuje pořádek v tělocvičně dbá pokynů vyučujícího a dodržuje bezpečnost, vhodně se obléká a obouvá, oznámí úraz vyučujícímu	hygiena při Tv – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, první pomoc	

spolužáka		v podmínkách Tv	
<i>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastním provedením pohybové činnosti</i>	objektivně kritizuje kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy	
<i>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i>	pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	
<i>užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu potřebné informace</i>	užije při pohybové činnosti základní osvojené tělocvičné názvosloví – stoj, klek, sed, předpažit, upažit, vzpažit.....	komunikace v Tv – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, nákresy	
<i>Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</i>	změří délku hodu kriketovým míčkem, skoku do dálky, změří čas, za který žák uběhne daný úsek		

5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i>	zařazuje do pravidelného pohybového režimu kondiční cvičení, projeví vůli pro zlepšení své zdatnosti	význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybů, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo s rytmickým doprovodem	
<i>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i>	zařazuje do pravidelného pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením, při cvičení správně dýchá	zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná kondičně zaměřená cvičení a jejich praktické	

	zařadí kompenzační a relaxační cviky	využití	
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i>	uběhne 800m, skáče do dálky, hází kriketovým míčkem, cvičí na nářadí s náčiním, plave dvěma plaveckými způsoby, účastní se turistických výletů a pobytů v přírodě, sám vytvoří variantu některé pohybové hry (vybíjená)	základy atletiky – běh, skok do dálky, hod kriketovým míčkem základy gymnastiky – cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti základní plavecká výuka – základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí, průpravné úpoly – přetahy a přetlaky	
<i>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</i>	udržuje pořádek v tělocvičně dbá pokynů vyučujícího a dodržuje bezpečnost, vhodně se obléká a obouvá, poskytne první pomoc spolužákovi v podmínkách Tv	hygiena při Tv – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, první pomoc v podmínkách Tv	
<i>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</i>	objektivně zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy	
<i>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i>	pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	
<i>zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy</i>	ve známém prostředí zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost – sportovní nebo pohybové hry (florbal, vybíjená, hra na honěnou)	organizace při Tv – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí	
<i>změří základní pohybové výkony a porovná je</i>	změří délku hodu kriketovým míčkem, skoku do dálky, změří čas, za který žák uběhne daný úsek	měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní	

<i>s předchozími výsledky</i>		pohybové testy	
<i>orientuje se v informačních zdrojích a pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace</i>	sleduje informační zdroje o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště	zdroje informací o pohybových činnostech	

Zdravotní výchova v 1. – 5. ročníku

Do celého prvního i druhého období výuky tělesné výchovy je zařazována zdravotní výchova, důležité je:

- dbát na osobní čistotu těla, prádla, oděvu, cvičebního úboru
- dodržovat čistotu a pořádek v prostředí tělocvičny
- otužování vzduchem a vodou (ranní mytí studenou vodou)
- seznamovat žáky s vhodnou životosprávou
- do programu dne zařazovat pohybové aktivity (tělovýchovné chvílky)
- upozorňovat žáky na vliv dostatečného množství pohybu pro jejich zdraví vývoj (mimo- školní Tv)
- předcházet úrazům tím, že dbáme, aby žáci dodržovali pokyny týkající se jejich bezpečnosti a ochrany zdraví.
- vést žáky aby si uvědomovali, že při mimoškolních pohybových aktivitách musí dbát na svou bezpečnost, uvažovat o svém chování a dodržovat pokyny dospělých, aby vyrostli v zdravé lidi
- vést žáky k tomu aby uměli zavolat pomoc v případě úrazu, u kterého se náhodou vyskytnou

Úkoly zdravotní výchovy se neplní jenom v rámci tělesné výchovy, ale uplatňujeme je i v ostatních vyučovacích předmětech.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována v předmětech Tělesná výchova a Výchova ke zdraví.

Tělesná výchova

Charakteristika předmětu Tělesná výchova

Předmět klade důraz na všestranný rozvoj žáků, upevňování jejich zdraví, zvyšování všeobecné výkonnosti a tělesné zdatnosti a s tím související duševní a sociální pohodu. Vede jednak k poznání vlastních pohybových možností, ale i k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost. Formuje kladné postoje žáků k pohybové aktivitě ve smyslu celoživotní orientace na zdravý způsob života, se zdůrazněním kompenzačního významu tělesné výchovy.

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Součástí tělesné výchovy jsou korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která preventivně zařazujeme do hodin tělesné výchovy.

Základem pro osvojování pohybových dovedností je kladné uvědomování si pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně umocňuje požitky z pohybu, příjemného prostředí a atmosféry příznivých vztahů. Při hodnocení TV přihlížíme zejména k aktivnímu přístupu a pozitivnímu vztahu ke sportu. Výsledky žáků hodnotíme individuální vztahovou normou.

Materiální podmínky

Pro výuku předmětu má škola k dispozici moderně vybavenou sportovní halu pro všechny kolektivní sporty i gymnastiku. Ke sportovní hale přiléhá nový atletický stadion s umělým povrchem a travnatým fotbalovým hřištěm uprostřed.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. a 7. ročníku

Kompetence pracovní

- vyžadujeme po žácích dodržování základních pravidel bezpečnosti práce při různých sportovních činnostech, vedeme žáky k udržování pořádku na sportovištích
- podporujeme v žácích kladný vztah ke sportu, upevňujeme jejich zdraví, zvyšujeme všeobecnou výkonnost a tělesnou zdatnost a s tím související duševní a sociální pohodu
- vytváříme zdravé prostředí pro sportovní vyžití žáků
- vyžadujeme po žácích prezentaci sportovních výkonů při různých soutěžích, ohodnocení výkonů svých i druhých
- uváděním příkladů z praxe zdůrazňujeme smysl celoživotní orientace na zdravý způsob života
- doporučujeme žákům zařadit do denního režimu pohybové činnosti jako nástroj regenerace sil a kompenzace různého zatížení

Kompetence občanské

- vyžadujeme od žáků udržování čistoty na sportovištích
- ve školních podmínkách vyžadujeme dodržování řádu na sportovištích školy
- vedeme žáky k aktivní pomoci druhým

Kompetence k učení

- ujišťujeme žáky o užitečnosti poznatků z hlediska jejich pozdějšího využití

- vytváříme prostředí a prostor, aby žáci měli možnost posoudit vlastní pokrok s možností prožití vlastního úspěchu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aktivnímu podílu při všech fázích sportovní činnosti, při plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

- podporujeme metody skupinového učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci v týmových hrách

Kompetence sociální a personální

- pomáháme skupinám vytvářet pravidla týmové práce, sledujeme a pozitivně ovlivňujeme atmosféru v týmu

6. - 7. ročník

Činnosti ovlivňující zdraví			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</i>	uvědomuje si význam pravidelného pohybu pro zdraví zařazuje pravidelně některé pohybové činnosti a s konkrétním účelem	správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	
<i>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</i>	volí vhodné cviky, vedoucí k celkovému posilování svalového aparátu a rozvoji vytrvalosti využívá průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) rozvoj vytrvalosti zdravotně orientovaná zdatnost	
<i>samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly</i>	individuálně se rozcvičí, provádí strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	individuální rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny	
<i>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům</i>	zná negativní vliv drog, anabolik přizpůsobuje pohybovou aktivitu vzhledem k rozptyl. podmínkám	drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst sval. hmoty)	

<p><i>o znečištění ovzduší</i></p> <p><i>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</i></p>	<p>uplatňuje pravidla bezpečného chování v běžném sportovním prostředí</p> <p>používá bezpečně sport. nářadí</p> <p>zvládne improvizovaně ošetřit poranění a odsunout raněného</p>	<p>bezpečnost na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu,</p> <p>zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí</p>	
<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p>			
<p><i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i></p>	<p>zvládne:</p> <p>z atletiky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - atletickou abecedu (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) - běh vytrvalý (D – 600 m, H – 1000 m), speciální běžecké cvičení, nízký start, běh na 60m - skok do dálky z rozběhu, skok do výšky (flop) - hod kriket. míčkem, spojení rozběhu s odhodem <p>z košíkové:</p> <ul style="list-style-type: none"> -správný postoj při přihrávce, driblink pravou, levou rukou, driblinková abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování),základy herních systémů, osobní obrana, herní činnosti jednotlivce, dvojtakt <p>zvládne z odbíjené:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přehazovanou -odbití obouruč vrchem a spodem, podání spodem, nahrávka <p>zvládne z florbalu:</p> <ul style="list-style-type: none"> -vedení míčku, nahrávka, střela, hra brankáře <p>zvládá z fotbalu:</p> <ul style="list-style-type: none"> vedení míče, přihrávka, střela na bránu, klička <p>zvládne z gymnastiky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotoul vpřed a vzad, stoj na lopatkách, stoj na rukou přemet stranou, přeskok přes kozu (roznožka) kruhy - kotoul vpřed a vzad, houpání v sedě, rotace kolem své osy hrazda - vzpor, kotoul vpřed, přešvih 	<p>atletika</p> <p>kolektivní hry</p> <p>košíková odbíjená, florbal</p> <p>fotbal</p> <p>gymnastika</p> <p>úpoly</p> <p>kondiční cvičení</p> <p>sjezdové lyžování</p> <p>snowboarding,</p> <p>doplňkové sport. hry (přehazovaná, vybíjená, ringo)</p>	

	<p>únožmo ve vzporu (pravou, levou), výmyk, shyby šplh na laně a tyči rytmická gymnastika-taneční kroky, základy metriky, rovnovážné polohy, cvičení se švihadlem, kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, správné držení těla přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje, pádová technika sebeobrana (držení soupeře na zemi) zvládne cvičení s plným míčem, na žebřinách, šplh na tyči a laně zvládne střední a dlouhý oblouk, jízdu na vleku</p>		
<i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</i>	<p>zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti označí zjevné nedostatky a jejich příčiny umí se sebehodnotit v dané pohybové činnosti</p>	pravidla pohybových činností	
Činnosti podporující pohybové učení			
<i>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</i>	užívá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta	tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	
<i>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu</i>	ctí myšlenky fair play respektuje opačné pohlaví pomáhá slabším a handicapovaným vyjmenuje významné sportovce současnosti i minulosti	historie olympijských her, MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	
<i>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</i>	volí a dodržuje vhodnou taktiku družstva komunikuje se spoluhráči	týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	
<i>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího,</i>	zná a dodržuje pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikaci při hře v poli		

<i>diváka, organizátora</i>			
<i>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</i>	pomáhá měřit výkony prováděných disciplín eviduje a vyhodnocuje výsledky		
<i>zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</i>	organizuje samostatně či v týmu pro své spolužáky sportovní soutěže řídí a spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		
<i>zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</i>	pracuje s tabulkou (výsledkovou listinu) doplňuje a vyhodnocuje příslušná data		

8. - 9. ročník

Činnosti ovlivňující zdraví			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</i>	uvědomuje si význam pravidelného pohybu pro zdraví zařazuje pravidelně některé pohybové činnosti a s konkrétním účelem	správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	
<i>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</i>	volí vhodné cviky, vedoucí k celkovému posilování svalového aparátu a rozvoji vytrvalosti využívá průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) rozvoj vytrvalosti zdravotně orientovaná zdatnost	
<i>samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly</i>	individuálně se rozcvičí, provádí strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	individuální rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny	

<p><i>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</i></p>	<p>zná negativní vliv drog, anabolik přizpůsobuje pohybovou aktivitu vzhledem k rozptyl. podmínkám</p>	<p>drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty)</p>	
<p><i>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</i></p>	<p>uplatňuje pravidla bezpečného chování v běžném sportovním prostředí používá bezpečně sport. nářadí zvládne improvizovaně ošetřit poranění a odsunout raněného</p>	<p>bezpečnost na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu, zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí</p>	
<p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p>			
<p>zvládá v souladu s individuálním i předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<p>zvládne z atletiky: - atletickou abecedu (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) - běh vytrvalý (D – 800 m, H – 1500 m), speciální běžecké cvičení, běh na 60m, štafetový běh - skok do dálky z rozběhu, skok do výšky (flop), - vrh koulí (D – 3 kg, H – 4 kg), spojení sunu a vrhu zvládne z košíkové: - driblink pravou, levou rukou bez očního kontaktu s balonem, - driblinková abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování), - základy herních systémů, - osobní a zónová obrana, - herní činnosti jednotlivce, - dvojtakt zvládne z odbíjené - nahrávka vrchem, spodem, odbíjení obouruč spodem a vrchem, podání vrchem, nahrávka, hra na 3 doteky zvládne z florbalu: - vedení míčku, nahrávka, střela, hra brankáře zvládne z fotbalu: vedení míče, tlumení míče,</p>	<p>atletika košíková odbíjená florbal fotbal gymnastika úpoly kondiční cvičení</p>	

	<p>příhrávka, střela, na bránu, klička zvládá z gymnastiky: stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou, přeskok přes kozu (skrčka) kruhy - kotoul vpřed a vzad, houpání v sedě, rotace kolem své osy hrazda - vzpor, kotoul vpřed, přešvih únožmo ve vzporu (pravou, levou), kotoul vpřed a následně vzad, výmyk, shyby, komíhání ve svisu rytmická gymnastika-taneční kroky, základy metriky, rovnovážné polohy, cvičení se švihadlem, kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, správné držení těla úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu, přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje, sebeobrana (držení soupeře na zemi), pády (vpřed, vzad, stranou) zvládne cvičení s plným míčem, na žebřinách, šplh na tyči a laně</p>		
<i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</i>	<p>zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti označí zjevné nedostatky a jejich příčiny umí se sebehodnotit v dané pohybové činnosti</p>	pravidla pohybových činností	
Činnosti podporující pohybové učení			
<i>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</i>	<p>užívá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu</p>	tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	
<i>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</i>	<p>ctí myšlenky fair play respektuje opačné pohlaví pomáhá slabším a handicapovaným vyjmenuje významné sportovce současnosti i minulosti</p>	historie olympijských her, MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	
<i>dohodne se na spolupráci</i>	<p>komunikuje se spoluhráči při osvojovaných pohybových</p>	týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	

<i>i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</i>	činnostech volí a dodržuje vhodnou taktiku družstva		
<i>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</i>	zná pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikaci při hře v poli organizuje, řídí a přebírá roli rozhodčího		
<i>zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</i>	organizuje samostatně či v týmu pro své spolužáky sportovní soutěže řídí a spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		
<i>zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</i>	pracuje s tabulkou (výsledkovou listinou) doplňuje a vyhodnocuje příslušná data, prezentuje je		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována v předmětech Tělesná výchova a Výchova ke zdraví.
Obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví je realizován v rámci předmětů:

Výchova ke zdraví

– ve výuce Tv – 7. ročník + 1 vyučovací hodina navíc (celkem 3 hodiny)

V hodinách tělesné výchovy dbáme na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při sportovních aktivitách a vedeme žáka k dodržování potřebných hygienických norem. V dalších ročnících vedeme žáka tak, aby získané návyky dodržel, a to jak při výuce Tv, tak při běžném sportování.

– ve výuce PŘ – 8. ročník + 1 vyučovací hodina

V zařazené vyučovací hodině, společně s výukou PŘ 8. r. (člověk), vedeme žáka tak, aby si uvědomoval celostní pojetí své osobnosti ve zdraví a nemoci. Dbáme na to, aby si žák měl možnost uvědomovat originalitu své osobnosti a své postavení v rodině, ve třídě i ve společnosti, aby si uvědomoval zodpovědnost za své jednání. Do komunikačních témat zařazujeme i další náměty z doporučeného učiva. Zařazenou vyučovací hodinu v tomto období vývoje žáka věnujeme i rozvoji komunikace mezi žáky a mezi žáky a učitelem.

Průběžně prolíná všemi ročníky a všemi předměty

Charakteristika

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je důležitou oblastí základního vzdělávání. Má praktický význam pro zdraví žáků v průběhu povinné školní docházky, ale také pro ovlivňování zdraví v jejich dalším životě.

Zdraví člověka je v současnosti chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Zdraví je předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost. Proto je také jednou z priorit celého základního vzdělávání. Rozvíjí se nejen ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, ale promítá se i do celého života školy.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty (poznatky, dovednosti), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Zařazení této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti spojené s přírodou a závislé na kvalitě životního prostředí i bytosti žijící ve společnosti jiných lidí a závislé na kvalitě sociálních vztahů. Aby pochopili hodnotu zdraví i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví, seznámili se s možným nebezpečím, které zdraví ohrožuje, se způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, i s potřebnou odpovědností za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Při realizaci dané vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání v dané oblasti silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později je kladen důraz na stále větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané prostředí a vzdělávání je základem pro vytváření aktivních postojů žáků k otázkám zdraví a jeho ochrany. Obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se realizuje v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech výchova ke zdraví a tělesná výchova. Zároveň prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které ji doplňují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Ve svém obsahu a kompetencích bezprostředně navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Především pak na poznatky o vhodných vztazích v rodině, ve škole a ve společenství vrstevníků, na

základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, na dovednosti odmítat návykové látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení.

Na úrovni 2. stupně základního vzdělávání pak výchova ke zdraví rozvíjí další potřebné kompetence s využitím nových poznatků o přírodě, člověku, vztazích mezi lidmi atd. Učí ho dívat se na vlastní život a činnosti z hlediska potřeb dospívajícího jedince (výživa, protidrogová prevence aj.) i z hlediska životních perspektiv (partnerství a rodičovství, duševní hygiena atd.) a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Vzdělávací obor tělesná výchova plní ve vzdělávání především funkci regenerace a kompenzace jednostranné zátěže působené pobytem ve škole i při činnostech mimo školu (dlouhodobé sezení, dlouhodobé využívání počítačů atd.). Další její význam je v rozvoji pohybových dovedností i v kultivaci pohybu, především pak v poznávání možností rozvoje zdravotně orientované zdatnosti (vytrvalost, svalová síla, pohyblivost, podkožní tuk), jejíž úroveň má zásadní význam pro aktuální zdraví a významně ovlivňuje zdravotní předpoklady i v dospělosti.

Pohybové vzdělávání přechází od spontánní pohybové činnosti k řízené a výběrové pohybové činnosti s uspokojováním vlastních pohybových potřeb i zájmů a k poznávání a využívání možností ovlivňovat svůj pohybový projev a svou tělesnou zdatnost. Charakteristické pro základní vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybových předpokladů (nadání). Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení (především svalové nerovnováhy) a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení (zdravotní tělesná výchova).

Cíle

Žák by se měl učit:

- poznávat zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu a jednat (uvažovat) v tomto smyslu;
- chápat zdraví jako stav tělesné, duševní a sociální pohody a usilovat o vyrovnanost těchto složek;
- získávat orientaci v základních názorech na zdraví a v činnostech podporujících zdraví, postupně je aktivně uplatňovat v každodenním životě (výživa, hygiena, aktivní pohyb aj.);
- rozpoznávat základní situace ohrožující tělesné a duševní zdraví (nemoc, úraz, osobní ohrožení, návykové látky atd.) a získávat dovednost jim předcházet nebo je řešit;
- neohrožovat svým jednáním zdraví své a zdraví jiných lidí;
- poznávat zdroje informací o zdraví, učit se je získávat, hodnotit a využívat;
- poznávat dostupná místa související s preventivní ochranou zdraví (sportoviště, zdravotní poradny, zdravotní zařízení atd.) a podle potřeby je využívat

Tělesná výchova

Žák by se měl učit:

- poznávat význam tělesné a duševní zdatnosti pro zdraví a pracovní výkonnost a osvojovat si způsoby jejího cíleného ovlivňování;
- kultivovat svůj pohybový projev a rozvíjet základní pohybové dovednosti;
- poznávat vlastní fyzické předpoklady i pohybové možnosti a osvojovat si základní způsoby jejich měření a aktivního ovlivňování (při rozvoji pohybových předpokladů i při korekci svalových oslabení);
- poznávat sociální vztahy a role v pohybových činnostech a využívat fair play jednání a myšlenky olympismu i v běžném životě;
- zvládat jednoduchou organizaci pohybových činností a soutěží a zásady bezpečnosti při těchto aktivitách;
- vnímat radost z vlastní (intenzivní) pohybové činnosti a z pohybové činnosti ve skupině lidí a využívat ji pro svou tělesnou a duševní pohodu.

Výchova ke zdraví

Žák by se měl učit:

- uvědomovat si (na základě poznání lidského těla a jeho funkcí) základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím;
- pochopit tělesné, fyziologické a psychické změny spojené s dospíváním a zvládat vlastní aktuální problémy (odpovědné chování; zvládání proměnlivých emocionálních stavů atd.);
- spoluvytvářet vhodné vztahy v rodině a širším společenství (škola, vrstevníci);
- chápat podstatu odpovědného chování a rozhodování v otázkách partnerství a rodičovství, znát rizika předčasného sexuálního života;
- orientovat se v základních otázkách sexuality a uplatňovat odpovědné sexuální chování v souvislosti s ochranou zdraví, etikou, morálkou a vírou;
- uvědomovat si nebezpečí návykových látek a osvojit si způsoby jejich odmítání;
- zvládat způsoby bezpečného chování v různých (i krizových) situacích a komunikaci s neznámými lidmi;
- chápat význam životního a pracovního prostředí v souvislosti s ochranou zdraví a získávat dovednosti k jejich aktivnímu přetváření (utváření);
- poskytovat základní první pomoc, orientovat se v základní péči o děti, handicapované a nemocné.

Výchovně vzdělávací cíle Výchovy ke zdraví:

- rozvíjet kompetence žáka tak, aby se naučil vážít si svého zdraví
- vést žáka k ochraně svého zdraví a vytvářet jeho schopnost chovat se odpovědně k svému zdraví i ke zdraví druhých
- výchovu zaměřovat k tomu, aby si žák uvědomoval, co je třeba dodržovat v oblasti zdravého životního stylu, aby postupně sám dokázal realizovat zdravý způsob života
- vést žáka k tomu, aby si uvědomoval zodpovědnost dospělého – rodiče za chod rodiny, její zabezpečení, výchovu dětí a jejich zdraví, poukazovat na příklady pěkného chování v rodině
- vybavit žáka předpoklady k tomu, aby jeho vstup do dospělosti byl provázen odpovědným přístupem ke zdraví a k založení vlastní rodiny
- seznamovat s pravidly chování ve společnosti, podporovat odpovědné chování a rozhodování, vytvářet dobré vztahy v kolektivu
- žáka připravovat tak, aby se uměl bezpečně orientovat v konfliktních situacích souvisejících se zdravím, mezilidskými vztahy a osobním bezpečím

Obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví

7. ročník (1 hodina týdně k Tv)

Vztah mezi lidmi, formy soužití

- vztahy a pravidla soužití ve společnosti, šikana
- rodina a škola

Změny v životě člověka

- dětství, puberta, dospívání
- tělesné a duševní změny

Zdravý způsob života a péče o zdraví

- výživa a zdraví

- základy zdravého stravování
- poruchy příjmu potravy
- stolování rodiny

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

- civilizační choroby
- zdravotní rizika
- preventivní a lékařská péče
- auto-destruktivní závislosti
- zdravotní a sociální zneužívání návykových látek
- patologické hráčství
- práce s počítačem
- bezpečné chování
- komunikace s vrstevníky
- komunikace s neznámými lidmi
- komunikace se službami odborné pomoci
- manipulativní reklama (reklamní vlivy, působení sekt)
- Hodnota a podpora zdraví
- podpora zdraví, její formy
- prevence
- působení na změnu kvality prostředí
- odpovědnost za své zdraví

Osobnostní a sociální rozvoj

- organizace svých činností a chování
- sebekontrola
- sebeovládání
- zvládání problémů
- psychohygienu
- předcházení a zvládání stresu
- hledání pomoci při problémech
- respektování sebe i druhých, aktivní naslouchání
- vztah k sobě samému, vztah k druhým
- pomoc a ochrana slabšího kamaráda

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

- vztahy ve dvojici, vztahy chlapců a děvčat, kamarádství, přátelství, pomoc

Zdravý způsob života a péče o zdraví

- tělesná a duševní hygiena
- zásady osobní, intimní a duševní hygieny
- stravování a pitný režim
- pohybové aktivity, otužování
- význam pohybu pro zdraví
- režim dne

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví

- bezpečné prostředí ve škole
- bezpečnost při sportovních aktivitách
- bezpečnost v dopravě, návraty domů, ulice, výtah
- znalost pravidel silničního provozu – návaznost na 1. stupeň
- důležitá telefonní čísla

Hodnota a podpora zdraví

- zodpovědnost za své zdraví při různých činnostech, sportovních i jiných
- program podpory zdraví

8. ročník (1 hodina týdně k Př)

Vztahy mezi lidmi, formy soužití

- vztahy a pravidla soužití ve společnosti, vrstevnická skupina, obec
- kamarádství, přátelství, láska

Zdravý způsob života a péče o zdraví

- ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy
- bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS)
- preventivní a lékařská péče, první pomoc
- odpovědné chování v situacích úrazu – v domácnosti, ve škole, ve sportu aj.
- domácí lékárnička
- hygiena práce
- volný čas s ohledem na zdraví a pohyb
- stravování – základní druhy potravin (rozdělování potravin – co je z čeho vyrobené)

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

- stres a jeho vztah ke zdraví
- relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy
- skryté formy násilí a zneužívání, kriminalita
- šikana a jiné projevy násilí
- formy sexuálního zneužívání dětí
- komunikace se službami odborné pomoci
- manipulativní reklama a informace
- ochrana člověka za mimořádných situací

Změny v životě člověka – dospívání, život mladistvých

- tělesné, duševní a společenské změny
- sexuální dospívání, předčasná sexuální zkušenost, těhotenství a rodičovství mladistvých
- poruchy pohlavní identity

Hodnota a podpora zdraví

- celostní pojetí člověka ve zdraví i nemoci
- zdravá výživa a vliv stravování na zdraví
- pitný režim

Osobnostní a sociální rozvoj

- morální rozvoj

- dovednosti pro řešení problémů a mezilidských vztahů
- mezilidské vztahy a komunikace
- respektování sebe i druhých
- aktivní naslouchání, dialog

Očekávané výstupy

PARTNERSTVÍ, RODIČOVSTVÍ, ZÁKLADY SEXUÁLNÍ VÝCHOVY

Žák:

- vysvětlí role matky a otce v rodině
- prokáže základní znalosti v problematice lidské reprodukce a v potřebách dítěte po narození
- chová se ve vztahu k opačnému pohlaví kultivovaně a na veřejnosti uplatňuje ve svých citových projevech vhodnou míru zdrženlivosti a studu
- rozhoduje se odpovědně ve vztahu k opačnému pohlaví

PÉČE O ZDRAVÍ, ZDRAVÁ VÝŽIVA

Žák:

- rozlišuje mezi běžnými, infekčními a civilizačními chorobami a v souvislosti s nimi uplatňuje osvojené preventivní způsoby chování
- uplatňuje návyky osobní a intimní hygieny s ohledem na zdraví a ohleduplné mezilidské vztahy
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky k překonávání únavy a stresu
- rozlišuje manipulativní nátlak reklamy a účelové jednání jednotlivých skupin
- vysvětlí přímé souvislosti mezi složením stravy, způsoby stravování a civilizačními chorobami
- rozlišuje specifické potřeby výživy člověka podle věku, zdravotního stavu, fyzické a duševní činnosti
- uvede zdravotní rizika spojená s poruchami příjmu potravy a odpovědně se rozhoduje ve prospěch zdravých stravovacích návyků

NÁVYKOVÉ LÁTKY

Žák:

- uvede zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek, provozováním hazardních her a posoudí souvislosti mezi jejich zneužíváním a životní perspektivou mladého člověka
- projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
- uplatňuje osvojené modely chování při kontaktu s návykovými látkami

OSOBNÍ BEZPEČÍ, OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Žák:

- uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v dalších situacích ohrožujících zdraví, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- uplatňuje osvojené modely chování v situacích šikanování, týrání a sexuálního zneužívání
- zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- chová se odpovědně při mimořádných událostech a prokáže praktickou znalost první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Povinně volitelné předměty

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu: první cizí jazyk

Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika předmětu

Volitelný předmět konverzace v anglickém jazyce je nabízen žákům, kteří si jako svůj první a povinný jazyk zvolili anglický jazyk. V předmětu anglická konverzace si upevňují znalosti angličtiny, které dosud získali. Probírají různá konverzační témata. Obsah vyučovacích hodin je zaměřen především na procvičování dovednosti Speaking – mluvení. Jazyk je vyučován v jednogodinové týdenní dotaci v 6. – 9. ročníku.

Materiální vybavení

Výuka probíhá v odborné učebně nebo v kmenové třídě. Žáci pracují většinou s doplňkovými materiály – pracovními listy, které se vztahují k příslušnému tématu. Učitel využívá audio-orální pomůcky – kazetový magnetofon, CD, kazety, plakáty, obrázky, mapy, fotografie atd. Při výuce je možné taktéž využít televizi, DVD nebo počítače v odborných učebnách.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. - 9. ročníku

Kompetence k učení

- zdůrazňujeme žákům důležitost komunikace v němčině pro život a studium
- propojujeme témata a jazykové jevy
- vedeme žáky samostatně odstraňovat problémy při komunikaci v němčině

Kompetence k řešení problémů

- aplikujeme a probíráme jednoduché problémy, situace v cizojazyčném prostředí
- podporujeme odvahu dětí nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem
- učíme děti opisovat obsah myšlenky

Kompetence komunikativní

- předkládáme k porozumění jednoduchá sdělení v A
- formulujeme společně jednoduché myšlenky anglicky
- vedeme žáky ke snaze o porozumění i promluvě v přirozeném textu v A
- podporujeme v žácích využití dovedností osvojených v A navázání kontaktu

Kompetence sociální a personální

- ukazujeme žákům jak v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc
- spolupracujeme v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- představujeme zvyky v anglicky mluvících zemích a porovnáváme je se zvyky našimi
- srovnáváme ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a ČR

Kompetence pracovní

- samostatně pracujeme s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využíváme aj k získání informací z různých oblastí

6. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>čte nahlas plynule a foneticky texty přiměřeného rozsahu</i>	čte texty vztahující se ke konverzačním tématům	anglické vánoce zvířata celého světa úryvky z anglické četby – jednoduché texty	
<i>rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky</i>	v textech vyhledá odpovědi na otázku, popř. požadované výrazy či fráze	zvířata nakupování úryvky z knih	
<i>rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci</i>	reaguje na pokyny učitele, ptá se a odpovídá na otázky, česky vysvětlí obsah anglické promluvy	práce s nahrávkou – poslech rozhovor v obchodě členové rodiny cestování	
<i>odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu</i>	porozumí obsahu textu, odhadne význam slov z kontextu	úryvky z Robinsona Crusoe nebo jiné anglické knihy	
<i>sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy</i>	dle vzoru sestaví vyprávění o sobě a svých zálibách, o své rodině, své třídě	můj typický den záliby, oblíbená hudba moje rodina, můj domov sporty z čeho mám strach?	
<i>stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace</i>	česky vysvětlí obsah daného textu, promluvy nebo rozhovoru	texty k jednotlivým tématům poslech audio nahrávek k tématům	
<i>vyžádá jednoduchou informaci</i>	utvoří otázku, zeptá se, porozumí odpovědi	rozhovory řada otázek a odpovědí ve třídě	
<i>jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích</i>	sestaví a předvede rozhovor, který je běžnou každodenní situací	rozhovory určování času národnosti popis vzhledu nakupování	
<i>čte nahlas plynule a foneticky texty přiměřeného rozsahu</i>	čte texty vztahující se ke konverzačním tématům	úryvky z knih – téma čtení svátky v Anglicky mluvících zemích	

<i>rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky</i>	v textech vyhledá odpovědi na otázku, popř. požadované výrazy či fráze	bydlení v Anglii cestování do Anglie perfektní dovolená	
<i>rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci</i>	reaguje na pokyny učitele, ptá se a odpovídá na otázky, česky vysvětlí obsah anglické promluvy	práce s audio nahrávkami – poslech můj víkend přátelé – charakter zaměstnání	
<i>odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu</i>	porozumí obsahu textu, odhadne význam slov z kontextu	čtení textů – informace o anglicky mluvících zemích	
<i>sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy</i>	vypráví o sobě a svých zálibách, o své rodině, své třídě, o svém bytě nebo domě, o místě, kde bydlí rozumí rozhovoru v restauraci, umí podobný sestavit	jídlo v ČR a v Anglii můj dům/byt moje město/vesnice Londýn – památky moje budoucnost	
<i>stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace</i>	česky vysvětlí obsah daného textu, promluvy nebo rozhovoru umí anglicky říci, o čem jednoduchý text nebo promluva pojednává	texty k jednotlivým tématům poslech audio nahrávek k tématům	
<i>vyžádá jednoduchou informaci</i>	utvoří otázku, zeptá se, porozumí odpovědi	rozhovory řada otázek a odpovědí ve třídě	
<i>jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích</i>	sestaví a předvede rozhovor, který je běžnou každodenní situací	rozhovory orientace ve městě	
<i>čte nahlas plynule a foneticky texty přiměřeného rozsahu</i>	čte texty vztahující se ke konverzačním tématům	texty k jednotlivým tématům (kultura, nemoci, móda, školský systém, ČR, anglicky mluvící země,..)	
<i>rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky</i>	v textech vyhledá odpovědi na otázku, popř. požadované výrazy či fráze	texty k jednotlivým tématům (velikonoce, cestování)	
<i>rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované</i>	reaguje na pokyny učitele, ptá se a odpovídá na otázky, česky vysvětlí	práce s audio nahrávkou (poslechy zaměřené	

<i>promluvě a konverzaci</i>	obsah anglické promluvy	k tématům, např. nakupování – výměna zboží)	
<i>odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu</i>	porozumí obsahu textu, odhadne význam slov z kontextu	čtení textů- zajímavosti o anglicky mluvících zemích (VB, USA, Kanada, Austrálie)	
<i>sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy</i>	vypráví o sobě a svých zálibách, o své rodině a dalších tématech dovede sestavit vyprávění na zadané téma	já a kultura kultura v mém městě zdraví a nemoci já a móda	
<i>stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace</i>	česky vysvětlí obsah daného textu, promluvy nebo rozhovoru	texty k jednotlivým tématům poslech audio nahrávek k jednotlivým tématům	
<i>vyžádá jednoduchou informaci</i>	utvoří otázku, zeptá se, porozumí odpovědi	rozhovory řada otázek a odpovědí ve třídě	
<i>jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích</i>	sestaví a předvede rozhovor, který je běžnou každodenní situací	rozhovory nakupování návštěva u lékaře	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu

Seminář z českého jazyka

Charakteristika předmětu

Seminář z českého jazyka je vyučován jako povinně volitelný předmět v 6. - 9. ročníku, v časové dotaci jedné hodiny týdně.

Žáci jsou po celou dobu výuky systematicky vedeni k soustavnému zvyšování jazykové kultury, jež patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Ovládnutí jazykových prostředků češtiny by mělo být pro žáky i základním předpokladem úspěšného vzdělávání v dalších oblastech, zejména při osvojování cizích jazyků.

Žáci získají pro život významné dovednosti spojené s mnohostrannou komunikací člověka v moderní společnosti (ústní a písemné vyjadřování ve vztahu k odlišným adresátům, schopnost vyjadřovat vlastní názory, vystupovat před lidmi apod.).

Cílem volitelného předmětu seminář z českého jazyka je soustavné vedení a zdokonalování v používání elementárních pravidel stylistiky v praxi a k utváření jejich čtenářského vkusu a trvalého zájmu o četbu.

Obsahem předmětu bude posilování získaných dovedností o posilování znalostí v oblasti gramatiky o aplikace mluvnických pravidel při analýze textu, produkci vlastního textu o posilování individuálních dovedností v oblasti lexikálního, morfologického a syntaktického pravopisu o základy literární teorie

Materiální zabezpečení

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Žáci jsou děleni do skupin. Do práce žáků jsou začleněny návštěvy knihoven, práce s internetem a hlavně práce s knihou a různými texty. Velký důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. - 9. ročníku

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k procvičování a opakování učiva probíraného v hodinách českého jazyka
- nabídneme žákům škálu metod k procvičení získaných poznatků z českého jazyka
- klademe důraz na práci s textem a vyhledávání základních informací
- vedeme žáky k správnému a kultivovanému používání mateřského jazyka

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k řešení problémů nejen samostatně, ale i ve dvojici či ve skupině
- učíme žáky k správné orientaci v jazykových příručkách a mluvnických pravidlech

Kompetence komunikativní:

- dbáme na formu žákova písemného i mluveného projevu
- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla pro písemný i mluvený projev
- vedeme žáky k přesnému, výstižnému vyjadřování a úhlednému písmu
- vedeme žáky k procvičování čtení různých typů textů a klademe důraz na porozumění přečteného textu

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky respektovat práci druhých, vést dialog, být tolerantní k názoru jiných

- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků, eliminujeme ostych při samostatných výstupech

Kompetence občanská:

- seznamujeme žáky s naším literárním kulturním dědictvím

Kompetence pracovní:

- motivujeme žáky k přípravě na vyučovací hodiny
- motivujeme žáky k zodpovědnému přístupu v hodinách cvičení z českého jazyka

6—9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>	vytvoří otázky a odpovědi k přečtenému textu rozpozná podstatné informace třídí získané informace při práci s informačními zdroji dodržuje „etiku“ práce s informacemi (citace apod.) fakta vyčtená z textu rozebere v obsáhlejší rozsahu	kritické čtení a naslouchání práce s textem	
<i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</i>	vyhledá v odborných textech, časopisech, encyklopediích, internetu základní údaje třídí je a písemně zpracuje napíše výtah, výpisky a porovná je cvičí čtení s porozuměním	výtah, výpisky, čtení s porozuměním	
<i>využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>	určí druhy vět užívá prostředky charakteristické pro jednotlivé věty definuje věcné významy slov vyhledá a vysvětlí rčení rozliší jednoznačná a mnohoznačná slova předvede využití citově zabarvených slov správně rozliší a použije citově zabarvená slova	druhy vět podle postoje mluvčího otázky doplňovací a zjišťovací sousloví rčení jednoznačná a mnohoznačná slova odborné názvy synonyma citově zabarvená slova	
<i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě</i>	vyhledává a určí základní větné členy a rozvíjející větné členy určí podmět všeobecný	věty jednočlenné a dvočlenné (i s nevyjádřeným	

<i>a v souvětí</i>	uvede příklady vyjádření přísudku vysvětlí přísudek slovesný a jmenný vyjmenuje druhy vedlejších vět správně využije jejich použití rozlíší jednotlivé druhy vedlejších vět uvede příklady spojovacích výrazů nahradí vedlejší větu větným členem a naopak rozlíší druhy přívlastků	podmětem) rozdávající větné členy druhy přísudku druhy vedlejších vět různé typy přívlastků	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	zvládne interpunkci ve větě i v souvětí definuje základní pravidla psaní velkých písmen předvede v různých pravopisných cvičeních znalost základních pravopisných jevů	psaní velkých písmen tvary, jenž, jež různé pravopisné jevy shoda podmětu s přísudkem	
<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i>	vybere si k samostatné četbě literární text přiměřený věku čtenáře volně reprodukuje přečtený text shrne základní myšlenky přečteného literárního díla	výběr četby podle zájmu žáků a možností školní knihovny	
<i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>	rozpozná manipulativní komunikaci zaujme k ní kritický postoj zpracuje úvahu na libovolné téma uplatní v ní vlastní zkušenosti, postoje a názory	jednoduchá úvaha	
<i>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</i>	vytvoří vlastní mluvnické cvičení na volné téma obhájí svůj názor zareaguje na připomínky učitele nebo žáků dodrží pravidla komunikace a dialogu	mluvnická cvičení na volné téma	
<i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémách</i>	uvede příklady slov s jiným významem než původním vyhledá a dokáže vysvětlit přenesená pojmenování ve frazémách	slova získávající jiný význam	
<i>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných</i>	uvede příklady různých spojovacích výrazů vytvoří příklady vložených vedlejších	vložení věty vedlejší do vět hlavních interpunkce v souvětí	

<i>jazykových projevů podle komunikační situace</i>	vět roztřídí různé spojovací výrazy a využije je v textu	správná komunikace	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	vybere z vět pravopisné jevy, určí je a umí použít zvládne pravopis lexikální, slootovorný a morfologický aplikuje bezpečně psaní interpunkce v souvětí	pravopisné jevy - složitější věta jednoduchá souvětí spojovací výrazy	
<i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i>	vyhledá v literárních ukázkách hlavní téma a motivy literárního díla vlastními slovy interpretuje smysl literární ukázky	ústní lidová slovesnost počátky písemnictví: Bible, Epos o Gilgamešovi, Olbracht... dvorská literatura (trubadúři) : Kosmas, Dalimil, Karel IV., Hus...	
<i>rozdlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i>	vybere různé styly z učebnic, beletrie, novin, časopisů a internetu zdůvodní použití jazykových prostředků rozliší subjektivní a objektivní sdělení autora rozpozná komunikativní záměr	funkční styly styl hovorový, odborný, umělecký, administrativní, řečnický	
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i>	dokáže obhájit svůj názor v připraveném i improvizovaném projevu vyžije vhodně verbálních a nonverbálních prostředků	diskuse	
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>	rozliší jednotlivé slovní druhy vyskloňuje různá jména a využije je při slohu zařadí ke vzorům přídavná jména, zájmena a číslovky zvládne nahrazování slovesa být jinými plnohodnotnými slovesy vyhledá příslovečné spřežky a užije je při práci a textem	tvarosloví všechny slovní druhy stupňování přídavných jmen pomocné sloveso být druhy příslovcí druhy předložek a spojek mluvnické významy jmen a sloves	
<i>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>	zvládá interpunkci při psaní volných přívlastků, vsuvek, samostatných větných členů odliší doplněk od příslovečného určení určí rozdíly ve stavbě věty a souvětí a vhodně využije znalosti při vlastní tvorbě textu	různé druhy přísudku druhy přívlastku vsuvka samostatný větný člen věta neúplná přístavek	

<p><i>rolišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</i></p>	<p>zvládne pravopis různých typů vět pozná jednotlivé větné členy a určí je vyhledá rozdíly mezi větou dvojčlennou a jednočlennou zvládne interpunkci různých druhů přívlasků definuje pravopis přímé řeči v textu specifikuje významový poměr hlavních vět a větných členů</p>	<p>věty podle postoje mluvčího mluvnický zápor věta jednoduchá a souvětí skladební dvojice shoda, řízenost, přimykání dvojčlenné a jednočlenné věty sponová slovesa věta řídicí a závislá podřadné a souřadné souvětí řeč přímá a nepřímá</p>	
<p><i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i></p>	<p>sdělí své dojmy z individuální četby v hodinách čtenářských besed a ze zhlédnutých divadelních a filmových představení v kině, divadle, televizi ap.</p>	<p>podle zájmu žáků, přečtených knih, filmů a divadelních představení</p>	
<p><i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i></p>	<p>porovná různé zpracování téhož námětu v literatuře, filmu, divadle (válka, mezilidské vztahy, problémy současné mládeže) objasní smysl literatury v životě</p>	<p>2. sv. válka v literatuře: Hrubín, Drda, Pavel, Otčenášek, Aškenázy...</p>	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu

Cvičení z českého jazyka

Charakteristika předmětu

Cvičení z českého jazyka je vyučováno v 6. - 9. ročníku v časové dotaci jedné hodiny týdně.

Volitelný předmět směřuje k tomu, aby se žáci zdokonalovali v souvislém vyjadřování a dovedli správně a kultivovaně používat mateřský jazyk v běžných situacích.

Cílem předmětu cvičení z českého jazyka je vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznání.

Žáci se naučí číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu.

Žáci budou v tomto předmětu soustavně vedeni k osvojování takových postojů a prožitků, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Materiální zabezpečení

Výuka bude probíhat většinou v kmenových třídách. Pokud to podmínky dovolí, budou žáci děleni do skupin. Do práce žáků budou začleněny návštěvy knihoven, práce s internetem a hlavně práce s knihou a různými texty. Velký důraz bude kladen na rozvoj komunikačních dovedností

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. - 9. ročníku

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k efektivnímu učení
- motivujeme žáky k zájmu o učivo zařazením různých metod práce
- klademe důraz na čtení s porozuměním textu
- využíváme k výuce počítačových výukových programů
- vedeme žáky k rozšíření základních poznatků z českého jazyka

Kompetence k řešení problémů:

- prostřednictvím školní knihovny podněcujeme u žáků pozitivní vztah k četbě
- motivujeme žáky k vytváření vlastních textů, které slouží k rozvíjení jejich fantazie
- vedeme žáky ke snaze prezentovat svá díla ve školním časopise
- učíme žáky vyhledávat v mluvnických příručkách podstatné informace související s problémem
- vedeme žáky k hodnocení výsledků práce a postupů

Kompetence komunikativní:

- dbáme na formu žákova písemného i mluveného projevu
- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla pro písemný i mluvený projev
- vedeme žáky k přesnému, výstižnému vyjadřování
- vedeme žáky k formulaci svých dojmů z přečtených knih

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky vést dialog, být tolerantní k názoru jiných
- vhodným způsobem podporujeme sebevědomí žáků

- pomáháme zdůraznit přednosti žáka výběrem vhodných aktivit

Kompetence občanská:

- seznamujeme žáky s naším literárním kulturním dědictvím

Kompetence pracovní:

- motivujeme žáky k zodpovědnému přístupu v hodinách semináře z českého jazyka
- vedeme žáky k systematické přípravě k přijímacím zkouškám na střední školy

6. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>	vytvoří otázky a odpovědi k přečtenému textu třídí získané informace při práci s informačními zdroji dodržuje „etiku“ práce s informacemi (citace apod.) fakta vyčtená z textu rozebere v obsáhlejší rozsahu	kritické čtení a naslouchání	
<i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</i>	bezpečně zvládá vyhledávání v jednotlivých jazykových příručkách zváží využití konkrétní jazykové příručky zkombinuje použití různých jazykových příruček	jazykové příručky Pravidla českého pravopisu Slovník spisovné češtiny Stručná mluvnice česká apod.	
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>	rozdělí slovní druhy na ohebné a neohebné zvládne vytvořit příslovečné spřežky a využije je ve větách nahradí příslovce s opačným významem popíše stupňování příslovcí uvede příklady stupňování příslovcí	slovní druhy a jejich funkce ve větě neohebné slovní druhy stupňování příslovcí	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	zvládne interpunkci ve větě i v souvětí definuje základní pravidla psaní velkých písmen předvede v různých pravopisných cvičeních znalost základních pravopisných jevů	různé pravopisné jevy shoda podmětu s přísudkem	
<i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i>	přečte vybraný text ve vhodném frázování použije při četbě textu přiměřené tempo použije při rozboru literárních textů elementární literární pojmy	dobrodružná literatura: May, Tomeček, Verne dívčí literatura: Lanczová, Rudolf	

<i>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i>	vyhledá různé slohové útvary v literárních ukázkách odliší subjektivní sdělení od objektivního definuje komunikační záměr ukázky uvede příklady subjektivně zabarveného sdělení a sdělení objektivního	souhrnné poučení o slohu	
<i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>	rozpozná manipulativní komunikaci zpracuje úvahu na libovolné téma uplatní v ní vlastní zkušenosti, postoje a názory	jednoduchá úvaha	
<i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	shrne způsoby obohacování slovní zásoby a uvede příklady ke slovům cizího původu přiřazuje slova domácí	obohacování slovní zásoby přejímání slov z cizích jazyků	
<i>využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>	uvede příklady různých spojovacích výrazů vytvoří příklady vložených vedlejších vět roztřídí různé spojovací výrazy a využije je v textu	interpunkce v souvětí	
<i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	vybere z vět pravopisné jevy, určí je a umí použít zvládne pravopis lexikální, slootovorný a morfologický aplikuje bezpečně psaní interpunkce v souvětí	pravopisné jevy čárky ve větě jednoduché	
<i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i>	vysvětlí základní znaky literárních okruhů a žánrů, porovná je a uvede příklady autorů a děl v české i světové literatuře porovná charakteristické znaky daných literárních děl	romantismus a realismus (19. st.) : Erben, Němcová, Borovský, Čelakovský, Jirásek, Neruda	
<i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými</i>	vybere podstatná fakta a umí je seřadit podle důležitosti odliší fakta od osobních názorů a hodnocení vystihne povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy, zvláštnosti	charakteristika charakteristika literárních postav	

<i>informačními zdroji</i>			
<i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i>	dokáže obhájit svůj názor v připraveném i improvizovaném projevu	diskuse	
<i>rozdlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	definuje věcné významy slov uvede příklady při práci se slovníkem nalezne odborné termíny v ostatních vyučovacích předmětech uvede příklady hry se slovy pracuje s různými slovníky definuje význam slova rozezná synonyma, homonyma a antonyma vyhledá přenesená pojmenování a frazémy a uvede příklady	slovní zásoba a význam slova slovo a sousloví rozvoj slovní zásoby jádro slovní zásoby odborné názvy význam slova - synonyma, homonyma, antonyma význam základu slova slova domácí a mezinárodní	
<i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i>	rozliší jednotlivé slovní druhy vyskoňuje různá jména a využije je při slohu zařadí ke vzorům přídavná jména, zájmena a číslovky zvládne nahrazování slovesa být jinými plnohodnotnými slovesy vyhledá příslovečné spřežky a užije je při práci a textem	tvarosloví všechny slovní druhy stupňování přídavných jmen druhy příslovcí druhy předložek a spojek mluvnické významy jmen a sloves	
<i>využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>	zvládá interpunkci při psaní volných přívlasků, vsuvek, samostatných větných členů odliší doplněk od příslovečného určení určí rozdíly ve stavbě věty a souvětí a vhodně využije znalosti při vlastní tvorbě textu	různé druhy přísudku druhy přívlasku	
<i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i>	sdělí své dojmy z individuální četby v hodinách čtenářských besed a ze zhlédnutých divadelních a filmových představení v kině, divadle, televizi ap.	podle zájmu žáků četba: Hašek, Hrabal podle společně shlédnutého filmu, divadla, DVD	
<i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i>	porovná různé zpracování téhož námětu v literatuře, filmu, divadle (válka, mezilidské vztahy, problémy současné mládeže) objasní smysl literatury v životě	2. sv. válka v literatuře: Hrubín, Drda, Pavel, Otčenášek, Aškenazy...	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu

Seminář z matematiky

Charakteristika předmětu

Předmět seminář z matematiky je nabízen žákům jako volitelný v 6. – 9. ročníku. Je vyučován v jednododinové týdenní dotaci.

Vychází z obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace a je rozdělen na čtyři tematické okruhy Číslo a proměnná; Závislosti, vztahy a práce s daty; Geometrie v rovině a v prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Tyto okruhy nejsou oddělené, ale v tematických celcích prochází celým druhým stupněm ZŠ.

Seminář z matematiky navazuje na učivo probrané v předmětu matematika. Tento volitelný předmět slouží k prohloubení a rozšíření učiva nad rámec učiva matematiky. Předmět je nabízen především nadaným a talentovaným žákům. Součástí této hodiny jsou zábavné a problémové úlohy, řeší se zde úlohy z minulých i současných matematických soutěží a olympiád, v devátém ročníku je pak předmět orientován především na přípravu a řešení přijímacích zkoušek z matematiky.

Materiální zabezpečení

Výuka probíhá v kmenových učebnách. V každé učebně je k dispozici sada pro rýsování na tabuli. Učitelé mají k dispozici prezentační pomůcky pro výuku, které jsou soustředěny v kabinetě matematiky. V počítačové učebně jsou pro žáky připraveny podpůrné programy zejména pro výuku geometrie.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. - 9. ročníku

Kompetence k učení:

- podporujeme samostatnost při řešení úkolů
- volíme úkoly vycházející ze skutečnosti
- aplikujeme zvládnuté početní úlohy na praktické úlohy
- vedeme žáky k odhadům výsledků

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k analýze zadání
- nabízíme různé způsoby řešení
- porovnáváme způsoby řešení a vedeme žáky k volbě toho nejvhodnějšího
- vedeme žáky k prezentaci a obhajobě vlastního návrhu

Kompetence sociální a personální:

- vedeme k tolerování a akceptování odlišných názorů
- umožňujeme vyjádřit vlastní názor
- podporujeme vzájemnou spolupráci při společném řešení problémů
- užíváme metody skupinové práce

Kompetence občanské:

- zařazujeme úlohy s ekologickou aktivitou
- udržujeme přátelskou a produktivní atmosféru ve třídě

Kompetence komunikativní:

- pracujeme s matematickými symboly
- využíváme různé formy zápisu dat (graf, tabulka, schéma, plánek, funkce)
- Vyžadujeme přesné a výstižné vyjadřování
- vedeme žáky k formulaci vlastních úloh
- dbáme na zdokonalování projevu žáka (ústní, písemné, grafické)

Kompetence pracovní:

- rozvíjíme manuální zručnost prostřednictvím práce s pomůckami (pravítko, kružítko, kalkulačka, modely)
- rozvíjíme rýsování, měření, zdůrazňujeme bezpečnost práce
- vyžadujeme přehlednost a systematickост zápisu a vlastní práce žáků

6. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Číslo a proměnná			
<i>provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</i>	ovládá početní operace s desetinnými a celými čísly řeší početní úlohy v oboru racionálních čísel umí řešit složitější úlohy se závorkami	zlomky – krácení a rozšiřování, sčítání, odečítání, násobení a dělení, příklady se závorkami, složený zlomek	
<i>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačku</i>	převádí desetinná čísla a zlomky	převody zlomků na desetinná čísla a naopak	
<i>užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</i>	umí vyjádřit část celku pomocí des. čísla, zlomku porovnává velikosti částí celku pomocí zlomku a poměru řeší úlohy s procenty, des. čísly, zlomky	zlomky, zobrazení částí celku, práce se zlomky na číselné ose procenta	
<i>řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů</i>	definuje poměr jako vztah dvou celků krátí a rozšiřuje poměr zvětšuje, zmenšuje pomocí poměru pracuje s měřítkem, porovnává zvětšení jednotlivých plánů, převádí rozměry z plánu do skutečnosti a naopak	poměr poměr jako měřítko mapy	
<i>řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</i>	čte slovní úlohu na procenta s porozuměním řeší slovní úlohy na procenta	procenta - slovní úlohy	

<i>analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</i>	řeší jednoduché problémy vztahu část a celek pomocí procent, zlomků, des. čísel řeší jednoduché číselné výrazy přechází v úlohách mezi procenty, zlomky a des. čísl	procenta, zlomky, rac. čísla	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<i>vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</i>	vyhledává důležité informace z textu zadání zpracuje důležité informace formou matematického zápisu	slovní úlohy – procenta, poměr	
<i>porovnávat soubory dat</i>	porovnávat slevy, zdražení porovnávat procentové části z různých základů	slovní úlohy – procenta, poměr	
<i>určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti</i>	rozezná přímou a nepřímou úměrnost doplní funkční tabulku přímé a nepřímé úměrnosti umí najít z tabulky předpis přímé a nepřímé úměrnosti načrtne graf přímé i nepřímé úměrnosti v pravouhlé soustavě souřadné	pravoúhlá soustava souřadná přímá a nepřímá úměrnost trojčlenka	
<i>vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</i>	umí tabulkou, rovnicí a grafem vyjádřit přímou a nepřímou úměrnost dokáže přecházet mezi jednotlivými formami	pravoúhlá soustava souřadná přímá a nepřímá úměrnost	
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i>	aplikuje trojčlenku na slovní úlohy s úměrností a procenty	trojčlenka	
Geometrie v rovině a v prostoru			
<i>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i>	charakterizuje trojúhelník a jeho vlastnosti pomocí matematických pojmů a symbolů využívá vlastností trojúhelníků, rovnoběžníků a lichoběžníků pro jejich konstrukci	opakování 6. ročníku věty o shodnosti trojúhelníku rovnoběžník lichoběžník matematická symbolika – zápis konstrukce	
<i>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i>	charakterizuje vlastnosti trojúhelníku, rovnoběžníku, lichoběžníku	trojúhelník, lichoběžník, rovnoběžník	
<i>odhaduje a vypočítá obsah a obvod</i>	z paměti zná vzorce pro výpočet obvodu a obsahu	rovnoběžník a lichoběžník práce s tabulkami	

<i>základních rovinných útvarů</i>	orientuje se ve vzorcích v matematických tabulkách		
<i>využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</i>	využívá kružnice, kolmice a rovnoběžky ke konstrukcím rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku	SSS, SUS, USU konstrukce rovnoběžníku konstrukce lichoběžníku	
<i>načrtne a sestrojí rovinné útvary</i>	načrtne, zapíše postup a sestrojí rovnoběžník, lichoběžník	rozbor, postup, konstrukce a diskuse potřebná symbolika	
<i>užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</i>	zná a dokáže vlastními slovy vysvětlit věty o shodnosti trojúhelníků	SSS, SUS a USU	
<i>načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</i>	matematicky zapíše vztah vzor – obraz v souměrnosti umí přemístit libovolný obrazec ve středové a osově souměrnosti rozpozná osově a středově souměrné útvary a najde jejich středy a osy souměrnosti	středová a osová souměrnost	
<i>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</i>	vypočítá objem a obsah kolmého hranolu	S a V kolmého hranolu	
<i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i>	řeší slovní i konstrukční úlohy z planimetrie a úlohy o hranolech s využitím jejich vlastností		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	nalézá a popisuje různá řešení konstrukčních úloh diskutuje počet řešení v závislosti na zadaných hodnotách	konstrukční úlohy na trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník	
<i>řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</i>	aplikuje znalosti z planimetrie a stereometrie na úlohy z praxe řeší úlohy z olympiád	úlohy na trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník – výměra, oplocení, převod do plánů apod. úlohy z olympiád	
Číslo a proměnná			
<i>provádí početní operace v oboru celých</i>	provádí početní operace v oboru racionálních čísel	mocniny a odmocniny číselné výrazy	

<i>a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</i>	vlastními slovy popíše princip mocniny a odmocniny, zná jejich souvislost s násobením z paměti počítá druhé mocniny celých čísel do 20 umí a využívá vztahy pro práci s mocninami a odmocninami řeší početní úlohy a číselné výrazy s mocninami a odmocninami	s mocninami	
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</i>	řeší číselné výrazy s využitím komutativity a distributivity násobení zná a aplikuje pravidla pro počítání s proměnnými řeší jednoduché výrazy s jednou i více proměnnými provádí početní operace s mnohočleny roznásobuje a vytýká před závorku rozkládá výrazy na součin činitelů z paměti zná vzorce usnadňující práci s výrazy	mocniny a odmocniny číselné výrazy proměnná, vzorce pro práci s mocninami mnohočleny	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i>	matematizuje jednoduché situace pomocí výrazů a lineárních rovnic	výrazy, lineární rovnice, slovní úlohy	
Geometrie v rovině a v prostoru			
<i>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i>	počítá odvěsnu i přeponu pravoúhlého trojúhelníku využívá Pythagorovu větu pro výpočet délek nutných k výpočtům obsahu a objemu počítá úlohy s několikerým využitím pythagorovy věty. charakterizuje kružnici a kruh, poloměr, tečnu, sečnu, jejich části řeší polohové úlohy vzájemné polohy kružnice a přímky, dvou kružnic	Pythagorova věta kružnice a kruh	
<i>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i>	charakterizuje kruh chápe kružnici jako množinu bodů dané vlastnosti	kružnice a kruh	
<i>odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</i>	vypočítá obvod a obsah kruhu a jeho částí, složitějších obrazců z nich složených	kružnice a kruh	

<i>využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</i>	charakterizuje množinu bodů daných vlastností řeší jednoduché konstrukční úlohy s pomocí množin bodů daných vlastností	kružnice a kruh	
<i>určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</i>	určuje a charakterizuje vlastnosti kruhu a kružnice, jejich částí		
<i>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</i>	vypočítá objem a povrch válce	kružnice a kruh a jejich části	
<i>načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</i>	načrtne válec ve volném promítání do náčrtku zakreslí poloměr, průměr, výšku, pravouhlý trojúhelník pro výpočet poloměru a výšky pomocí pythagorovy věty	válec, Pythagorova věta	
<i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i>	řeší konstrukční úlohy s pomocí množiny bodů daných vlastností, kružnice	kružnice a kruh a jejich části, válec	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	řeší konstrukční i početní úlohy s využitím Thaletovy věty, vět o trojúhelníku, vlastností rovnoběžníků a kružnic řeší početní úlohy s využitím Pythagorovy věty a metrických znalostí rovnoběžníku, trojúhelníku a kružnice	kružnice a kruh a jejich části, válec	
<i>řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</i>	řeší početní úlohy s využitím Pythagorovy věty a metrických znalostí rovnoběžníku, trojúhelníku a kružnice	Pythagorova věta, kružnice a kruh a jejich části, válec	
Číslo a proměnná			
<i>provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</i>	provádí početní operace s mnohočleny umí řešit lomené výrazy	opakování osmého ročníku lomené výrazy	
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím</i>	pomocí výrazů je schopen vyjádřit část celku na základě obecnějšího zadání pomocí proměnných	příprava na přijímací zkoušky (úlohy z předchozích přijímacích	

<i>proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</i>	zapisuje podmínky existence a smyslu výrazu nebo rovnice s neznámou ve jmenovateli, pod odmocninou je schopen řešit rovnice s výrazy s jednou i více proměnnými	zkoušek)	
<i>analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</i>	pomocí proměnných matematizuje jednoduché vztahy na základě práce s výrazy je schopen tyto vztahy zjednodušit	příprava na přijímací zkoušky	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i>	matematizuje jednoduché situace pomocí proměnných, funkčních vztahů mezi nimi a zjednodušuje jejich vyjádření	rovnice, soustavy rovnic, goniometrické funkce	
Geometrie v rovině a v prostoru			
<i>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i>	využívá podobnost při výpočtech zná a využívá matematickou symboliku podobnosti	podobnost	
<i>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i>	začlenění podobnost do dosud známých vlastností rovinných útvarů rozezná podobné útvary umí pomocí podobnosti nakreslit obraz (vzor) a vzor (obraz) a určit koeficient podobnosti	podobnost	
<i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i>	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	souhrnné opakování – geometrie příklady z přijímacích zkoušek	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	řeší slovní úlohy s pomocí proměnných a rovnic je schopen kombinovat více vztahů do soustavy rovnic nebo do lineární rovnice orientuje se v základech finanční	souhrnné opakování slovní úlohy úlohy z matematických soutěží úlohy z přijímacích zkoušek	

	matematiky, zná její základní pojmy chápe pojem úrok, úrokové období umí se zeptat na potřebné informace		
--	--	--	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu

Cvičení z matematiky

Charakteristika předmětu

Předmět cvičení z matematiky je nabízen žákům jako volitelný v 6. – 9. ročníku. Je vyučován v jednododinové týdenní dotaci.

Vychází z obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace a je rozdělen na čtyři tematické okruhy Číslo a proměnná; Závislosti, vztahy a práce s daty; Geometrie v rovině a v prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Tyto okruhy nejsou oddělené, ale v tematických celcích prochází celým druhým stupněm ZŠ.

Cvičení z matematiky je hodina pojatá jako pomocná hodina k výuce matematiky, je určena především slabším žákům. Při těchto hodinách se upevňuje a opakuje učivo probírané souběžně v matematice. Vzhledem k menšímu počtu žáků ve třídě a jejich srovnatelné úrovni je v těchto hodinách více času na opětovné i individuální vysvětlení právě probírané látky.

Materiální zabezpečení

Výuka probíhá v kmenových učebnách. V každé učebně je k dispozici sada pro rýsování na tabuli. Učitelé mají k dispozici prezentační pomůcky pro výuku, které jsou soustředěny v kabinetě matematiky. V počítačové učebně jsou pro žáky připraveny podpůrné programy zejména pro výuku geometrie.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. - 9. ročníku

Kompetence k učení:

- podporujeme samostatnost při řešení úkolů
- volíme úkoly vycházející ze skutečnosti
- aplikujeme zvládnuté početní úlohy na praktické úlohy
- vedeme žáky k odhadům výsledků

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k analýze zadání
- nabízíme různé způsoby řešení
- porovnáváme způsoby řešení a vedeme žáky k volbě toho nejvhodnějšího
- vedeme žáky k prezentaci a obhajobě vlastního návrhu

Kompetence sociální a personální:

- vedeme k tolerování a akceptování odlišných názorů
- umožňujeme vyjádřit vlastní názor
- podporujeme vzájemnou spolupráci při společném řešení problémů
- užíváme metody skupinové práce

Kompetence občanské:

- zařazujeme úlohy s ekologickou aktivitou
- udržujeme přátelskou a produktivní atmosféru ve třídě
-

Kompetence komunikativní:

- pracujeme s matematickými symboly
- využíváme různé formy zápisu dat (graf, tabulka, schéma, plánec, funkce)
- vyžadujeme přesné a výstižné vyjadřování
- vedeme žáky k formulaci vlastních úloh
- dbáme na zdokonalování projevu žáka (ústní, písemné, grafické)

Kompetence pracovní:

- rozvíjíme manuální zručnost prostřednictvím práce s pomůckami (pravítko, kružítko, kalkulačka, modely)
- rozvíjíme rýsování, měření, zdůrazňujeme bezpečnost práce
- vyžadujeme přehlednost a systematickosti zápisu a vlastní práce žáků

6. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Číslo a proměnná			
<i>provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</i>	ovládá početní operace s desetinnými a celými čísly řeší početní úlohy v oboru racionálních čísel umí řešit základní úlohy se závorkami	zlomky – krácení a rozšiřování, sčítání, odečítání, násobení a dělení, příklady se závorkami, složený zlomek	
<i>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačku</i>	převádí desetinná čísla a zlomky	převody zlomků na desetinná čísla a naopak	
<i>užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</i>	umí vyjádřit část celku pomocí des. čísla, zlomku porovnává velikosti částí celku pomocí zlomku a poměru vyjádří vlastními slovy pojmy základ, část, procentová část a celek umí vyjádřit část celku pomocí procent	zlomky, zobrazení částí celku, práce se zlomky na číselné ose procenta	
<i>řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů</i>	definuje poměr jako vztah dvou celků krátí a rozšiřuje poměr zvětšuje, zmenšuje pomocí poměru pracuje s měřítkem, porovnává zvětšení jednotlivých plánů, převádí rozměry z plánu do skutečnosti a naopak	poměr poměr jako měřítko mapy	
<i>řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</i>	čte slovní úlohu na procenta s porozuměním řeší slovní úlohy na procenta	procenta - slovní úlohy	

<i>analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</i>	řeší jednoduché problémy vztahu část a celek pomocí procent, zlomků, des. čísel řeší jednoduché číselné výrazy	procenta, zlomky, rac. čísla	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<i>vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</i>	vyhledává důležité informace z textu zadání zpracuje důležité informace formou matematického zápisu	slovní úlohy – procenta, poměr	
<i>porovnávat soubory dat</i>	porovnávat slevy, zdražení porovnávat procentové části z různých základů	slovní úlohy – procenta, poměr	
<i>určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti</i>	rozezná přímou a nepřímou úměrnost doplní funkční tabulku přímé a nepřímé úměrnosti umí najít z tabulky předpis přímé a nepřímé úměrnosti načrtne graf přímé i nepřímé úměrnosti v pravoúhlé soustavě souřadné	pravoúhlá soustava souřadná přímá a nepřímá úměrnost trojčlenka	
<i>vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</i>	umí tabulkou, rovnicí a grafem vyjádřit přímou a nepřímou úměrnost dokáže přecházet mezi jednotlivými formami	pravoúhlá soustava souřadná přímá a nepřímá úměrnost	
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i>	aplikuje trojčlenku na slovní úlohy s úměrností a procenty	trojčlenka	
Geometrie v rovině a v prostoru			
<i>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i>	charakterizuje trojúhelník a jeho vlastnosti pomocí matematických pojmů a symbolů využívá vlastností trojúhelníků, rovnoběžníků a lichoběžníků pro jejich konstrukci	opakování 6. ročníku věty o shodnosti trojúhelníku rovnoběžník lichoběžník matematická symbolika – zápis konstrukce	
<i>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i>	charakterizuje vlastnosti trojúhelníku, rovnoběžníku, lichoběžníku	trojúhelník, lichoběžník, rovnoběžník	
<i>odhaduje a vypočítá obsah a obvod</i>	z paměti zná vzorce pro výpočet obvodu a obsahu	rovnoběžník a lichoběžník	

<i>základních rovinných útvarů</i>	orientuje se ve vzorcích v matematických tabulkách	práce s tabulkami	
<i>využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</i>	využívá kružnice, kolmice a rovnoběžky ke konstrukcím rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku	SSS, SUS, USU konstrukce rovnoběžníku konstrukce lichoběžníku	
<i>načrtne a sestrojí rovinné útvary</i>	načrtne, zapíše postup a sestrojí rovnoběžník, lichoběžník	rozbor, postup, konstrukce a diskuse potřebná symbolika	
<i>užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</i>	zná a dokáže vlastními slovy vysvětlit věty o shodnosti trojúhelníků	SSS, SUS a USU	
<i>načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</i>	matematicky zapíše vztah vzor – obraz v souměrnosti umí přemístit libovolný obrazec ve středové a osově souměrnosti rozpozná osově a středově souměrné útvary a najde jejich středy a osy souměrnosti	středová a osová souměrnost	
<i>určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</i>	určuje a charakterizuje kolmý hranol, jeho základny, stěny přečte z náčrtu základní rozměry hranolu, umí rozkreslit základnu i plášť popíše základní vlastnosti kolmého hranolu, rovnoběžnost a kolmost jednotlivých ploch	kolmý hranol	
<i>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</i>	vypočítá objem a obsah kolmého hranolu	S a V kolmého hranolu	
<i>načrtne a sestrojí síť základních těles načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</i>	načrtne kolmý hranol ve volném promítání rozkreslí síť libovolného kolmého hranolu na základě předlohy nebo vlastního náčrtu	kolmý hranol	
<i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i>	řeší slovní i konstrukční úlohy z planimetrie a úlohy o hranolech s využitím jejich vlastností		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek</i>	nalézá a popisuje různá řešení konstrukčních úloh	konstrukční úlohy na trojúhelník, rovnoběžník,	

<i>při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	diskutuje počet řešení v závislosti na zadaných hodnotách	lichoběžník	
<i>řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</i>	aplikuje znalosti z planimetrie a stereometrie na úlohy z praxe	úlohy na trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník – výměra, oplocení, převod do plánů apod.	
Číslo a proměnná			
<i>provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</i>	provádí početní operace v oboru racionálních čísel vlastními slovy popíše princip mocniny a odmocniny, zná jejich souvislost s násobením z paměti počítá druhé mocniny celých čísel do 20 umí a využívá vztahy pro práci s mocninami a odmocninami řeší početní úlohy a číselné výrazy s mocninami a odmocninami	opakování 7. ročníku mocniny a odmocniny číselné výrazy	
<i>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</i>	počítá s mocninami a odmocninami s pomocí kalkulátoru zaokrouhluje své výpočty se zadanou přesností	mocniny a odmocniny číselné výrazy práce s tabulkami a kalkulátorem	
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</i>	řeší číselné výrazy s využitím komutativity a distributivity násobení zná a aplikuje pravidla pro počítání s proměnnými řeší jednoduché výrazy s jednou i více proměnnými provádí početní operace s mnohočleny roznásobuje a vytýká před závorku rozkládá výrazy na součin činitelů z paměti zná vzorce usnadňující práci s výrazy	mocniny a odmocniny číselné výrazy proměnná, vzorce pro práci s mocninami mnohočleny	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<i>vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat, vyjádří funkční vztah</i>	matematizuje jednoduché situace pomocí výrazů a lineárních rovnic	výrazy, lineární rovnice, slovní úlohy	

<i>tabulkou, rovnicí, grafem matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i>			
Geometrie v rovině a v prostoru			
<i>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i>	zná a vysvětlí princip Pythagorovy věty počítá odvěsnu i přeponu pravouhlého trojúhelníku využívá Pythagorovu větu pro výpočet délek nutných k výpočtům obsahu a objemu charakterizuje kružnici a kruh, poloměr, tečnu, sečnu, jejich vlastnosti řeší polohové úlohy vzájemné polohy kružnice a přímky, dvou kružnic	Pythagorova věta Kružnice a kruh	
<i>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i>	charakterizuje kruh chápe kružnici jako množinu bodů dané vlastnosti	Kružnice a kruh	
<i>odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</i>	vypočítá obvod a obsah kruhu a jeho částí	Kružnice a kruh	
<i>využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</i>	charakterizuje množinu bodů daných vlastností řeší jednoduché konstrukční úlohy s pomocí množin bodů daných vlastností	Kružnice a kruh	
<i>načrtne a sestrojí rovinné útvary</i>		kružnice a kruh a jejich částí	
<i>určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</i>	určuje a charakterizuje vlastnosti kruhu a kružnice, jejich částí		
<i>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</i>	vypočítá objem a povrch válce	kružnice a kruh a jejich částí	
<i>načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</i>	načrtne válec ve volném promítání do náčrtku zakreslí poloměr, průměr, výšku, pravouhlý trojúhelník pro výpočet poloměru a výšky	válec, Pythagorovy věta	

	pomocí Pythagorovy věty		
<i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i>	řeší konstrukční úlohy s pomocí množiny bodů daných vlastností, kružnice	kružnice a kruh a jejich části, válec	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	řeší konstrukční i početní úlohy s využitím Thaletovy věty, vět o trojúhelníku, vlastností rovnoběžníků a kružnic řeší početní úlohy s využitím Pythagorovy věty a metrických znalostí rovnoběžníku, trojúhelníku a kružnice	kružnice a kruh a jejich části, válec	
<i>řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</i>	řeší početní úlohy s využitím Pythagorovy věty a metrických znalostí rovnoběžníku, trojúhelníku a kružnice	Pythagorova věta, kružnice a kruh a jejich části, válec	
Číslo a proměnná			
<i>provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</i>	provádí početní operace s mnohočleny umí řešit lomené výrazy	opakování osmého ročníku lomené výrazy	
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</i>	pomocí výrazů je schopen vyjádřit část celku na základě obecnějšího zadání pomocí proměnných zapisuje podmínky existence a smyslu výrazu nebo rovnice s neznámou ve jmenovateli, pod odmocninou je schopen řešit rovnice s výrazy s jednou i více proměnnými	rovnice (opakování) lineární rovnice rovnice s neznámou ve jmenovateli	
<i>analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</i>	pomocí proměnných matematizuje jednoduché vztahy na základě práce s výrazy je schopen tyto vztahy zjednodušit		
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<i>vyhledává,</i>	využívá získaná data k porovnávání	finanční matematika	

<i>vyhodnocuje a zpracovává data</i>		rovnice, soustavy rovnic	
<i>porovnává soubory dat</i>	zná a porovnává vlastnosti jednotlivých plošných i prostorových útvarů	jehlan, kužel, koule	
<i>vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</i>	definuje goniometrické funkce z pravoúhlého trojúhelníku utvoří tabulku goniometrických funkcí pro základní úhly a aplikuje ji při výpočtech	goniometrické funkce	
<i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i>	matematizuje jednoduché situace pomocí proměnných, funkčních vztahů mezi nimi a zjednodušuje jejich vyjádření	rovnice, soustavy rovnic, goniometrické funkce	
Geometrie v rovině a v prostoru			
<i>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i>	využívá podobnost při výpočtech zná a využívá matematickou symboliku podobnosti	podobnost	
<i>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i>	začlení podobnost do dosud známých vlastností rovinných útvarů rozezná podobné útvary umí pomocí podobnosti nakreslit obraz (vzor) a vzor (obraz) a určit koeficient podobnosti	podobnost	
<i>odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</i>	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů i na základě podobnosti	kužel, koule, jehlan	
<i>využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</i>	řeší konstrukční úlohy na základě podobnosti	podobnost	
<i>určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</i>	určuje a charakterizuje jehlan, kužel a kouli, analyzuje jejich vlastnosti	jehlan, kužel a koule	

<i>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</i>	odhaduje a vypočítá objem a povrch koule, jehlanu a kužele	jehlan, kužel a koule	
<i>načrtne a sestrojí síť základních těles</i>	načrtne a sestrojí síť koule, jehlanu a kužele	jehlan, kužel a koule	
<i>načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</i>	načrtne a sestrojí obraz koule, jehlanu a kužele v rovině	jehlan, kužel a koule	
<i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i>	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	souhrnné opakování - geometrie	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	řeší slovní úlohy s pomocí proměnných a rovnic je schopen kombinovat více vtažů do soustavy rovnic nebo do lineární rovnice orientuje se v základech finanční matematiky, zná její základní pojmy chápe pojem úrok, úrokové období je schopen na základě podaných informací rozhodnout o výhodnosti jednotlivých nabídek umí se zeptat na potřebné informace	souhrnné opakování slovní úlohy finanční matematika	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu

Informatika – volitelný předmět

Charakteristika předmětu

Předmět informatika je nabízen žákům jako volitelný v jednohodinové týdenní dotaci. Navazuje na povinný předmět Informatika v 5. až 9. ročníku a je určen žákům, kteří mají zvýšený zájem o informatiku. Cílem je umožnit zdokonalování žáku ve znalostech a dovednostech v oblasti informačních a komunikačních technologií.

Vzdělávací oblast informační a komunikační technologie umožňuje žákům získat rozšířené dovednosti v ovládání výpočetní techniky, orientovat se ve světě informací, zpracovat získané informace a využít je v dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Získané dovednosti jsou nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce, podmínkou k profesnímu růstu rozvíjení zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, vyhledávání informací na internetu a jejich zpracování umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, umožňuje využití mnohonásobně většího počtu dat a informací bez zatížení paměti a vhodně doplňuje běžné učební texty a pomůcky. Dovednosti získané v tomto vzdělávacím oboru umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku ve všech oblastech celého základního vzdělávání a stávají se jejich součástí.

Předmět informatika – volitelný předmět přispívá nejen k získání odborných znalostí a dovedností žáků, ale má i pozitivně působit na jejich zodpovědné jednání a roli ve společnosti. Žáci se naučí správně používat novou odbornou terminologii a začleňovat ji do vlastní komunikace s okolím nejen ve škole, ale i v širší společnosti. Kromě vlivu učitelů se žáci velkou měrou ovlivňují navzájem, při práci na společných projektech, na cvičeních se projevuje osobnost žáka, jeho snaha pomoci, poradit, podněcovat ostatní, žák projevuje svůj názor a konfrontuje jej s ostatními. Kromě praktických dovedností jsou žáci cvičeni ve svých verbálních projevech, jsou vedeni ke správné komunikaci při prezentování svých dovedností a výsledků.

Materiální zabezpečení

Výuka předmětu probíhá v jedné moderně vybavené počítačové učebně. Hardware této učebně obsahuje 14 PC, datový projektor, digitální fotoaparát, skener, tiskárnu.

Programové vybavení obsahuje: systém Windows 10, kancelářský balík Microsoft Office, Internet Explorer. Pro výuku škola vlastní licence mnohých výukových programů (matematika, angličtina, český jazyk, přírodopis, dějepis, zeměpis, chemie, němčina)

Počítače v síti jsou propojeny strukturovanou kabeláží, k internetu přistupují přes server. Na tomto serveru mají učitelé i žáci k dispozici prostor pro ukládání dat, učitelé emailovou schránku.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 6. - 9. ročníku

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k osvojení obecně užívaných termínů, symbolů a znaků všech zahrnutých oborů
- Vedeme žáky k porozumění práce s informacemi – vznik, uložení, přenos, zpracování, vyhledávání

Kompetence k řešení problémů

- Vyžadujeme od žáků ověření si věrohodnosti získaných informací využitím více zdrojů
- Vedeme žáky k získávání informací, které jsou potřebné k dosažení cíle,
- Vyžadujeme od žáků vyjadřování závěrů na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat
- Vedeme žáky k schopnosti formulování svých požadavků a využívat je v interakci s počítačem

Kompetence komunikativní

- Pomáháme žákům prezentovat výsledky svých prací s využitím vhodného softwaru
- Vedeme žáky ke komunikaci prostřednictvím sítě

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme schopnost žáků pracovat ve skupinách, dovednost podřídit se zájmu většiny, vhodně rozdělit práci ve skupině, chápat potřebu efektivní spolupráce
- Vedeme žáky k samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů pro dosahování
- pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- Podporujeme žáky ve stanovení pravidel pro práci skupiny i samostatnou práci a pro jejich dodržování

Kompetence občanské

- Vyžadujeme od žáků chovat se zodpovědně za svěřený majetek
- Vyžadujeme od žáků chovat se zodpovědně při práci s PC, s dodržováním právních i etických norem

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k šetrně a ohleduplně zacházení s výpočetní technikou,
- Vedeme žáky ke kritickému přistupování k výsledkům, které dosáhli, aby se naučili stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce, dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce

6. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Vyhledávání informací a komunikace			
<i>ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</i>	při komunikaci i získávání informací dodržuje pravidla etiky, řídí se autorskými právy a chrání data v souladu s platnými zákony	počítačové sítě počítačová kriminalita ochrana dat	
<i>ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</i>	vyhledá potřebné informace s užitím www a orientuje se na internetu pomocí odkazů a vyhledávání využívá služby základních portálů: elektronická pošta, chat, SMS uspořádá si úklid v oblíbených	počítačové sítě důvěryhodnost zdroje počítačová kriminalita ochrana dat	

<i>návaznost</i>	položkách vysvětlí pojmy: uživatelské účty, heslo, počítačová kriminalita, licence, spam		
<i>ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</i>	rozlišuje grafiku bitmapovou a vektorovou, jejich vznik, vlastnosti a možnosti zpracování využívá základní editace objektů využívá různé funkce – tvarování objektů, rozbití objektů na křivky, tvarování textového rámce, spojení objektů, výplně, stín, hladiny	vektorová grafika – Zoner Callisto	
<i>zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</i>	zpracuje a prezentuje informace v grafické formě s využitím bitmapových i vektorových grafických editorů prezentuje svou osobu, třídu, školu, město v programu pro tvorbu prezentací využívá různé funkce v prezentaci – šablona, vložení grafických objektů, efekty, vlastní pozadí, hypertextové odkazy, barevné schéma	Malování Zoner Callisto Multimediální prezentace – Power Point	
Zpracování a využití informací			
<i>ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</i>	zpracovává informace získané z různých zdrojů v textovém editoru upravuje vlastnosti textu, stránky, dokumentu zařazuje vhodně do textu další objekty – obrázky, tabulky, grafy apod. vkládá speciální symboly používá tabulátory, jejich posouvání a zarovnání využívá funkce styl rozlišuje grafiku bitmapovou a vektorovou, jejich vznik, vlastnosti a možnosti zpracování zobrazí si náhledy a vlastnosti obrázků v prohlížeči ovládá práci s tabulkovým kalkulátorem využívá pokročilých funkcí, strukturované dokumenty, tabulky, grafy a matematické vzorce	Textový editor – MS Word 2000 Malování IrfanWiev, Photopaint Tabulkový procesor – MS Excel	
<i>uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci</i>	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem		

<i>s textem a obrazem</i>			
<i>pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</i>	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví		
<i>používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji</i>	třídí informace a posuzuje jejich věrohodnost hledá požadované informace na několika portálech a hodnotí důvěryhodnost zdroje informací konfrontuje obsah získaných informací a porovnává s tištěnými zdroji		
<i>zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</i>	vytvoří různé typy dokumentů – formuláře, životopis, přihlášky, dopisy, diplomy, školní noviny	Textový editor – MS Word 2000 Malování Tabulkový procesor – MS Excel	
Využití digitálních technologií			
<i>ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky</i>	využívá dostupnou výpočetní techniku, software a hardware ovládá základní funkce digitální techniky využívá podobnosti ovládání programů pro OS a některé klávesové zkratky diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky propojuje vzájemně digitální zařízení, instaluje a odinstaluje potřebný software ovládá operační systém a systematicky pracuje s aplikacemi získává z internetu freeware a shareware software dodržuje základní bezpečnostní, hygienická pravidla a předpisy při práci s digitální technikou	digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC) mobilní služby – operátoři, tarify další školní technika a služby v oblasti ICT - scanner, tiskárny, kopírka	
<i>propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení</i>	využívá při práci sítě (lokální i Internet), objasní způsob přenosu informace v celosvětové síti		

<p><i>ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením</i></p>	<p>provádí údržbu disku důsledně dodržuje postupy pro ochranu dat před viry i zneužitím</p>		
<p><i>zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</i></p>	<p>ovládá programy pro tvorbu www stránek v jazyce XHTML zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě na webových stránkách použije pro prezentaci na www fotografie, video nebo zvukovou nahrávku publikuje formou webových stránek s odpovídající úrovní obsahu a zpracování, rozlišuje prostředky v této oblasti a užívá je podle vhodnosti k jednotlivým účelům</p>	<p>Základy jazyka XHTML</p>	

NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY

Sportovní hry

Charakteristika sportovních her

Nepovinný předmět Sportovní hry je určen nejen talentovaným žákům na sport, ale i ostatním, kteří mají rádi pohyb. Výuka probíhá od 3. do 9. ročníku v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně. Obsah učiva navazuje na výuku tělesné výchovy, jednotlivé celky učiva prohlubuje.

V nepovinném předmětu připravujeme žáky zejména na soutěže vypsané AŠSK pro základní školy.

Předmět klade důraz na všestranný rozvoj žáků, upevňování jejich zdraví, zvyšování všeobecné výkonnosti a tělesné zdatnosti a s tím související duševní a sociální pohodu. Vede jednak k poznání vlastních pohybových možností, ale i k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost. Formuje kladné postoje žáků k pohybové aktivitě ve smyslu celoživotní orientace na zdravý způsob života a rozvíjí jejich pohybové nadání.

Základem pro osvojování pohybových dovedností je kladné uvědomování si pohybu. Dobře zvládnutá dovednost pak zpětně umocňuje požitky z pohybu, příjemného prostředí a atmosféry příznivých vztahů.

Materiální podmínky

Pro výuku předmětu má škola k dispozici moderně vybavenou sportovní halu pro všechny kolektivní sporty i gymnastiku. Ke sportovní hale přiléhá nový atletický stadion s umělým povrchem a travnatým fotbalovým hřištěm uprostřed.

Strategie pro naplnění klíčových kompetencí v 3. a 5. ročníku

Kompetence pracovní

- vyžadujeme po žácích dodržování základních pravidel bezpečnosti práce při různých sportovních činnostech, vedeme žáky k udržování pořádku na sportovištích
- podporujeme v žácích kladný vztah ke sportu, upevňujeme jejich zdraví, zvyšujeme všeobecnou výkonnost a tělesnou zdatnost a s tím související duševní a sociální pohodu
- vytváříme zdravé prostředí pro sportovní vyžití žáků
- vyžadujeme po žácích prezentaci sportovních výkonů při různých soutěžích, ohodnocení výkonů svých i druhých
- uváděním příkladů z praxe zdůrazňujeme smysl celoživotní orientace na zdravý způsob života
- doporučujeme žákům zařadit do denního režimu pohybové činnosti jako nástroj regenerace sil a kompenzace různého zatížení

Kompetence občanské

- vyžadujeme od žáků udržování čistoty na sportovištích
- ve školních podmínkách vyžadujeme dodržování řádu na sportovištích školy
- vedeme žáky k aktivní pomoci druhým

Kompetence k učení

- ujišťujeme žáky o užitečnosti poznatků z hlediska jejich pozdějšího využití
- vytváříme prostředí a prostor, aby žáci měli možnost posoudit vlastní pokrok s možností prožití vlastního úspěchu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aktivnímu podílu při všech fázích sportovní činnosti, při plánování, přípravě, realizaci i hodnocení

Kompetence komunikativní

- podporujeme metody skupinového učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci v týmových hrách

Kompetence sociální a personální

- pomáháme skupinám vytvářet pravidla týmové práce, sledujeme a pozitivně ovlivňujeme atmosféru v týmu

3. - 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví			
<i>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</i>	uvědomuje si význam pravidelného pohybu pro zdraví zařazuje pravidelně některé pohybové činnosti a s konkrétním účelem	správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	
<i>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</i>	volí vhodné cviky, vedoucí k celkovému posilování svalového aparátu a rozvoji vytrvalosti využívá průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) rozvoj vytrvalosti zdravotně orientovaná zdatnost	
<i>samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností -zatěžovanými svaly</i>	individuálně se rozcvičí, provádí strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	individuální rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny	
<i>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</i>	zná negativní vliv drog, anabolik přizpůsobuje pohybovou aktivitu vzhledem k rozptyl. podmínkám	drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzic. kondici a podporující růst sval. hmoty)	
<i>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém</i>	uplatňuje pravidla bezpečného chování v běžném sportovním prostředí	bezpečnost na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu,	

<i>prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</i>	používá bezpečně sport. nářadí zvládne improvizovaně ošetřit poranění a odsunout raněného	zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i>	zvládne: z atletiky: - atletickou abecedu (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) - běh vytrvalý (D – 600 m, H – 1000 m), speciální běžecké cvičení, nízký start, běh na 60m - skok do dálky z rozběhu, skok do výšky (flop) - hod kriket. míčkem, spojení rozběhu s odhodem z košíkové: -správný postoj při přihrávce, driblink pravou, levou rukou, driblinková abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování), základy herních systémů, osobní obrana, herní činnosti jednotlivce, dvojtakt zvládne z florbalu: -vedení míčku, nahrávka, střela, hra brankáře zvládá z fotbalu: vedení míče, přihrávka, střela na bránu, klička	atletika košíková florbal fotbal	
<i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</i>	zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti označí zjevné nedostatky a jejich příčiny umí se sebehodnotit v dané pohybové činnosti	pravidla pohybových činností	
Činnosti podporující pohybové učení			
<i>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</i>	užívá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta	tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	

<i>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu</i>	ctí myšlenky fair play respektuje opačné pohlaví pomáhá slabším a handicapovaným vyjmenuje významné sportovce současnosti i minulosti	historie olympijských her, MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	
<i>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</i>	komunikuje se spoluhráči volí a dodržuje vhodnou taktiku družstva	týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	
<i>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</i>	zná a dodržuje pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikaci při hře v poli		
<i>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</i>	pomáhá měřit výkony prováděných disciplín eviduje a vyhodnocuje výsledky		
<i>zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</i>	pracuje s tabulkou (výsledkovou listinu) doplňuje a vyhodnocuje příslušná data		

6. - 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví			
<i>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</i>	uvědomuje si význam pravidelného pohybu pro zdraví zařazuje pravidelně některé pohybové činnosti a s konkrétním účelem	správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	
<i>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</i>	volí vhodné cviky, vedoucí k celkovému posilování svalového aparátu a rozvoji vytrvalosti využívá průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná	celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) rozvoj vytrvalosti	

	zdravotně zaměřená cvičení	zdravotně orientovaná zdatnost	
<i>samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly</i>	individuálně se rozcvičí, provádí strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	individuální rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny	
<i>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</i>	zná negativní vliv drog, anabolik přizpůsobuje pohybovou aktivitu vzhledem k rozptyl. podmínkám	drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst sval. hmoty)	
<i>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</i>	uplatňuje pravidla bezpečného chování v běžném sportovním prostředí používá bezpečně sport. nářadí zvládne improvizovaně ošetřit poranění a odsunout raněného	bezpečnost na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu, zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i>	zvládne z atletiky: - atletickou abecedu (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou) - běh vytrvalý (D – 800 m, H – 1500 m), speciální běžecké cvičení, běh na 60m, štafetový běh - skok do dálky z rozběhu, skok do výšky (flop), - vrh koulí (D – 3 kg, H – 4 kg), spojení sunu a vrhu zvládne z košíkové: - driblink pravou, levou rukou bez očního kontaktu s balonem, - driblinková abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování), - základy herních systémů, - osobní a zónová obrana, - herní činnosti jednotlivce, - dvojtakt	atletika košíková florbal fotbal	

	zvládne z florbalu: -vedení míčku, nahrávka, střela, hra brankáře zvládne z fotbalu: vedení míče, tlumení míče, přihrávka, střela, na bránu, klička		
<i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</i>	zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti označí zjevné nedostatky a jejich příčiny umí se sebehodnotit v dané pohybové činnosti	pravidla pohybových činností	
Činnosti podporující pohybové učení			
<i>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</i>	užívá tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu	tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	ctí myšlenky fair play respektuje opačné pohlaví pomáhá slabším a handicapovaným vyjmenuje významné sportovce současnosti i minulosti	historie olymp. her, MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	komunikuje se spoluhráči při osvojovaných pohybových činnostech volí a dodržuje vhodnou taktiku družstva	týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	zná pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikaci při hře v poli organizuje, řídí a přebírá roli rozhodčího		
<i>zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</i>	pracuje s tabulkou (výsledkovou listinou) doplňuje a vyhodnocuje příslušná data, prezentuje je		

Charakteristika předmětu

- Nepovinný předmět s dotací 1 hodiny týdně
- Je určen všem žákům 1. – 9. tříd. Žákům poskytuje základní vhled do křesťanské nauky, tradice a křesťanských životních postojů a hodnot. Nabízí možnost seznámit se s odpověďmi katolické církve na jejich otázky o Bohu, člověku a o světě a dává jim prostor pro jejich vlastní hledání hodnot a postojů.
- Předmět se vyučuje ve škole, převážně v učebně, a to buď po jednotlivých ročnících, nebo ve skupinách, kde je sdruženo více ročníků. To závisí na momentálním zájmu rodičů a dětí o výuku tohoto předmětu
- Součástí výuky mohou být exkurze (např. prohlídka kostela, křesťanských zařízení, návštěva bohoslužeb o významných svátcích); dále se žáci mohou účastnit charitativních nebo osvětových křesťanských projektů (např. Tříkrálová sbírka, živý Betlém, koncerty solidarity, spolupráce na projektech Papežského misijního díla dětí).
- Předmět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici a otevírá možnost života s církví. Předmět je určen dětem z křesťanských rodin, všem žákům, kteří projeví zájem. Žáci se prostřednictvím předmětu podílejí na projektech školy, na společenském životě města.

Obsah výuky:

Učivo je zpracováno do osnov na základě dosud platného dokumentu České biskupské konference z roku 2004 „Osnovy k výuce náboženské výchovy římskokatolické církve v 1. – 9. ročníku základní školy pro nepovinný předmět náboženství v základních školách“. Každý ročník má své téma, učivo je členěno do tematických celků, které mají v každém ročníku stejnou strukturu. Učivo se v nich cyklicky opakuje a je prohlubováno v závislosti na schopnostech dětí.

Obsah učiva lze popsat níže uvedenými naukovými celky:

- **Bible** (Kniha knih - fakta o Bibli; Svědectví o Božím jednání s člověkem, dobro a zlo; Bible jako Boží slovo, biblická kultura; Bible a kultura křesťanských národů)
- **Ježíš Kristus a Církev** (Boží Syn a pravý člověk; Život a působení Ježíše Krista; Ježíš Kristus - zakladatel Církve, identita církve; Vyznání víry; Historie církve; Misijní působení církve)
- **Křesťanství v praktickém životě** (Lidský život jako dar, moje osobní identita; Vztahy mezi člověkem a Bohem; Mezilidské vztahy včetně pohledu křesťanské mravouky; Vztahy mezi křesťanskými církvemi; Vztah křesťanů k lidem jiných náboženství a kultur; Víra, naděje a láska v životě křesťana; Doprovázení lidského života svátostmi a svátostinami v jeho klíčových okamžicích; Slavení křesťanských svátků; Křesťanská angažovanost pro spravedlnost; Vztah křesťanů k životnímu prostředí)

Od 4. ročníku lze tato témata doplnit informacemi o vlivu křesťanství na utváření místa, kde žijí:

Stopy křesťanství v naší obci a regionu (stavby, kulturní památky, sochy, kapličky, Boží muka apod.)

Slavné křesťanské osobnosti regionu a aktuální angažovanost křesťanů pro společnost (např. Charita apod.)

Všemi tematickými celky prolíná výchova v duchu křesťanské etiky, rozvíjení duchovního rozměru osobnosti žáka, porozumění křesťanským symbolům a tradicím.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu navazujeme na strategie školy. Ve vyučovacím předmětu Náboženství nabízíme tyto výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, které umožňují základní vhledy žáků do struktury jazyka náboženství ve srovnání s jazykem vědy, tak, aby žáci porozuměli symbolickému způsobu vyjadřování v jazyce bible i v jazyce církve, aby postupně integrovali náboženský způsob vnímání a chápání světa do celku svého vztahu ke světu vedle pohledu přírodních a humanitních věd a aby projevovali zájem o dialog mezi těmito obory i v dalším životě.
- Pomocí obsahu učební látky rozvíjíme schopnosti žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost, tj. schopnost transformovat na základě reflexe prožitých událostí své jednání v budoucnosti. V předmětu se systematicky zabýváme etickým rozměrem života žáků. Metodicky nám půjde o poskytnutí dostatku příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení se žáky diskutujeme a vedeme je k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení při schopnosti hledat kritéria pro volbu takových řešení s pozorností všechny učení církve. Tímto zaměřením tedy současně rozvíjíme také kompetenci žáků k řešení problémů na všech úrovních.

Kompetence komunikativní

- Prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v bibli, ocenit jejich krásu a reflektovat významovou různost jejich sdělení. Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti. Ve výuce žákům zprostředkováváme přiměřené množství vjemů, se kterými dále pracujeme.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjení osobnosti žáka umožňujeme zejména systematickým zaměřením na základní principy křesťanského vztahu k lidem, který definuje prosocialitu člověka jako „lásku k bližnímu“. Žáky motivujeme k utváření kompetence rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“, pokud je předmět vyučován ve věkově smíšených skupinách. Žáci pracují často ve dvojicích a v malých skupinách, v nichž si mají možnost uvědomit, co vše s sebou přináší kooperativní způsob práce.
- Tuto kompetenci rozvíjíme především tematickým otevíráním systematické práce na duchovním rozměru osobnosti žáků, týkající se umění ztišení a vnitřní koncentrace a meditace, které jsou předpokladem k hlubší reflexi při vytváření vlastního sebeobrazu. Žáky vedeme prostřednictvím motivace k účasti na postupně se diferencujících cvičeních a aktivitách.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů vzhledem k příslušníkům jiných náboženství a různých křesťanských konfesí, ale i k většinové ateistické společnosti. Zaměřujeme se především na porozumění postojům jinak světonázorově či nábožensky smýšlejících lidí a z tohoto porozumění potom rozvíjíme budování tolerantních postojů díky tomu, že žáci lépe rozumí kulturnímu a historickému kontextu existence jiných náboženství. Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému a přitom nenásilnému postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. Využíváme příklady konfliktů z historie i ze současnosti, o nichž diskutujeme, hledáme příčiny konfliktů a vzory osobností, které se díky svým křesťanským postojům zasadily o jejich nápravu. Orientujeme se také na sociální rozměr viny a hříchu.

- Žáky seznamujeme s kořeny židovsko-křesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod). Kompetence tedy prohlubujeme ve směru od norem a zákonů, opírajících se o příslušné principy, k hodnotám, které tyto principy zdůvodňují.
- Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jednak všechny světu samotnému, jednak všechny lidem, ale také všechny Bohu. Svobodné rozhodování člověka se tak opírá o vazbu na větší počet transcendentních hodnot, než jak je tomu v případě jiných světonázorových postojů. Postoj zodpovědnosti dáváme do vztahu k hodnotě svobody a v rámci předmětu hledáme jejich vzájemný vztah a vztah k Boží autoritě.
- Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (všechny kultuře evropské), ale i v jiných světových náboženstvích, a to zejména prezentací obsahů týkajících se světových náboženství ve vztahu ke křesťanství. Žákům dáváme šanci integrovat náboženský rozměr života do celku kultivace vlastního vztahu ke kultuře, a to v jejím historickém i současném projevu. Volbou metody rozhovorů s příslušníky jiných náboženství a světonázorů a kontaktu s kulturním zázemím jiných náboženství a světonázorů motivujeme k toleranci a k dalšímu zájmu o příslušníky jiných náboženství a kultur.
- Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření, z níž vyplývá nejen požadavek odpovědného zacházení s přírodou, ale i souvislost mezi kvalitou vlastního duchovního rozměru své existence a kvalitou vztahu k přírodě. Prohlubujeme tedy motivaci k vnějšímu zacházení se světem do motivace plynoucí z duchovního postoje ke světu, jehož projevem je vlastní aktivní šetrné chování všechny světu.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti. Postupně je vedeme, aby práci chápali nejen jako zdroj výdělku zajišťující určitou životní úroveň, ale díky obsahům zprostředkovávajícím křesťanské pojetí práce ji vnímali také jako povolání spolupracovat na rozvíjení dobré budoucnosti pro lidi a svět.

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Charakteristika, umístění, vybavení

Školní družina je součástí školy, nachází se v budově ZŠ Školní. Pro zájmové vzdělávání využívá ŠD vlastní prostory v přízemí této budovy. Tyto prostory umožňují příležitost k odpočinku, spontánním i zájmovým aktivitám a hrám. Pro ranní činnost je využívána třídy ŠD podle rozvrhu služeb vychovatelek. Pro zájmové a pohybové aktivity využíváme tělocvičnu v budově ZŠ, učebny a přilehlé školní hřiště. Stravování dětí probíhá ve školní jídelně této školy. Pitný režim zajišťují vychovatelky. Materiální podmínky jsou velmi dobré a jsou pravidelně doplňovány v rámci přidělených finančních prostředků. V každém oddělení je k dispozici dostatek společenských i stolních her, stavebnic, počítač. Oddělení jsou po celkové rekonstrukci.

Personální podmínky

Ve školní družině pracují 3 vychovatelky.

Vedoucí vychovatelka: Bouchalová Romana

Vychovatelky: Mimrová Eva, Vašicová Petra

Výchovně vzdělávací práce je řízena tedy kvalifikovanými odborníky. Vychovatelka Romana Bouchalová má pedagogické vzdělání a dlouholetou praxi. Vychovatelky Eva Mimrová a Petra Vašicová ukončily studium předškolní a mimoškolní pedagogiky v dubnu 2016. Všechny vychovatelky se dále vzdělávají v nabízených akreditovaných kurzech a samostudiem.

Charakteristika dětí

ŠD navštěvují žáci 1. – 5. ročníku ZŠ Školní. Zájmové vzdělávání je koncipováno pro děti ve věku 6 – 11 let. Vzhledem k velké spádové oblasti tvoří značnou část účastníků ŠD děti dojíždějící. Objevují se i účastníci s cizí státní příslušností. ŠD mohou navštěvovat i žáci nepřihlášení k pravidelné docházce – akce jednotlivých oddělení, ranní družina, příležitostná docházka.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Vychovatelky průběžně komunikují s rodiči při vyzvedávání účastníků ze ŠD, informují je o výchovných problémech, hledají příčiny a snaží se je společně odstraňovat. Rodiče seznamujeme s výsledky prací jejich dětí prostřednictvím výstavek v jednotlivých odděleních a při akci ZŠ – „Den otevřených dveří“.

Pravidelně se podílíme na akcích organizovaných školou: Den pro rodiče, Den mazlíčků, výtvarné soutěže apod. Spolupracujeme s městskou knihovnou: besedy, exkurze, s DDM Kaplice a s Domovem pro seniory v Kaplici.

Od rodičů se snažíme získávat „odpadový materiál“ pro výtvarnou a pracovní činnost: papír, textilní odstřížky, zbytky vlny, drobné odměny apod.

ANOTACE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Konkrétní cíle vzdělávání

Posláním ŠD je položit základy celoživotního vzdělávání všem účastníkům na základě jejich možností, potřeb a zájmů. Vytvářet otevřené prostředí plné důvěry, spolupráce, her a dostatku příležitosti k pohybu, především spontánnímu.

Motivačním názvem je „SPOLEČNĚ NA JEDNÉ LODI“. Pomocí tohoto programu máme vytyčeny tyto cíle:

- Odhalit a rozvíjet zájmy účastníků.
- Vytváření prostoru pro regeneraci sil po školním vyučování.
- Podpora tělesného rozvoje a zdraví účastníka, jeho osobní spokojenost a pohoda.
- Rozvíjení schopnosti komunikace.
- Vedení účastníka k zájmu podílet se na společném životě – ke spolupráci, spoluzodpovědnosti, k toleranci druhých.
- Posilování osobnosti každého jedince – pomoci mu najít se, profilovat, dosáhnout úspěchu, podporování dětské zvědavosti, zdravé ctížádosti.....

Program je přizpůsoben individuálním podmínkám účastníků.

Výchovně vzdělávací činnost v zájmovém vzdělávání

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje:

- pravidelnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování (oddělení, kroužky)
- příležitostnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování
- táborem a další obdobnou činností (nutná přihláška)
- využitím otevřené nabídky spontánních činností

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje formou pravidelné denní docházky, pravidelné docházky, nebo nepravidelné a příležitostné docházky.

Časový plán

Navazuje na provoz oddělení 6.00 – 7.40 hod, 11.40 – 16.30 hod.

Vzdělávací a výchovné oblasti

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Místo, kde žijeme

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět naplňujeme prostřednictvím různých činností a her, podporujících tvořivé poznávání, osvojování potřebných dovedností a utváření vztahu k okolnímu světu. Základ tvoří pozorování, pojmenovávání a porovnávání skutečností, její zachycení hodnocení ve vlastních výtvorech a názorech, sledování životních situací, jejich „napodobování“ a rozvíjení v modelových hrách apod.

Hlavní cíle v této oblasti:

- osvojení jednoduchých poznatků a vztahů k místu a prostředí, kde účastník žije
- získávání informací pozorováním a vnímáním okolí
- vytváření vědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- uvedení účastníků do kolektivu, do života lidské společnosti
- učíme se přizpůsobit, spolupracovat a tolerovat

Náměty pro činnosti:

Poznávání podle pohledů a fotografií

- města a jeho blízkého okolí, ve kterém chodíme do školy, družiny
- seznamování s důležitými objekty ve městě: radnice, zdravotní středisko, policie, požárníci, knihovna apod.

- bezpečnost při cestě do školy, družiny, na vycházkách, pozorování dopravních značek
- náš dům – místo, kde bydlíme a trávíme volný čas, pomáháme s drobnými pracemi rodičů
- péče o pořádek a čistotu v oddělení

Lidé kolem nás

Náměty pro činnosti:

Hry, rozhovory, besedy, četba

- vytváření kamarádkých vztahů mezi účastníky formou her a praktických činností
- osvojování vhodného společenského chování - vedeme účastníky k používání slov „promiň, prosím, děkuji“
- potlačování nevhodných slov v mluveném projevu
- rozvíjení schopnosti naslouchat druhým a tolerovat odlišný názor
- předcházení vzniku patologických sociálních jevů: šikana, rasová nesnášenlivost – co je Linka bezpečí

Lidé a čas

Budování správného režimu dne a jeho dodržování, vytváření pravidelných návyků: čas pro hru, čas pro práci (učení).

Správné rozlišování a používání pojmů současnost, minulost, budoucnost

Náměty pro činnosti:

Hry, kvízy, soutěže, četba, vycházky v okolí školy

- budování správného režimu dne a jeho dodržování
- vytváření pravidelných návyků: čas pro hru, čas pro práci (učení)
- správné rozlišování a používání pojmů současnost, minulost, budoucnost - jak se měníme my v průběhu života
- změny ve městě a jeho okolí – jak se žilo dříve a dnes

ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vzdělávací oblast Člověk a příroda naplňujeme vycházkami a pobyty v přírodě spojené s pozorováním přírodních změn, proměnlivosti živé i neživé přírody. Vedeme děti k ekologickému chování a ochraně přírody, k pochopení souvislosti lidského chování a jeho dopady na životní prostředí. Rozvíjíme touhu po znalostech o přírodě a jejich zákonitostech vyhledáváním informací v encyklopediích a časopisech.

Hlavní cíle v této oblasti

- pochopení, že životní prostředí tvoří všechno, co je kolem nás – příroda, lidé, společnost
- odpoutání účastníků od trendu počítačových her a k aktivní ukázce přírody – v její rozmanitosti a barevnosti
- vnímání krás přírody všemi smysly
- vyhledávání a využívání přírodních materiálů k pracovním a estetickým činnostem
- poznávání různých druhů stromů, rostlin a živočichů

Náměty pro činnosti:

Vycházky v okolí školy, četba, soutěže, kvízy aj.

- ošetřování pokojových květin
- pomáháme přírodě tříděním odpadu – ve škole, v družině i doma – využití tohoto materiálu v ostatních činnostech

- vycházky spojené s využíváním získaných poznatků, pozorování barevnosti jednotlivých ročních období
- četba z knih, vyhledávání v encyklopediích – chráněné druhy rostlin a živočichů
- soutěže a kvízy ve znalostech o přírodě
- výroba obrázků z přírodních materiálů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Tělovýchovnými činnostmi přispíváme k vytváření rovnováhy mezi duševním a tělesným zdravím, vedeme od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě. Upevňujeme hygienické návyky, pravidelným pohybem venku děti otužujeme a předcházíme nemocem. Předcházíme úrazům dodržováním bezpečnosti při veškeré činnosti: vycházky, pobyt venku, v tělocvičně, ve třídě, při práci s drobnými nástroji.

Hlavní cíle této oblasti:

- upevňování návyků osobní hygieny, péče o zdravý způsob života
- vedení ke správnému stolování a správným stravovacím návykům
- rozvíjení a uplatňování pohybových schopností a dovedností
- rozvíjení a uplatňování individuálních a organizačních schopností
- dodržování pravidel při soutěžích (fair play)

Náměty pro činnosti:

Vycházky v okolí školy a pobyt venku, v tělocvičně nebo na hřišti, rozhovory, besedy

- hry v místnosti
- tajenky, křížovky a doplňovačky
- co nám škodí a co nám prospívá
- smyslové hry
- ochrana před návykovými látkami

UMĚNÍ A KULTURA

V této oblasti seznamujeme účastníky se základními dovednostmi výtvarných technik a s prací s různými materiály, ale i s plošnými a prostorovými konstrukcemi. Osvojujeme u účastníků základní pracovní návyky a hygienické návyky (čistota při práci a úklid po ní, správné a bezpečné zacházení s pracovními nástroji, šetříme materiálem aj.). Hudby využíváme ke správným pěveckým návykům a radosti z vlastního zpěvu a rozvoji hudebnosti účastníků. Dramatickou a literární výchovou pěstujeme kladný vztah k mateřskému jazyku, technice a srozumitelnosti řeči, prohlubujeme vztah ke knihám a ke znalostem pohádkových postav, spisovatelů, ilustrátorů aj. Formujeme estetické cítění v oblasti výtvarné, hudební, literární a dramatické.

Hlavní cíle této oblasti:

- rozvíjení citové a smyslové schopnosti vnímání a soustředěného pozorování
- osvojování komunikačních dovedností
- rozvíjení vlastní tvůrčí umělecké činnosti a fantazie
- využívání praktických a teoretických poznatků při různých výtvarných technikách
- rozšiřování slovní zásoby a individuálních vyjadřovacích schopností v oblasti řeči, gest a mimiky
- vyjádření hudbou pohybem
- dramatickou hudební výchovou odstraňujeme ostych a trému

Výtvarné činnosti

Náměty pro činnosti:

Vycházky, kresba a malba, besedy

- vycházky v okolí školy s pozorováním barev ročních období, výkladních skříní, výzdobou města
- výtvarné vyjádření
- netradiční výtvarné techniky
- tematické kreslení k jednotlivým ročním obdobím
- ilustrace pohádek
- výtvarné koláže
- práce s přírodninami

Hudební a hudebně pohybové činnosti

Náměty pro činnosti:

Hry, besedy, hudební chvílky, kvízy a soutěže

- dechová cvičení, vytleskávání rytmu
- říkadla
- zpěv a poslechová činnost – CD
- hra na jednoduché hudební nástroje, spojení hudby s pohybem
- hudební hry a soutěže
- kvízy
- hudebně – pohybové činnosti (tanečky, vyjádření hudby pohybem aj.)

Literární a dramatické činnosti

Náměty pro činnosti:

Četba, práce s textem, hry, soutěže, kvízy

- četba na pokračování
- dramatizace pohádek a jednoduchých scének, maňáskové divadlo
- besedy nad knihou
- poslechové činnosti – CD, TV, VIDEO
- četba z knih a časopisů
- návštěva knihovny

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

V této oblasti vytváříme prostor pro uspokojování zájmů a potřeb účastníků, dáváme jim možnost účelně využít volný čas. Nabízíme účastníkům činnosti pracovní – technické a pracovní – výtvarné. Seznamujeme je s vlastnostmi materiálů, pracovními pomůckami a náradím. Před každou činností seznamujeme účastníky s bezpečností při používání materiálu a pomůcek. Při činnostech využíváme různých materiálů: přírodniny, papír, textil, drobný „odpadový materiál“, korálky apod. Využíváme konstrukčních stavebnic pro rozvíjení fantazie a představivosti, vedeme k dokončení práce. Vedeme účastníky ke zvládnutí samoobslužných činností, k pořádku a hygieně prostředí.

Hlavní cíle této oblasti:

- rozšiřování potřebných vědomostí o různých materiálech a jejich vlastnostech
- rozvíjení pracovních – praktických dovedností, motorických i tvořivých schopností
- přispívání k osobní seberealizaci
- pěstování smyslu pro pořádek, pečlivost a zručnost
- dodržování zásad bezpečnosti při práci

- rozvíjení jemné motoriky ruky, zručnosti a trpělivosti při práci
- rozvíjení fantazie, vynalézavosti a tvořivého přístupu

Náměty pro činnosti:

Práce s papírem a přírodninami, odpadovým materiálem, textilií, stavebnice, námětové hry

- koláže: papírové, textilní, z přírodnin
- skládky z papíru – origami
- práce s plastelínou, moduritem a samo tuhnoucí hmotou, sádrou
- výroba ručního papíru
- práce s vlnou – vyšívání, tkaní, provlékání aj.
- konstrukční stavebnice – jednoduché modely domů, strojů aj.
- hry na různá povolání

PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ

V této oblasti se zaměříme na prohlubování získaných vědomostí ze školy formou didaktických her, soutěží a kvízů, vycházek v okolí školy, četbou, pozorováním, besed a rozhovoru. Učíme účastníky vhodné komunikaci, získávat schopnost vyjadřovat vlastní názor, souvisle se vyjadřovat, správně a kultivovaně používat mateřský jazyk v běžných situacích. Hravou matematikou rozvíjíme intelektuální schopnosti, paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení a schopnost logického úsudku. Využíváme výukové programy na počítači.

Hlavní cíle v této oblasti:

- čtení s porozuměním
- rozšiřování slovní zásoby
- rozvíjení vyjadřovacích schopností
- kultivovaný projev
- zvládnutí jednoduchých her s čísly a početních operací
- rozvíjení schopnosti logického myšlení
- rozeznávání a správné pojmenování geometrických tvarů

Jazyk a jazyková komunikace

Náměty pro činnosti:

- didaktické hry
- hry s písmenky a se slovy
- dramatizace pohádky, scénky
- vyprávění a vymyšlení příběhů, zážitků
- výukové programy na PC

Matematika a její aplikace

Náměty pro činnosti:

- didaktické hry
- hry s čísly a geometrickými tvary
- obrázková matematika
- početní hádanky
- sudoku
- výukové programy na PC

Písemné vypracování domácích úkolů

Náměty pro činnosti:

- na základě písemného svolení rodičů nebo na žádost třídních učitelů a to po 15,00 hodině

Rozvíjení schopnosti komunikace

Vedeme děti k zájmu podílet se na společném životě - ke spolupráci, spoluzodpovědnosti, k toleranci druhých. Posilujeme osobnost každého jedince - pomoci mu najít se, profilovat a dosáhnout úspěchu. Podpora zvědavosti, zdravé ctižádosti

Klíčové kompetence

Výchovná práce ve školní družině má svá specifika a liší se od organizace vzdělávání ve škole. Nelze ji ani chápat jako pouhou sociální službu - „hlídání dětí“. Zajišťuje dětem odpočinek, rekreaci, ale i zajímavé využití volného času.

Základním prostředkem činnosti ve školní družině je hra založená na zážitku dětí, která obohacuje jejich sebezpoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

Kompetence k učení

Učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dokáže využít v praktických situacích a při dalším získávání nových poznatků.

Využívá získané poznatky a vědomosti v praktických situacích a při dalším získávání nových poznatků, podílí se na plánování, řízení a organizování vlastního učení, učí se s chutí, posuzuje výsledky své práce, oceňuje vlastní pokrok, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, rozvrhne si čas na samotnou práci.

strategie

- vedeme děti k pravidelnému a zodpovědnému vypracování domácích úkolů
- umožňujeme dětem samostatnou práci s knihami, časopisy, PC
- formou didaktických her rozšiřujeme a prohlubujeme získané vědomosti a dovednosti

Kompetence k řešení problému

Všímá si problémů, které se snaží pochopit, přemýšlí o jejich příčinách, hledá různé postupy při jejich řešení, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná rozhodnutí, učí se obhájit svá rozhodnutí a přijmout za ně zodpovědnost, uvědomuje si práva svá i ostatních, poznává nespravedlnost a agresivitu, šikanu, dbá na osobní zdraví a bezpečnost.

strategie

- učíme děti správně vyjádřit svůj názor a vedeme je k diskusi nad ním
- motivujeme děti k překonávání obtíží při řešení problémů a při rozhodování
- na základě modelových situací a literárních příběhů vedeme děti k analyzování všech možných způsobů řešení problémů a zhodnocení jejich výsledků

Kompetence komunikativní

Vyjadřuje vlastní pocity při jednotlivých prožitcích ve vztahu k sobě i okolí, ovládá řeč, správně vyslovuje a průběžně rozšiřuje svoji slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím, získané komunikativní dovednosti využívá k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s vrstevníky i dospělými, účastní se diskuzí, dokáže formulovat své myšlenky a vyjadřuje vlastní názor, umí se vyjádřit i písemně.

strategie

- učíme děti dialogu, umění naslouchat druhým

- vedeme děti ke správnému vyjadřování svých myšlenek a pocitů
- dramatickou a hudební výchovou odstraňujeme ostych z jednání s vrstevníky a s dospělými

Kompetence sociální a interpersonální

Dodržuje vymezená pravidla, zásady bezpečnosti při hře, pracuje samostatně po zadání práce a má smysl pro povinnost při hře, k povinnostem přistupuje odpovědně, spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat, dokáže si zorganizovat pracovní prostora postup práce, uvědomuje si svoji odpovědnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, samostatně a tvořivě přemýšlí, výsledky své práce.

strategie

- v rámci tělovýchovných činností, společenských her trénujeme dodržování pravidel her „fair play“
- vedeme k respektování odlišností jiných lidí, k toleranci, k pomáhání si navzájem (mladším, starším ap.)
- upevňujeme u dětí návyky slušného chování (zdravení, prosím, děkuji, promiň...)

Kompetence občanské

Uvědomuje si práva svá i ostatních, poznává nespravedlnost a agresivitu, šikanu, dbá na osobní zdraví a bezpečnost, váží si tradic a kulturního dědictví, podílí se na udržování zdravého životního prostředí.

strategie

- při vycházkách vzbuzujeme zájem dětí o upravené okolí
- při dopravní výchově upevňujeme základní návyky bezpečného pohybu na veřejných komunikacích
- pracovní a estetickou činností vedeme k upevňování tradic - Vánoce, Velikonoce aj.
- vedeme děti k udržování čistoty nejbližšího okolí a k třídění odpadů

Kompetence k trávení volného času

Dokáže svůj volný čas smysluplně využívat, organizuje a řídí vlastní volný čas, dokáže rozvíjet své zájmy v organizovaných skupinách i při individuálních činnostech, seberealizací v zájmové oblasti si dokáže kompenzovat školní neúspěch, umí odmítnout nevhodné nabídky využití volného času podílí se na udržování zdravého životního prostředí.

- pomocí estetické a pracovní výchovy podněcujeme u dětí jeho dovednosti, které vyvažují školní neúspěch
- zájmovou činnost přizpůsobujeme individuálním u zájmu dítěte různého věku
- zařazujeme činnosti odpočinkové a rekreační pro uvolnění školní zátěže